

PALATUL DE JUSTIȚIE
CURȚEA DE APEL BUCUREȘTI

**LEAFLET
DECIZII RELEVANTE ALE
CURȚII DE APEL
BUCUREȘTI TRIMESTRUL
AL III-LEA 2023**

Cuprins

Secția I Penală.....	5-23
Caracterul irevocabil al împăcării. Conținutul declarației suspectului. Posibilitatea ca raportat la conținutul declarației date de un subiect procesual principal sau de o parte să fie reținute dispozițiile art. 19 din Legea nr. 682/2002.....	5-10
Încheierile judecătorului de drepturi și libertăți. Autoritate de lucru judecat.....	10-20
Prescripția executării pedepsei. Determinarea termenului incident.....	20-23
Secția a II-Penală.....	24-29
Netemeinicia cererii de repunere în termenul căii de atac a apelului, în situația reținerii culpei inculpatului pentru necomunicarea schimbării adresei de domiciliu.....	24-26
Inadmisibilitatea căii de atac îndreptate împotriva unei hotărâri penale definitive.....	26-27
Contrarietatea de interese a inculpaților evaluată pentru analiza calității asistenței juridice acordate acestora de către același avocat desemnat din oficiu.....	27-29
Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie.....	30-49
Contestație la executare; competență teritorială – regulator de competență; norma de competență teritorială aplicabilă <i>ratione temporis</i>	30-34
Suspendare facultativă a judecății dispusă în temeiul art. 413 alin. (1) punctul 2 Cod procedură civilă. Analiza cererii de repunere pe rol a cauzei din perspectiva art. 413 alin. (3) teza a II-a Cod procedură civilă.....	34-38
Certificat de titlu executoriu european. Termene și condiții de rectificare și retragere a certificatului. Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate.....	38-45
Poprire asiguratorie asupra punctelor compensatorii acordate debitorului prin Decizia Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor. Condiții necesare pentru instituirea măsurii asiguratorii.....	45-49
Secția a IV-a Civilă	50-59
Partide politice. Cerere de radiere a unor mențiuni din cuprinsul Registrului Partidelor Politice referitoare la depunerea unor acte care vizează activitatea unui partid politic formulată de un membru de partid. Caracterul inadmisibil al cererii adresate instanței de judecată – procedură administrativă întemeiată pe art. 24 din Legea 14/2003.....	50-52
Răspundere civilă delictuală. Casare hotărâre și trimitere spre rejudecare pentru necercetarea fondului cererii de chemare în judecată. Răspunderea pentru încălcarea art. 2 și 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – criterii ce se impun a fi examinate pentru a se stabili răspunderea civilă delictuală din perspectiva C.E.D.O.....	52-57
Expropriere în fapt. Întinderea despăgubirii la care este îndreptățită persoana privată de dreptul de proprietate asupra unui imobil ca urmare a realizării unei lucrări de interes public, fără ca procedura de expropriere să fi fost derulată cu privire la imobilul respectiv.....	57-59
Secția a V-Civilă.....	60-73

Recunoaștere hotărâre arbitrală străină. Calitate procesuală pasivă terț. Imposibilitatea examinării diferendului pe fond. Arbitrabilitatea litigiului în raport de situația juridică a unei dintre părți.....	60-64
Insolvență. Obligație asumată în exercițiul unei întreprinderi. Presumpția de solidaritate. Aplicarea art. 1446 Cod civil.....	64-68
Litigii cu profesioniști. Executare contract administrativ. Contract de comerț internațional. Valoarea probatorie a certificatului de forță majoră.....	68-73
Secția a VI-a Civilă.....	73-96
Domeniu–Contracte. Condițiile pentru instituirea sechestrului asigurător. Noțiunea de ”creanță constatată în scris și exigibilă” în sensul art. 953 alin. 1 Cod de procedură civilă presupune existența acesteia, ceea ce înseamnă caracterul cert și lichid al acesteia.....	73-79
Domeniu-Faliment. Acțiune în anularea actelor frauduloase. Caracterul ilicit al actului juridic constând în plata dividendelor către asociatul majoritar în contextul în care societatea înregistrează pierderi – art. 117 alin. 1 lit. c din Legea nr. 85/2014.....	79-88
Domeniu-Societăți comerciale. Lipsa interesului în formularea cererii în dizolvarea unei societăți – art. 237 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 31/1990 raportat la art. 32 alin. 1 lit. d Cod de procedură civilă coroborat cu art. 33 teza I Cod de procedură civilă.....	88-96
Secția a VII-a Pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale.....	97-110
Contestație privind tergiversarea procesului – art. 522 Cod procedură civilă.....	97-98
Nemotivare hotărâre judecătorească – art. 425 Cod procedură civilă.....	98-104
Reconstituire vechime în muncă – art. 279 Codul muncii.....	104-110
Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal.....	111-129
Suspendarea actului administrativ. Caz bine justificat. Nemotivarea actului administrativ.....	111-112
Motivarea actului administrativ. Marja de apreciere a autorității publice cu privire la oportunitatea emiterii actului administrativ.....	112-114
Conflict de competență. Drepturi de asigurare socială de muncă. Funcționar public.....	115-116
Statutul poliștilor de penitenciare. Dreptul la compensația lunară a chiriei pentru plata ratei aferente unui contract de credit încheiat înainte de intrarea în vigoare a art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019.....	116-118
Nulitatea virtuală, ca sancțiune a nemotivării actului administrativ fiscal. Efectele necomunicării asupra legalității actului administrativ fiscal. Actualizarea sumelor datorate de organele fiscale, în mod cumulativ, cu dobândă legală în materie fiscală și cu rata inflației.....	118-125
Emiterea mai multor certificate de urbanism pentru aceeași parcelă.....	125-127
Ordonanță președințială. Înscrierea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare pe baza analizelor și documentelor medicale care atestă diagnosticul.....	127-129
Secția a IX-a Contencios administrativ și fiscal.....	130-156
Admisibilitatea acțiunii în contencios împotriva ordonanțelor de Guvern aprobate prin lege....	130-136

Act administrativ normativ. Principiul ierarhiei actelor normative. Respectarea normelor de tehnică legislativă, condiție de legalitate a actului administrativ normativ.....	136-144
Inadmisibilitatea acțiunii în contencios privind contestarea legalității sancțiunii disciplinare aplicate unui parlamentar în temeiul Regulamentului Camerei Deputaților. Principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților.....	144-150
Suspendare executare ordin încetare practici comerciale incorecte. Condiția cazului bine justificat. Insuficienta motivare. Vădita nelegalitate a măsurilor de remediere dispuse.....	150-156
Secția a X-a Contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice.....	157-176
Practici de tip <i>bid rigging</i> în persoana operatorilor economici. Coordonarea comportamentului în timpul procedurii, cu intenția de a influența rezultatul procedurii de achiziție publică.....	157-162
Caracterul confidențial al ofertelor depuse. Test de proporționalitate. Obligația autorității contractante de a proteja informațiile confidențiale.....	163-173
Natura juridică a termenului de 30 de zile prevăzut de art. 61 ¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016.....	173-176

Secția I Penală

Caracterul irevocabil al împăcării. Conținutul declarației suspectului. Posibilitatea ca raportat la conținutul declarației date de un subiect procesual principal sau de o parte să fie reținute dispozițiile art. 19 din Legea nr. 682/2002

În mod unanim se consideră că manifestarea de voință a persoanelor vătămate de a se împăca este irevocabilă, acestea neputând reveni decât dacă se face dovada unui viciu de consimțământ. Prin urmare se impune a se verifica în concret care a fost conținutul declarațiilor date de acestea în fața instanței de fond. În ceea ce îl privește MD, acesta a declarat în fața primei instanțe că dorește să își retragă cu totul plângerea. Chiar dacă acesta nu a spus expres că dorește să se împăce cu inculpatul, afirmația sa nu poate avea decât semnificația că nu mai dorește tragerea la răspundere penală a inculpatului. Această poziție a persoanei vătămate este relevantă în opinia instanței de apel pentru a se reține că a intervenit împăcarea cu inculpatul. Raportat la caracterul irevocabil al împăcării, schimbarea ulterioară a poziției persoanei vătămate nu are relevanță. În schimb, RI a precizat că, având în vedere că i s-a achitat suma de 600 de lei în ședință publică, nu mai are nicio pretenție de la inculpatul P. Împrejurarea că persoana vătămată arată că nu mai are pretenții civile față de inculpat nu poate avea semnificația unei împăcări, relevantă fiind o eventuală dorință a acesteia ca inculpatul să nu mai fie tras la răspundere penală (nu civilă).

2. Împrejurarea că informațiile oferite de inculpat nu se regăsesc într-un înscris intitulat denunț, ci în declarația sa de suspect nu are relevanță. Practica și doctrina sunt unanime în a considera că în domeniul plângerii prealabile nu este necesară existența unui înscris purtând această denumire, ci este suficient să se constate manifestarea de voință a persoanei vătămate în sensul tragerii la răspundere penală a inculpatului (inclusiv atunci când manifestarea se regăsește într-o declarație). Raționamentul este aplicabil mutatis mutandis și în cazul denunțului. Relevant este ca o persoană să ofere organelor judiciare informații cu privire la o infracțiune despre care acestea nu aveau cunoștință, indiferent de înscrisul în care sunt consemnate aceste informații.

(C.Apel București, Secția I Penală, Decizia nr. 1484/A din 8 septembrie 2023)

Prin sentința penală nr. X din data de 05.01.2023, pronunțată în dosarul nr. Y/302/2022, Judecătoria Sectorului 5 București, s-au dispus printre altele:

În temeiul art.213 alin.1 și art.35 Cod penal cu aplicarea art. 396 al.1 și 10 C.proc.pen., a dispus condamnarea inculpatului PVE la pedeapsa de 1 (unu) an și 4 (patru) luni închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de proxenetism în formă continuată (faptă din perioada ianuarie-martie 2021).

În temeiul art. 228 alin.1 și art. 35 alin.1 Cod penal cu aplic. art. 75 alin.2 lit.a-art.76 C.pen., art. 396 al.1 și 10 C. proc.pen., a dispus condamnarea inculpatului PVE la pedeapsa de 6 (șase) luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de furt în formă continuată (faptă din datele de 02.12.2021, 29.12.2021 și 29.01.2022).

În temeiul art.38 și art.39 alin.1 lit. b C.pen., constatând că infracțiunile sunt concurente, a dispus contopirea pedepsele principale și a dat spre executare pedeapsa cea mai grea, aceea de 1 an și 4 luni închisoare, la care adaugă un spor de 2 luni, inculpatul PVE urmând să execute pedeapsa de 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare.

În temeiul art.91 C.pen., a dispus suspendarea executării pedepsei principale sub supraveghere și a stabilit un termen de supraveghere de 3 ani, termen ce se calculează de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conf. art.97 alin.2 C.pen.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că prin rechizitoriul nr. întocmit la data de 15.04.2022 de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 5 București și înregistrat la aceeași dată pe rolul acestei instanțe sub nr., s-a dispus trimiterea în judecată, printre altele, a inculpatului PVE, pentru comiterea, în concurs real, a infracțiunilor de proxenetism în formă continuată (numărul actelor materiale neputând fi stabilit cu exactitate), faptă prev. de art. 213 alin. 1 din Codul penal cu aplicarea art. 35 al. 1 din Codul penal și furt calificat în formă continuată, faptă prev. de art. 228 alin. 1-229 alin. 1 lit. b din Codul penal cu aplic. art. 35 al. 1 din Codul penal (3 acte materiale - 02.12.2021, 29.12.2021 și 29.01.2022).

În actul de sesizare s-a reținut, în fapt, că în ceea ce-l privește pe inculpatul PVE, în perioada ianuarie-martie 2021, a înlesnit practicarea prostituției de către GT, pe raza mun. București, ... , în sensul că îi posta acesteia anunțuri pe site-uri matrimoniale, în vederea găsirii de clienți pentru întreținerea de relații sexuale contra cost;

În baza unei rezoluții infracționale unice:

- la data de 29.01.2022, în jurul orei 18.50, în timp ce se aflau în imobilul din mun. București, str. F, iar inculpata GT i-a distras atenția persoanei vătămate RI, a sustras suma de 600 de lei din portofelul pe care persoana vătămată îl lăsase nesupravegheat într-o cameră din imobilul sus-menționat,

- la data de 29.12.2021, în jurul orei 12.00, în timp ce se aflau în imobilul din mun. București, str. B, iar inculpata GT i-a distras atenția persoanei vătămate MD, a sustras suma de 750 de euro din portofelul pe care persoana vătămată îl lăsase nesupravegheat într-o cameră din imobilul sus-menționat,

- la data de 02.12.2021, în jurul orei 17.00, în timp ce se aflau în imobilul din mun. București, str. F, iar inculpata GT i-a distras atenția persoanei vătămate BFM, a sustras suma de 350 de lei din portofelul pe care persoana vătămată îl lăsase nesupravegheat într-o camera din imobilul sus-menționat,

La data de 23.11.2022, instanța de fond a admis cererea de schimbare a încadrării juridice formulate de inculpatul PVE, prin avocat, din infracțiunea de furt calificat în formă continuată, prev. de art. 228 alin. 1-229 alin. 1 lit. b din C. pen. în infracțiunea de furt în formă continuată, prev. de art. 228 alin. 1) C. pen.

Inculpatul a recunoscut comiterea faptelor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată, cauza fiind soluționată potrivit procedurii simplificate a recunoașterii învinuirii.

Inculpatul a formulat apel, solicitând a se avea în vedere că, în primă instanță, după citirea actului de sesizare, s-a dispus schimbare încadrării juridice din infracțiunea de furt calificat în infracțiunea de furt. Solicită ca instanța să ia act de împăcarea părților și să se dispună încetarea procesului penal față de inculpatul PVE, având în vedere împăcarea părților. Totodată, a apreciat că trebuie făcută aplicare a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 și reducerea pedepsei. Față de limitele de pedeapsă prevăzute de legiuitor, apreciază că se poate dispune amânarea aplicării pedepsei.

Analizând apelurile formulate, prin prisma motivelor invocate și din oficiu, cu respectarea prevederilor art. 416-421 Cod procedură penală, Curtea a constatat că situația de fapt pe care se întemeiază hotărârea pronunțată de prima instanță este confirmată de probatoriul (necontestat) al cauzei și a fost recunoscută, în fața instanței respective, de către inculpat, nefiind contestată în calea de atac, nici de acesta, nici de Parchet.

Totodată, Curtea reține că încadrarea juridică stabilită de prima instanță este legală.

Prin Decizia nr. 202/2023, Curtea Constituțională a stabilit că soluția legislativă cuprinsă în art.159 alin.(3) teza finală din Codul penal, care privește sintagma „și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței”, este constituțională numai în măsura în care nu se aplică în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o infracțiune pentru care legea a prevăzut în mod expres că este posibilă împăcarea.

La data de 23.11.2022 (ulterior citirii actului de sesizare a instanței care a avut loc la 22.09.2022), instanța a admis cererea de schimbare a încadrării juridice formulate de inculpatul PVE, prin avocat, din infracțiunea de furt calificat în formă continuată, prev. de art. 228 alin. 1-229 alin. 1 lit. b din C. pen. în infracțiunea de furt în formă continuată, prev. de art. 228 alin. 1) C. pen.

În motivarea încheierii, s-a arătat că în mod cert, actele materiale din data de 02.12.2021 și din 29.12.2021, acte de furt comise împotriva persoanelor vătămate MD și BFM au fost realizate în timpul zilei, mai ales că potrivit calendarului oferit de Institutul Astronomic al Academiei Române, pentru orașul București, la data de 29 ianuarie 2022, soarele apune la ora 17:20, moment la care vorbim de înserare, în mod evident noaptea instalându-se după mai multe zeci de minute de la apusul soarelui. Potrivit rechizitoriului, preținsele acte materiale de furt comise împotriva persoanelor vătămate MD și BFM au fost realizate la ora 12:00, respectiv la ora 17:00, înainte de apusul soarelui - deci în timpul zilei.

Singurul aspect care rămâne de lămurit este acela dacă, într-adevăr, furtul comis împotriva persoanei vătămate RI s-a realizat în timpul nopții, în rechizitoriu reținându-se data comiterii faptei – 29.01.2022, în jurul orei 18:50; dar astfel cum însăși persoana vătămată a declarat, atât în prima declarație, cât și astăzi, la momentul la care a ajuns în apartamentul unde inculpata GT presta acele servicii, era în stare avansată de ebrietate, fapt care a fost confirmat inclusiv de către inculpații acuzați de furt. În consecință, rezultă că inclusiv aspectele relatate și pe care și le amintește persoana vătămată în legătură cu ora la care s-a prezentat la domiciliul unde inculpata Gruia presta acele servicii sunt incerte, fără să existe alte dovezi din care să rezulte că persoana vătămată ar fi fost în acel apartament mai târziu de ora 17:30, pe de o parte. Pe de altă parte, se constată că în data comiterii faptei, soarele a apus, așa cum este indicat pe site-ul Institutului Astronomic al Academiei Române, la ora 17:20, iar ora la care apune soarele nu este coincidentă cu ora instalării nopții în sensul legii penale, pentru că altfel legiuitorul ar fi folosit noțiunea „în timpul serii”, „dacă s-a înserat” sau „după apusul soarelui”.

Ca atare, ar fi trebuit ca noaptea să fie deja instalată în mod deplin pentru a putea reține această agravantă, motiv pentru care față de toate aspectele indicate, de probele noi administrate, apreciază că inclusiv actul material din data de 29 ianuarie 2022 a fost săvârșit în timpul zilei, orice dubiu sub acest aspect profitând inculpaților - așa încât va reține pentru toate cele 3 acte materiale comiterea unei singure infracțiuni de furt în formă continuată, prev. de art. 228 alin. 1 cu aplic. art.35 alin.1 C. pen., cu toate celelalte elemente circumstanțiale agravante pentru inculpată, așa cum se reține în rechizitoriu, înlăturând prin urmare agravanta prev. de art. 229 alin. 1) lit. c) C. pen. pentru ambii inculpați PVE și GT.

Inculpatul PVE, prezent în fața instanței de apel a arătat că dorește să se împace cu cele trei persoane vătămate. Fiind întrebați expres de Curte la termenul din 6 iulie 2023, persoana vătămată BFM a arătat că dorește să se împace cu inculpatul PVE, în timp ce celelalte două persoane vătămate (MD și RI) au precizat că nu sunt de acord cu acest lucru

Cu ocazia dezbaterilor, apărătorul inculpatului PVE a cerut să se constate că persoanele vătămate au fost de acord să se împace cu inculpatul în cursul judecății în primă instanță.

Curtea constată că în mod unanim se consideră că manifestarea de voință a persoanelor vătămate de a se împăca este irevocabilă, acestea neputând reveni decât dacă se face dovada unui viciu de consimțământ. Prin urmare se impune a se verifica în concret care a fost conținutul declarațiilor date de acestea în fața instanței de fond.

În ceea ce îl privește MD, acesta a declarat în fața primei instanțe că dorește să își retragă cu totul plângerea. Chiar dacă acesta nu a spus expres că dorește să se împace cu inculpatul, afirmația sa nu poate avea decât semnificația că nu mai dorește tragerea la răspundere penală a inculpatului. Această poziție a persoanei vătămate este relevantă în opinia instanței de apel pentru a se reține că a intervenit împăcarea cu inculpatul. Raportat la caracterul irevocabil al împăcării, schimbarea ulterioară a poziției persoanei vătămate nu are relevanță.

În schimb, RI a precizat că, având în vedere că i s-a achitat suma de 600 de lei în ședință publică, nu mai are nicio pretenție de la inculpatul Popescu. Împrejurarea că persoana vătămată arată că nu mai are pretenții civile față de inculpat nu poate avea semnificația unei împăcări, relevantă fiind o eventuală dorință a acesteia ca inculpatul să nu mai fie tras la răspundere penală (nu civilă).

Concluzionând, Curtea reține că răspunderea penală poate fi angajată în ceea ce privește actul material al infracțiunii de furt comisă împotriva persoanei vătămate RI, urmând a se dispune înlăturarea actelor materiale comise împotriva lui MD și BFM (în privința cărora a intervenit împăcarea).

Analizând în continuare motivele de apel ale inculpatului, Curtea reține că în cauză se impune reținerea dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002.

Se constată că inculpatul PVE a formulat un astfel de denunț împotriva inculpatei PM, chiar dacă nu l-a intitulat ca atare – denunț formulat în cuprinsul declarației date la 23.02.2022, în calitate suspect. În dosarul de urmărire penală constituit s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și arestarea preventivă a acesteia pentru infracțiunea de trafic de minori.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.I.I.C.O.T.- Structura Centrală a confirmat faptul că a înregistrat dosarul penal nr., în adresa comunicată instanței și a menționat că acest dosar a fost constituit ca urmare a disjungerii cauzei dispuse de către Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 5 București prin rechizitoriul nr. și prin urmare nu sunt aplicabile prevederile art. 19 din Legea nr. 682/2002.

Aceste susțineri nu pot fi primite. În primul rând, disjungerea nu este un mod de sesizare. Doctrina face în mod constant delimitarea între modurile originare de sesizare (plângere, denunț, sesizare din oficiu) și modurile complementare de sesizare (declinarea de competență). În realitate, DIICOT nu a fost sesizat ca urmare a disjungerii, ci ca urmare a declinării de competență din partea Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 5 București (această unitate de parchet și-a declinat competența cu privire la un dosar constituit în urma unei disjungeri). Pentru aplicarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 nu are relevanță că dosarul de urmărire penală a ajuns la DIICOT în urma unei declinări de competență, ci care este sursa informației care l-a determinat pe procurorul care a întocmit rechizitoriul să considere că este necesar constituie un dosar penal pentru a cerceta respectivele chestiuni. Ceea ce este relevant este că, astfel cum recunoaște și procurorul DIICOT, informațiile care au stat la baza dosarului de urmărire penală nr. au la bază dosarul de urmărire penală din prezenta cauză. În cuprinsul declarației date în calitate de suspect (fila 120 vol. II dup), inculpatul PVE a arătat că în perioada în care a stat la inculpata PM, pentru ea lucra ca prostituată o minoră, care se

numea Ioana și care avea porecla Pepsi și pe care PM, prin intermediul lui PV, a vându-o în Germania pentru suma de 2000 de euro unui țigan din Ferentari pe nume Francezu. PM a vândut mai multe fete care lucrau pentru ea diferitelor persoane în ultimii ani.

Din cuprinsul încheierii Tribunalului București din data de 22.03.2023 prin care s-a dispus arestarea inculpatei PM, s-a reținut că există suspiciunea rezonabilă că aceasta a comis infracțiunea trafic de minori în formă continuată (2 acte materiale prin raportare la persoanele vătămate PVE și CIE), faptă prev. de art. 211 alin. 1 și 2 lit. a rap. la art. 210 alin. 1 lit. a și b C.pen. cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen., constând în aceea că cel puțin din anul 2020 (fără a se putea stabili cu exactitate), numita PM profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanelor vătămate cauzată de vârsta fragedă (16 ani – persoana vătămată PVE și 17 ani – persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi”), lipsa posibilităților patrimoniale, lipsa experiențelor de viață, precum și a situațiilor familiare din care acestea provin (persoana vătămată PVE părăsind frecvent domiciliul părinților în urma neînțelegerilor avute cu părinții, iar persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi” fusese lăsată singură de mama sa care plecase la muncă în Spania), i-a recrutat pe minorii PVE și CIE în vederea exploatarei sexuale a acestora. Totodată, numita PM le-a asigurat adăpost în apartamentele sale din mun. și i-a transportat cu mașina personală (marca Lancia cu nr. de înmatriculare ...) în municipiile Caracal și Slatina unde le-a asigurat cazarea în imobile închiriate pentru a întreține raporturi sexuale cu diverse persoane, contracost, după ce în prealabil aceasta le posta anunțuri în mediul online pe site-ul www..... cu privire la serviciile sexuale pe care le ofereau. Astfel, în cursul anului 2020, numita PM le-a înlesnit minorilor practicarea prostituției atât în locațiile pe care le-a închiriat în mun. Caracal, Slatina și București, cât și în locațiile pe care aceasta le deținea pe raza municipiului București. De asemenea, pentru determinarea minorului PVE să producă mai mulți bani, numita PM l-a agresat fizic, lovindu-l în mod repetate cu palmele peste față. În același scop al obținerii de sume cât mai mari de bani, l-a determinat pe minorul PVE să practice prostituția la stradă (la rond pe centura Slatinei). Totodată, sumele de bani obținute de minorii PVE și CIE în urma practicării prostituției erau remise în totalitate numitei PM.

De asemenea, în același dosar este cercetat pentru trafic de persoane și numitul PFS. Astfel, se reține că începând cu luna ianuarie 2022 și până în luna iunie 2022, numitul PFS zis ”Francezul” a determinat-o pe persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi” sau ”Vanesa” să practice prostituția prin intermediul anunțurilor publicate pe platforme de specialitate, în diverse orașe din Europa, precum Antwerpen – Belgia, Innsbruck – Austria, Solna/Malmo/Stocholm – Suedia). Mai mult decât atât, numitul PFS zis ”Francezul” a obținut foloasele patrimoniale primite în urma practicării prostituției de către persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi” sau ”Vanesa”, respectiv 882 lei, 6522 euro și 23.770 SEK, sume de bani pe care le-a cheltuit în mare parte la jocurile de noroc, lăutari și pe nevoi personale. Astfel, prin comportamentul și activitatea întreprinsă, în perioada septembrie 2021 - iunie 2022, numitul PFS zis ”Francezul” a recrutat-o prin inducere în eroare și profitând de starea de vădită vulnerabilitate pe numita CIE zisă ”Pepsi” sau ”Vanesa”, după care a exploatat-o prin obligarea la practicarea prostituției, prin metoda „loverboy”, edificatoare în acest sens fiind următoarea discuție în care numitul PFS zis ”Francezul” încerca prin intermediul unui prieten să o convingă pe concubina sa DIC să o accepte pe persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi” sau ”Vanesa” în viața sa: ”Fiți atenți cu telefoanele! Deci tu știi despre ce e vorba, da? Dacă știi despre ce e vorba, el nu are decât...că asta cu care discută pe iubire. Fă, te iubesc, mă iubești, te iau de nevastă. Sigur că trebuie să-i promită, că asta este metoda. Se numește „lover boy”. Este o metodă. Explică-i tu mă, nu prin telefon, explică-i tu că asta este o metodă, e un stil, este o profesie. Așa se face. Păi tu nu înțelegi

lucrul...tu trebuie să înțelegi lucrurile astea, Cristinico!”ambele cu aplicarea art. 38 C.pen., privind concursul real de infracțiuni.

Din examinarea dosarului de urmărire penală (care după cum am arătat a stat la baza dosarului de urmărire penală al DIICOT-ului) din prezenta cauză se observă că singurele informații privind situația numitei CIE zisă ”Pepsi” și posibila activitate infracțională a numitului PFS zis ”Francezul” provin din declarația inculpatului PVE.

Împrejurarea că informațiile oferite de inculpat nu se regăsesc într-un înscris intitulat denunț, ci în declarația sa de suspect nu are relevanță. Practica și doctrina sunt unanime în a considera că în domeniul plângerii prealabile nu este necesară existența unui înscris purtând această denumire, ci este suficient să se constate manifestarea de voință a persoanei vătămate în sensul tragerii la răspundere penală a inculpatului (inclusiv atunci când manifestarea se regăsește într-o declarație). Raționamentul este aplicabil *mutatis mutandis* și în cazul denunțului. Relevant este ca o persoană să ofere organelor judiciare informații cu privire la o infracțiune despre care acestea nu aveau cunoștință, indiferent de înscrisul în care sunt consemnate aceste informații.

Totodată, Curtea reține că inculpatul, prin informațiile sale, a înlesnit tragerea la răspundere penală a inculpatului. Din cuprinsul aceleiași încheieri a Tribunalului București se constată că declarațiile lui PVE au stat la baza raționamentului procurorului și, ulterior judecătorului: ”În ceea ce privește săvârșirea infracțiunii de trafic de minori, comisă prin exploatare sexuală a persoanelor vătămate PVE și CIE zisă ”Pepsi” de către inculpata PM rezultă din coroborarea următoarelor mijloace de probă: Cu privire la persoana vătămată CIE zisă ”Pepsi”, PVE a declarat că aceasta a practicat în același interval de timp prostituția pentru Potra, când avea aproximativ 14-15 ani. Acesta a mai declarat că persoana vătămată Ioana a fost vândută de PM unui băiat căruia i se spune ”Francezul” cu suma de 1500-2000 euro, asistând la discuțiile dintre cei doi. Ulterior a văzut-o pe ”Pepsi” în prezența lui ”Francezu, care a pus-o să se prostitueze pentru el la adresa din bulevardul

Față de toate aceste aspecte, Curtea urmează a reține în favoarea inculpatului PVE prevederile art. 19 din Legea nr. 682/2002.

Subsecvent, instanța de apel va înjumătăți pedepsele aplicate de prima instanță (de la 1 an și 4 luni la 8 luni pentru infracțiunea de proxenetism și de la 6 luni la 3 luni pentru infracțiunea de furt). Curtea apreciază, raportat la gravitatea concretă a faptelor inculpatului și la circumstanțele sale personale, acestea sunt în deplină concordanță cu criteriile prevăzute de art. 74 C. pen.

Încheierile judecătorului de drepturi și libertăți. Autoritate de lucru judecat.

Încheierile judecătorului de drepturi și libertăți se bucură de autoritate de lucru judecat relativă. Astfel, în condițiile în care aspectele înveredate de către apărătorul inculpatului au fost anterior invocate și analizate într-o procedură jurisdicțională, fiind respinsă, prezentul complet nu poate ajunge la o concluzie diferită. În caz contrar, această procedură s-ar transforma într-o cale de atac neprevăzută de lege împotriva unei hotărâri definitive.

În materia măsurilor preventive instituirea de către legiuitor a unor proceduri de verificare periodică a legalității și temeiniciei măsurilor preventive nu lipsește hotărârea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți de autoritate de lucru judecat, ci asigură reanalizarea periodică a motivelor de privare de libertate ori de restricție a libertății de circulație în funcție de evoluția administrării probelor, de ritmicitatea actelor de urmărire

penală sau de măsurile luate de procurorul în scopul soluționării cu celeritate a cauzei. Deopotrivă, trebuie avut în vedere că revocarea măsurii preventive se poate dispune potrivit art. 242 alin. (1) C. pr. pen. dacă au intervenit împrejurări noi din care rezultă nelegalitatea acesteia. Curtea apreciază că autoritatea relativă de lucru judecat a încheierilor prin care s-a luat, s-a confirmat, s-a prelungit sau s-a menținut arestarea preventivă cu privire la inculpat conduce la concluzia posibilității constatării nelegalității măsurii doar în măsura în care ulterior acestor hotărâri au intervenit temeuri noi care să conducă la reținerea modificării temeiurilor inițiale de fapt și de drept. În niciun caz nu pot fi reiterate apărări care au fost anterior invocate și respins.

(C.Apel București, Secția I Penală, Încheierea nr. 426/CP din 3 august 2023)

Prin încheierea de ședință 19.07.2023 pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalul București în dosarul nr., judecătorul de cameră preliminară a dispus următoarele:

În baza art. 348 C.pr.pen. rap. la art. 207 alin. 4 și 6 C.pr.pen., s-a constatat legalitatea și temeinicia măsurii arestării preventive luată față de inculpatul AI, măsură pe care a menținut-o.

Pentru a dispune astfel, judecătorul de cameră preliminară a reținut că prin rechizitoriul din data 20.09.2022 Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Secția de combatere a traficului de droguri a dispus trimiterea în judecată, în stare de arest preventiv, a inculpatului AI, încarcerat în arestul IPJ Ialomița, pentru comiterea, în concurs real a infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 367 alin. 1, 2 și 3 C.pen.; șantaj, prev. de art. 207 alin. 1 și 3 C.pen. (victimă BV și persoană vătămată BEC); instigare la omor calificat, prev. de art. 47 C.pen. rap la art. 189 alin. 1 lit. a, d și h C.pen., cu aplic. art. 77 lit. a C.pen. (victimă BV); instigare la tentativă la omor calificat, prev. de art. 47 C.pen. rap. la art. 32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 189 alin. 1 lit. a, d, f și h C.pen., cu aplic. art. 77 lit. a C.pen. (persoane vătămate MI și CDM); instigare la tâlhărie calificată, prev. de art. 47 rap. la art. 233 C.pen. rap. la art. 234 alin. 1 lit. a, d și f C.pen. cu aplic. art. 77 lit. a C.pen. (victimă BV); toate cu aplic art. 38 alin. 1 C.p., privind concursul real de infracțiuni.

Cu privire la aspectele de ordin procedural s-au reținut următoarele:

Prin încheierea din data de 17.05.2019, pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București - Secția I Penală în dosarul nr., s-a admis propunerea de luare a măsurii arestării preventive formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Structura Centrală - Secția de combatere a criminalității organizate; în baza art. 225 C.pr.pen. - art. 226 C.pr.pen., în referire la art. 223 alin. 1 prima teză și alin. 2 C.pr.pen., având în vedere scopurile măsurilor preventive - art. 202 C.pr.pen., s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului AI pentru o perioadă de 30 de zile, începând cu data încarcerării efective.

Prin încheierea din data de 30.05.2019, pronunțată de Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a Penală în dosarul nr., în baza art. 425¹ alin. 7 pct. 2 lit. b C.proc.pen., s-a admis contestația formulată de contestatorul-inculpat AI împotriva încheierii de ședință din data de 17.05.2019, pronunțată de Tribunalul București - Secția I Penală; s-a desființat încheierea de ședință atacată și s-a dispus rejudecarea cauzei de către judecătorul de drepturi și libertăți de la Tribunalul București - Secția I Penală

care a pronunțat-o; s-a dispus anularea mandatului de arestare preventivă nr. emis de Tribunalul București - Secția I Penală, apreciindu-se că judecarea propunerii de arestare preventivă a inculpatului s-a făcut cu nerespectarea dispozițiilor art. 259 alin. 9 C.proc.pen., în cauză nefiind respectate dispozițiile privind citarea, în prezent acesta aflându-se sub imperiul unei măsuri preventive la adresa din, adresă la care nu a fost citat.

Ca urmare a celor dispuse, prin încheierea din data de 30.05.2019, de către Completul de Judecători de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a Penală în dosarul nr., în data de 20.06.2019, pe rolul Tribunalului București - Secția I Penală a fost înregistrat dosarul nr.

Prin încheierea nr. ... din 04.06.2020 s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului AI pe o durată de 30 de zile, începând cu data încarcerării, fiind emis mandatul de arestare preventivă nr. ... din 04.06.2020.

Prin încheierea nr. ... din 17.05.2021 pronunțată de Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a Penală a fost respinsă, ca nefondată, cererea formulată de contestatorul-înculpat AI, prin apărătorul ales, de constatare a încetării de drept a măsurii arestării preventive. De asemenea, în temeiul art. 204 C.pr.pen. rap. la art. 425¹ alin. 7 pct. 1 lit. b C.pr.pen., a fost respinsă, ca nefondată, contestația formulată de către contestatorul-înculpat AI împotriva încheierii din data de 04.06.2020, pronunțată de către judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București - Secția I Penală în dosarul nr.

Măsura preventivă a arestului a fost dispusă în temeiul art. 226 alin. 1 și 2 C.pr.pen. rap. la art. 223 alin. 1 lit. a și alin. 2 C.pr.pen..

La data de 03.08.2022, ora 04.15, mandatul de arestare a fost pus în executare, iar inculpatul AI a fost încarcerat în arestul IPJ Ialomița.

Prin încheierea judecătorului de drepturi și libertăți din data de 05.08.2022 pronunțată în dosar nr., în temeiul art.231 alin.7 C.pr.pen. s-a dispus confirmarea măsurii arestării preventive arestarea a inculpatului AI și a executării mandatului nr. din 04.06.2020 emis de Tribunalul București în baza încheierii din data de 04.06.2020 pronunțată de Tribunalul București – Secția I Penală, în dosarul nr. Prin încheierea nr. .../11.08.2022 a Curții de Apel București – Secția a II-a Penală a fost respinsă, ca neîntemeiată, contestația formulată de inculpatul AI împotriva încheierii din data de 05.08.2022 pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București - Secția I Penală.

Prin încheierea nr. a Tribunalului București s-a dispus prelungirea măsurii arestului preventiv față de inculpatul AI, pentru o perioadă de 30 de zile, începând cu data de 02.09.2022 și până la data 01.10.2022, inclusiv. Prin încheierea nr. ... din 08.09.2022, pronunțată în dosarul nr., Curtea de Apel București a dispus respingerea contestației inculpatului AI împotriva încheierii nr. a Tribunalului București din data de 29.08.2022.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București, sub nr., iar ulterior, judecătorul de cameră preliminară a verificat succesiv legalitatea și temeinicia măsurii preventive și a dispus menținerea acesteia.

Împotriva încheierii a formulat contestație inculpatul AI, solicitând admiterea contestației, desființarea încheierii contestate și revocarea măsurii preventive, iar în subsidiar înlocuirea măsurii arestului preventiv, argumentele invocate regăsindu-se în practica prezentă încheieri.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport cu cererea formulată și argumentele invocate în susținerea acesteia, completul de cameră preliminară al Curții constată că prezenta contestație este nefondată, pentru considerentele ce urmează.

Cu privire la nelegalitatea măsurii, prezentul complet subliniază că încheierile judecătorului de drepturi și libertăți se bucură de autoritate de lucru judecat relativă. Astfel, în condițiile în care aspectele învederate de către apărătorul inculpatului au fost anterior invocate și analizate într-o procedură jurisdicțională, fiind respinsă, prezentul complet nu poate ajunge la o concluzie diferită. În caz contrar, această procedură s-ar transforma într-o cale de atac neprevăzută de lege împotriva unei hotărâri definitive.

În materia măsurilor preventive instituirea de către legiuitor a unor proceduri de verificare periodică a legalității și temeiniciei măsurilor preventive nu lipsește hotărârea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți de autoritate de lucru judecat, ci asigură reanalizarea periodică a motivelor de privare de libertate ori de restricție a libertății de circulație în funcție de evoluția administrării probelor, de ritmicitatea actelor de urmărire penală sau de măsurile luate de procurorul în scopul soluționării cu celeritate a cauzei. Deopotrivă, trebuie avut în vedere că revocarea măsurii preventive se poate dispune potrivit art. 242 alin. (1) C. pr. pen. dacă au intervenit împrejurări noi din care rezultă nelegalitatea acesteia. Curtea apreciază că autoritatea relativă de lucru judecat a încheierilor prin care s-a luat, s-a confirmat, s-a prelungit sau s-a menținut arestarea preventivă cu privire la inculpat conduce la concluzia posibilității constatării nelegalității măsurii doar în măsura în care ulterior acestor hotărâri au intervenit temeieri noi care să conducă la reținerea modificării temeierilor inițiale de fapt și de drept. În niciun caz nu pot fi reiterate apărări care au fost anterior invocate și respins.

Examinând punctual chestiunile invocate de către apărătorul inculpatului în motivarea scrisă a contestației, Curtea constată următoarele:

-competența procurorului din cadrul DIICOT care a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și a formulat propunerea de arestare preventivă

În concret, s-a arătat că la data de 16 octombrie 2018, a intrat în vigoare OUG nr.92/2018, care prevedea condiții noi pentru procurorii care funcționau în cadrul DIICOT, fiind stabilită, între altele, condiția vechimii minime de 10 ani. Aceeași OUG prevedea, în art.VII, că procurorii care, la data intrării în vigoare a acesteia, își desfășurau activitatea în cadrul DIICOT rămâneau în funcție în cadrul acelei structuri a Parchetului numai dacă îndeplineau condițiile prevăzute de Legile nr.303/2004 și nr.304/2004. Or, atunci când a intrat în vigoare OUG nr.92/2018, procurorul care a instrumentat cauza nu îndeplinea condiția de vechime anterior menționată, astfel că nu mai putea funcționa în cadrul DIICOT.

Acest aspect a fost analizat de Curtea de Apel București, secția I penală care prin încheierea nr. 414/26/07.2023 prin care s-a respins contestația inculpatului împotriva încheierii prin care s-a dispus începerea judecării. După o analiză detaliată a parcursului profesional al procurorului de caz și a succesiunii normelor legale incidente, Curtea a concluzionat următoarele:

"OUG nr.92/2018 nu a prevăzut însă, în mod expres, „încetarea activității” (instituția „nerămânerii în funcție” nefiind reglementată de cele două acte normative cadru, privind organizarea judiciară și, respectiv, organizarea și funcționarea acelei structuri specializate) în cadrul DIICOT a procurorilor care, la data intrării ei în vigoare, nu îndeplineau condiția de vechime (majorată la 10 ani) și nici nu o putea face, întrucât, potrivit art.15 alin.2 din Constituție, legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale

mai favorabile (ca norme de drept material, substanțial), situație în care, în mod evident, dispoziția modificatoare din acel act normativ nu se încadra.

De altfel, dispozițiile art.79¹ alin.4 din Legea nr.304/2004, care nu au fost modificate prin OUG nr.92/2018, au continuat să prevadă, și după intrarea în vigoare a acestui ultim act normativ, că, la interviul organizat pentru numirea în cadrul DIICOT, putea participa orice procuror care îndeplinea condițiile prevăzute la alin.3, între care și cea privind vechimea în funcție, ceea ce determină concluzia că această condiție trebuia îndeplinită la momentul respectiv, al susținerii interviului pentru numire, neputând retroactiva prin urmare, în raport cu prevederile constituționale anterior citate, dispozițiile legale care au modificat, ulterior numirii în funcție, acea condiție.

În consecință, nu există temei legal pentru a se reține că, la data punerii în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul AI - 19 februarie 2019, procurorul de caz nu îndeplinea condițiile legale pentru a funcționa în cadrul DIICOT.

În raport cu data emiterii rechizitoriului prin care a dispus trimiterea în judecată a ambilor inculpați - 20 septembrie 2022, procurorul de caz îndeplinea și condiția de vechime de 10 ani, introdusă prin OUG nr.92/2018.

Dincolo de aceste constatări, cazul de nulitate absolută invocat, prevăzut de art.281 alin.1 lit.b din Codul de procedură penală (astfel cum a fost reconfigurat prin Decizia Curții Constituționale nr.302/2017), atras de încălcarea normelor de competență materială și după calitatea persoanei, s-ar putea referi în speță numai la DIICOT, ca structură specializată a Parchetului, iar nu la un procuror anume din cadrul acestei structuri.

- din cuprinsul rechizitoriului nu rezultă în ce constă instigarea, cum și când s-ar fi realizat aceasta.

În realitate, o astfel de susținere, dacă ar fi adevărată, ar reprezenta o neregularitate a rechizitoriului. Or, prin încheierea din data de 22 mai 2023, Tribunalul București a respins cererile și excepțiile inculpatului (inclusiv cele care vizau această chestiune), constatând legalitatea sesizării instanței. Încheierea a rămas definitivă ca urmare a respingerii contestațiilor formulate prin încheierea nr. 414/26/07.2023 a Curții de Apel București. În cuprinsul acesteia din urmă, la pag. 36 s-a arătat că, "contrar celor susținute de avocatul ales al inculpatului AI, că actul de sesizare menționează când și unde s-ar fi petrecut actele de instigare la omor calificat și la tentativă la omor calificat atribuite acestuia, în ce ar fi constat acestea, în ce modalitate s-ar fi realizat și asupra cui." Ulterior, la paginile 36-39 sunt indicate paragrafele din rechizitoriu care prezintă relevanță din această perspectivă.

- acțiunea penală a fost pusă în mișcare în mod nelegal ca urmare a nelegalei citări a inculpatului

Curtea constată că inculpatul face confuzie între două chestiuni diferite: punerea în mișcare a acțiunii penale și aducerea la cunoștință a învinuirii. Acestea sunt două activități diferite. Nu există obligația organelor de urmărire penală de a-l cita pe inculpat la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale, ci doar ulterior, acesta trebuie să fie informat cu privire la infracțiunea pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală, potrivit art. 309 alin. 2 C. pr. pen. Nerespectarea acestei din urmă obligații nu are ca efect nulitatea ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale (acest anterior), ci poate determina specifice, generate de încălcarea dreptului la apărare. De exemplu, se poate dispune excluderea probelor administrate între momentul punerii în mișcare a acțiunii penale și informarea propriu-zisă (astfel, dacă era informat la timp, inculpatul putea să își angajeze un apărător care să asiste la actele de urmărire

penală) sau se poate constata neregularitatea rechizitoriului (inculpatul este trimis în judecată pentru o infracțiune deși nu i s-a notificat împrejurarea că s-a pus în mișcare acțiunea penală). În toate aceste cazuri, chestiunea menționată nu se răsfrânge asupra ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale.

În încheierea nr. .../11.08.2022 a Curții de Apel București, secția a II-a penală, prin care s-a soluționat contestația împotriva inculpatului împotriva încheierii prin care s-a confirmat arestarea preventivă s-a reținut că nu se poate vorbi de o încălcare a dreptului la apărare a inculpatului raportat la modalitatea de aducere la cunoștință a acuzației:

"Contrar susținerilor inculpatului, Curtea constată că organele judiciare au luat măsuri încă de la data de 27.10.2017 pentru aducerea la cunoștința acestuia a calității de suspect și a acuzațiilor aduse în dosarul nr. .../D/P/2016. De altfel, urmare a comisiei rogatorii dispuse de D.I.I.C.O.T., la data de 25.01.2019, AI a fost informat cu privire la calitatea sa de suspect, dar și cu privire la drepturile și obligațiile sale în această calitate. Mai mult, la data de 01.03.2019, organele judiciare din UK- Irlanda de Nord i-au comunicat inculpatului și faptul că față de acesta s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, fiindu-i înmănat și un exemplar al ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale.

În același timp, Curtea constată că inculpatul a fost reprezentat pe parcursul urmăririi penale de un avocat ales, același avocat care i-a asigurat asistența juridică și în prezentul dosar. Susținerile inculpatului din fața Tribunalului București, de la termenul din 05.08.2022, în sensul că nu a luat legătura cu avocatul ales, acesta fiind angajat de mama sa, sunt apreciate de Curte ca fiind nereale. Din actele dosarului, dar și din susținerile apărătorului ales al inculpatului din fața Curții, rezultă faptul că dl. avocat S a fost prezent la data de 19.02.2019 la sediul poliției din Dungannon, Irlanda de Nord, în calitate de apărător ales, pentru a participa la audierea inculpatului în cadrul comisiei rogatorii realizate la solicitarea D.I.I.C.O.T. La acel moment, anterior formulării propunerii de arestare preventivă, apărătorul ales al inculpatului a luat legătura cu acesta, comunicând organelor judiciare refuzul acestuia de a se prezenta. Mai mult, din înscrisurile depuse în dosarele vizând propunerea de arestare preventivă a inculpatului AI, Curtea constată că dl. avocat S a ținut în mod constant legătura cu acesta, depunând în repetate rânduri înscrisuri care proveneau de la inculpat și care fuseseră obținute între termenele de judecată.

Inculpatului i-a fost acordată și posibilitatea de a da o declarație cu privire la acuzațiile aduse, procurorul D.I.I.C.O.T. deplasându-se în Irlanda de Nord în vederea audierii acestuia la data de 19.02.2019, însoțit de apărătorul ales al inculpatului din România. Raportat la datele existente la dosarul cauzei, Curtea achiesează la concluzia judecătorului fondului referitoare la caracterul nejustificat al refuzului inculpatului AI de a se prezenta la data indicată, motivat de imposibilitatea de prezentare a apărătorului său ales din Irlanda de Nord. Audierea inculpatului urma să fie realizată în dosarul nr./D/P/2016 al D.I.I.C.O.T., cu asigurarea drepturilor prevăzute de Codul de procedură penală român, asistența acestuia fiind asigurată de apărătorul ales din România. Faptul că imposibilitatea de prezentare a avocatului PSW a reprezentat doar un pretext pentru ca inculpatul să se sustragă de la desfășurarea anchetei penale rezultă și din faptul că, în ciuda demersurilor ulterioare ale autorităților române de a proceda la audierea inculpatului AI și în perioada în care acesta a fost privat de libertate în Irlanda de Nord, organele judiciare s-au confruntat cu noi refuzuri ale acestuia de a participa la audieri."

- acțiunea penală a fost pusă în mișcare în mod nelegal ca urmare a nerespectării principiului specialității (nu a fost verificată condiția dublei incriminări pentru infracțiunile de constituirea unui grup infracțional organizat, șantaj și tâlhărie calificată).

Și această chestiune a fost examinată și respinsă de către Curtea de Apel București, secția I penală care prin încheierea nr. .../26/07.2023 prin care s-a respins contestația inculpatului împotriva încheierii prin care s-a dispus începerea judecării.

În motivare, s-a arătat că:

în cazul infracțiunilor vizate de constituirea unui grup infracțional organizat, șantaj și tâlhărie calificată, în diferite forme de participație), pretins comise de cei doi inculpați cetățeni români pe teritoriul Irlandei, pentru care legea penală română prevede pedeapsa închisorii care nu depășește 10 ani, a fost verificată, cu ocazia emiterii autorizării prealabile a Procurorului General pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, îndeplinirea condiției dublei incriminări, prevăzută de art.9 alin.2 din Codul penal, verificare pentru care textul legal anterior menționat nu impune vreo condiție specială de formă și nici vreo modalitate anume de a fi realizată.

Astfel, în cuprinsul ordonanței Procurorului General, făcându-se referire la toate infracțiunile pentru care a fost autorizată punerea în mișcare a acțiunii penale față de cei doi inculpați, inclusiv cele pentru care nu era necesară verificarea condiției analizate, a fost indicat corespondentul din legislația penală a Republicii Irlanda al fiecărei norme de incriminare din legislația penală națională, concluzia în mod expres exprimată fiind aceea că „cerința legală ce instituie necesitatea unei duble incriminări a faptei atât în legea statului unde a fost săvârșită, cât și de legea statului care efectuează urmărirea penală și a cărui cetățenie o are autorul este îndeplinită, întrucât infracțiunile reținute în sarcina cetățenilor români, săvârșite pe teritoriul Republicii Irlanda, au corespondent și sunt incriminate ca atare în legislația penală a statului respectiv”, astfel că „se impune autorizarea punerii în mișcare a acțiunii penale față de suspectii cetățeni români (cu nominalizarea, între alții, a lui AI și CML) pentru infracțiuni săvârșite în afara teritoriului țării”.

-în mod greșit s-a reținut că inculpatul s-a sustras la momentul luării arestării preventive.

Împrejurarea că inculpatul s-a sustras în etapa inițială a urmăririi penale, acesta fiind și motivul pentru care arestarea preventivă a fost luată și în temeiul art. 223 alin. 1 lit. a C. pr. pen. constituie de asemenea o chestiune tranșată cu titlu definitiv. În încheierea nr. .../17 mai 2021 prin care Curtea de Apel București, secția a II-a, a respins contestația împotriva încheierii prin care s-a luat arestarea preventivă, s-a arătat clar că :

”deși a fost legal citat pe parcursul desfășurării fazei de urmărire penale, până la momentul procesual al soluționării în fond a propunerii de luare a măsurii arestării preventive, având așadar termen în cunoștință inclusiv ca urmare a reprezentării sale de către apărătorul ales, inculpatul nu s-a prezentat, sustrăgându-se de la urmărirea penală, împrejurare în raport de care Completul reține ca fiind îndeplinită situația prevăzută în art. 223 alin. 1 lit. a C.pr.pen.”

Ulterior predării inculpatului către autoritățile române, în procedura confirmării arestării preventive s-a reținut că inculpatul s-a sustras urmăririi penale. Prin încheierea de ședință din data de 05.08.2022 pronunțate de Tribunalului București - Secția I Penală, în dosarul nr. .../3/2022, judecătorul a reținut că prin cererea de comisie rogatorie internațională nr. .../D/P/2016 din data de 27.10.2017 s-a solicitat sprijinul autorităților judiciare competente din UK – Irlanda de Nord , în vederea:

- aducerii la cunoștința inculpatului AI a calității acestuia (calitatea de suspect) în cadrul procesului/D/P/2016, a faptelor pentru care este cercetat și a încadrării juridice dată acestor

fapte, precum și a drepturilor și a obligațiilor pe care suspectul le are pe parcursul procesului penal;

- audierii, în calitate de suspect, a numitului AI;
- aducerii la cunoștința numitului AI a actului de inculpare, precum și a drepturilor și obligațiilor pe care le presupune calitatea de inculpat, în conformitate cu dispozițiile art. 83 din C.proc.pen. și art.108 alin. 2 și 4 din C.proc.pen., precum și la audierea în calitate de inculpat a numitului AI.

Comisia rogatorie internațională a fost pusă în executare la datele de 25 ianuarie 2015, când organele judiciare din Irlanda de Nord i-au comunicat lui AI faptul că are calitatea de suspect în dosarul nr., faptele și infracțiunile pentru care este cercetat, precum și cu privire la drepturile și obligațiile ce-i revin pe parcursul procesului penal.

Astfel, la data de 25.01.2019, autoritățile irlandeze, la sediul poliției din orașul Dungannon, UK – Irlanda de Nord, i-au adus la cunoștință numitului AI calitatea de suspect, drepturile și obligațiile ce rezidă acestei calități.

De asemenea, a fost stabilit, de comun acord, ca pe data de 19.02.2019, la ora 12.00, AI să fie prezent la sediul poliției din orașul Dungannon pentru a fi audiat cu privire la aceste acuzații, iar la audiere să participe organele judiciare din România, precum și apărătorul ales din România al lui AI.

La data de 19 februarie 2019, a fost programată audierea inculpatului AI cu participarea organelor judiciare din România și a apărătorului ales al inculpatului AI. Urmare a demersurilor efectuate, la data de 19 februarie 2019, organele judiciare din cadrul DIICOT și DCCO, precum și apărătorul ales al inculpatului AI s-au prezentat la sediul poliției din DUNGANON – Irlanda de Nord, însă inculpatul AI nu s-a prezentat la audiere.

La ora 12.30, apărătorul ales al numitului AI a purtat o discuție telefonică cu AI, iar acesta a comunicat faptul că nu se va prezenta la audiere, motivând faptul că :“avocatul ales nord irlandez PSW nu se poate prezenta și fără prezenta acestuia nu dorește sa se prezinte“.

În acest context, organele judiciare din Irlanda de Nord au comunicat faptul că AI se sustrage cercetărilor efectuate în cadrul dosarului nr., fiind ajutat în acest sens de avocatul PSW.

S-a mai arătat că AI a fost condamnat în Irlanda de Nord pentru comiterea unei tentative de furt (împreună cu alte persoane a încercat să sustragă sume de bani dintr-un ATM), iar în perioada încarcerării au fost efectuate demersuri pentru punerea în executare a comisiei rogatorii internațional, însă aceste demersuri nu s-au concretizat ca urmare a refuzului avocatului PSW de a se prezenta la audiere.

Raportat la cele arătate, judecătorul a constatat că inculpatul a întreprins demersuri pentru a se sustrage urmării penale.

În ceea ce privește susținerea inculpatului că apărătorul ales ce îl reprezenta pe teritoriul Irlandei de Nord nu a avut posibilitatea obiectivă de a asigura asistența juridică în momentul în care era pus în executare comisia rogatorie ce avea drept obiect audierea sa, judecătorul de drepturi și libertăți a constatat că inculpatul era reprezentat de un apărător ales în România preferând și în cazul în care susținerea sa ar fi adevărată să nu colaboreze cu organele de anchetă deși apărătorul din Irlanda de Nord nu cunoștea prevederile procesuale ale legislației naționale. Mai mult, inculpatul a afirmat că știa de la soția sa care aflase din presă că s-a dispus emiterea unui mandat de arestare, însă a preferat să nu se predea autorităților române prin simplă intrare pe teritoriul țării. În același timp, s-a mai precizat că inculpatul a fost asistat de un apărător ales

atât în primul ciclu procesual, cât și în timpul judecării contestației când s-a dispus emiterea mandatului european de arestare.

Încheierea menționată a rămas definitivă prin încheierea nr. .../11.08.2022 a Curții de Apel București, secția a II-a penală. În cuprinsul susținerilor sale, apărătorul inculpatului nu a invocat nici un element de noutate, reiterând aceleași apărări care au fost respinse de completurile care au soluționat cereri privind măsurile preventive în prezenta cauză.

- inculpatul a fost nelegal citat la momentul soluționării propunerii de arestare preventivă.

Și această chestiune a fost definitiv tranșată, fiind analizată în cuprinsul încheierii prin care s-a soluționat contestația inculpatului împotriva dispoziției de luare a arestării preventive. În încheierea nr. .../17 mai 2021 prin care Curtea de Apel București, secția a II-a a fost examinată pe larg această apărare, arătându-se că:

"Pe toată durata judecării propunerii de arestare preventivă de către Judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București - Secția I Penală, la toate termenele de judecată acordate în cauză, procedura de citare a inculpatului a fost realizată cu respectarea dispozițiilor legale incidente.

Astfel, Completul constată că, pe de o parte, pe toată durata judecării propunerii de arestare preventivă în primă instanță, inculpatul AI s-a aflat în stare de libertate, nefiind supus vreunei măsuri procesuale preventive (reținere, arest preventiv, arest la domiciliu sau control judiciar, în prezenta cauză ori în altă cauză).

Pe de altă parte, pe toată durata judecării propunerii de arestare preventivă în primă instanță, inculpatul AI a fost reprezentat de către apărătorul său ales, care s-a prezentat la toate termenele de judecată.

În acest context, prin raportare la modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare a inculpatului, în cauză sunt incidente dispozițiile art. 225 alin. 3 teza I C.pr.pen., potrivit cărora, inculpatul aflat în stare de libertate se citează pentru termenul fixat.

Din acest punct de vedere, Completul reține că, pe toată durata judecării propunerii de arestare preventivă, inculpatul a fost citat atât prin afișare la sediul instanței, cât și la domiciliul din România, precum și la domiciliile din Irlanda, cu respectarea prevederilor art. 259 alin. 9 C.pr.pen., conform cărora, dacă inculpatul locuiește în străinătate, citarea se face, pentru primul termen, potrivit normelor de drept internațional penal aplicabile în relația cu statul solicitat, în condițiile legii; în absența unei asemenea norme sau în cazul în care instrumentul juridic internațional aplicabil o permite, citarea se face prin scrisoare recomandată; în acest caz, avizul de primire a scrisorii recomandate, semnat de destinatar, sau refuzul de primire a acesteia ține loc de dovadă a îndeplinirii procedurii de citare; pentru primul termen de judecată, inculpatul va fi înștiințat prin citație că are obligația de a indica o adresă pe teritoriul României, o adresă de poștă electronică sau mesagerie electronică, unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul; în cazul în care nu se conformează, comunicările i se vor face prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la poșta română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele care se expediază, ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

În acest sens, Completul constată că citarea inculpatului pentru termenele de judecată stabilite pentru datele de 27.07.2019, 12.09.2019, 10.10.2019, 07.11.2019, 19.12.2019, 30.01.2020 și 26.03.2020, inculpatul a fost citat atât prin afișare la sediul instanței, cât și la domiciliul din România, precum și la domiciliile din Irlanda.

Totodată, pentru termenul de judecată din data de 21.05.2020, stabilit pentru judecarea (în fond) a propunerii de arestare preventivă a inculpatului, procedura de citare a inculpatului a fost legal îndeplinită. În acest sens, Completul are în vedere următoarele acte procesuale și procedurale dispuse și, respectiv, efectuate în cauză :

- dovada de îndeplinire a procedurii de citare prin afișare la sediul instanței, conform procesului-verbal de predare (aflat la fila 164 din dosarul Tribunalului București);

- dovezile de expediere - primire a citației la domiciliul inculpatului din, Balbriggan Co., Dublin, Irlanda, dovezi conform cărora expedierea, efectuată prin serviciul de expediere TNT Express România, a fost livrată, în data de 01.04.2020, ora 13.16, în condiții optime (dovezi aflate la filele 158-163 din dosarul Tribunalului București). În acest context, Completul constată că, la termenul de judecată din data de 26.03.2020, apărătorul ales al inculpatului a învederat judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București că inculpatul locuiește la adresa din Dublin,, motiv pentru care, pentru termenul din data de 21.05.2020, inculpatul a fost citat la adresa indicată de către apărătorul ales.

În acest context argumentativ, Completul constată că în mod corect, la termenul din data de 21.05.2020, Judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București a soluționat propunerea de arestare preventivă conform dispozițiilor art. 225 alin. 4 C.pr.pen., în lipsa inculpatului, dar, evident, în prezența apărătorului ales, întrucât inculpatul a lipsit nejustificat la acest termen.

Completul mai constată că procedura de citare a inculpatului la judecarea propunerii de arestare preventivă a fost legal îndeplinită și prin raportare la prevederile art. 353 alin. 1 teza finală și alin. 2 teza I C.pr.pen., potrivit cărora înfățișarea părții în instanță, prin avocat ales, acoperă orice nelegalitate survenită în procedura de citare; partea prezentă prin apărător ales la un termen, precum și partea căreia, personal, prin reprezentant sau apărător ales ori prin funcționarul sau persoana însărcinată cu primirea corespondenței, i s-a înmănat în mod legal citația pentru un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă ar lipsi la vreunul dintre aceste termene.

În concluzie, având în vedere că, pe de o parte, inculpatul s-a aflat în stare de libertate – prezența sa în instanță nefiind, așadar, obligatorie, iar pe de altă parte, a fost reprezentat - de la primul și până la ultimul termen de judecată - de către apărătorul ales, Completul constată că inculpatul a fost legal citat pentru toate termenele de judecată acordate de către judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București.

Prin urmare, Completul apreciază ca fiind nefondată solicitarea contestatorului-inculpat, formulată prin apărătorul ales, de constatare a încălcării dispozițiilor legale privind citarea sa la judecarea propunerii de arestare preventivă."

Relevante, în opinia prezentului complet sunt și chestiunile reținute în încheierea nr. .../11.08.2022 a Curții de Apel București, secția a II-a penală, prin care s-a soluționat contestația împotriva inculpatului împotriva încheierii prin care s-a confirmat arestarea preventivă:

"Prioritar, Curtea constată că acest aspect a fost analizat pe larg în decizia nr. .../17.05.2021 prin care Curtea de Apel București Secția a II-a Penală a respins contestația formulată de inculpatul AI împotriva încheierii din data de 04.06.2020 a judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București Secția I Penală prin care s-a dispus arestare preventivă a acestuia. S-a arătat, după analiza actelor aflate la dosarul cauzei, că pentru termenul de judecată din data de 21.05.2020, stabilit pentru judecarea în fond a propunerii de arestare preventivă a inculpatului, procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Separat de această analiză, după cum s-a arătat deja anterior, Curtea constată că inculpatul AI a fost reprezentat pe tot parcursul soluționării dosarelor nr... și nr. de apărător ales, av. S, cu care a ținut legătura. Or, orice eventual viciu al procedurii de citare a fost acoperit prin prezentarea apărătorului ales al inculpatului, după cum statuează în mod expres dispozițiile art. 353 alin. 1 teza finală C.pr.pen., aplicabile și în materia soluționării propunerii de arestare preventivă a inculpatului liber, potrivit căroră ”Înfățișarea persoanei vătămate sau a părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant ori avocat ales sau avocat din oficiu, dacă acesta din urmă a luat legătura cu persoana reprezentată, acoperă orice nelegalitate survenită în procedura de citare.”

Curtea subliniază faptul că cele arătate anterior nu contrazic concluzia la care a ajuns Curtea de Apel București în dosarul nr., dosar în care prin încheierea nr. ... /30.05.2019 s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunalul București pentru încălcarea dispozițiilor referitoare la citarea inculpatului. Astfel cum rezultă din cuprinsul încheierii indicate, în dispunerea soluției de desființare cu trimitere spre rejudecare, Curtea de Apel a avut în vedere afirmațiile apărătorului inculpatului de la termenul din 17.05.2019 potrivit căroră inculpatul s-ar fi aflat sub măsura arestului la domiciliu la adresa din Dungannon, Irlanda de Nord, adresă unde acesta nu a fost citat.

Or, în al doilea ciclu procesual, nu au existat date referitoare la o eventuală privare de libertate a acestuia într-un alt dosar penal, fiind aplicabile dispozițiile art. 353 alin. 1 teza finală C.pr.pen., anterior citate.”

- încetarea de drept a arestării preventive ca urmare a faptului că inculpatul a fost arestat pe teritoriul Irlandei în vederea predării o perioadă mai mare de 180 de zile, în contextul în care cauza se afla în cursul urmăririi penale.

Și această chestiune a fost analizată în încheierea nr. .../11.08.2022 a Curții de Apel București, secția a II-a penală, prin care s-a soluționat contestația împotriva inculpatului împotriva încheierii prin care s-a confirmat arestarea preventivă:

”Sub acest aspect, Curtea constată că este real faptul că inculpatul AI a fost arestat în Irlanda la data de 28.09.2020, în vederea punerii în executare a mandatului european de arestare emis de Tribunalul București Secția I Penală. Cu acea ocazie, Înalta Curte a Irlandei a emis mandatul de arestare nr. 216- mandat european de arestare, acesta reprezentând temeiul privării de libertate a inculpatului AI până la data de 03.08.2022, când a avut loc preluarea acestuia de autoritățile române, și nu mandatul de arestare preventivă nr. .../UP/04.06.2020 emis de Tribunalul București. În aceste condiții, nu se poate considera că durata arestării preventive a inculpatul AI în baza mandatului de arestare preventivă nr. .../UP/04.06.2020 emis de Tribunalul București a depășit durata maximă de 180 de zile prevăzută de art. 236 alin. 4 C.pr.pen.”

Toate aspectele menționate au fost examinate anterior în cadrul unor proceduri judiciare privind măsurile preventive, susținerile inculpatului fiind respinse. În condițiile în care apărătorul acestuia nu a învederat nici un element de noutate, ci doar a reiterat argumentele prezentate, prezentul complet nu poate ajunge la o concluzie diferită.

Prescripția executării pedepsei. Determinarea termenului incident

Singura interpretare logică a art. 162 alin. C. pen. este că litera a) a textului este aplicabilă pentru pedepse cu închisoarea de peste 15 ani iar litera b) este aplicabilă pedepselor

cu închisoarea de cel mult 15 ani. În aceste condiții, durata de 15 ani la care face referire 162 alin. 1 lit. b C. pen. nu poate fi decât termenul maxim de prescripție.

Practic, potrivit 162 alin. 1 lit. b C. pen., termenul de prescripție a executării pedepsei este format dintr-o componentă fixă (5 ani) și o componentă variabilă (cuantumul pedepsei), iar suma celor două componente nu poate depăși 15 ani.

(C.Apel București, Secția I Penală, Decizia nr. 377/C din 9 august 2023)

Prin sentința penală nr. X din data de 17.03.2023 pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. Y/3/2023, instanța a dispus următoarele:

S-a respins ca nefondată contestația la executare formulată de Departamentul executării penale din cadrul Tribunalului București - Secția I a penala, prin judecătorul delegat.

Pentru a dispune astfel, instanța a reținut că prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 23.02.2023, sub nr....., în baza art. 598 al.1 lit.d, Cod procedură penală, Departamentul Executării Penale din cadrul Tribunalului București – Secția I Penală a formulat contestație la executare cu privire la sentința penală nr. Z/23.06.2006, pronunțată de Tribunalul București Secția I Penală prin care intimatul MD a fost condamnat la pedeapsa de 12 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de trafic ilicit de droguri de mare risc.

A reținut că, în motivare, s-a arătat că prin sentința penală nr. Z/23.06.2006, pronunțată de Tribunalul București - Secția I Penală, în dosarul nr., definitivă prin decizia penală nr. W/11.09.2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția Penală s-a dispus condamnarea inculpatului MD la pedeapsa de 12 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de trafic ilicit de droguri de mare risc.

S-a emis mandatul de executare a pedepsei închisorii nr. .../12.09.2007.

Din adresa nr./13.09.2007 transmisă de I.G.P.R., Inspectoratul de Poliție al Jud. Ilfov a rezultat imposibilitatea punerii în executare a mandatului de executare a pedepsei închisorii nr. .../12.09.2007, având în vedere că persoana condamnată MD părăsise teritoriul României în mod legal la data de 25.06.2004, fiind dat în urmărire prin dispoziția IGPR nr. S/..../09.09.2004.

Prin urmare, Tribunalul București a emis mandatul european de arestare nr. .../23.10.2007 și mandatul de urmărire internațională în vederea extrădării nr. .../23.10.2007.

De asemenea, s-a arătat că nu sunt deținute date în legătură cu arestarea susnumitului.

Cu adresa nr. .../MG/30.01.2023, Ministerul Afacerilor Interne, I.G.P.R., Inspectoratul de Poliție al Județului Ilfov Serviciul de Investigații Criminale a sesizat instanța în legătură cu intervenirea prescripției executării pedepsei, solicitându-se a se analiza acest aspect.

Față de cele ce preced, s-a solicitat analizarea situației condamnatului MD cu privire la intervenirea prescripției executării pedepsei de 12 ani închisoare.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța constatat că cerere este nefondată, având în vedere următoarele considerente:

În primul rând, instanța de fond a reținut că, potrivit art. 162 alin. 1 lit. b C.pen., termenul de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică este de 5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea; așadar, în raport de pedeapsa de 12 ani închisoare aplicate persoanei condamnate MD, termenul de prescripție a executării pedepsei este de 17 ani (5 ani termenul de prescripție a executării pedepsei+12 ani durata pedepsei) și curge de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, deci de la data de 11.09.2007, urmând a se împlini în septembrie 2024.

Tribunalul a reținut că, deși avocatul ales al persoanei condamnate MD a arătat că termenul de prescripție a executării pedepsei este de 15 ani, acest calcul este eronat întrucât articolul 162 Cod penal arată modul de calcul al termenului de prescripție a executării pedepsei în raport de durata pedepsei închisorii ce urmează a fi executată. Așadar, s-a reținut că sintagma „5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea” se referă la durata pedepsei închisorii aplicate ce urmează a fi executată care nu poate depăși 15 ani, prin urmare nu se referă la aspectul că termenul de prescripție a executării pedepsei nu poate depăși 15 ani. Aceasta întrucât, dacă durata pedepsei închisorii ce urmează a fi executată ar depăși 15 ani, calculul termenului de prescripție a executării pedepsei s-ar face potrivit art. 162 alin. 1 lit a C.pen potrivit căruia termenul de prescripție a executării pedepsei este de 20 de ani, când pedeapsa care urmează a fi executată este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 15 ani .

Pentru considerentele expuse, Tribunalul a respins ca nefondată contestația la executare formulată de Departamentul executării penale din cadrul Tribunalului București - Secția I-a penala, prin judecătorul delegat.

Împotriva sentinței penale a formulat contestație persoana condamnată MD, motivând în scris că sunt îndeplinite condițiile speciale privind prescripția executării pedepsei. Prevederile legale din care rezultă în mod imperativ și indubitabil intervenirea de fapt și de drept a prescripției executării pedepsei aplicate persoanei condamnate prin împlinirea termenului de 15 ani stabilit ca și termen maxim în cazul tuturor pedepselor cu închisoarea de până la 15 ani inclusiv, în speță pedeapsa fiind de 12 ani, prescripția intervenind și fiind împlinit termenul la data 11.09.2022.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport cu cererea formulată și argumentele invocate în susținerea acesteia, instanța constată că prezenta contestație este întemeiată, pentru considerentele ce urmează:

Prin sentința penală nr. Z/23.06.2006, pronunțată de Tribunalul București - Secția I Penală, în dosarul nr. .../3/2006, definitivă prin decizia penală nr. W/11.09.2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția Penală s-a dispus condamnarea inculpatului MD la pedeapsa de 12 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de trafic ilicit de droguri de mare risc.

Potrivit art. 162 alin. 1 C. pen. :

Termenele de prescripție a executării pedepsei pentru persoana fizică sunt:

a) 20 de ani, când pedeapsa care urmează a fi executată este detențiunea pe viață sau închisoarea mai mare de 15 ani;

b) 5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată, dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea;

c) 3 ani, în cazul când pedeapsa este amenda.

Dispozițiile sunt identice cu cele din C. pen. din 1968 (art. 126), lege sub imperiul căreia a fost săvârșită și judecată infracțiunea comisă de contestator.

În opinia instanței de control judiciar, termenul de prescripție a executării pedepsei este potrivit art. 162 alin. 1 lit. b C. pen. de 15 ani; acest termen a început să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, deci de la data de 11.09.2007, și s-a împlinit la data de 10.09.2022.

Curtea consideră că prima instanța a interpretat în mod greșit dispozițiile legale atunci când a apreciat că în cauză termenul de prescripție a executării pedepsei este de 17 ani. Judecătorul fondului a arătat că sintagma „5 ani, plus durata pedepsei ce urmează a fi executată,

dar nu mai mult de 15 ani, în cazul celorlalte pedepse cu închisoarea” se referă la durata pedepsei închisorii aplicate ce urmează a fi executată care nu poate depăși 15 ani, prin urmare nu se referă la aspectul că termenul de prescripție a executării pedepsei nu poate depăși 15 ani.

Aplicând raționamentul judecătorului fondului, ar însemna că în ipoteza în care o persoană ar fi condamnată la pedeapsa de 16 ani închisoare, termenul de prescripție al executării pedepsei s-ar calcula potrivit art. 162 alin. 1 lit. b C. pen. astfel: 5 ani + 15 ani (deoarece, în interpretarea judecătorului fondului termenul de 15 ani reprezintă durata maximă a pedepsei ce se adaugă la componenta fixă de 5 ani) = 20 de ani.

Motivul pentru care prezentul complet nu poate achiesa la această interpretare constă în faptul că situația persoanei care are o condamnare de 16 ani (sau orice persoană care o condamnare mai mare de 15 ani) este reglementată expres de un alt text de lege, respectiv art. 162 alin. 1 lit. a C. pen.

Practic, situația unei persoane care o condamnare de peste 15 ani (condamnare care în opinia primei instanțe ar fi redusă pentru calcularea termenului de prescripție la 15 ani și sporită cu 5 ani) nu poate fi reglementată simultan de două texte de lege: atât 162 alin. 1 lit. a C. pen. cât și 162 alin. 1 lit. b C. pen.

Singura interpretare logică a art. 162 alin. C. pen. este că litera a) a textului este aplicabilă pentru pedepse cu închisoarea de peste 15 ani iar litera b) este aplicabilă pedepselor cu închisoarea de cel mult 15 ani. În aceste condiții, durata de 15 ani la care face referire 162 alin. 1 lit. b C. pen. nu poate fi decât termenul maxim de prescripție.

Practic, potrivit 162 alin. 1 lit. b C. pen., termenul de prescripție a executării pedepsei este format dintr-o componentă fixă (5 ani) și o componentă variabilă (cuantumul pedepsei), iar suma celor două componente nu poate depăși 15 ani.

Această interpretare este confirmată și de doctrină. În acest sens, s-a arătat că executarea oricărei pedepse cu închisoarea mai mică de 15 ani se prescrie într-un termen cuprins între 5 ani și 15 zile (cel mai scurt) și 15 ani (cel mai lung) (C. Mitrache, Cr. Mitrache, Drept Penal Român. Partea Generală, București, 2010, p. 439- după cum am arătat, reglementările actuale în această materie sunt identice cu cele din vechea legislație).

Secția a II-a Penală

Netemeinicia cererii de repunere în termenul căii de atac a apelului, în situația reținerii culpei inculpatului pentru necomunicarea schimbării adresei de domiciliu

În cauză nu se poate reține existența unei cauze temeinice de împiedicare a exercitării apelului în termen, neimputabile inculpatului, în condițiile în care comunicarea copiei sentinței de condamnare a fost realizată în mod legal chiar la adresa indicată personal de inculpat, iar acesta nu a notificat organele judiciare despre schimbarea adresei de domiciliu.

(Decizia penală nr.1385A/29.09.2023, Curtea de Apel București - Secția a II-a penală)

Potrivit art. 410 alin. (1) Cod procedură penală, calea de atac a apelului poate fi declarată în termen de 10 zile, termen care curge de la data comunicării în mod legal a copiei hotărârii, în cazurile prevăzute la art. 406 alin. (1), anume când hotărârea trebuie să fie redactată la momentul pronunțării în cazurile în care se pronunță una dintre soluțiile prevăzute la art. 396 și 397. Momentul de la care începe să curgă termenul de apel este stabilit imperativ prin lege.

În conformitate art. 407 alin. (1) Cod procedură penală, după pronunțare, o copie a hotărârii se comunică inculpatului care, potrivit art. 409 alin. (1) Cod procedură penală, poate formula apel, referitor la latura penală și latura civilă.

Termenul de 10 zile, fiind un termen procedural, se calculează pe zile libere, operând totodată și prorogarea termenului dacă ultima zi a acestuia este o zi nelucrătoare [art. 269 alin. (1), alin. (2) și alin. (4) Cod procedură penală].

Pentru a determina data comunicării copiei sentinței penale nr. X din data de 11 iulie 2023 pronunțată Judecătoria Sectorului 3 București – Secția Penală și legalitatea comunicării, Curtea va analiza actele și lucrările dosarului referitoare la efectuarea actelor de procedură necesare pentru încunoștințarea inculpatului despre pronunțarea soluției primei instanțe.

Curtea reține că în declarația dată la data de 21 iulie 2022, în fața organelor de urmărire penală, inculpatul a învederat personal că are domiciliul în municipiul București, strada C B nr. 7 sector 3, aceasta fiind adresa unde locuiește efectiv și locul unde dorește să îi fie comunicate actele de procedură (fila 60 urmărire).

Curtea mai reține că domiciliul indicat în cursul urmăririi penale este același cu domiciliul care figurează în fișa DEPABD, iar în cursul procedurii de cameră preliminară, încheierea din data de 25.10.2022 pronunțată în dosarul X/301/2022/a1 a fost comunicată inculpatului la această adresă, fiind înmănată în mod personal inculpatului, potrivit art. 260 alin. (1) Cod procedură penală, la data de 01 noiembrie 2022 (fila 11 cameră).

Curtea constată că, pentru a facilita chemarea suspectului sau a inculpatului de către organele judiciare, în vederea audierii ori pentru ca aceștia să aibă posibilitatea de a participa la diverse procedee probatorii ce se realizează pe parcursul desfășurării procesului penal, precum și pentru a lua cunoștință de termenele de judecată în fața instanței, respectiv de actele procesuale emise de către organele judiciare și care sunt supuse comunicării, legiuitorul a reglementat - în acord cu dispozițiile constituționale privind liberul acces la justiție și dreptul la apărare – la art. 108 alin. (2) lit. b) Cod procedură penală, obligația în sarcina suspectului sau a inculpatului de a notifica, în scris, în termen de 3 zile, orice schimbare a adresei/locuinței.

Curtea reține că obligația suspectului sau a inculpatului de înștiințare a organelor judiciare despre schimbarea adresei/locuinței are o configurație temporală bine stabilită, operând pe toate durata procesului penal derulat împotriva unei anumite persoane.

Curtea constată că această prezumție constituie o sancțiune a inculpatului nediligent ori de rea-credință pe parcursul procesului penal, în cazul în care inculpatul își schimbă adresa/locuința fără a anunța organele judiciare și autoritățile care țin evidența datelor de identificare a persoanelor, așa încât comunicarea efectivă către aceștia a actelor de procedură devine imposibilă fără vreo culpă din partea organelor judiciare.

Obligația i-a fost adusă la cunoștință în mod personal în cursul urmăririi penale (proces verbal de aducere la cunoștință drepturi și obligații încheiat în data de 21 iulie 2022, semnat olograf de inculpat).

În aceste condiții, Curtea apreciază că în mod legal s-a procedat la data de 19 iulie 2023 la comunicarea copiei sentinței penale nr. X din data de 11 iulie 2023 pronunțată Judecătoria Sectorului 3 București – Secția Penală la adresa care a fost indicată personal de inculpat în declarația oferită în cursul urmăririi penale și care figurează ca domiciliu în fișa DEPABD, în conformitate cu dispozițiile art. 261 alin. (4) Cod procedură penală, prin afișarea înștiințării .

Astfel, din analiza dispozițiilor procesual penale în materie, Curtea observă că legiuitorul nu oferă o definiție sintagmei „împlinirea termenului” utilizată atunci când este reglementată modalitatea analoagă de comunicare prevăzută de art. 261 alin. (4) lit. f) și g) Cod procedură penală.

Însă, raportându-se la prevederile art. 2 Cod procedură civilă, Curtea observă că dispozițiile acestui cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare. Curtea reține că în art. 182 alin. (1) Cod procedură civilă, se reglementează „împlinirea termenului”. Astfel, termenul care se socotește pe zile, săptămâni, luni sau ani se împlinește la ora 24,00 a ultimei zile în care se poate îndeplini actul de procedură.

Este evident că inculpatului i-a fost acordată posibilitatea de a formula calea de atac. Înștiințarea a fost afișată în data de 19.07.2023, iar termenul judiciar pentru ridicarea sentinței era de 7 zile, ultima zi a acestui termen a fost 27.07.2023. Astfel, actul de procedură, prezentarea pentru comunicarea copiei sentinței, se putea realiza până la ora 24.00 a zilei de 27.07.2023, doar la finalul acestei zile actul fiind considerat comunicat. Ca atare, termenul de apel a început să curgă la data de 28.07.2023 și s-a împlinit la data de 08.08.2023, ultima zi în care apelul este considerat formulat în termen.

Curtea constată că inculpatul a exercitat calea de atac a apelului la data de 18 august 2023, după expirarea termenului de declarare a căii de atac, ceea ce face să fie tardiv apelul.

Curtea consideră că nu se poate avea în vedere ca dată a comunicării copiei sentinței nr. X din data de 11 iulie 2023 pronunțată Judecătoria Sectorului 3 București – Secția Penală data punerii în executare a mandatului de executare a pedepsei închisorii, 09 august 2023, în condițiile în care comunicarea copiei sentinței de condamnare a fost realizată în mod legal, la adresa pe care organele judiciare o cunoșteau ca fiind cea la care inculpatul locuia efectiv sau avea domiciliu.

Curtea consideră că în cauză nu sunt incidente nici dispozițiile art. 411 Cod procedură penală, pentru a se dispune repunerea inculpatului BG în termenul de apel.

Repunerea în termenul de apel este instituția în baza căreia apelul declarat după expirarea termenului legal este considerat ca fiind formulat în termen dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele două condiții: 1. instanța de apel reține că întârzierea s-a datorat unei

cauze temeinice de împiedicare constând într-o imposibilitate neimputabilă părții de exercitare a căii de atac. Cauza temeinică de împiedicare trebuie dovedită de cel care solicită repunerea în termenul de apel; și 2. cererea de apel a fost formulată în cel mult 10 zile de la încetarea cauzei temeinice de împiedicare a exercitării apelului.

Curtea constată că în cauză nu se poate reține existența unei cauze temeinice de împiedicare a exercitării apelului în termen, neimputabile inculpatului BG, în condițiile în care comunicarea copiei sentinței de condamnare a fost realizată în mod legal chiar la adresa indicată personal de inculpat.

Modalitatea analoagă de comunicare prevăzută de art. 261 alin. (4) lit. f) și g) Cod procedură penală nu poate reprezenta cauză temeinică de împiedicare, în accepțiunea art. 411 alin. (1) Cod procedură penală.

În plus, inculpatul BG nu a justificat existența vreunui alt motiv neimputabil pentru care nu a putut exercita calea de atac în termen, lipsa pregătirii juridice sau încarcerarea sa ulterior expirării termenului pentru formularea termenului de apel neputând constitui asemenea motive.

Inadmisibilitatea căii de atac îndreptate împotriva unei hotărâri penale definitive

Inadmisibilitatea reprezintă o sancțiune procedurală care intervine atunci când părțile implicate în proces efectuează un act pe care legea nu îl prevede sau îl exclude, precum și în situația când se încearcă exercitarea unui drept epuizat pe o altă cale procesuală ori chiar printr-un act neprocesual. Inadmisibilitatea operează automat și inevitabil ori de câte ori un act procesual este lipsit de bază legală.

(Decizia penală nr.1336A/13.09.2023, Curtea de Apel București - Secția a II-a penală)

Dând eficiență principiului stabilit prin dispozițiile art. 129 din Constituția României, revizuită, privind exercitarea căilor de atac în condițiile legii procesual penale, precum și principiului privind liberul acces la justiție statuat prin art. 21 din Legea fundamentală, respectiv exigențelor determinate prin art. 13 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, legea procesual penală a stabilit un sistem coerent al căilor de atac, același pentru persoane aflate în situații identice.

Admisibilitatea căilor de atac este condiționată de exercitarea acestora potrivit dispozițiilor legii procesual penale, prin care au fost reglementate hotărârile susceptibile a fi supuse examinării, căile de atac și ierarhia acestora, termenele de declarare și motivele pentru care se cere reformarea hotărârii atacate. Revine, așadar, părții interesate obligația sesizării instanțelor de judecată în condițiile legii procesual penale, prin exercitarea căilor de atac apte a provoca un control judiciar al hotărârii atacate.

Potrivit dispozițiilor din Partea specială, Titlul III, Capitolele III, III ind. 1, V Cod procedură penală, admisibilitatea căilor de atac este condiționată de exercitarea acestora potrivit dispozițiilor legii procesual penale, prin care au fost reglementate hotărârile susceptibile a fi supuse examinării, căile de atac și ierarhia acestora, termenele de declarare și motivele pentru care se poate cere reformarea hotărârii atacate.

În cazul contestației în anulare, atât încheierea prin care se admite în principiu calea de atac, cât și sentința sau decizia prin care se respinge contestația ca inadmisibilă sunt definitive.

În acest sens, în considerentele Deciziei nr. 5/HP din 4 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că „în concepția Codului de procedură penală, atât încheierea prin care se dispune admiterea în principiu a contestației în anulare, cât și sentința sau decizia prin care se dispune respingerea, ca inadmisibilă, a contestației în anulare, în cadrul procedurii de

examinare a admisibilității în principiu, prevăzută în art. 431 din Codul de procedură penală, sunt hotărâri definitive, nesupuse căii de atac a apelului”.

Astfel, prezentul apel a fost exercitat împotriva unei hotărâri penale definitive, nesusceptibile de a face obiectul unei căi de atac ordinare, aspectul fiind de natură a încălca coerența sistemului căilor de atac reglementate de lege, dispoziții ce stabilesc tipul de hotărâri susceptibile a fi atacate, dar și principiul unicității căilor de atac și modul de stabilire a ierarhiei acestora.

Dacă s-ar admite că sentința penală nr. X din data de 12 aprilie 2022 a Judecătoria Buftea – Secția Penală ar fi supusă căii de atac a apelului, deși, la rândul ei, încheierea penală nr. Y /26.05.2022 pronunțată în dosarul penal nr. Z/94/2020*/a2 de Judecătoria Buftea – Secția Penală este o hotărâre nesusceptibilă de a fi atacată cu apel, s-ar eluda voința legiuitorului, ajungându-se ca prin exercitarea unei căi extraordinare să poată fi apoi atacate cu apel hotărâri pentru care legiuitorul nu a prevăzut această cale de atac.

Relativ la cele ce precedă, având în vedere că hotărârea atacată este definitivă, în baza art. 421 alin. (1) pct. (1) lit. a) teza a II-a Cod procedură penală, va respinge, ca inadmisibil, apelul declarat de petenta M. I împotriva sentinței penale nr. din 12 aprilie 2023 pronunțate de Judecătoria Buftea – Secția Penală în dosarul nr. Z/94/2022.

Deși soluția este una de respingere ca inadmisibilă, Curtea observă că partea și-a exercitat drepturile procesuale în sensul indicat în mod eronat în dispozitivul sentinței penale din data de 12 aprilie 2022 a Judecătoria Buftea – Secția Penală, bazându-se pe aparența de legalitate a acesteia, și nu potrivit principiului legalității căilor de atac, motiv pentru care cheltuielile judiciare în prezenta cale de atac vor rămâne în sarcina statului, ca remediu procesual aplicabil.

Contrarietatea de interese a inculpaților evaluată pentru analiza calității asistenței juridice acordate acestora de către același avocat desemnat din oficiu

Inculpații au interese contrare în cadrul procesului penal atunci când se confruntă în litigiul penal dedus în fața justiției, adoptând două strategii diametral opuse de apărare (de exemplu, unul din inculpați neagă comiterea faptei, în vreme ce cel de-al doilea o recunoaște și-l implică și pe cel care nu recunoaște săvârșirea infracțiunii), iar nu atunci când acțiunile acestora converg către o solidaritate procesuală, urmărind aceeași cauză juridică, astfel că în absența condiției nu se poate reține nulitatea absolută a sentinței penale ca urmare a asistării de către același avocat desemnat din oficiu.

(Decizia penală nr. 1388A/29.09.2023, Curtea de Apel București - Secția a II-a penală)

Curtea a reținut că inculpații S R V și R I F au fost judecați potrivit procedurii abreviate a recunoașterii învinuirii. După cum se poate observa, în art. 374 alin. (4) Cod procedură penală, se precizează că inculpatul „poate solicita ca judecata să aibă loc numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor prezentate de părți și de persoana vătămată, dacă recunoaște în totalitate faptele reținute în sarcina sa”.

Prin urmare, parcurgerea procedurii în cazul recunoașterii învinuirii implică atât recunoașterea expresă a comiterii faptelor reținute în cuprinsul actului de sesizare, prin declararea ca fiind adevărate, cât și acceptarea fiabilității mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale.

Cu privire la momentul recunoașterii comiterii faptelor în cadrul acestei proceduri, Curtea reține că aceasta s-a făcut la termenul din 27 ianuarie 2023, doar ulterior aducerii la

cunoștința inculpaților, în ședință publică, în mod punctual, a faptelor reținute în cuprinsul rechizitoriului nr. x din data de 17.01.2022 întocmit de Ministerul Public-Parchetul de pe lângă Judecătoria Oltenița, comunicat inculpaților în faza camerei preliminare.

În conformitate cu art. 88 alin. (4) Cod procedură penală, părțile sau subiecții procesuali principali cu interese contrare nu pot fi asistați sau reprezentați de același avocat. Potrivit dispozițiilor art. 45 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, avocatul nu poate asista sau reprezenta părți cu interese contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe și nu poate pleda împotriva părții care l-a consultat mai înainte în legătură cu aspectele litigioase concrete ale pricinii.

În același sens, și art. 115 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat prevede că „avocatul nu trebuie să fie sfătuitorul și nici reprezentantul sau apărătorul a mai mult de un client într-una și aceeași cauză, atunci când interesele clienților sunt conflictuale ori când există, în mod real, riscul de a apărea un astfel de conflict de interese”.

În primul rând, rezultă cu putere de evidență, contrar modalității în care a fost susținut acest motiv de apel, dar și din analiza încheierilor de ședință întocmite de instanța fondului, că inculpații S R V și R I F nu au fost asistați la termenul din 27 ianuarie 2023, moment procesual la care și-au manifestat opțiunea de a urma procedura recunoașterii învinuirii, de același avocat.

Curtea constată că au fost asigurate condițiile pentru exprimarea liberă și în cunoștință de cauză a opțiunii pentru judecarea în procedura accelerată a recunoașterii învinuirii, în prezența avocaților desemnați din oficiu care le-au asigurat asistență juridică. De altfel, inculpatul R I F nu a invocat că manifestarea sa de voință, exprimată în sensul de a fi judecat în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii, ar fi fost viciată.

Instanța de control judiciar consideră că, în mod legal și temeinic, Judecătoria a apreciat că sunt îndeplinite condițiile pentru judecata în procedura recunoașterii învinuirii (respectiv, recunoașterea în totalitate a faptelor reținute în rechizitoriu de către fiecare dintre inculpații – apelanți și suficiența probelor administrate la urmărire penală și a înscrisurilor depuse în primă instanță), reținând corect că faptele întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor pentru care inculpații au fost trimiși în judecată prin rechizitoriu și pentru care s-a dispus începerea judecării prin încheierea din data de 15 martie 2022, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oltenița.

Prin urmare, Curtea consideră că nu pot avea valență probatorie apărările inculpatului R I F, indicate cu ocazia susținerii motivelor de apel, prin care s-au pus la îndoială aspecte factuale care au relevanță din perspectiva elementelor de tipicitate specifice infracțiunii pentru care inculpatul a fost trimis în judecată (cum ar fi problema referitoare la proprietarul cantităților de tutun identificate la momentul percheziției domiciliare).

În al doilea rând, nici în art. 88 alin. (4) Cod procedură penală și nici în art. 45 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, legea nu definește și nici nu exemplifică ce se înțelege prin expresia „interes contrar”, însă în art. 116 lit. b) din Statutul profesiei de avocat este menționată o situație în care nu există conflict de interese, anume atunci când, în acord deplin cu clienții, avocatul îi consiliază ca, plecând de la situația ce i-a fost prezentată, să adopte o strategie comună.

Curtea reține că trebuie stabilit în concret, pentru termenul la care au avut loc dezbaterile în fața instanței de fond, existența și întinderea eventualelor interese contrare între inculpați sau, din contră, adoptarea unei strategii comune de apărare care coincide pe deplin intereselor lor procesuale.

Curtea subliniază că se poate afirma că inculpații au interese contrare în cadrul procesului penal atunci când se confruntă în litigiul penal dedus în fața justiției, adoptând două

strategii diametral opuse de apărare (de exemplu, unul din inculpați neagă comiterea faptei, în vreme ce cel de-al doilea o recunoaște și-l implică și pe cel care nu recunoaște săvârșirea infracțiunii), iar nu atunci când acțiunile acestora converg către o solidaritate procesuală, urmărind aceeași cauză juridică, cum este cazul în speță.

Curtea observă că încă de la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale, inculpații au recunoscut că tutunul identificat în încăperile din imobilul percheziționat, care erau folosite separat în interes propriu de către aceștia, le aparține (cantitatea de 12,49 kg inculpatului S R V, iar cantitatea de 38,12 kg inculpatului R I F).

În aceste condiții, contrar apelantului R I F, Curtea observă că, în realitate, apărarea inculpatului S R V nu a urmărit învinuirea inculpatului R I F sau invers, ci interesul a fost unul comun de a se stabili în mod corect cât anume din cantitatea totală de tutun identificată cu ocazia percheziției domiciliare la imobilul din comuna F, strada T nr. 42, jud. Călărași aparținea fiecăruia dintre ei, iar în raport de acest interes comun apărarea formulată cu ocazia dezbaterilor din data de 24 februarie 2023 de către același apărător nu a fost una necorespunzătoare, fapt demonstrat și de împrejurarea că apărărilor au fost formulate în raport de situația fiecăruia dintre inculpați.

Pe baza observațiilor făcute, Curtea reține că recunoașterea presupune declararea și admiterea ca fiind adevărate, în tot, a faptelor prevăzute de legea penală, așa cum acestea sunt descrise în cuprinsul rechizitoriului nr. X din data de 17.01.2022 întocmit de Ministerul Public-Parchetul de pe lângă Judecătoria Oltenița și în cuprinsul încheierii din data de 15 martie 2022, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoria Oltenița în dosarul Y.

Astfel, solicitând să fie judecați în procedura simplificată prevăzută de art.374 alin. (4) Cod procedură penală, inculpații au recunoscut în totalitate faptele reținute în sarcina lor, așa cum au fost descrise în actul de sesizare a instanței și în cuprinsul încheierii din data de 15 martie 2022, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoria Oltenița în dosarul Y, respectiv:

-inculpatul S R V cu ocazia percheziției domiciliare din data de 26/27.10.2018, a fost depistat deținând la imobilul din comuna F, str. T nr. 42, jud. Călărași, în afara antrepozitului fiscal, fără a putea prezenta documente de proveniență, cantitatea de 13,795 kg tutun mărunțit din care 12,49 kg tutun de fumat, sustrăgându-se astfel de la plata către bugetul de stat a accizei în valoare de 5.500 lei [art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015];

-inculpatul R I F cu ocazia percheziției domiciliare din data de 26/27.10.2018, a fost depistat deținând la imobilul din comuna F, str. T, nr. 42, jud. Călărași, în afara antrepozitului fiscal, fără a putea prezenta documente de proveniență, cantitatea de 38,12 kg tutun de fumat, sustrăgându-se astfel de la plata către bugetul de stat a accizei în valoare de 15.198 lei [art. 452 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 cu aplicarea art. 41 alin. (1) Cod penal].

Curtea apreciază că după admiterea cererii de judecată potrivit procedurii abreviate inculpatul nu mai poate reveni pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecat potrivit procedurii abreviate, aceasta fiind irevocabilă (în cazurile în care legiuitorul ar fi dorit să prevadă o asemenea posibilitate de revenire, ar fi prevăzut-o în mod expres: de pildă, renunțarea la apel).

În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că după acordul de voință liber exprimat al inculpatului de a fi judecat potrivit dispozițiilor procedurii recunoașterii vinovăției, acesta nu își mai poate retracta declarația de vinovăție, care are caracter irevocabil [I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 654/2012].

Secția a III – a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie

Contestație la executare; competență teritorială – regulator de competență; norma de competență teritorială aplicabilă *ratione temporis*

Decizia Curții Constituționale nr. 348/17.06.2014 nu poate avea niciun efect asupra executărilor silite aflate în curs, pentru care s-a depus cererea de încuviințare a executării anterior publicării acesteia în Monitorul Oficial, întrucât ea produce efecte „numai pentru viitor” (art. 147 alin.(4) din Constituție), nu și cu privire la situațiile juridice trecute sau aflate în curs de desfășurare. În cazul executărilor silite în curs, competența organului de executare și, implicit și mediat, competența instanței de executare a fost fixată la data sesizării acesteia din urmă cu cererea de încuviințare a executării silite și – cu singura excepție a situației în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate – competența instanței de executare prevăzute de art. 650 alin. (1) C.pr.civ., legal dobândită la data sesizării sale cu cererea de încuviințare a executării silite, rămâne aplicabilă pentru întreaga durată a executării silite, indiferent de data sesizării instanței de executare cu incidente ulterioare de competența sa, precum contestația la executare sau cererea de întoarcere a executării silite.

(Sentința civilă nr.112 F din data de 14.09.2023, Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie)

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Buftea la data de 27.10.2021, contestatorul A.C.G., în contradictoriu cu intimata L.M.C., a formulat contestație la executare împotriva tuturor actelor de executare din cadrul dosarului de executare nr. x/2014, ca urmare a intervenirii prescripției dreptului de a cere executarea silită, anularea sechestrului instituit asupra părților sociale deținute de contestator, imobilizate conform proceselor-verbale de sechestr nr. 1-5 din data de 02.09.2015.

În drept, s-au invocat dispozițiile art. 712 și urm. C.pr.civ.

Prin sentința civilă nr.14884/06.10.2022, Judecătoria Buftea a admis excepția de necompetență teritorială și a declinat soluționarea acțiunii în favoarea Judecătoriei Sectorului 6 București.

Pentru a dispune astfel, instanța a reținut următoarele:

Excepția necompetenței teritoriale a fost ridicată în conformitate cu dispozițiile art. 130 alin. 2 din Codul de procedură civilă. Normele interne care reglementează competența teritorială în materie de executare sunt norme imperative, de ordine publică, conform art. 129 alin. 2 pct. 3 din Codul de procedură civilă, așa încât excepția necompetenței teritoriale are caracter de ordine publică, iar părțile nu o pot înlătura, putând fi ridicată de orice parte interesată, de procuror și chiar de instanță din oficiu, la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, potrivit art. 130 alin. 2 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 714 alin. 1 și 2 din Codul de procedură civilă, contestația se introduce la instanța de executare iar potrivit art. 651 din Codul de procedură civilă, instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea nu dispune altfel, schimbarea domiciliului sau sediului acestuia după începerea executării nu atrage schimbarea competenței de executare.

Dosarul de executare în care a fost pornită executarea silită împotriva contestatoarei este deschis în 2014.

Potrivit actelor de executare atașate la dosar, domiciliul debitorului la momentul demarării executării silite se afla în București, Sector 6.

Din cele reținute s-a constatat că Judecătoria Buftea nu este competentă să judece prezenta contestație, instanța de executare fiind Judecătoria Sectorului 6 București.

Pentru motivele expuse, potrivit art. 714 coroborat de art. 651 din Codul de procedură civilă competentă să judece prezenta contestație este instanța de executare în circumscripția căreia se afla domiciliul debitorului la data sesizării organului de executare, respectiv Judecătoria Sectorului 6 București, motiv pentru care instanța a admis excepția necompetenței teritoriale a Judecătoriei Buftea, invocată de intimată și, în temeiul textelor de lege menționate, a declinat competența de soluționare a cererii în favoarea Judecătoriei Sectorului 6 București.

Prin sentința civilă nr.9258/21.12.2022, Judecătoria Sectorului 6 București a admis excepția de necompetență teritorială, a declinat competența de soluționare a cererii către Judecătoria Buftea și, constatând ivit conflictul negativ de competență, a dispus înaintarea dosarului către Curtea de Apel București în vederea soluționării conflictului negativ de competență ivit.

Instanța a reținut următoarele:

Potrivit art.131 alin.1 din Noul Cod de procedură civilă la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, în fața primei instanțe, judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate.

Potrivit art. 714 Noul Cod de procedură civilă competența soluționării contestației la executare revine instanței de executare.

Potrivit art.651 alin. 1 Cod Procedură Civilă, în forma în vigoare la data sesizării organului de executare, respectiv 13.03.2014, instanța de executare este judecătoria în a cărei rază teritorială se afla sediul sau, după caz, domiciliul debitorului la data sesizării organului de executare.

Este adevărat că domiciliul debitorului este în Sectorul 6, însă în cauză Încheierea de încuviințare executare este dată de Judecătoria Buftea, și anume Încheierea din data de 20.03.2014 dată în Dosar nr. x/94/2014, astfel că dată fiind unicitatea instanței de executare, principiu regăsit în mod constant în jurisprudența ICCJ, Decizia nr.20/27.09.2021, a admis excepția de necompetență teritorială a Judecătoriei Sectorului 6 București și a declinat competența de soluționare a cererii către Judecătoria Buftea.

Constatând ivit conflictul negativ de competență, instanța a dispus înaintarea dosarului către Curtea de Apel București în vederea soluționării conflictului negativ de competență ivit.

Învestită fiind cu pronunțarea regulatorului de competență, în temeiul art.135 C.proc.civ., Curtea a constatat că este competentă a soluționa conflictul în temeiul art.133 pct.2 C.proc.civ., deoarece două instanțe și-au declinat reciproc competența teritorială de a judeca aceeași cerere, în speță cele două instanțe aflate în conflict fiind Judecătoria Buftea și Judecătoria Sectorului 6.

Conflictul negativ de competență de față a fost generat de interpretările diferite date de instanțele de judecată aflate în conflict dispozițiilor legale în temeiul cărora se stabilește instanța competentă a soluționa prezenta contestație la executare, respectiv instanța de executare.

Astfel, deși ambele instanțe au reținut aplicabilitatea dispozițiilor art. 651 alin. 1 Cod procedura civilă, conform cărora instanța de executare competentă să soluționeze contestația la executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz sediul debitorului, au apreciat în mod diferit asupra modalității de aplicare a acestor prevederi legale: Judecătoria Buftea a reținut că instanța de executare, în accepțiunea legii, este Judecătoria Sectorului 6 întrucât domiciliul debitorului se afla, la data sesizării organului de executare, în circumscripția acestei instanțe, în timp ce Judecătoria Sectorului 6 a apreciat că Judecătoriei Buftea îi revine competența de soluționare a contestației, ca instanță de executare care a încuviințat executarea silită, în virtutea principiului unicității instanței de executare.

În analiza prezentului conflict de competență, Curtea a pornit de la constatarea că, în cauză, prin cererea de executare silită înregistrată la data de 13.03.2014 la Biroul Executorului Judecătoresc B.M.E., având sediul în orașul Buftea, jud. Ilfov, creditoarea L.M.C. a solicitat înregistrarea cererii de executare silită și deschiderea dosarului de executare împotriva debitorului A.C.G.

Prin încheierea din data de 14.03.2014, Biroul Executorului Judecătoresc a admis cererea creditoarei și a dispus înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare silită nr.x/2014, iar, prin încheierea nr. 741 pronunțată în data de 20.03.2014 de Judecătoria Buftea, a fost încuviințată executarea silită împotriva debitorului.

S-a constatat așadar că, la data sesizării organului de executare, respectiv a încuviințării executării silite erau în vigoare dispozițiile art. 650 alin. 1 din Codul de procedură civilă (în forma anterioară modificării și republicării), conform căreia "*Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.*". Potrivit art. 650 alin. (2) C. proc. civ., devenit ulterior republicării art. 651 alin. 3, text legal care nu a suportat vreo modificare de conținut de la data intrării în vigoare a noului cod, "Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe".

Pe acest temei, instanța de executare este stabilită la momentul primei cereri adresate instanței de judecată în procedura executării silite, iar instanța care încuviințează executarea silită, ca instanță de executare, va soluționa cererile ulterioare din aceeași procedură, respectiv contestațiile la executare, precum și alte eventuale incidente apărute în cursul executării silite.

Instanța investită cu încuviințarea executării silite stabilește norma de competență aplicabilă *ratione temporis*, relevante în acest sens fiind prevederile art. 24 C. proc. civ., potrivit cărora dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare, precum și cele ale art. 25 din Cod, în conformitate cu care procesele în curs de judecată precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi.

Astfel, criteriul în raport de care se determină dispozițiile procedurale care stabilesc instanța competentă a soluționa o cauză îl reprezintă *data începerii procesului*, iar potrivit dispozițiilor art. 622 alin. (2) și art. 665 (fostul art. 664) C. proc. civ., executarea silită începe prin înregistrarea cererii de executare silită de către executorul judecătoresc.

În cauză, Judecătoria Buftea a încuviințat executarea silită la data de 20.03.2014, în aplicarea prevederilor Noului Cod de Procedură Civilă, constatând că este instanță de executare în considerarea sediului biroul executorului judecătoresc care face executarea, pe temeiul art. 650 alin. (1) C. proc. civ., în forma în vigoare la data cererii de executare – 13.03.2014 și a înregistrării cererii la organul de executare – 14.03.2014.

Drept urmare, în aplicarea art. 650 alin. (2) C. proc. civ., competența de soluționare a contestației la executare din prezenta cauză aparține tot Judecătoriei Buftea.

Această concluzie nu este infirmată de constatarea neconstituționalității dispozițiilor art. 650 alin. (1) C. proc. civ., prin Decizia Curții Constituționale nr. 348 din 17 iunie 2014.

Astfel, prin corelarea art. 147 alin. (1) și alin. (4) din Constituția României, rezultă că publicarea în Monitorul Oficial a deciziilor Curții Constituționale generează încetarea pentru viitor a efectelor juridice ale normelor constatate ca fiind neconstituționale, ceea ce înseamnă că aceste decizii nu aduc atingere situațiilor juridice trecute, în caz contrar fiind vorba despre o aplicare retroactivă nepermisă a deciziilor, după cum a statuat însăși Curtea Constituțională, în mod constant, în jurisprudența sa.

Pe de altă parte, motivarea Deciziei Curții Constituționale nr. 348 din 17 iunie 2014 nu cuprinde referiri exprese cu privire la producerea efectelor acesteia asupra proceselor în curs de

judecată, spre deosebire de alte decizii ale Curții Constituționale, în care instanța de contencios constituțional a dat indicații legate de aplicarea în timp a propriei hotărâri - spre exemplu: Decizia nr. 895 din data de 17 decembrie 2015; Decizia nr. 454 din data de 4 iulie 2018, cu referire la Decizia nr. 369 din data de 30 mai 2017.

De altfel, chiar în aceste din urmă hotărâri, considerentele explicite referitoare la efecte reflectă tocmai neaplicarea lor situațiilor juridice epuizate (în acest sens, de exemplu, prin Decizia nr. 895 din data de 17 decembrie 2015 vizând reglementarea încuviințării silite s-a arătat că decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale și nici contestațiilor la executare finalizate până la aceeași dată ori chiar pendinte, dar în care nu s-a invocat excepția de neconstituționalitate).

Or, în prezenta cauză, la data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 348 din 17 iunie 2014 în Monitorul Oficial - 16 iulie 2014, executarea silită fusese deja încuviințată, astfel încât competența Judecătoriei Buftea, ca instanță de executare, a rămas dobândită prin efectul de lucru judecat de care beneficiază încheierea de încuviințare a executării silite, fără ca instanța sesizată cu soluționarea contestației la executare să poată reaprecia acest aspect.

În cazul în care cererea de încuviințare a executării silite a fost înregistrată pe rolul instanței de executare înainte de publicarea în Monitorul Oficial a Deciziei nr. 348/17.06.2014, este pe deplin aplicabilă regula potrivit căreia competența rămâne câștigată în favoarea instanței legal investite, chiar dacă ulterior norma care a determinat competența este înlăturată, regulă consacrată în art. 25 alin. 2 C.proc.civ.

Decizia Curții Constituționale nr. 348/17.06.2014 nu poate avea niciun efect asupra executărilor silite aflate în curs și pentru care s-a depus cererea de încuviințare a executării anterior publicării acesteia în Monitorul Oficial, întrucât ea produce efecte „numai pentru viitor” (art. 147 alin.(4) din Constituție), nu și cu privire la situațiile juridice trecute sau aflate în curs de desfășurare; în cazul executărilor silite în curs, competența organului de executare și, implicit și mediat, competența instanței de executare a fost fixată la data sesizării acesteia din urmă cu cererea de încuviințare a executării silite și – cu singura excepție a cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate – competența instanței de executare prevăzute de art. 650 alin. (1) C.pr.civ., legal dobândită la data sesizării sale cu cererea de încuviințare a executării silite, rămâne aplicabilă pentru întreaga durată a executării silite, *indiferent de data sesizării instanței de executare cu incidente ulterioare de competența sa, precum contestația la executare sau cererea de întoarcere a executării silite.*

În același timp, chiar în măsura în care s-ar considera că este posibilă verificarea competenței de soluționare a contestației la executare independent de efectul de lucru judecat al încheierii de încuviințare a executării silite, o atare operațiune implică determinarea instanței de executare și trebuie să se bazeze pe același raționament pe care îl face instanța investită cu încuviințarea executării silite.

Această apreciere dă eficiență principiului unicității instanței de executare, care decurge din 650 alin. (2) C. proc. civ. (actual art. 651 alin. 3) și care presupune că una și aceeași instanță soluționează atât cererile de încuviințare a executării silite, cât și contestațiile la executare, ca instanță de executare.

Așadar, în aplicarea aceluiași art. 24 și 25 C. proc. civ., citate anterior, determinarea instanței de executare se face prin raportare la *legea de la momentul primului act începător de executare, respectiv înregistrarea cererii de sesizare a organului de executare*, respectiv la dispozițiile art. 650 alin. (1) C. proc. civ., în forma în vigoare la data de 14.03.2014. Astfel fixată, competența instanței de executare rămâne dobândită pe întreaga durată a executării silite, iar modificarea dispozițiilor legale, survenită pe parcurs, nu este de natură să o influențeze, chiar dacă a fost impusă prin intervenția Curții Constituționale.

Astfel, decizia Curții Constituționale anterior menționată, cu atât mai mult cu cât nu cuprinde reguli exprese cu privire la aplicarea sa în timp, este supusă dispozițiilor art. 147 alin.

(4) din Constituția României în privința efectelor pe care le produce și nu poate avea niciun efect în prezenta cauză, în care executarea silită a fost începută și chiar încuviințată anterior publicării, respectiv anterior suspendării de drept a normelor constatate a fi neconstituționale (16 iulie 2014) sau a încetării efectelor lor juridice, la data expirării termenului de 45 de zile de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial, reglementat de art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Așa fiind, în aplicarea art. 650 alin. (1) C. proc. civ., în forma în vigoare la data de 14.03.2014, competența de soluționare a cauzei aparține Judecătorei Buftea, în a cărei circumscripție se află biroul executorului judecătoresc sesizat de creditoare, instanță ce a încuviințat și executarea silită în data de 20.03.2014.

Prin urmare, față de cele anterior reținute, în raport de prevederile art. 135 alin. (1) C. proc. civ., Curtea a stabilit competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătorei Buftea.

**Suspendare facultativă a judecării dispusă în temeiul art. 413 alin. (1) punctul 2
Cod procedură civilă. Analiza cererii de repunere pe rol a cauzei din perspectiva art.
413 alin. (3) teza a II-a Cod procedură civilă**

Deși nu s-a dispus o soluție în dosarul penal care a determinat suspendarea judecării, trecând mai mult de un an de la data suspendării, totuși s-au efectuat, în toată această perioadă, acte de urmărire penală orientate în direcția soluționării și finalizării cauzei penale, în cadrul căreia reclamanții din cauza pendinte, ce s-au constituit părți civile, își exercită în mod activ drepturile procedurale, neexistând vreun motiv care să justifice o eventuală încălcare a dreptului acestora la un proces echitabil.

Dreptul la un proces echitabil presupune nu numai dreptul de acces la instanță și soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, optim și previzibil, ci și evitarea soluționării unor litigii identice în paralel ori evitarea posibilității de pronunțare a unor hotărâri contradictorii. Altfel spus, necesitatea evitării menținerii incertitudinii și echivocului în circuitul civil, prin posibila soluționare a aceleiași cereri de două instanțe diferite, este tot o fațetă a dreptului la un proces echitabil de care nu se poate face abstracție. Or, în condițiile în care reclamanții din cauza de față se află în poziția de a-și exercita în mod efectiv drepturile procedurale în cadrul dosarului penal în care s-au constituit părți civile, menținerea măsurii temporizării prezentei judecării, în care se valorifică aceleași pretenții derivate din fapta ce face obiectul cercetării penale, apare ca fiind legală și oportună, în vederea respectării atât a principiilor expuse supra, cât și a principiului consacrat de art. 28 alin. 1 din Codul de procedură penală.

(Decizia civilă nr. 659 din data de 14.09.2023, Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie)

Prin încheierea din data de 17.10.2022, Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă a respins cererea de repunere a cauzei pe rol, ca neîntemeiată.

S-a reținut că, prin încheierea din 20.07.2020, Tribunalul a dispus suspendarea pricinii în temeiul art. 413 alin. 1 pct. 2 Cod procedură civilă, apreciind ca evident că dezlegarea prezentei cauze având ca obiect pretenții depinde de modalitatea de soluționare a cauzei penale ce face obiectul dosarului penal nr. x/P/2019 aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Râmnicu Sărat, întrucât în cadrul acestui dosar Ministerul Public sau instanța de judecată se va pronunța cu privire la săvârșirea de către numitul C.I.C. a infracțiunii de ucidere din culpă, invocată ca temei declanșator al prejudiciului și în prezenta cauză, inclusiv asupra culpei exclusive a inculpatului sau asupra unei eventuale culpe concurente a defunctului N.D.C., de pe urma căruia se solicită despăgubirile, cu atât mai mult cu cât potrivit actelor din dosarul penal nr. x/P/2019 aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Râmnicu Sărat, s-a dispus

efectuarea expertizei auto pentru determinarea cauzei accidentului, s-a efectuat cercetare la fața locului, au fost audiați părți și martori, reclamanta N.V. s-a constituit parte civilă.

Totodată, tribunalul a constatat că în speța dedusă judecății este începută urmărirea penală *in personam*, prin urmare, este întrunită ipoteza prevăzută de art. 413 alin. 1 pct. 2 Cod procedură civilă iar pe de altă parte este evident că izvorul juridic și situația de fapt din dosarul penal este identică cu situația de fapt din prezentul dosar civil, o parte din reclamanți dublând practic acțiunea civilă din procesul penal prin prezenta acțiune civilă, iar ceilalți se pot constitui parte civilă în procesul penal.

Față de cererea de repunere pe rol formulată, precum și față de motivele invocate de către reclamanți – în esență ipoteza prevăzută de art. 413 alin. 3 Cod procedură civilă – tribunalul a apreciat că aceasta este neîntemeiată, pe de-o parte, pentru că nu este incidentă ipoteza prevăzută de art.413 alin.3 Cod procedură civilă, având în vedere că au fost efectuate numeroase acte de urmărire penală în dosarul penal nr. x/P/2019, iar textul invocat nu este imperativ, ci facultativ, și, pe de altă parte, pentru că dispozițiile art. 28 Cod procedură penală prevăd că hotărârea definitivă a instanței penale are autoritate de lucru judecat în fața instanței civile care judecă acțiunea civilă, cu privire la existența faptei și a persoanei care a săvârșit-o, deci soluționarea dosarului penal ar avea o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii ce urmează să se dea în prezenta cauză.

Mai mult, potrivit art.19 Cod procedură penală, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale și se exercită de persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente, astfel încât pretențiile reclamanților trebuie soluționate în cadrul dosarului penal.

Astfel, apare ca evident necesară suspendarea cauzei din moment ce este evident că izvorul juridic și situația de fapt din dosarul penal este identică cu situația de fapt din prezentul dosar civil, chiar reclamanții recunoscând că în cauză este o culpă concurentă a defunctului N.D.C., decedat în accident, care a traversat fără să se asigure și a numitului C.I.C., care a produs accidentul, circulând și fără asigurare auto.

Împotriva acestei încheieri au formulat recurs reclamanții, solicitând casarea hotărârii recurate și trimiterea cauzei la instanța de fond în vederea continuării judecății.

Invocând dispozițiile art.488 alin.1 pct.5 Cod procedură civilă recurenții-reclamanți consideră că, prin respingerea cererii de repunere pe rol, instanța de fond a încălcat principiile care guvernează procedura civilă și a căror nerespectare se sancționează cu nulitate absolută.

Suspendarea judecății s-a dispus de către instanța de fond în temeiul art.413 alin.(1) pct.2 Cod procedură civilă. Reclamanții au solicitat repunerea pe rol în temeiul, art.413 alin.(3) teza ultima Cod procedură civilă, conform căreia instanța poate reveni asupra suspendării, dacă urmărirea penală care a urmat suspendarea durează mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fără a se pronunța o soluție în acea cauză.

Arată că tergiversarea soluționării cauzei este determinată de faptul că urmărirea penală are o vechime de 3 ani, fără a se da o soluție în cauza penală. Suspendarea judecății din prezenta cauza a depășit termenul legal de un an prevăzut de art.413 alin.3 Cod procedură civilă. Toate acestea arată fără putință de tăgadă că părților li s-a încălcat dreptul la un proces echitabil în termen optim și previzibil, astfel cum este reglementat de art.6 Cod procedură civilă, art.6 C.E.D.O.

Oricum, având în vedere că suspendarea judecății s-a produs până la soluționarea definitivă a cauzei penale, este evident că soluționarea cauzei civile va depăși cu mult orice termen rezonabil, încălcându-se pentru reclamanți dreptul la un proces echitabil.

Principiul dreptului la un proces echitabil este un principiu fundamental care guvernează procedura civilă, în special și orice procedură în general, dreptul la un proces echitabil fiind chiar un drept fundamental al cetățeanului, al omului.

În aceeași ordine de idei, instanța are obligația de a asigura respectarea regulilor fundamentale ale procesului civil, conform art. 20 Cod procedură civilă sub sancțiunea nulității

Așa fiind, recurenții-reclamanți consideră că prin respingerea cererii de repunere pe rol a cauzei se aduce atingere principiului dreptului la un proces echitabil, prin nesoluționarea cauzei într-un termen rezonabil, optim și previzibil, motiv pentru care solicită admiterea recursului, casarea încheierii recurate și trimiterea cauzei la instanța de fond în vedere continuării judecării.

Intimatul-pârât B.A.A.R. a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat. Acesta consideră că, pentru un proces echitabil, este nevoie de aflarea adevărului, este necesar ca instanța să cunoască modalitatea și circumstanțele în care s-a petrecut accidentul rutier, implicit și prejudiciul.

Intimatul pârât poate fi obligat la plata despăgubirilor în limita culpei celui vinovat de producerea accidentului, motiv pentru care instanța trebuie să fie lămurită cu situația de fapt, pe care o poate afla, evident, la momentul soluționării dosarului penal.

În concluzie, intimatul pârât a solicitat respingerea cererii de recurs formulat de reclamanți, ca fiind neîntemeiat.

În recurs s-a administrat proba cu înscrisuri, fiind comunicate de către Inspectoratul de Poliție Județean Buzău relații cu privire la dosarul penal nr. x/P/2019.

Analizând încheierea recurată, prin prisma motivelor invocate și a dispozițiilor legale aplicabile în cauză, Curtea a reținut următoarele:

Subsumat motivului de recurs prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 5 Cod procedură civilă conform căruia casarea unei hotărâri se poate cere atunci când, prin hotărârea dată, instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității, recurenții-reclamanți au criticat încheierea din data de 17.10.2022, prin care tribunalul a respins cererea de repunere pe rol fundamentată pe dispozițiile art. 413 alin. 3 teza a II-a Cod procedură civilă, recurenții susținând că s-a adus atingere principiului dreptului la un proces echitabil, prin nesoluționarea cauzei într-un termen rezonabil, optim și previzibil.

Curtea a constatat că, prin cererea de chemare în judecată formulată, reclamanții N.V., G.F., N.C.A., N.D., M.D.V., M.G. și S.D. au solicitat obligarea pârâtului Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România (B.A.A.R) la plata unor sume de bani cu titlu de despăgubiri morale, respectiv 1.000.000 lei către reclamanta N.V., 1.000.000 lei către G.F., 1.000.000 lei către N.C.A., 500.000 lei către N.D.; 500.000 lei către M.D.V., 1.000.000 lei către M.G. și 1.000.000 lei către S.D., invocându-se în esență, că reclamanții au suferit un prejudiciu nepatrimonial (moral) ca urmare a decesului rudei lor, N.D.C., deces ce a survenit în circumstanțele unui accident rutier, al cărui presupus făptuitor este numitul C.I.C.

Prin încheierea din data de 20.07.2020, prima instanță a dispus, în temeiul art.413 alin.1 pct.2 Cod procedură civilă, suspendarea judecării cauzei, până la soluționarea definitivă a dosarului penal nr. x/P/2019 aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Râmnicu Sărat, apreciind că dezlegarea cauzei depinde de modalitatea de soluționare a dosarului penal, întrucât în cadrul acestui dosar Ministerul Public sau instanța de judecată se va pronunța cu privire la săvârșirea de către numitul C.I.C. a infracțiunii de ucidere din culpă, invocată ca temei declanșator al prejudiciului, inclusiv asupra culpei exclusive a inculpatului sau asupra unei eventuale culpe concurente a defunctului N.D.C. De asemenea, s-a constatat că în dosarul penal s-a dispus efectuarea expertizei auto pentru determinarea cauzei accidentului, s-a efectuat cercetare la fața locului, au fost audiate părțile și martorii, iar reclamanta N.V. s-a constituit parte civilă. Totodată, tribunalul a reținut că s-a început urmărirea penală *in personam*, fiind întrunită ipoteza prevăzută de art. 413 alin. 1 pct. 2 Cod procedură civilă iar izvorul juridic și

situația de fapt din dosarul penal este identică cu situația de fapt din dosarul civil, o parte din reclamantii dublând acțiunea civilă din procesul penal prin prezenta acțiune civilă, iar ceilalți se pot constitui parte civilă în procesul penal.

Încheierea prin care s-a dispus măsura suspendării judecării în temeiul art. 413 alin. 1 pct. 2 Cod procedură civilă nu a fost atacată de părțile interesate, rezultând așadar că acestea au achiesat atât în ceea ce privește legalitatea, cât și necesitatea și oportunitatea temporizării judecării, în coordonatele expuse de instanță.

Potrivit art. 413 alin. (3) Cod procedură civilă, *instanța poate reveni motivat asupra suspendării*, dacă se constată că partea care a cerut-o nu are un comportament diligent în cadrul procesului ori dacă *urmărirea penală care a determinat suspendarea cauzei civile durează mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fără a se dispune o soluție în acea cauză*.

Având în vedere aceste dispoziții legale și invocând faptul că urmărirea penală care a determinat suspendarea cauzei civile se desfășoară de mai mult de 2 ani de la data suspendării, fără a fi dispusă o soluție în acest caz, reclamantii au solicitat repunerea pe rol a prezentului dosar.

Întrucât nu se contestă înrăurirea hotărâtoare pe care ar avea-o soluția din dosarul penal asupra hotărârii din prezenta cauză, Curtea a analizat exclusiv aspectele vizând presupusa nerespectare a dreptului la un proces echitabil.

În această privință, Curtea a reținut că, pentru considerente ce definesc caracterul echitabil a procedurii judiciare, celeritatea nu trebuie să vină în contradicție cu principiul aflării adevărului, instanța fiind datoră să valorifice dispozițiile legale incidente cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale tuturor părților implicate în proces. În speță, măsura suspendării este de natură să contribuie la o mai bună administrare a actului de justiție, Tribunalul ținând seama, la pronunțarea încheierii recurate, de garanțiile conferite de art. 6 par. 1 C.E.D.O. privitoare la exercitarea dreptului la apărare, contradictorialitate și egalitatea armelor în procesul civil.

Contrar criticilor recurențelor, soluția menținerii măsurii suspendării nu lezează accesul acestora la justiție și nici nu contravine prevederilor art.6 C.E.D.O. ori ale art.6 Cod procedură civilă deoarece, astfel cum a indicat chiar Curtea Europeană a Drepturilor Omului, dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și poate suferi limitări.

În cauza de față, dreptul de acces la instanță al părților reclamante nu este îngrădit, câtă vreme dosarul penal nr. x/P/2019 aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Râmnicu Sărat este în curs de soluționare, așa cum rezultă din adresa din data de 20.08.2023, în care se arată că, din data de 20.07.2020, în dosarul penal s-au efectuat următoarele activități: în data de 03.08.2020 s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de ucidere din culpă, faptă prevăzută și pedepsită de art. 192 alin. 1 și 2 Cod penal; în data de 28.10.2021 a fost audiat, în calitate de suspect, numitul C.I.C.; în data de 25.01.2022 s-a dispus efectuarea unei expertize criminalistice auto, fiind întocmit raportul de expertiză în data de 30.01.2023; avocatul părții civile a formulat obiecțiuni la concluziile raportului de expertiză criminalistică, respectiv plângeri împotriva ordonanțelor de respingere a obiecțiunilor formulate.

Curtea a constatat, așadar, că deși nu s-a dispus încă o soluție în dosarul penal care a determinat suspendarea prezentului litigiu, trecând mai mult de un an de la data suspendării, totuși s-au efectuat, în toată această perioadă, acte de urmărire penală orientate în direcția soluționării și finalizării cauzei penale, în cadrul căreia reclamantii din cauza pendinte, ce s-au constituit părți civile, își exercită în mod activ drepturile procedurale, neexistând așadar, nici din această perspectivă, vreun motiv care să justifice o eventuală încălcare a dreptului acestora la un proces echitabil.

Pe de altă parte, Curtea a reținut că dreptul la un proces echitabil presupune nu numai dreptul de acces la instanță și soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, optim și previzibil, ci și evitarea soluționării unor litigii identice în paralel ori evitarea posibilității de pronunțare a unor hotărâri contradictorii. Altfel spus, necesitatea evitării menținerii incertitudinii și echivocului în circuitul civil, prin posibila soluționare a aceleiași cereri de două instanțe diferite, este tot o fațetă dreptului la un proces echitabil de care nu se poate face abstracție. Or, în condițiile în care reclamantul din cauza de față se află în poziția de a-și exercita în mod efectiv drepturile procedurale în cadrul dosarului penal în care s-au constituit părți civile, menținerea măsurii temporizării prezentei judecăți, în care se valorifică aceleași pretenții derivate din fapta ce face obiectul cercetării penale, apare ca fiind legală și oportună, în vederea respectării atât a principiilor expuse supra, cât și a principiului consacrat de art. 28 alin. 1 din Codul de procedură penală.

Notând totodată că remediul prevăzut de art. 413 alin. 3 Cod procedură civilă rămâne, în continuare, la îndemâna părților interesate, în situația în care urmărirea penală trenează, fără a se dispune o soluție dosarul penal, Curtea a apreciat ca fiind nefondate criticile recurenților-reclamanti, motiv pentru care, în temeiul 496 alin. 1 Cod procedură civilă, a respins recursul, ca nefondat.

Certificat de titlu executoriu european. Termene și condiții de rectificare și retragere a certificatului. Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate

Excepția tardivității formulării cererii de rectificare a certificatului de titlu executoriu european este una de ordine publică și, în consecință, poate fi invocată direct în apel. Cu toate acestea, cererea de rectificare a certificatului, spre deosebire de cererea de retragere a lui, nu este supusă vreunui termen, neexistând vreo dispoziție în acest sens în cuprinsul O.U.G. nr. 119/2006, nici în art. 6 și nici în art. 3, la care primul face trimitere.

Întrucât Regulamentul are la bază principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și, în acest sens, vizează într-o primă fază eliminarea procedurii de exequatur (punctele 3 și 4 din preambul), concluzia care se impune este aceea că certificarea unei hotărâri judecătorești ca titlu executoriu european nu poate să se refere decât la dispoziții ale instanței care se regăsesc în chiar cuprinsul său. Principiul că obiectul executării (silite sau de bunăvoie) îl formează obligația stabilită prin hotărârea judecătorească (sau printr-un alt titlu executoriu) se regăsește și în dreptul intern (art. 622 Cod procedură civilă), în același sens fiind și prevederile art. 628 Cod procedură civilă.

(Decizia civilă nr.1009A din data de 05.09.2023, Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie)

Prin cererea înregistrată la data de 20.11.2017 pe rolul Tribunalului București – Secția a V-a Civilă, reclamanta G.A.A., în calitate de creditoare a debitorului G.G.W., a solicitat instanței să dispună eliberarea titlului executoriu european împotriva debitorului său, conform Regulamentului UE nr. 1215/2012, fiindu-i necesar în fața autorităților germane.

Prin încheierea din 13.12.2017, Tribunalul a admis cererea și a certificat drept titlu executoriu european decizia civilă A/08.06.2016 pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a Civilă în dosarul nr. x/299/2012, pentru suma de 1.249.745,01 lei, scadență la 8 iunie 2016, plus dobânda legală calculată conform legii române, începând cu data scadenței - 8 iunie 2016 - și până la data achitării efective și integrale a debitului datorat.

Debitorul G.G.W. a formulat, în principal, cerere de retragere a certificatului de titlu executoriu european, iar în subsidiar cerere de rectificare a certificatului de titlu executoriu

european. La termenul de judecată din data de 12.05.2021 instanța a invocat din oficiu excepția tardivității capătului de cerere privind retragerea certificatului de titlu executoriu european. Prin încheierea din 16.08.2021, Tribunalul București - Secția a V-a Civilă a admis excepția tardivității capătului de cerere privind retragerea certificatului de titlu executoriu european, invocată de instanță din oficiu; a respins excepția inadmisibilității cererii, invocată de creditoarea G.A.A.; a respins excepția lipsei de interes a debitorului, invocată de creditoarea G.A.A.; a admis capătul de cerere privind rectificarea certificatului de titlu executoriu european; a respins capătul de cerere privind retragerea certificatului de titlu executoriu european, ca fiind tardiv formulat; a dispus rectificarea certificatului de titlu executoriu european emis în baza încheierii pronunțate la data de 13.12.2017, în sensul că a înlăturat certificarea drept titlu executoriu european a deciziei civile A/08.06.2016 pentru dobânda legală calculată conform legii române, începând cu data scadenței - 8 iunie 2016 - și până la data achitării efective și integrale a debitului datorat.

Analizând excepția tardivității capătului de cerere privind retragerea certificatului de titlu executoriu european, prima instanță a reținut că, în temeiul art. 7 din O.U.G. nr. 119/2006, cererea pentru retragerea certificatului, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) din Regulamentul nr. 805/2004, se introduce la instanța care a emis certificatul, în termen de o lună de la comunicarea acestuia. În cauză s-a constatat că din dovezile de comunicare de la dosar rezultă că debitorul G.G.W. a primit certificatul de titlu executoriu european contestat la ambele domiciliu, la data de 07.11.2018 și respectiv la data de 13.11.2018, iar cererea de retragere a certificatului de titlu executoriu european a înaintat-o la instanță la data de 18.02.2021, așa cum rezultă de pe plicul poștal de corespondență. Mai mult, potrivit adresei din data de 24.04.2018 emisă de Judecătoria Ravensburg din Germania, judecătoria a solicitat părților să facă mențiuni cu privire la dobânda din titlul executoriu, ceea ce constituie o dovadă în plus că părțile aveau cunoștința de existența certificatului de titlu executoriu european la data de 24.04.2018. Văzând situația de fapt reținută, precum și dispozițiile legale invocate, s-a constatat că termenul de o lună de depunere a cererii pentru retragerea certificatului a fost cu mult depășit.

Analizând cererea de rectificare a certificatului de titlu executoriu european, instanța a reținut că prin notele scrise depuse la dosar la data de 09.08.2021 creditoarea G.A.A. a invocat excepția inadmisibilității cererii pentru nerespectarea condițiilor de formă impuse de art. 10 paragraful 3 din Regulamentul CE nr. 805/2004 al Parlamentului European, întrucât norma specială stabilește o formă expresă pe care cererea trebuie să o îmbrace, respectiv formularul tip prevăzut în Anexa VI la regulament. Nerespectarea condițiilor de formă nu poate conduce la inadmisibilitatea acțiunii atâta timp cât cererea de chemare în judecată cuprinde toate datele evidențiate în formularul tip. Acest formular a fost inițiat și reglementat pentru a veni în întâmpinarea solicitanților de a formula o acțiune cât mai completă, mai clară și cu o formă adecvată unei posibile admisibilități. Având în vedere că utilizarea formularului tip nu constituie o condiție imperativă pentru admisibilitatea acțiunii, ci ține mai mult de latura ei formală, instanța a respins ca neîntemeiată excepția inadmisibilității cererii. Tot prin notele scrise depuse la dosar creditoarea G.A.A. a invocat excepția lipsei de interes a debitorului, având în vedere că acesta a executat voluntar obligația de plată a debitului principal în sumă totală de 1.249.745,01 lei în trei tranșe, respectiv suma de 470.000 lei achitată în data de 13.05.2020, suma de 349.209 lei achitată la data de 30.04.2020 și suma de 430.897,51 lei achitată la data de 21.05.2020. În cauză s-a reținut că debitorul contestă întregul cuprins al certificatului de titlu executoriu european, respectiv atât debitul cât și dobânda, asupra căreia există dubii că debitorul ar fi datorat-o. Având în vedere că debitorul justifică un interes cel puțin cu privire la dobânda evidențiată în certificat, pe care acesta o contestă, instanța a respins ca neîntemeiată excepția lipsei de interes.

Pe fond, instanța a avut în vedere dispozițiile art. 1 din Legea nr. 191/2007, ale art. 5 din O.U.G. nr. 119/2006, precum și ale art. 10 alin. (1) lit. a) și b) din Regulamentul nr.

805/2004. Creditoarea de față a solicitat ca instanța să constate că este vorba despre o creanță civilă, înscrisă în hotărârea judecătorească, creanță care este certă, lichidă și exigibilă și pe care debitorul său nu o execută de bunăvoie și că astfel ar fi îndeplinite condițiile cerute de Regulamentul CE nr. 805/2004 pentru eliberarea titlului executoriu european. Prin decizia civilă A/08.06.2016 pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a civilă în dosarul nr. x/299/2012, definitivă și irevocabilă, instanța română a admis apelul declarat de apelantul-pârât G.G.W. împotriva sentinței civile pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București în dosarul nr. x/299/2012, în contradictoriu cu intimata-reclamantă G.A.A.; a schimbat în parte sentința, sub aspectul contribuției soților la dobândirea bunurilor comune și al sulteii compensatorii datorată de către apelantul-pârât către reclamanta-intimată; l-a obligat pe apelantul-pârât G.G.W. să-i plătească reclamantei-intimate G.A.A. suma de 1.249.745,01 lei, cu titlu de sultă compensatorie. Tribunalul a constatat că decizia civilă A/08.06.2016 pronunțată de Tribunalul București - Secția a-V-a Civilă în dosarul nr. x/299/2012, definitivă și irevocabilă, constituie titlu executoriu potrivit legii române, iar potrivit acestuia creditoarea G.A.A. are de primit de la debitorul G.G.W. o sultă compensatorie de 1.249.745,01 lei, data scadenței fiind 8 iunie 2016, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, la care se adaugă dobânda legală potrivit legii române, de la scadență, până la achitarea efectivă și integrală a debitului datorat.

Conform art. 1 din O.U.G. nr. 119/2006 „Titlurile executorii privind drepturi de creanță având ca obiect obligația de plata a unei sume de bani necontestată constituite potrivit legii române pot fi certificate, la cererea părții interesate, ca titluri executorii europene în condițiile prevederilor Regulamentului (CE) nr. 805/2004”. Decizia civilă A din data de 08.06.2016 pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a Civilă în dosarul nr. x/299/2012, definitivă și irevocabilă, constituie titlu executoriu potrivit legii române, tribunalul constatând că este vorba despre o creanță certă, lichidă și exigibilă, înscrisă într-o hotărâre judecătorească. Tribunalul a apreciat că, din punctul de vedere al legii române, suntem în prezența unei creanțe necontestate. Decizia instanței române competentă în condițiile legii este echivalentă unui act autentic, în sensul Regulamentului. Cum nici debitorul G.G.W. și nici creditoarea G.A.A. nu mai pot contesta creanța de 1.249.745,01 lei, datorată de către debitor cu titlu de sultă compensatorie, stabilită prin decizia civilă A/08.06.2016, definitivă și irevocabilă, tribunalul a apreciat că suntem în prezența unei creanțe necontestate.

Din certificatul de titlu executoriu european emis în baza încheierii din 13.12.2017 a Tribunalului București – Secția a V-a Civilă rezultă însă că urmează a fi executată valoarea denumită creanță, alcătuită din suma de 1.249.745,01 lei și dobânda legală percepută din data de 08 06 2016. Or, din hotărârea judecătorească în baza căreia a fost emis certificatul de titlu executoriu european, respectiv decizia civilă A/08.06.2016 nu rezultă că debitorul G.G.W. a fost obligat și la plata dobânzii legale percepută din data de 08.06.2016. Este evident că există o neconcordanță între hotărârea judecătorească supusă executării și certificatul de titlu executoriu european cu privire la dobânda menționată în certificat și nereținută în hotărâre.

Împotriva acestei încheieri a formulat apel creditoarea G.A.A., înregistrat pe rolul Curții de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie. În motivarea cererii sale, apelanta-creditoare a invocat tardivitatea capătului de cerere privind rectificarea certificatului de titlu executoriu european, arătând că hotărârea (încheierea) primei instanțe cuprinde motive contradictorii. Deși în considerente a luat act de faptul că cererea de rectificare și retragere a certificatului de titlu executoriu european a fost depusă tardiv întrucât a fost depășit termenul de o lună prevăzut la art. 7 alin. (1) din O.U.G. nr. 119/2006, instanța nu a reținut pentru aceleași considerente și tardivitatea capătului de cerere privind rectificarea. În opinia apelantei-creditoare, termenul de o lună prevăzut în norma legală mai sus citată se aplică și pentru rectificare. Din economia textului de lege al O.U.G. nr. 119/2006, la art. 7 alin. (1) teza finală, rezultă că retragerea poate avea loc în tot sau în parte; or, în cazul de față, așa-zisa rectificare echivalează cu o retragere în parte, astfel încât îi este aplicabil același termen de o

lună (legiuitorul neprevăzând un termen expres pentru rectificare). Cererea de rectificare a certificatului de titlu executoriu european formulată de debitorul G.G.W. nu se încadrează în condițiile prevăzute de lege pentru a fi calificată ca fiind rectificare, respectiv art. 10 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (CE) nr. 805/2004. Potrivit dispoziției legale mai sus citate, certificatul de titlu executoriu european poate fi rectificat numai în cazul existenței unei erori materiale; or, în cazul nostru nu suntem în situația unei erori materiale. Certificatul de titlu executoriu european emis în speță prevede și obligația plății dobânzii legale întrucât dobânda legală se aplică de drept potrivit legii române (legea în baza căreia s-a pronunțat hotărârea), iar în cazul în care hotărârea se execută în România creditorul poate executa și dobânda legală prin executor judecătoresc, care aplică legea română, pe când în cazul în care certificatul de titlu executoriu european se execută într-un alt stat european (de exemplu, Germania), în care organul de executare nu poate aplica în mod direct legea română, certificatul trebuie să conțină și mențiunea potrivit căreia se face trimitere la legea română.

Pe fondul cererii, cu privire la rectificarea certificatului, debitorul a contestat faptul că în certificatul de titlu executoriu european emis a fost introdusă la capitolul 5.2.1.3 dobânda legală potrivit legii române. Or, în opinia apelantei-creditoare, în mod corect a fost reținută dobânda legală, conform legii române, respectiv art. 1531 alin. (1) Cod civil, art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 6 din O.G. nr. 13/2011. Practica și doctrina judiciară raportate la normele de drept mai sus invocate sunt unanime în a statua că dobânda legală este o dobânda penalizatoare reprezentând repararea prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neplății la scadență a unei sume de bani și se datorează de drept, în absența unui înscris care să stipuleze un alt nivel de dobândă. În speță, având în vedere că această dobândă legală este datorată de drept creditoarei începând cu data scadenței creanței datorate (de la pronunțarea hotărârii judecătorești din apel) și până la plata integrală a creanței, nu există nicio discrepanță între dispozitivul deciziei civile și obligația de plată statuată în certificatul de titlu executoriu european. Dimpotrivă, având în vedere că certificatul de titlu executoriu european urmează a fi pus în executare într-un alt stat european, este imperios necesar ca certificatul să conțină această mențiune privind dobânda legală aplicabilă de drept conform legii române, întrucât organul de executare din statul străin nu cunoaște legea română și trebuie să i se dea o indicație expresă. *Per a contrario*, organul de executare din statul străin nu are cum să pună în operă o dispoziție legală constitutivă de drepturi pentru creditoare atâta timp cât în certificat nu este menționată această mențiune. Mai mult, chiar certificatul însuși prevede la punctul 5.2.1.3 ce fel de dobândă se va aplica și data de la care aceasta se aplica, deci era normal să se precizeze dobânda legală care, în cazul legii române, se aplică de drept. Astfel, dobânda legală se datorează de drept, potrivit legii române, adică prin efectul legii, fără a fi nevoie de o dezbatere în contradictoriu. În acest sens, potrivit legii române, executorii judecătorești au posibilitatea să actualizeze sumele cu dobânda legală. Or, în prezenta cauză, fiind aplicabila legea română, în ceea ce privește quantumul sumei datorate, chiar dacă executarea silită se făcea pe teritoriul altui stat, suma executată trebuia să fie actualizată potrivit legii române, cu dobânda legală, astfel încât dobânda legală fiind datorată de drept, este corect că a fost menționată în Certificatul european de titlu executoriu.

Intimatul-debitor G.G.W. a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat. Cu privire la invocarea de către apelantă a tardivității cererii de rectificare, a arătat că acest motiv încalcă principiul limitelor efectului devolutiv al apelului. La data de 22.02.2021, intimatul-debitor a formulat împotriva încheierii din 13.07.2017 în principal cerere de retragere a certificatului de titlu executoriu european, iar în subsidiar cerere de rectificare a certificatului de titlu executoriu european. La termenul de judecată din 12.05.2021, instanța a invocat din oficiu excepția tardivității capătului de cerere privind retragerea certificatului de titlu executoriu european, în temeiul art. 7 din O.U.G. nr. 119/2006. În fața primei instanțe nici creditoarea și nici instanța din oficiu nu au invocat excepția tardivității petiției subsidiar al cererii introductive, respectiv al cererii de rectificare, iar creditoarea nu poate invoca acest

motiv pentru prima dată direct în apel, față de limitele efectului devolutiv ale apelului determinate de ce s-a supus judecării la prima instanță, potrivit art. 478 Cod procedură civilă. Prin urmare, creditoarea nu mai poate invoca excepția tardivității capătului de cerere privind rectificarea certificatului, în condițiile în care a omis să o invoce în fața primei instanțe, aceasta fiind o excepție procesuală care putea fi invocată doar în fața primei instanțe investite cu judecata cauzei.

Pe fond, intimatul-debitor a solicitat respingerea apelului ca nefondat. În mod corect prima instanță, observând că există o discrepanță evidentă între dispozitivul titlului executoriu, decizia civilă A/08.06.2016 pronunțată de Tribunalul București - Secția a V-a Civilă în dosarul nr. x/299/2012, și mențiunile din cuprinsul certificatului de titlu executoriu european, în sensul că dispozitivul titlului executoriu nu cuprinde nicio dispoziție cu privire la plata dobânzii, a încuviințat cererea de rectificare. Este complet nerelevantă în prezentul cadru procesual susținerea apelantei potrivit căreia dobânda legală i se cuvine de drept, acesta fiind o chestiune de drept material. Or, obiectul cererii intimatului-reclamant vizează investirea instanței cu verificarea formală a unei chestiuni strict procedurale, respectiv a conformității dispozitivului titlului cu mențiunile din certificatului atașat hotărârii, astfel încât aceasta să poate fi calificată drept titlu executoriu european în vederea executării în Germania. Apelanta are alte mijloace legale pentru a-și valorifica dreptul de a solicita plata dobânzii legale, pe care le-a și inițiat și care se află în curs de soluționare de către o altă instanță judecătorească, sesizată cu o cerere în obligare la plata dobânzii legale. Din actele anexate rezultă că pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 se află cererea apelantei, în acel dosar având calitatea de reclamantă, prin care a solicitat instanței să stabilească, în calitate de instanță de executare, conform art. 628 alin. (4) Cod procedură civilă, dobânda legală aferentă creanței în cuantum de 1.249.745,01 de la data scadenței (08.06.2016) și până la data plății efective a debitului principal.

Examinând sentința apelată prin prisma criticilor formulate și în conformitate cu prevederile art. 476 Cod procedură civilă, Curtea a reținut următoarele:

În mod corect a reținut prima instanță, în ceea ce privește situația de fapt, că prin decizia civilă A/08.06.2016 pronunțată în dosarul nr. x/299/2012, definitivă și irevocabilă, Tribunalul București - Secția a V-a Civilă a admis apelul declarat de apelantul-pârât G.G.W. împotriva sentinței civile pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București în dosarul nr. x/299/2012, în contradictoriu cu intimata-reclamantă G.A.A.; a schimbat în parte sentința, sub aspectul contribuției soților la dobândirea bunurilor comune și al sulteii compensatorii datorată de către apelantul-pârât către reclamanta-intimată; l-a obligat pe apelantul-pârât G.G.W. să-i plătească reclamantei-intimate G.A.A. suma de 1.249.745,01 lei, cu titlu de sultă compensatorie.

Prin încheierea din 13.12.2017, Tribunalul București – Secția a V-a Civilă a admis cererea formulată de creditoarea G.A.A. și a certificat drept titlu executoriu european decizia civilă A/08.06.2016 pentru suma de 1.249.745,01 lei, scadentă la 8 iunie 2016, plus dobânda legală calculată conform legii române, începând cu data scadenței - 8 iunie 2016 - și până la data achitării efective și integrale a debitului datorat.

Curtea a avut în vedere că aplicabilitatea dispozițiilor legale reținute prin încheierea din 13.12.2017 și prin încheierea din 16.08.2021 nu a fost contestată în apel - creditoarea invocase în cererea inițială din 20.11.2017 prevederile Regulamentului (UE) nr. 1215/2012. Potrivit art. 10 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Rectificarea sau retragerea certificatului de titlu executoriu european”): „(1) Pe bază de cerere adresată instanței judecătorești de origine, certificatul de titlu executoriu european este (a) rectificat, în cazul în care, ca urmare a unei erori materiale, există o neconcordanță între hotărâre și certificat; (b) retras, în cazul în care este evident că certificatul a fost eliberat în mod neîntemeiat, având în vedere cerințele prevăzute de prezentul regulament. (2) Legislația statului membru de origine se aplică rectificării și retragerii certificatului de titlu executoriu european. (3) Rectificarea sau retragerea unui certificat de titlu executoriu european se poate solicita

utilizând formularul tip prevăzut în anexa VI. (4) Eliberarea unui certificat de titlu executoriu european nu poate fi supusă niciunei căi de atac”. De asemenea, conform art. 5 din O.U.G. nr. 119/2006: „Certificatul poate fi rectificat sau retras pentru motivele prevăzute la art. 10 alin. (1) lit. a) și b) din Regulamentul nr. 805/2004”. Potrivit art. 6 din același act normativ: „Cererea de rectificare a unui certificat potrivit art. 10 alin. (1) lit. a) din Regulamentul nr. 805/2004 este de competența instanței care a emis certificatul. Dispozițiile art. 3 se aplică în mod corespunzător”. Totodată, art. 7 alin. (1) prevede că: „Cererea pentru retragerea certificatului, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) din Regulamentul nr. 805/2004, se introduce la instanța care a emis certificatul, în termen de o lună de la comunicarea acestuia. În cazul în care, după citarea părților, instanța constată că certificatul a fost emis fără îndeplinirea condițiilor prevăzute de Regulamentul nr. 805/2004, revine asupra măsurii luate potrivit art. 3 și dispune retragerea, în tot sau în parte, a certificatului”.

În ceea ce privește excepția tardivității capătului de cerere privind rectificarea certificatului de titlu executoriu european, Curtea a constatat, în primul rând, că trebuie stabilit, în considerarea apărării formulate prin întâmpinare, dacă aceasta este de ordine publică sau de ordine privată, întrucât potrivit art. 247 alin. (1) Cod procedură civilă: „Excepțiile absolute pot fi invocate de parte sau de instanță în orice stare a procesului, dacă prin lege nu se prevede altfel. Ele pot fi ridicate înaintea instanței de recurs numai dacă, pentru soluționare, nu este necesară administrarea altor dovezi în afara înscrisurilor noi”. Pentru rezolvarea acestei chestiuni, este necesară prezentarea în prealabil a unor considerente de ordin teoretic. Norma de ordine publică ocrotește un interes public. Au caracter de ordine publică normele care consacra principiile fundamentale ale procesului civil, precum și normele care cuprind reguli de desfășurare a procesului civil, potrivit etapelor firești ale acestuia și care nu pot fi lăsate la libera apreciere a părților. Intră în această ultimă categorie, cu titlu de exemplu, norma înscrisă în art. 466 alin. (4) Cod procedură civilă, care stabilește că împotriva încheierilor premergătoare nu se poate face apel decât odată cu fondul, afară de cazul în care legea dispune altfel; norma din art. 471 alin. (1), respectiv art. 490 alin. (1), care arată că apelul/recursul și, când este cazul, motivele de apel sau de recurs se depun la instanța a cărei hotărâre se atacă, sub sancțiunea nulității. Sunt reglementate prin norme de ordine publică și condițiile de exercitare a acțiunii civile, enumerate în art. 32, neputându-se reduce la nivelul interesului părților sesizarea instanțelor judecătorești cu cereri care să întrunească cerințele textului enunțat. De asemenea, normele care stabilesc durata termenelor de exercitare a căilor de atac sunt de ordine publică. Pe de altă parte, norma care ocrotește cu precădere interesele uneia sau ale ambelor părți este una de ordine privată. Are un asemenea caracter norma de competență teritorială la care se referă art. 129 alin. (3) Cod procedură civilă, pe care părțile o pot înlătura. De asemenea, se poate considera că protejează un interes privat: - norma înscrisă în art. 62 alin. (3), care dă dreptul părților inițiale să fie de acord ca intervenția voluntară principală să fie făcută direct în apel; - norma din art. 68 alin. (1), art. 72 alin. (1) și art. 75, care dă dreptul reclamantului sau pârâtului să aprecieze dacă lărgesc sau nu cadrul procesual prin depunerea unor cereri de intervenție forțată; - norma înscrisă în art. 67 alin. (3), care îngăduie părții în favoarea căreia a intervenit terțul să decidă dacă îi îngăduie sau nu intervenientului accesoriu să renunțe la judecata cererii; - norma cuprinsă în art. 80, care permite părților să aprecieze dacă, în primă instanță și apel, își exercită drepturile personal sau prim reprezentant; - norma din art. 178 alin. (4), care îngăduie părții interesate să renunțe, expres sau tacit, la dreptul de a invoca nulitatea relativă; - norma înscrisă în art. 209 alin. (1), care îngăduie pârâtului să aprecieze dacă formulează sau nu cerere reconvențională; - norma înscrisă în art. 204 alin. (3), care permite părților să-și exprime acordul pentru modificarea cererii de chemare în judecată după primul termen la care au fost legal citate; - norma din art. 225 alin. (1), care permite părților să-și exprime acordul ca judecătorul cauzei sau greșierul de ședință să facă oficiul de traducător; -

norma înscrisă în art. 244 alin. (3), care dă dreptul părților să fie de acord ca dezbaterea fondului să se facă în camera de consiliu, în aceeași zi sau la alt termen.

Din această perspectivă, Curtea a reținut că normele care instituie termene pentru introducerea unor cereri au caracter de ordine publică. Ca atare, și excepția tardivității formulării cererii de rectificare a certificatului de titlu executoriu european este una de ordine publică și, în consecință, poate fi invocată direct în apel. În al doilea rând, Curtea a reținut că cererea de rectificare a certificatului, spre deosebire de cererea de retragere a lui, nu este supusă vreunui termen, neexistând vreo dispoziție în acest sens în cuprinsul O.U.G. nr. 119/2006, nici în art. 6 și nici în art. 3, la care primul face trimitere. Faptul că în speță cele două cereri au fost formulate concomitent și în cuprinsul aceluiași înscris nu este de natură să schimbe regimul juridic configurat de legiuitor în privința uneia dintre ele. Prin urmare, excepția invocată nu este întemeiată.

Problemele care trebuie rezolvate subsecvent în cadrul analizei motivelor de apel sunt acelea dacă mențiunea „plus dobânda legală calculată conform legii române, începând cu data scadenței - 8 iunie 2016 - și până la data achitării efective și integrale a debitului datorat”, care se regăsește în dispozitivul încheierii din 13.12.2017, dar nu și în dispozitivul deciziei civile A/08.06.2016, reprezintă sau nu o eroare și, în caz afirmativ, dacă ea este una materială, în consecință susceptibilă de a fi rectificată pe calea prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. a) din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului (cererea de retragere a certificatului fiind respinsă de tribunal ca tardivă cu putere de lucru judecat, întrucât respectiva soluție nu a fost atacată de debitor).

Sub primul aspect, întrucât regulamentul sus-menționat are la bază principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și, în acest sens, vizează într-o primă fază eliminarea procedurii de exequatur (punctele 3 și 4 din preambul), concluzia care se impune este aceea că certificarea unei hotărâri judecătorești ca titlu executoriu european nu poate să se refere decât la dispoziții ale instanței care se regăsesc în chiar cuprinsul său. De altfel, principiul că obiectul executării (silit sau de bunăvoie) îl formează obligația stabilită prin hotărârea judecătorească (sau printr-un alt titlu executoriu) se regăsește și în dreptul intern (art. 622 Cod procedură civilă). În același sunt și prevederile art. 628 Cod procedură civilă („1. Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, a unei plantații ori a altei lucrări, încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia sau în luarea unei alte măsuri stabilite prin titlul executoriu. 2. În cazul în care prin titlul executoriu au fost stipulate ori acordate dobânzi, penalități sau alte sume, care se cuvin creditorului, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecătoresc, potrivit legii. 3. De asemenea, executorul judecătoresc, la cererea creditorului, poate actualiza valoarea obligației principale stabilite în bani, indiferent de izvorul ei, potrivit criteriilor cuprinse în titlul executoriu. În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, executorul judecătoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri. 4. Dacă titlul executoriu nu cuprinde dobânzi, penalități sau alte sume, însă ele se cuvin de plin drept creditorului, potrivit art. 1.535 din Codul civil sau altor dispoziții legale speciale, acestea vor fi stabilite de către instanța de executare la cererea creditorului, prin încheiere dată cu citarea părților. 5. Pentru sumele stabilite prin aplicarea alin. 1 - 4, încheierea instanței de executare sau a executorului judecătoresc constituie titlu executoriu”).

Sub cel de-al doilea aspect, Curtea a constatat că, în speță, mențiunea în discuție, pentru care nu a fost prezentată nicio justificare în considerentele încheierii din 13.12.2017, apare ca fiind introdusă doar în considerarea completării unor rubrici din formularul folosit de

regulament (anexa III - pct. 5.2.1.3 și 5.2.2) prin indicarea anumitor elemente („5.2.1.3. Alta a se preciza” – „dobânda legală potrivit legii române”, 5.2.2. „Dobânda se percepe din data” – „ 8 iunie 2016”), pierzându-se, involuntar, din vedere, inexistența unei legături între elementele indicate și hotărârea al cărei caracter de titlu executoriu trebuia certificat (cea din 08.06.2016). De altfel, este mai greu de admis că pentru această eroare debitorul avea la dispoziție alternativa retragerii certificatului, prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. b) din Regulamentul nr. 805/2004 pentru „cazul în care este evident că certificatul a fost eliberat în mod neîntemeiat, având în vedere cerințele prevăzute de prezentul regulament”, cerințele fiind cele din art. 6 alin. (1), ce se referă la hotărârea al cărei caracter de titlu executoriu trebuie certificat, respectiv la procedura judiciară în litigiul în care s-a pronunțat acea hotărâre.

Prin urmare, nu au fost reținute nici aceste critici formulate de apelanta-creditoare.

Întrucât rectificarea certificatului de titlu european s-a realizat, în mod corect conform celor expuse anterior, de către prima instanță, exclusiv în considerarea neconcordanței între hotărârea din 08.06.2016 (cea al cărei caracter de titlu executoriu trebuia certificat) și certificat, este lipsită de relevanță în cauza de față împrejurarea dacă debitorul datorează sau nu, potrivit dreptului intern, dobânda legală. În aceste condiții, instanța de apel constată că nu este necesară analizarea argumentelor circumscrise celui de-al treilea motiv de apel, respingând apelul ca nefondat.

Poprire asiguratorie asupra punctelor compensatorii acordate debitorului prin Decizia Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor. Condiții necesare pentru instituirea măsurii asiguratorii

Punctele stabilite prin decizia de compensare fac obiectul dreptului de creanță al persoanei în favoarea căreia au fost emise și nu se confundă cu titlurile de plată care reprezintă mecanismul legal prin intermediul căruia se realizează procedura de plată a sumelor din titluri. Față de natura incorporală a punctelor și ținând cont de faptul că legea nu le consideră imobile, natura juridică a acestora este aceea de bun mobil incorporal. Afectațiunea specială prevăzută de art. 781 alin. 5 lit. a) Cod procedură civilă nu este incidentă, deoarece plata pe care o realizează terțul poprit față de creditor nu conduce la stingerea unei obligații proprii față de creditorul urmăritor, ci a obligației pe care o are debitorul urmărit față de creditor.

Este îndeplinită cerința ca dreptul de creanță să rezulte dintr-un act scris atunci când creanța a fost recunoscută printr-o hotărâre judecătorească, care nu are un caracter definitiv, întrucât art. 953 alin. 1 Cod procedură civilă nu prevede drept cerință caracterul cert al creanței.

(Decizia civilă nr. 1007A din data de 10.08.2023, Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București la data de 10.03.2023 reclamanta SC R.G.I. SA, în contradictoriu cu pârâta I.A.A. și terții-popriți C.N.C.I. și A.N.R.P., a solicitat înființarea unei popriți asiguratorii asupra bunurilor mobile incorporale deținute de debitoare, respectiv asupra punctelor compensatorii cu valoare nominală de 1 leu acordate în favoarea debitoarei I.A.A. de către C.N.C.I. – A.N.R.P. prin Decizia de compensare emisă în ședința din 27.02.2023 în baza Deciziei civile din data de 08.02.2023 pronunțată de Curtea de Apel București în dosarul civil nr. x/3/2020, decizie ce a anulat în parte Decizia de compensare din data de 10.03.2020 emisă în dosarul A.N.R.P. nr. x/CC, până la concurența sumei de 448.402,18 lei, calitatea de terți popriți având-o C.N.C.I. și A.N.R.P.

Prin încheierea de ședință din Camera de Consiliu de la 16.03.2023 Tribunalul a admis cererea formulată de reclamantul Societate R.G.I. SA în contradictoriu cu pârâta I.A.A. și terții-

popriți C.N.C.I. și A.N.R.P., a dispus înființarea popririi asigurătorii asupra punctelor compensatorii acordate în favoarea debitoareii pârâte I.A.A. prin decizie de compensare emisă de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor până la concurența sumei de 448.402,18 lei și, pe cale de consecință, a obligat reclamanta la plata unei cauțiuni în cuantum de 44.840,21 lei în termen de 30 zile de la comunicarea prezentei încheieri.

Împotriva acestei încheieri a formulat apel pârâta I.A.A. solicitând admiterea apelului, schimbarea în tot a încheierii apelate în sensul respingerii cererii formulate de intimată și obligarea intimatei la plata cheltuielilor de judecată. Apelanta-pârâtă a formulat următoarele critici: punctele compensatorii nu sunt bunuri mobile incorporale urmăribile, ci, eventual, suportul pe care sunt fixate acestea, respectiv titlurile de plata emise de către A.N.R.P. De asemenea, apelanta arată că în conformitate cu dispozițiile art. 2 pct. 1 din Ordinul nr. 90/2017 pentru aprobarea Procedurii de plata a sumelor din titlurile de plata emise în condițiile art. 31 alin. 2 și art. 41 alin. 4 din Legea 165/2013 și art. 781 alin. 5 lit. a Cod de Procedura civilă rezulta faptul ca sumele achitate de către A.N.R.P. cu titlu de puncte compensatorii sunt destinate unei afecțiuni speciale prevăzute de lege și acestea nu sunt supuse executării silite prin poprire. În cauză nu sunt îndeplinite în mod cumulativ a condițiile prevăzute de dispozițiile art. 970 rap. la art. 953 Cod procedură civilă. În mod neîntemeiat, instanța de judecată a arătat în considerentele hotărârii ca este îndeplinită condiția potrivit căreia creanța sa fie certa, lichida și constatată printr-un înscris. Apelanta – pârâtă apreciază ca hotărârea judecătorească pronunțată în dosarul nr. y/3/2018 nu poate fi considerată ca reprezentând constatarea în scris a creanței, ci doar dovada ca intimata a intentat cerere de chemare în judecată. Intimata nu a atașat contractul de prestări servicii din data de 27.09.2007 care face obiectul dosarului nr. y/3/2018, deși și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 953 alin. (3) Cod de Procedura Civilă care are ca și condiție esențială constatarea creanței printr-un înscris. Înscrisul constatator al creanței nu poate fi o hotărâre judecătorească, ci tocmai izvorul raporturilor juridice dintre părți, raporturi care au determinat nașterea unei presupuse creanțe. Nedepunând la dosarul cauzei contractul de prestări servicii din data de 27.09.2007, intimata nu a făcut dovada constatării printr-un înscris a creanței, iar aceasta omisiune nu poate fi acoperită în calea de atac a apelului. Solicită să se aibă în vedere ca sentința civilă pe care intimata își motivează cererea de instituire a popririi asigurătorii este lovită de nulitate absolută, urmând a se constata în faza de atac a apelului și a se trimite înapoi la Tribunalul București pentru rejudecare.

Nu este îndeplinită nici cea de-a doua condiție, respectiv aceea ca petenta sa atașeze la dosarul cauzei dovada ca a fost intentată cerere de chemare în judecată. Din analiza dosarului cauzei, rezulta ca intimata din prezenta cauza nu a atașat cererea de chemare în judecată, procedând la depunerea numai a sentinței civile pronunțate în dosarul nr. y/3/2018.

Încheierea pronunțată de Tribunalul București este neîntemeiată și prin raportare la neîndeplinirea celei de-a treia condiții prevăzută de dispozițiile art. 953 alin. (3) Cod de Procedura Civilă, respectiv din analiza înscrisurilor atașate la dosarul cauzei de intimata din prezenta cauza nu rezulta ca apelanta și-ar fi micșorat asigurările date creditorului. Arată că, în fapt, apelanta a înstrăinat o cota-parte de 10% din valoarea punctelor de despăgubire, rămânând cu 566.023 puncte, astfel cum rezulta din certificatul de deținător de puncte nr. 21190/1, însă a contestat decizia CNCI, înregistrând pe rolul Tribunalului București contestația care face obiectul dosarului nr. x/3/2020. La data de 08.02.2023, Curtea de Apel București a pronunțat decizia civilă prin care a stabilit că decizia de compensare prin puncte se va emite prin 1.743.740 puncte. Astfel, suma totală datorată de ANRP apelantei-pârâte este în valoare de 1.743.740 lei, suma suficientă pentru ca reclamanta R.G.I. S.A. să-și îndeostuleze creanța.

Suma achitată de intimata cu titlu de cauțiune, în cuantum de numai 10% din valoarea creanței, nu poate reprezenta o garanție suficientă pentru acoperirea prejudiciului suferit de apelantă în eventualitatea instituirii măsurii popririi asigurătorii. Cea de-a patra condiție prevăzute de lege în vederea admiterii cererii de poprire asiguratorie e reprezentată de achitarea

cauțiunii stabilita de instanța de judecată, condiție neîndeplinită în prezenta cauză. Prin încheierea pronunțată la data de 16.03.2023 a fost stabilită o cauțiune în cuantum de 44.840,21 lei în sarcina intimatei, cu obligația de a fi achitată în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia. Solicită să se constate neachitarea în termen a cauțiunii și, pe cale de consecință să desființeze încheierea pronunțată la data de 16.03.2023 de Tribunalul București, cu consecința respingerii cererii intimatei. În mod neîntemeiat, Tribunalul București a procedat la stabilirea unei cauțiuni mici prin raportare la obiectul măsurii asigurătorii. Astfel, apelanta – pârâtă apreciază ca suma stabilită cu titlu de cauțiune trebuie să fie la limita maximă prevăzută de lege, respectiv 20% din suma care face obiectul măsurii asigurătorii, în conformitate cu dispozițiile art. 1057 Cod de Procedura Civilă.

Prin întâmpinare, intimata C.N.C.I. a arătat că măsurile reparatorii prin echivalent, stabilite ca urmare a aplicării Legii nr. 10/2001, vor urma procedurile privind acordarea despăgubirilor aferente imobilelor care nu pot fi restituite în natură, prevăzute în Legea nr. 165/2013. Ulterior parcurgerii acestor proceduri administrative de stabilire a cuantumului măsurilor reparatorii aferente imobilelor care nu pot fi restituite în natură, rezultate din aplicarea Legii nr. 10/2001, republicată, vor fi emise de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, decizii de compensare/invalidare. Etapa emiterii de către Comisia Națională a deciziei conținând titlul de despăgubire este numai una tranzitorie în procedura administrativă prevăzută de Titlul VII din Legea nr.247/2005, în această etapă titlurile de despăgubire neputând fi indisponibilizate, având în vedere regimul juridic cât și faptul că în acest stadiu nu pot fi valorificate. Prin urmare se poate deduce cu ușurință faptul că măsurile reparatorii prevăzute de legea specială (Titlul VII din Legea nr.247/2005) nu pot face obiectul unui sechestră judiciar.

Examinând încheierea apelată, Curtea a reținut următoarele: critica apelantei în sensul că punctele compensatorii nu reprezintă bunuri mobile incorporale urmăriabile este neîntemeiată. Potrivit art. 970 Cod procedură civilă „poprirea asiguratorie se poate înființa asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmăriabile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente”. Potrivit dispozițiilor Legii nr. 165/2013 procesul de restituire prin echivalent presupune emiterea unei decizii de compensare prin care se stabilește un anumit număr de puncte, ca urmare a evaluării imobilelor pentru care se acordă despăgubiri în condițiile legii. În baza cererii deținătorului de puncte, ANRP emite, pe parcursul a 5 ani consecutivi, titluri de plată, în tranșe anuale egale, în limita valorii stabilite prin decizia de compensare. Prin urmare, punctele stabilite prin decizia de compensare, sunt obiectul dreptului de creanță al persoanei în favoarea căreia au fost emise și nu se confundă cu titlurile de plată care reprezintă mecanismul legal prin intermediul căruia se realizează procedura de plată a sumelor din titluri. Față de natura incorporală a punctelor și ținând cont de faptul că legea nu le consideră imobile, natura juridică a acestora este aceea de bun mobil incorporal. Astfel, curtea a constatat că în mod corect tribunalul a apreciat că aceste puncte intră în domeniul de aplicare a popririi asigurătorii prin prisma naturii juridice a acestora.

Referitor la caracterul neurmăribil al acestor bunuri pretins de apelantă, dispozițiile art. 2 pct. 1 din Ordinul nr. 90/2017 pentru aprobarea Procedurii de plată a sumelor din titlurile de plată emise în condițiile art. 31 alin. 2 și art. 41 alin. 4 din Legea 165/2013 stabilesc următoarele: „sumele derulate prin conturile prevăzute la art. 1 alin. 7 și 8 sunt destinate unei afecțiuni speciale în sensul art. 781 alin. 5 lit. a) din Legea nr. 134/2010”, iar potrivit art. 781 alin. 5 lit. a C.p.c. „nu sunt supuse executării silite prin poprire: a) sumele care sunt destinate unei afecțiuni speciale prevăzute de lege și asupra cărora debitorul este lipsit de drept de dispoziție.” Așa cum rezultă în mod expres din dispozițiile art. 781 alin. 5 lit. a) Cod procedură civilă aceste sume de bani nu pot face obiectul urmăririi atunci când Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice are calitatea de debitor, respectiv persoană urmărită. De altfel, scopul

instituirii acestei afecțiuni speciale este acela de a asigura faptul că sumele de bani vor fi la dispoziția persoanelor îndreptățite fără să existe riscul ca acestea să intre în concurs cu alți creditori ai Statului. În cauză însă, Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice nu are calitatea de debitor, ci de terț poprit. Prin urmare, afecțiunea specială prevăzută de lege nu este incidentă, deoarece plata pe care o realizează terțul poprit față de creditor nu conduce la stingerea unei obligații proprii față de creditorul următor, ci a obligației pe care o are debitorul urmărit față de creditor.

Au fost respinse și criticile în sensul că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în mod cumulativ de art. 953 Cod procedură civilă. Prima instanță a analizat cererea prin prisma ipotezei prevăzute de art. 953 alin. 3 Cod procedură civilă. Referitor la condiția privind existența unui înscris constatator al creanței, Curtea a arătat că, în mod constant, doctrina și jurisprudența au apreciat că este îndeplinită cerința ca dreptul de creanță să rezulte dintr-un act scris atunci când creanța a fost recunoscută printr-o hotărâre judecătorească, care nu are un caracter definitiv, întrucât art. 953 alin. 1 Cod procedură civilă nu prevede drept cerință caracterul cert al creanței. Prin urmare, aprecierea primei instanțe că această condiție este îndeplinită prin raportare la sentința civilă pronunțată de Tribunalul București Secția a V-a civilă în dosarul nr. y/3/2018 este corectă. De altfel, creanța pretinsă de intimata-pârâtă rezultă și dintr-un alt înscris, respectiv contractul de prestări servicii din 27.09.2007 prin care părțile au stabilit că „pentru serviciile ce vor fi prestate în temeiul prezentului contract, beneficiarul se obligă să plătească consultantului prestator 29% din măsurile reparatorii obținute pentru imobilul ce face obiectul prezentului contract.” Având în vedere faptul că prima instanță a considerat îndeplinită cerința actului scris prin raportare la sentința civilă pronunțată în data de 27.05.2022, nu se poate aprecia că nu s-a făcut dovada îndeplinirii acestei condiții întrucât nu a fost depus contractul de prestări servicii din 27.09.2007 în primă instanță, iar intimata-reclamante nu îi este imputabil faptul că a ales să se prevaleze de un anumit înscris în situația în care pentru dovedirea îndeplinirii cerințelor prevăzute de art. 953 alin. Cod procedură civilă aceasta avea la dispoziție două înscrisuri care conduceau la reținerea acestei condiții ca fiind îndeplinită (respectiv sentința civilă din 27.05.2022 și contractul de prestări servicii din data de 27.09.2007). Deși acest contract a fost depus în etapa procesuală a apelului, față de caracterul devolutiv al căii de atac și apărările formulate de intimata-reclamantă, acest înscris face parte din elementele probatorii pe baza cărora se analizează motivele de apel.

Susținerea apelantei-pârâte în sensul că instanța are obligația de a pipăi fondul cauzei din dosarul nr. y/3/2018 este neîntemeiată, obiectul analizei instanței investite cu luarea unei măsuri asigurătorii fiind limitat la îndeplinirea condițiilor pe care le prevede în mod expres legea, respectiv în cauză a condițiilor art. 953 alin. 3 Cod procedură civilă. Față de dispozițiile art. 953 alin. 3 Cod procedură civilă este neîntemeiată susținerea apelantei-reclamante în sensul că nu a fost atașată la dosarul cauzei în primă instanță cererea de chemare în judecată. În cauză s-a analizat incidența ipotezei prevăzute de alin. 3 care are în vedere situația în care creditorul care nu are titlu executoriu are o creanță constată în scris, iar nu situația prevăzută de alin. 2, respectiv atunci când creditorul a cărui creanță nu a fost constată în scris dovedește că a intentat o acțiune, la care face trimitere apelanta-pârâtă.

Criticile referitoare la faptul că nu rezultă din probele administrate pericolul ca debitorul să se sustragă de la urmărire sau să își ascundă ori să își risipească averea au fost respinse, ca neîntemeiate. Lipsa disponibilității de a executa în natură obligația față de intimata-reclamantă coroborată cu înstrăinarea imobilului deținut în proprietate prin contractul de vânzare încheiat la data de 04.11.2020, precum și a unui număr de 62891 de puncte compensatorii la data de 22.06.2020 fără ca apelanta-pârâtă să facă dovada faptului că există în patrimoniul său suficiente bunuri care i-ar permite intimata-pârâte să își satisfacă creanța reprezintă circumstanțe suficiente pentru a stabili că este îndeplinită această cerință. Astfel, având în vedere că actele de dispoziție privind bunurile apelantei-pârâte au fost efectuate anterior triplării

numărului acestora prin admiterea contestației ce face obiectul dosarului nr. x/3/2020, moment la care s-a conturat deja atitudinea acesteia în sensul de a se sustrage de la urmărire, Curtea a apreciat că existența acestui drept în patrimoniul apelantei-pârâte nu este suficientă întrucât nu se poate stabili cu certitudine faptul că nu va dispune prin vânzare de restul de puncte compensatorii.

Curtea a constatat că recipisa de consemnare din 13.04.2023 și ordinul de plată privind plata cauțiunii stabilite de prima instanță în cuantum de 44840,21 lei au fost depuse la Tribunalul București la data de 13.04.2023, deci în 22 de zile de la comunicarea încheierii, astfel că este nefondată critica apelantei-pârâte în sensul că nu a fost achitată cauțiunea în termenul stabilit. Referitor la criticile privind stabilirea unei cauțiuni sub limita prevăzută de lege, Curtea a constatat că potrivit art. 953 alin. 3 Cod procedură civilă „creditorul trebuie să (...) depună o cauțiune, al cărei cuantum va fi fixat de instanță”, iar potrivit art. 1057 alin. 2 Cod procedură civilă „Dacă legea nu prevede altfel, cauțiunea nu va reprezenta mai mult de 20% din valoarea obiectului cererii.” Prima instanță a stabilit o cauțiune în procent de 10% din valoarea obiectului cererii, fiind astfel respectate limitele prevăzute de lege în stabilirea unei cauțiuni. Pe de o parte, criteriul învederat de apelantă conform căruia cuantumul cauțiunii trebuie să fie proporțional cu prejudiciul cauzat debitoarei excedează cadrului legal stabilit în această materie, iar pe de altă parte, deși apelanta-intimată învederează existența unui prejudiciu cauzat prin indisponibilizarea punctelor compensatorii mai mare de 44840,21 lei aceasta nu a arătat în concret care este prejudiciul suferit și valoarea acestuia. Față de aceste considerente, Curtea, în temeiul prevederilor art. 480 alin. 1 Cod procedură civilă, a respins apelul ca nefondat.

Secția a IV – a Civilă

Partide politice. Cerere de radiere a unor mențiuni din cuprinsul Registrului Partidelor Politice referitoare la depunerea unor acte care vizează activitatea unui partid politic formulată de un membru de partid. Caracterul inadmisibil al cererii adresate instanței de judecată – procedură administrativă întemeiată pe art. 24 din Legea 14/2003.

Simpla înregistrare în Registrul Partidelor Politice a desfășurării unei adunări generale reprezintă o procedură administrativă, fără caracter contencios, în cadrul căreia membrii ai partidului nu pot contesta aceste înscrisuri și nu pot solicita radierea lor, eventualele erori materiale de înscriere în Registru putând fi îndreptate, potrivit principiului simetriei formelor, tot la cererea organului care a solicitat înscrierea și tot într-o procedură administrativă, ce nu presupune intervenția instanței de judecată.

Posibilitatea de a formula o cerere de intervenție este recunoscută persoanelor interesate doar în cadrul procedurilor întemeiate pe dispozițiile art. 25 din Legea 14/2003, respectiv în cadrul celor având caracter necontencios judiciar, pentru a căror soluționare este necesară intervenția instanței (cererile având ca obiect înregistrarea modificărilor statutului și/sau a programului partidului politic).

Dreptul recunoscut prin art. 49 din Legea 14/2003 în favoarea Tribunalului București nu transformă orice cerere adresată acestuia într-una cu caracter necontencios, guvernată de dispozițiile art. 537 C.p.civ., câtă vreme în dispozițiile art. 24 și 25 din același act normativ se face o diferență clară între categoriile de cereri ce se adresează Tribunalului și procedurile după care acestea se soluționează, în viziunea legiuitorului doar cererea întemeiată pe dispozițiile art. 25 fiind una care se soluționează după regulile procedurii necontencioase judiciare, ce presupune intervenția instanței de judecată, cererea întemeiată pe dispozițiile art. 24 fiind una care se soluționează pe cale administrativă, prin intermediul persoanei însărcinate să țină evidența în Registrul partidelor politice.

(Curtea de Apel București, Secția a IV a Civilă – decizia nr. 1164 A/25.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, reclamantul C.V.T. a solicitat instanței ca prin hotărârea ce urmează a se pronunța să dispună îndreptarea erorii din cuprinsul Registrului Partidelor Politice referitoare la depunerea lucrărilor Congresului Extraordinar al Partidului X, care a avut loc la data de 11.06.2022, în Pitești, în sensul radierii mențiunii « prin președinte, domnul A.P. ».

În drept, cererea a fost întemeiată pe disp. art. 14, 24, 46 și 49 din Legea 14/2003, art. 61, 62 și 527 C.p.civ., art. 50 alin. 4 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Prin încheierea de ședință din data de 04.11.2022 pronunțată de Tribunalul București, Secția a V-a Civilă, s-a admis excepția inadmisibilității și s-a respins cererea formulată ca inadmisibilă.

Împotriva acestei încheieri a formulat apel reclamantul T.C.V. solicitând anularea încheierii apelate și, evocând fondul, admiterea cererii principale precum și obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată.

Prin decizia civilă nr. 1164 A/25.09.2023 pronunțată de către Curtea de Apel București, Secția a IV a Civilă a fost respins ca nefondat apelul formulat pentru următoarele considerente:

Apelantul reclamant a investit instanța de judecată cu o cerere prin care se solicită radierea din Registrul Partidelor Politice ținut de către grefa Tribunalului București a mențiunii depunerii hotărârilor Congresului Extraordinar al Partidului X din data de 11.06.2022 « prin

președinte, domnul A. P. », cererea fiind considerată de către acesta ca fiind una necontencioasă și întemeiată pe dispozițiile art. 527 C.p.civ.

Prima instanță a respins această cerere ca inadmisibilă, reținând ca temei al acestei soluții faptul că solicitarea formulată de către reclamant nu este una care poate face obiectul procedurii necontencioase reglementată de art. 527 C.p.civ., precum și faptul că aspectele reclamate în motivarea cererii nu pot fi analizate pe calea procedurii necontencioase, în dispută fiind legalitatea alegerii președintelui Partidului X, fapt ce atrage caracterul contencios al cererii deduse judecății.

Analizând mai întâi critica din apel referitoare la existența unei motivări contradictorii a soluției pronunțate de către prima instanță, Curtea constată caracterul nefondat al acesteia, din examinarea argumentelor expuse de către Tribunalul București în susținerea soluției pronunțate rezultând că acestea sunt clare și logic exprimate, neexistând aspecte care să fie în contradicție, raționamentul expus de către judecătorul primei instanțe fiind unul corect din punct de vedere juridic.

Astfel, în mod corect s-a reținut faptul că solicitarea adresată Tribunalului București de radiere a mențiunii depunerii hotărârilor Congresului extraordinar al Partidului X din data de 11.06.2022 «prin președinte, domnul A.P. » nu poate forma obiect al procedurii necontencioase reglementată de dispozițiile art. 527 C.p.civ., cererea întemeiată pe dispozițiile art. 24 lit. a din Legea 14/2003 nefiind una care să presupună intervenția instanței de judecată, ci una care se soluționează potrivit unei proceduri administrative, aceasta presupunând doar consemnarea în Registrul partidelor politice a depunerii unor documente ce vizează activitatea partidului.

Totodată, în completarea argumentului anterior expus, și fără a-l contrazice, în mod just Tribunalul a observat din conținutul cererii de chemare în judecată și al întâmpinării formulate în cauză că la nivelul Partidului X există o dispută cu privire la calitatea de președinte al partidului, apelantul reclamant contestând calitatea dl. A.P. de președinte și chiar de membru al partidului, împrejurare în raport de care și solicitarea apelantului reclamant de soluționare a cererii sale din perspectiva dispozițiilor art. 527 C.p.civ. este inadmisibilă, calea procedurii necontencioase nefiind deschisă părților atunci când cererea, prin însuși cuprinsul ei ori prin obiecțiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezintă caracter contencios, astfel cum stipulează art. 531 C.p.civ.

În ceea ce privește critica din apel referitoare la faptul că prima instanță ar fi reținut în mod eronat faptul că apelantul reclamant are la dispoziție posibilitatea de a formula o cerere de intervenție potrivit prevederilor speciale ale Legii 14/2003, Curtea constată caracterul nefondat al acesteia, apelantul reclamant înțelegând în mod eronat trimiterea pe care prima instanță a făcut-o la căile puse la dispoziție de Legea nr. 14/2003.

Astfel, contrar celor susținute de către apelantul reclamant, prima instanță nu a arătat că acesta ar avea la dispoziție în cazul de față posibilitatea de a formula o cerere de intervenție potrivit dispozițiilor Legii 14/2003, ci a făcut distincția între cererile întemeiate pe dispozițiile art. 24 și cele întemeiate pe dispozițiile art. 25 din Legea 14/2003 și a reținut în mod corect că posibilitatea de a formula o cerere de intervenție este recunoscută persoanelor interesate doar în cadrul procedurilor întemeiate pe dispozițiile art. 25 din actul normativ anterior menționat, respectiv în cadrul celor având caracter necontencios judiciar, pentru a căror soluționare este necesară intervenția instanței (cererile având ca obiect înregistrarea modificărilor statutului și/sau a programului partidului politic).

Pentru cererea ce face obiectul dosarului de față, instanța de fond a reținut în mod corect faptul că simpla înregistrare în Registrul partidelor politice a desfășurării unei adunări generale reprezintă o procedură administrativă, fără caracter contencios, în cadrul căreia simplii membri ai partidului, cum este și reclamantul, nu pot contesta aceste înscrieri și nu pot solicita radierea lor, eventualele erori materiale de înscriere în Registru putând fi îndreptate, potrivit principiului

simetriei formelor, tot la cererea organului care a solicitat înscrierea și tot într-o procedură administrativă, ce nu presupune intervenția instanței de judecată.

Or, acesta fiind sensul corect al argumentelor avute în vedere de către prima instanță pentru respingerea cererii apelantului reclamant, critica acestuia cu privire la trimiterea pe care prima instanță ar fi făcut-o la o anumită procedură prin care să își valorifice dreptul este lipsită de suport și nu poate fi primită.

În ceea ce privește susținerea potrivit căreia cererea dedusă judecătii este admisibilă prin raportare la prevederile art. 49 din Legea 14/2003, care reglementează atribuția Tribunalului București de a opera în Registrul partidelor politice, Curtea a constatat, de asemenea, caracterul nefondat.

Pentru a aprecia în acest sens, instanța are în vedere că dreptul recunoscut prin art. 49 din Legea 14/2003 în favoarea Tribunalului București nu transformă orice cerere adresată acestuia într-una cu caracter necontencios, guvernată de dispozițiile art. 537 C.p.civ., câtă vreme în dispozițiile art. 24 și 25 din același act normativ se face o diferență clară între categoriile de cereri ce se adresează Tribunalului și procedurile după care acestea se soluționează, în viziunea legiuitorului doar cererea întemeiată pe dispozițiile art. 25 fiind una care se soluționează după regulile procedurii necontencioase judiciare, ce presupune intervenția instanței de judecată, cererea întemeiată pe dispozițiile art. 24 fiind una care se soluționează pe cale administrativă, prin intermediul persoanei însărcinate să țină evidența în Registrul partidelor politice.

Răspundere civilă delictuală. Casare hotărâre și trimitere spre rejudecare pentru necercetarea fondului cererii de chemare în judecată. Răspunderea pentru încălcarea art. 2 și 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – criterii ce se impun a fi examinate pentru a se stabili răspunderea civilă delictuală din perspectiva C.E.D.O.

Cauza juridică a cererii principale (situația de fapt calificată juridic), alături de obiectul cererii conferă dimensiunea fondului raportului juridic litigios. Iar, dacă prin hotărârea pronunțată, instanța nu a examinat, în mod real și efectiv, pretențiile deduse judecătii, sub valențele juridice invocate de reclamant, atunci hotărârea apare ca fiind una prin care nu a fost cercetat fondul cauzei.

Cele mai sus reținute de Curte au suport legal în prevederile art. 22 alin.6 C.proc.civ., potrivit cărora judecătorul trebuie să se pronunțe asupra a tot ceea ce s-a cerut, fără a depăși însă limitele investiției. Or, pronunțarea asupra a tot ceea ce s-a cerut presupune examinarea pe deplin nu doar a obiectului cererii, dar și a cauzei juridice, pentru a se putea conchide că judecătorul de fond al cauzei a analizat și s-a pronunțat asupra fondului raportului juridic litigios.

Prima instanță nu a examinat împrejurările de fapt din cauză, nu a lămurit și nu a tranșat cu privire la fapta ilicită imputată pârâților, respectiv îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor acestora în legătură cu consumul de droguri în penitenciar, de către ruda reclamantilor, decedată în perioada de detenție, perioadă în care s-a aflat în grija autorităților statale și nici cu privire la condițiile de detenție, respectiv în ce măsură acestea puteau fi apreciate ca tratamente inumane/degradate, fapt ce echivalează cu o necercetare a fondului cauzei.

Potrivit jurisprudenței în legătură cu art. 2 CEDO, persoanele în detenție se află într-o poziție vulnerabilă, iar autoritățile au obligația să le protejeze, motiv pentru care, atunci când o persoană este reținută de poliție în condiții bune de sănătate și se descoperă că prezintă leziuni la momentul punerii în libertate, statul are obligația să ofere o explicație plauzibilă a modului în care au fost provocate leziunile respective. Obligația autorităților în ceea ce privește modul în care este tratată o persoană în detenție este deosebit de strictă în cazul în

care persoana respectivă moare [Salman împotriva 15 Turciei (MC), pct. 99; Tanlı împotriva Turciei, pct. 141; Tekin și Arslan împotriva Belgiei, pct. 83].

Cu privire la jurisprudența CEDO, Curtea a reținut că a fi incident art. 3 din Convenție, suferința și umilirea implicate de starea de detenție trebuie să depășească elementul inevitabil al suferinței și umilinței specific privării de libertate în sine. Astfel, autoritățile trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții compatibile cu respectarea demnității umane, că modul și metoda de executare a unei pedepse privative de libertate sau a altui tip de măsură de detenție nu supun persoana în cauză unor suferințe sau greutăți cu o intensitate care depășește nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, date fiind nevoile practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea persoanei în cauză sunt asigurate în mod corespunzător [Neşkov și alții împotriva Bulgariei, 2015, pct. 227, și Muršić împotriva Croației (MC), 2016, pct. 99].

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, se ține seama de efectele cumulate ale condițiilor respective, precum și de afirmațiile specifice făcute de reclamant. Se ia în considerare, de asemenea, durata perioadei în care o persoană este deținută în acele condiții specifice [Ananiev și alții împotriva Rusiei, 2012, pct. 142; Idalov împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 94, și Muršić împotriva Croației (MC), 2016, pct. 101].

Art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului impune statului obligația de a proteja bunăstarea fizică a persoanelor private de libertate asigurându-le, între altele, asistența medicală necesară [Blohin împotriva Rusiei (MC), 2016, pct. 136, și Mozer împotriva Moldovei și Rusiei (MC), pct. 178]. În acest sens, simplul fapt că un deținut a fost văzut de un medic și i s-a prescris un anumit tip de tratament nu poate duce automat la concluzia că asistența medicală a fost corespunzătoare. Autoritățile trebuie să se asigure totodată că se păstrează un dosar complet privind starea de sănătate a deținutului și tratamentul său din cursul detenției, că diagnosticul și îngrijirile sunt prompte și corecte, precum și că, acolo unde natura afecțiunii medicale o impune, supravegherea este periodică și sistematică și implică o strategie terapeutică menită să trateze corespunzător problemele de sănătate ale deținutului sau să prevină agravarea lor, mai degrabă decât să le abordeze în mod simptomatic. Autoritățile trebuie să arate totodată că au fost create condițiile necesare pentru ca tratamentul prescris să fie într-adevăr urmat complet. În plus, tratamentul medical acordat în penitenciare trebuie să fie adecvat, adică la un nivel comparabil cu cel pe care autoritățile statului s-au angajat să-l asigure populației în ansamblu.

(Curtea de Apel București, Secția a IV a Civilă – decizia civilă nr.1211 A/ 29.09.2023)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București, reclamantii P.V și M.G.C. au solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâții S. R., prin M.F.P, A.N.P., P.B.R., P.S.B.R., P.J. și P.S.J. ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea, în solidar, a pârâților la plata sumei de 1.000.000 euro, în echivalent lei la data plății efective, cu titlu de daune morale pentru durerea încercată ca urmare a decesului, în S.P.J., a fiului, respectiv fratelui lor, M.F.V., urmare a încălcării de către pârâți a art. 2 și a art. 3 din Convenția CEDO, constând în supravegherea defectuoasă imputabilă gardienilor și neacordarea îngrijirilor medicale cu diligență sporită.

În motivarea acțiunii, s-a arătat, în esență că defunctul s-a aflat din anul 2004 sub controlul autorităților, iar neefectuarea sau efectuarea slabă a controlului de specialitate (reglementat de art. 18 din Legea nr.254/2013), a perchezițiilor (reglementat de art. 19 din Legea nr.254/2013 și art. 18 din Regulamentul pentru punerea în aplicare a Legii nr.254/2013) au permis/facilitat introducerea în penitenciar a substanțelor opiacee (a drogurilor) sub formă de pastile și sub formă injectabilă, distribuirea /vânzarea acestor substanțe și consumul lor.

S-a mai arătat că procurorul însărcinat cu ancheta nu a examinat dacă persoanele însărcinate cu protecția vieții deținutului M.F.V. erau, eventual, răspunzătoare pentru neglijență

în exercitarea funcțiilor lor și pentru nerespectarea obligației de protecție a vieții deținutului și nici nu s-a informat asupra modului în care tratamentul medical acordat/administrat acestuia a fost cel adecvat și dacă a fost riguros administrat și urmat. Or, în situația în care probele sumare administrate în ancheta penală au confirmat consumul de droguri în două penitenciare, iar acest fapt a condus la decesul în penitenciar a deținutului, o anchetă efectivă trebuia să permită identificarea eventualelor responsabilități ale persoanelor însărcinate cu supravegherea deținutului (cum și-a procurat acesta drogurile, cine și cum a introdus drogurile în penitenciar, de ce nu a fost sesizat DIICOT despre acest caz), precum și dacă au fost acordate îngrijirile medicale adecvate, în scopul prevenirii unui deznodământ nefericit.

S-a invocat de către reclamanți și încălcarea art. 3 C.E.D.O., susținându-se că existența unor condiții de detenție necorespunzătoare (printre care supraaglomerarea, igiena necorespunzătoare, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, lipsa alimentației adecvate în cazurile anumitor afecțiuni) au accentuat starea deținutului.

În drept, reclamanții au indicat dispozițiile art.1349, art. 1357, art. 1382, art. 1385 - 1386, art. 390, art. 391 alin.(2) Cod Civil, art.2 și art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Legea nr. 254/2013, Regulamentul de aplicare a Legii nr. 253/2013, art. 111 C.p.civ., art. 148 -149 C.p.civ. și art. 192-194 C.p.civ.

Prin sentința civilă nr. 1085/24.06.2022 pronunțată de Tribunalul București – Secția a V-a Civilă, s-a respins acțiunea formulată ca neîntemeiată.

Prin decizia civilă nr. 1211/29.09.2023 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția IV a s-a fost admis apelul formulat de către reclamanți împotriva sentinței civile anterior menționate, aceasta a fost anulată și s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare pentru următoarele considerente:

Din ansamblul considerentelor sentinței apelate, rezultă concluzia potrivit căreia tribunalul nu a cercetat fondul raportului juridic litigios, astfel cum acesta a fost conturat prin cererea de chemare în judecată, în raport de situația de fapt expusă de reclamanți și de temeiul de drept invocat de aceștia. Cu alte cuvinte, în opinia Curții, cauza juridică a cererii principale (situația de fapt calificată juridic), alături de obiectul cererii conferă dimensiunea fondului raportului juridic litigios. Iar, dacă prin hotărârea pronunțată, instanța nu a examinat, în mod real și efectiv, pretențiile deduse judecății, sub valențele juridice invocate de reclamant, atunci hotărârea apare ca fiind una prin care nu a fost cercetat fondul cauzei.

Cele mai sus reținute de Curte au suport legal în prevederile art. 22 alin.6 C.proc.civ., potrivit cărora judecătorul trebuie să se pronunțe asupra a tot ceea ce s-a cerut, fără a depăși însă limitele investiției. Or, pronunțarea asupra a tot ceea ce s-a cerut presupune examinarea pe deplin nu doar a obiectului cererii, dar și a cauzei juridice, pentru a se putea conchide că judecătorul de fond al cauzei a analizat și s-a pronunțat asupra fondului raportului juridic litigios.

Aplicând cele de mai sus prezentei cauze, Curtea a constatat că o primă parte a criticilor aduse de apelanții reclamanți sentinței apelate constă în lipsa unor considerente ale tribunalului cu privire la reținerea situației de fapt, la indicarea împrejurărilor de fapt esențiale cauzei, la examinarea tuturor circumstanțelor cauzei, precum și la lipsa expunerii raționamentului propriu cu privire la întreg ansamblul probator administrat.

În esență, apelanții reclamanții s-au arătat nemulțumiți de lipsa unei analize a tribunalului și a unui răspuns privind aspectele factuale învederate de ei, referitoare la consumul de droguri în penitenciar de către ruda lor și la efectele pe care acest consum de droguri l-a avut asupra stării de sănătate a fiului/fratelui lor și au influențat/determinat, chiar și indirect, decesul acestuia.

Nemulțumirea apelanților reclamanți a vizat și lipsa considerentelor referitoare la condițiile de detenție și efectul acestora asupra stării generale de sănătate a rudei lor decedată în penitenciar.

Constând că unul din aspectele factuale esențiale ale cauzei, învederat și dezvoltat prin cererea principală și care a reprezentat punctul de pornire pentru reclamanți în deducerea cauzei lor tribunalului, a fost consumul de droguri în penitenciar de către ruda lor, decedată în timpul detenției, Curtea a notat că acest aspect litigios al cauzei nu a fost examinat de prima instanță și nu a primit o dezlegare din partea tribunalului cu privire la cele susținute de apelanții reclamanți, respectiv: că ruda lor a intrat în penitenciar cu o stare de sănătate generală bună, fără afecțiuni cronice, consumul de droguri a debutat și a continuat în penitenciar, cât timp ruda lor se afla în grija Statului, consumul de droguri s-a petrecut din cauza unei supravegheri defectuoase din partea agenților statului, lucrători în penitenciar, consumul de droguri a reprezentat, cel puțin indirect, o cauză a decesului survenit în perioada de detenție.

Or, situația de fapt, particulară din cauză, a fost dezvoltată de apelanții reclamanți în jurul acestui consum de droguri din perioada detenției, confirmat de fișele medicale întocmite cu privire la ruda lor, aflată în stare de detenție.

Asupra acestui aspect factual central al cauzei, prima instanță nu a oferit nici o statuare, în condițiile în care nici intimații pârâți nu au negat consumul de droguri de către acest deținut, actele medicale întocmite în penitenciar cu privire la acesta indicând acest consum.

Ceea ce nu a observat tribunalul este faptul că supravegherea defectuoasă imputată de apelanții reclamanți, pârâților chemați în judecată, a fost legată de acest procedeu al introducerii de droguri și al consumului de droguri în penitenciar.

Prin considerentele sale, tribunalul s-a rezumat a reține că nu poate fi vorba în cauză de o supraveghere defectuoasă, fără a răspunde alegațiilor formulate de reclamanți cu privire la consumul de droguri. Deși a încuviințat și s-a administrat în cauză un raport de expertiză medico-legală care a avut ca obiectiv și răspunsul la întrebarea dacă consumul de droguri și existența hepatitei cronice cu virus tip C, individual și împreună, au fost factori cauzatori ai decesului deținutului, tribunalul nu a prezentat analiza și raționamentul său cu privire la răspunsul dat de expertiză și anume: „(...) moartea s-a datorat insuficienței multiple de organe și sisteme survenită în evoluția unei hepatite cronice formă severă (...) decompensată, cel mai probabil, de intoxicația cu opiacee, complicată cu... (...)”

Curtea a constatat că prima instanță nu a examinat deloc această împrejurare de fapt din cauză, nu a lămurit și nu a tranșat cu privire la fapta ilicită imputată pârâților, respectiv îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor acestora în legătură cu consumul de droguri în penitenciar, de către ruda reclamanților, decedată în perioada de detenție, perioadă în care s-a aflat în grija autorităților statale. Tribunalul s-a mărginit a reține că, potrivit aceluiași raport de expertiză medico-legală, în privința persoanei deținute, decedate în penitenciar, au fost respectate protocoalele și procedurile medicale cerute de starea medicală a acestuia, lăsând nelămurit, necercetat un aspect factual esențial al cauzei, respectiv analiza faptei ilicite imputată pârâților referitoare la îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor organelor statale în legătură cu consumul de droguri în penitenciar (supraveghere, pază, intervenție, etc.).

Or, apelanții reclamanți au susținut constant, aspect reluat și prin cererea de apel, că ruda lor a început executarea pedepsei într-o stare generală de sănătate bună, fără a fi cunoscut cu boli la intrarea în penitenciar, însă în perioada în care s-a aflat în grija autorităților statale (în penitenciar) a dezvoltat boli, a început consumul de droguri, împrejurări imputate pârâților, în calitatea lor de gardieni ai persoanei deținute. Asupra acestor susțineri, tribunalul nu a oferit nici o dezlegare jurisdicțională.

Concluzia Curții în sensul necercetării fondului cauzei de către prima instanță este susținută de conținutul cererii introductive de instanță, înregistrată pe rolul primei instanțe, apelanții reclamanții conturându-și pretențiile pe suportul a două fapte ilicite imputate pârâților chemați în judecată.

Astfel, prima faptă a fost reclamată pentru încălcarea art. 2 Convenția EDO, prin supravegherea pretins defectuoasă realizată de organele statale pentru prevenirea săvârșirii de

infrafracțiuni, pentru protejarea vieții, integrității corporale și sănătății persoanei deținute (ruda lor), toate acestea în legătură cu consumul de substanțe opiacee (droguri) în unitatea de penitenciar, dar și prin lipsa unei anchete efective din partea organelor statului abilitate de lege în acest sens.

Cea de-a doua faptă ilicită a fost reclamată pentru încălcarea art. 3 Convenția EDO, prin neasigurarea unor condiții de detenție corespunzătoare (supraaglomerarea, igienă necorespunzătoare, lipsa asistenței medicale adecvate, lipsei alimentației adecvate în cazul unor afecțiuni cronice) care au accentuat degradarea stării de sănătate a persoanei deținute, dar și prin pretinsa nerespectare de către administrația penitenciarelor a normelor de supraveghere, nerespectare ce ar fi condus la introducerea, distribuirea și consumul de droguri în penitenciar.

Față de acest conținut al cererii de chemare în judecată, Curtea a subliniat că prima instanță nu a oferit dezlegări cu privire la toate aspectele cauzei, lăsând practic necercetat fondul pretențiilor litigioase, nefiind examinate cauzele și împrejurările concrete în care a intervenit decesul deținutului, afirmate de apelanții reclamânți și nici condițiile de detenție, respectiv în ce măsură acestea puteau fi apreciate ca tratamente inumane/degradate.

În această analiză a sa, tribunalul ar fi trebuit să rețină, pentru a împiedica angajarea răspunderii civile delictuale a părților, ansamblul măsurilor pozitive adoptate de organele statale cu privire la consumul de droguri, explicația rezonabilă a acestora cu privire la intervenirea decesului în perioada în care deținutul se afla în grija statului.

Curtea notează câteva repere din jurisprudența Curții EDO, care ar fi trebuit să reprezinte o bază de analiză din partea tribunalului a susținerilor formulate de apelanții reclamânți prin acțiunea lor și întemeiate pe protecția oferită de art. 2 și 3 din Convenția EDO.

Astfel, potrivit acestei jurisprudențe în legătură cu art. 2 Convenția EDO, persoanele în detenție se află într-o poziție vulnerabilă, iar autoritățile au obligația să le protejeze. În consecință, atunci când o persoană este reținută de poliție în condiții bune de sănătate și se descoperă că prezintă leziuni la momentul punerii în libertate, statul are obligația să ofere o explicație plauzibilă a modului în care au fost provocate leziunile respective. Obligația autorităților în ceea ce privește modul în care este tratată o persoană în detenție este deosebit de strictă în cazul în care persoana respectivă moare [Salman împotriva 15 Turciei (MC), pct. 99; Tanlı împotriva Turciei, pct. 141; Tekin și Arslan împotriva Belgiei, pct. 83].

Curtea Europeană a subliniat dreptul oricărui deținut la condiții de detenție compatibile cu demnitatea umană, pentru a garanta că modul și metoda de executare a măsurilor dispuse nu le cauzează suferințe și greutăți de o intensitate superioară nivelului inevitabil de suferință specific detenției; în plus, pe lângă sănătatea deținuților, trebuie asigurat și confortul acestora în mod corespunzător, date fiind exigențele practice ale detenției (Dzieciak împotriva Poloniei, pct. 91).

Curtea Europeană acceptă faptul că asistența medicală disponibilă în penitenciar nu poate fi întotdeauna la același standard ca în cele mai bune instituții medicale pentru publicul larg. Cu toate acestea, statul trebuie să se asigure că sănătatea și confortul deținuților sunt asigurate în mod adecvat, printre altele, prin asigurarea asistenței medicale necesare. Autoritățile trebuie, de asemenea, să se asigure că diagnosticele și îngrijirile sunt prompte și corecte și că, acolo unde natura afecțiunii medicale o impune, supravegherea este periodică și sistematică și implică o strategie terapeutică menită să vindece afecțiunile deținutului sau să prevină agravarea lor (Pitalev împotriva Rusiei, pct. 54).

Întrucât statul are responsabilitatea directă pentru bunăstarea persoanelor private de libertate, în cazul în care o astfel de persoană moare ca urmare a unei probleme de sănătate, statul trebuie să ofere o explicație cu privire la cauza decesului și tratamentul administrat persoanei în cauză înainte de decesul acesteia (Slimani împotriva Franței, pct. 27; Kats și alții împotriva Ucrainei, pct. 104).

Cu privire la jurisprudența Curții EDO, în legătură cu art. 3 Convenția EDO, Curtea a reținut că a fi incident art. 3 din Convenție, suferința și umilirea implicate de starea de detenție trebuie să depășească elementul inevitabil al suferinței și umilinței specific privării de libertate în sine. Astfel, autoritățile trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții compatibile cu respectarea demnității umane, că modul și metoda de executare a unei pedepse privative de libertate sau a altui tip de măsură de detenție nu supun persoana în cauză unor suferințe sau greutăți cu o intensitate care depășește nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, date fiind nevoile practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea persoanei în cauză sunt asigurate în mod corespunzător [Neškov și alții împotriva Bulgariei, 2015, pct. 227, și Muršić împotriva Croației (MC), 2016, pct. 99].

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, se ține seama de efectele cumulate ale condițiilor respective, precum și de afirmațiile specifice făcute de reclamant. Se ia în considerare, de asemenea, durata perioadei în care o persoană este deținută în acele condiții specifice [Ananiev și alții împotriva Rusiei, 2012, pct. 142; Idalov împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 94, și Muršić împotriva Croației (MC), 2016, pct. 101].

Art. 3 impune statului obligația de a proteja bunăstarea fizică a persoanelor private de libertate asigurându-le, între altele, asistența medicală necesară [Blohin împotriva Rusiei (MC), 2016, pct. 136, și Mozer împotriva Moldovei și Rusiei (MC), pct. 178]. În acest sens, simplul fapt că un deținut a fost văzut de un medic și i s-a prescris un anumit tip de tratament nu poate duce automat la concluzia că asistența medicală a fost corespunzătoare. Autoritățile trebuie să se asigure totodată că se păstrează un dosar complet privind starea de sănătate a deținutului și tratamentul său din cursul detenției, că diagnosticul și îngrijirile sunt prompte și corecte, precum și că, acolo unde natura afecțiunii medicale o impune, supravegherea este periodică și sistematică și implică o strategie terapeutică menită să trateze corespunzător problemele de sănătate ale deținutului sau să prevină agravarea lor, mai degrabă decât să le abordeze în mod simptomatic. Autoritățile trebuie să arate totodată că au fost create condițiile necesare pentru ca tratamentul prescris să fie într-adevăr urmat complet. În plus, tratamentul medical acordat în penitenciare trebuie să fie adecvat, adică la un nivel comparabil cu cel pe care autoritățile statului s-au angajat să-l asigure populației în ansamblu.

Expropriere în fapt. Întinderea despăgubirii la care este îndreptățită persoana privată de dreptul de proprietate asupra unui imobil ca urmare a realizării unei lucrări de interes public, fără ca procedura de expropriere să fi fost derulată cu privire la imobilul respectiv

... a existat o expropriere în fapt a reclamantei, aceasta fiind privată de atributele dreptului de proprietate asupra terenului în litigiu, ocupat de autostrada A2, motiv pentru care aceasta are dreptul la despăgubire justă, despăgubirile urmând a se stabili în raport de pierderea suferită de proprietar și care să reflecte valoarea terenului expropriat în fapt.

În acest sens, ținând cont de legislația internă aplicabilă în materia exproprierilor pentru utilitate publică și jurisprudența constatată a instanței supreme, instanța de apel a avut în vedere dispozițiile art. 26 din Legea nr.33/1994, potrivit căroră la calcularea cuantumului despăgubirilor, experții, precum și instanța vor ține seama de prețul cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ-teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum și de daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptățite, luând în considerare și dovezile prezentate de aceștia.

Din analiza textul menționat, reiese că, la stabilirea despăgubirii trebuie să se țină cont de prețurile de tranzacționare de la data efectuării raportului de expertiză, și nu de la data efectuării exproprierii, fiind avut în vedere astfel raportul de expertiză întocmit de comisia de trei experți, prin care evaluarea terenului s-a făcut în funcție de categoria de folosință inițială,

de dinainte de efectuarea lucrărilor de utilitate publică, cu luarea în considerare a comparabilelor constând în prețurile cu care se vând în mod obișnuit imobilele similare din raza teritorială a unității administrative.

Referitor la contravaloarea lipsei de folosință, instanța de apel a reținut că, potrivit art. 26 alin. 1 din Legea nr. 33/1994, despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilului și din prejudiciul cauzat proprietarului sau altor persoane îndreptățite, literatura de specialitate și practica judiciară apreciind că prejudiciul cauzat proprietarului include și contravaloarea lipsei de folosință a imobilului.

(Curtea de Apel București, Secția a IV a Civilă, decizia civilă nr. 1021 A/04.07.2023)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Ilfov la data de 15.11.2016, sub nr. 3038/93/2016, reclamanta B.G. a solicitat, în contradictoriu cu pârâții S. R., prin M.T – C.N.A.I.R. SA și C.N.I.R S.A. obligarea expropriatorului la plata unei despăgubirii cuprinzând valoarea reală a imobilului, în sumă de 86.285 lei, conform raportului de expertiză extrajudiciară ca urmare a constatării exproprierii terenului proprietatea reclamantei, situat în comuna Glina, județ Ilfov în suprafață de 387 mp, prin edificarea obiectivului de utilitate publică, autostrada București-Constanța; obligarea expropriatorului la plata prejudiciului cauzat pentru lipsa de folosință, pentru ultimii 3 ani, ca urmare a ocupării terenului, ce a evaluat-o provizoriu la suma de 10.000 lei.

Prin sentința civilă nr. 3018 din 29.10.2020, Tribunalul Ilfov – Secția Civilă a admis excepția prematurității cererii de chemare în judecată și a respins, ca prematur introdusă, acțiunea formulată.

Prin decizia civilă nr. 1212/2021 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a IV-a Civilă, s-a fost admis apelul declarat, a fost anulată sentința apelată, a fost respinsă excepția prematurității și a fost reținută cauza pentru evocarea fondului, fiind acordat un termen de judecată pentru evocarea fondului.

La pronunțarea acestei soluții, s-a avut în vedere, în esență faptul că reclamanta este titulara unui drept de proprietate asupra suprafeței de teren de 387 m.p., ce face parte din traseul autostrăzii A2, fiind un teren afectat de amenajări de utilitate publică în privința căruia nu a fost efectuată o procedură de expropriere la momentul realizării lucrării de interes public național.

În condițiile în care apelanta-reclamantă deține în patrimoniul său un drept de proprietate privată asupra suprafeței de teren de 387 mp, însă se află în imposibilitate obiectivă de a exercita prerogativele acestui drept, respectiv posesia, folosința și dispoziția, este necesar ca titularului astfel privat de dreptul său să i se recunoască accesul la justiție pentru constatarea încălcării și cuantificarea despăgubirilor iar acest acces trebuie să fie unul efectiv, exercițiul acestui drept fundamental fiind necesar să se realizeze în aceleași condiții ca și în cazul în care procedura de expropriere ar fi fost parcursă.

S-a apreciat că împiedicarea titularului de a beneficia de același regim juridic al acțiunii în justiție ar echivala cu o nouă ingerință în exercițiul dreptului de proprietate, care este disproporționată față de scopul urmărit, respectiv apărarea dreptului de proprietate privată, în ipoteza în care proprietarul expropriat în fapt ar trebui să se adreseze instanței de judecată pe calea dreptului comun, fără să beneficieze de înlesnirile procesuale aduse prin legile exproprierii (scutirea de taxa judiciară de timbru, competența specială a unei anumite instanțe de judecată și identificarea certă a obiectului cererii și a debitorului obligației de despăgubire).

Impunerea unui regim juridic al acțiunii în justiție diferit de cel asigurat prin legile exproprierii apare ca fiind excesiv și discriminatoriu, cu atât mai mult cu cât exercițiul acestui drept subiectiv este generat de conduita culpabilă a statului de afectare a terenului cu lucrări de utilitate publică iar regimul juridic al acțiunii în despăgubiri creat prin legile exproprierii este mai favorabil față de cel al acțiunii întemeiate pe dreptul comun.

Prin urmare, s-a apreciat că acțiunea promovată în contradictoriu cu intimatul-pârât, în calitate de titular al dreptului de proprietate publică asupra lucrărilor de utilitate publică, nu poate fi considerată ca fiind prematură, în condițiile în care apelanta-reclamantă, în calitate de titular al dreptului de proprietate privată, este obstrucționată în exercitarea dreptului său.

Prin decizia civilă nr. 1021A/ 04.07.2023 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a IV a Civilă, evocând fondul, s-a admis acțiunea formulată de către reclamantă și a fost obligat pârâtul la plata către aceasta a sumei de 42.240 euro, echivalent în lei la data plății, cu titlu de despăgubire pentru terenul expropriat în fapt, în suprafață de 387 mp, situat în sat Cățelu, comuna Glina, jud. Ilfov precum și la plata sumei de 22.694, 44 euro, echivalent în lei la data plății, cu titlu de lipsă de folosință pentru terenul expropriat, pentru perioada 2013 la zi.

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel a avut în vedere faptul că a existat o expropriere în fapt a reclamantei, aceasta fiind privată de atributele dreptului de proprietate asupra terenului în litigiu, ocupat de autostrada A2, motiv pentru care aceasta are dreptul la despăgubire justă, despăgubirile urmând a se stabili în raport de pierderea suferită de proprietar și care să reflecte valoarea terenului expropriat în fapt.

În acest sens, ținând cont de legislația internă aplicabilă în materia expropriierilor pentru utilitate publică și jurisprudența constatată a instanței supreme, instanța de apel a avut în vedere dispozițiile art. 26 din Legea nr.33/1994, potrivit cărora la calcularea cuantumului despăgubirilor, experții, precum și instanța vor ține seama de prețul cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ- teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum și de daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptățite, luând în considerare și dovezile prezentate de aceștia.

Din analiza textul menționat, reiese că, la stabilirea despăgubirii trebuie să se țină cont de prețurile de tranzacționare de la data efectuării raportului de expertiză, și nu de la data efectuării expropriării, fiind avut în vedere astfel raportul de expertiză întocmit de comisia de trei experți, prin care evaluarea terenului s-a făcut în funcție de categoria de folosință inițială, de dinainte de efectuarea lucrărilor de utilitate publică, cu luarea în considerare a comparabilelor constând în prețurile cu care se vând în mod obișnuit imobilele similare din raza teritorială a unității administrative.

Referitor la contravaloarea lipsei de folosință, instanța de apel a reținut că, potrivit art. 26 alin. 1 din Legea nr. 33/1994, despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilului și din prejudiciul cauzat proprietarului sau altor persoane îndreptățite, literatura de specialitate și practica judiciară apreciind că prejudiciul cauzat proprietarului include și contravaloarea lipsei de folosință a imobilului.

Secția a V - a Civilă

Recunoaștere hotărâre arbitrală străină. Calitate procesuală pasivă terț. Imposibilitatea examinării diferendului pe fond. Arbitrabilitatea litigiului în raport de situația juridică a unei dintre părți

Din interpretarea art. 1126 alin. 1 Cod proc. civ. reiese că poate avea calitate procesual pasivă într-o acțiune privind recunoașterea unei hotărâri arbitrale străine și o terță persoană față de părțile din litigiul arbitral, dar căreia să i se opună respectiva hotărâre arbitrală.

În dezlegarea cauzei privind recunoașterea unei hotărâri arbitrale străine, instanța nu poate examina hotărârea arbitrală pe fondul diferendului, limită impusă de dispozițiile art. 1133 Cod proc. civ.

Motivul de refuz prevăzut de 1129 lit. e Cod proc. civ. se referă la natura/obiectul litigiului supus arbitrajului, nicidecum la situația juridică a uneia dintre părți.

(Secția a V-a civilă, Decizia civilă nr.1322/27.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București Secția a VI-a Civilă, reclamanta G.I.B.DMCC a chemat în judecată pe pârâții P. CO LTD și B.T. SA., solicitând instanței recunoașterea pe teritoriul României a Hotărârii Arbitrale din data de 24.10.2019, respectiv a Hotărârii Arbitrale privind Costurile din data de 28.11.2019, ambele pronunțate de către arbitrul unic ales de către ambele părți în persoana domnului B.H. din cadrul Curții de Arbitraj Maritim Comercial din Londra în conformitate cu Termenii Asociației de Arbitraj Maritim din Londra.

Pârâta P. Co LTD a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii conform dispozițiilor art. II și art. V alin. 2) lit. a) și b) din Convenția New York și art. 1.125-teza finală Cod de procedură civilă, art. 2.567 Cod civil.

Pârâta B.T. SA a formulat întâmpinare, la rândul său, invocând excepția lipsei calității procesuale pasive.

La data de 19.05.2020 a formulat cerere de intervenție accesorie în favoarea pârâtei societatea S.R., interesul acesteia fiind întemeiat pe considerentul că are o creanță privilegiată de rang III împotriva debitoarei pârâte din prezenta cauză în cuantum de 167.164.319,92 USD.

Prin sentința civilă nr./07.07.2020, pronunțată de Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă, în dosarul nr./118/2020, a fost respinsă excepția lipsei calității procesuale pasive ca neîntemeiată; s-a dispus recunoașterea pe teritoriul României a Hotărârii Arbitrale din data de 24.10.2019 și a Hotărârii Arbitrale privind costurile din data de 28.11.2019 pronunțate de Curtea de Arbitraj Maritim Comercial din Londra. A fost respinsă cererea de intervenție accesorie formulată de intervenienta S.R. în favoarea pârâtei, ca neîntemeiată; a fost obligată pârâta la plata către reclamantă a sumei de 5.000 euro și 2.402 lei reprezentând cheltuieli de judecată.

Împotriva sentinței civile nr./07.07.2020, pronunțată de Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă, în dosarul nr./118/2020, au declarat apel apelantul-intervenient S.R. și apelantii-pârâți P. CO LTD și B.T. SA, aceștia formulând, într-o mare măsură critici comune față de sentința apelată, respectiv: greșita respingere de către prima instanță a excepției lipsei calității procesuale pasive a B.T., susținând, în esență, că adresa trimisă de către bancă instanței nu reprezintă o scrisoare de garanție – ci un contract de depozit bancar încheiat între apelanta P. CO LTD și bancă, precum și faptul că banca este un terț față de hotărârile arbitrale a căror

recunoaștere se solicită, instanța aplicând greșit dispozițiile legale referitoare la cadrul procesual al acțiunilor privind recunoașterea hotărârilor arbitrale străine pe teritoriul României.

O altă critică comună tuturor cererilor de apel formulate în cauză vizează încălcarea de către prima instanță a dispozițiilor prevăzute în art. II, art. IV și art. V din Convenția de la New York din 1958 precum și cele ale art. 1128 și art. 1129 din Cod proc. civ.

Ultimul motiv de apel vizează neîndeplinirea condiției privind arbitrabilitatea litigiului determinată de deschiderea procedurii insolvenței față de apelantul-pârât P. CO LTD prin Hotărârea din data de 12.11.2018 pronunțată de Curtea de Arbitraj de Stat a regiunii Rostov, Rusia în dosarul nr./2017, rămasă definitivă la data de 16.03.2019, și ulterior, irevocabilă. În susținerea acestui motiv, apelanții au invocat încălcarea ordinii publice de drept internațional privat român, respectiv încălcarea art. 1125 Cod proc.civ., și a dispozițiilor aferente din Convenția de la New York din 1958.

Analizând sentința civilă apelată prin prisma motivelor de apel și a prevederilor art.480 C. proc.civ., Curtea a reținut următoarele:

Prin cererea introductivă reclamanta G.I.B.DMCC i-a chemat în judecată pe pârâții P. CO LTD și B.T. SA solicitând instanței recunoașterea pe teritoriul României a Hotărârii Arbitrale din data de 24.10.2019, respectiv a Hotărârii Arbitrale privind Costurile din data de 28.11.2019, ambele pronunțate în cadrul Curții de Arbitraj Maritim Comercial din Londra în conformitate cu Termenii Asociației de Arbitraj Maritim din Londra.

Aceasta a justificat cererea prin necesitatea întrunirii unei condiții formale în vederea executării înscrisului intitulat scrisoare de garanție nr./28.08.2019 emisă de către B.T. SA, prin care au fost garantate de către bancă orice sume reprezentând prejudicii statuate printr-o hotărâre arbitrală definitivă și executorie pe teritoriul României, împotriva societății P. Co. LTD, în dosarul având ca obiect litigiul în fond dintre părți aflat pe rolul Arbitrajului Maritim Comercial, societate în contradictoriu cu care a fost pronunțată hotărârea judecătorească privind sechestrul navei, în limita a 180.000 USD. Ca urmare a emiterii acestui înscris denumit de reclamantă scrisoare de garanție bancară, a fost ridicat sechestrul asigurător instituit asupra navei M/V C.M..

Față de admiterea cererii de recunoaștere a hotărârilor arbitrale, în cauză au fost formulate trei cereri de apel, de către apelantul-intervenient S.R. și de apelanții-pârâți P. CO LTD și B.T. SA – aceștia formulând, într-o mare măsură critici comune față de sentința apelată, motiv pentru care Curtea va face o analiză comună, răspunzând tuturor aspectelor esențiale invocate.

Un prim motiv de apel vizează greșita respingere de către prima instanță a excepției lipsei calității procesual pasive a B.T., susținându-se, în esență, că adresa trimisă de către bancă instanței nu reprezintă o scrisoare de garanție – ci un contract de depozit bancar încheiat între apelanta P. CO LTD și bancă, precum și faptul că banca este un terț față de hotărârile arbitrale a căror recunoaștere se solicită, instanța aplicând greșit dispozițiile legale referitoare la cadrul procesual al acțiunilor privind recunoașterea hotărârilor arbitrale străine pe teritoriul României.

Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 1126 alin. 1 Cod proc. civ., „*solicitarea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă printr-o cerere adresată tribunalului în circumscripția căruia se află domiciliul sau, după caz, sediul celui căruia i se opune respectiva hotărâre arbitrală.*” Din interpretarea acestei dispoziții legale reiese că poate avea calitate procesual pasivă într-o acțiune privind recunoașterea unei hotărâri arbitrale străine

și o terță persoană față de părțile din litigiul arbitral, dar căreia să i se opună respectiva hotărâre arbitrală.

Or, din adresa emisă de către bancă instanței, dar și din documentul dedus judecății reiese fără echivoc că tocmai apelanta-pârâtă B.T. SA s-a obligat să elibereze creditoarei G.I.B.DMCC sumele din contul garanției, la cererea acesteia, sub condiția prezentării de către aceasta a documentelor constând în hotărâre definitivă și executorie în original împotriva P. CO LTD în dosarul aflat pe rolul Arbitrajului Maritim Comercial din Londra prin care aceasta din urmă va fi obligată să plătească creditoarei G.I.B.DMCC prejudiciul constând în neplata facturilor nr./28.02.2018 și nr./27.02.2018, nr. .../05.11.2017 și nr./04.12.2017, în limita valorii prejudiciului cert stabilit în cauza arbitrală, precum și hotărârea definitivă de recunoaștere pe teritoriul României a efectelor hotărârii arbitrale definitive și executorii pronunțată în litigiul în fond.

Așadar, contrar susținerilor apelanților, tocmai condiția formală instituită de bancă, a prezentării de către intimata-reclamantă a acestei hotărâri definitive de recunoaștere a hotărârilor arbitrale ce fac obiectul cauzei, în vederea eliberării sumei din contul garanției determină și justifică calitatea procesual pasivă a băncii.

Referitor la calificarea acestei garanții, Curtea reține că nu se impune dezlegarea în cauză a acestei chestiuni litigioase, astfel cum rezultă din considerentele deciziei nr...../05.10.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția a II-a, prin care instanța a admis recursul declarat de recurenta – reclamantă G.I.B.DMCC, a casat încheierea de suspendare din data de 03.02.2021 și a trimis prezenta cauză aceleiași instanțe pentru continuarea judecății. S-a apreciat că demersul reclamantei în cauză nu poate fi considerat o acțiune vizând bunuri, drepturi și obligații ale debitorului, conform art.292 alin.1 din Legea nr.85/2014, ci reprezintă o formalitate prealabilă unei asemenea acțiuni. Totodată a apreciat Înalta Curte de Casație și Justiție că tranșarea chestiunii litigioase dacă înscrisul emis de B.T. reprezintă o scrisoare de garanție bancară sau un depozit de garanție ar prezenta o relevanță deosebită numai în ipoteza formulării unei acțiuni privind obligarea pârâtei B.T. la eliberarea sumelor din contul de garanție, iar nu și în prezenta cauză.

Totodată, reține Curtea că nu prezintă relevanță în prezenta cauză faptul că apelantul-pârât B.T. SA nu a fost parte în litigiul arbitral. Întrucât ceea ce se urmărește prin prezenta acțiune în recunoașterea hotărârilor arbitrale este îndeplinirea condițiilor impuse de către bancă pentru executarea înscrisului intitulat Scrisoare de garanție. Curtea reține, în acord cu prima instanță, că apelantul-pârât B.T. SA îndeplinește condițiile pentru a fi subiect procesual pasiv în prezenta cauză, în conformitate cu art. 1126 Cod proc. civ., pentru asigurarea opozabilității hotărârii față de acesta.

Un al doilea motiv de apel comun tuturor cererilor de apel formulate în cauză vizează încălcarea de către prima instanță a dispozițiilor prevăzute în art. II, art. IV și art. V din Convenția de la New York din 1958 precum și cele ale art. 1128 și art. 1129 din Cod proc. civ.

Cu titlu prealabil, Curtea reține că în dezlegarea cauzei privind recunoașterea unei hotărâri arbitrale străine, instanța nu poate examina hotărârea arbitrală pe fondul diferendului, limită impusă de dispozițiile art. 1133 Cod proc. civ.

Primul aspect invocat privește lipsa unei convenții arbitrale valabil încheiate între părți, ceea ce ar determina refuzul recunoașterii Hotărârii arbitrale din data de 24.10.2019, respectiv a Hotărârii Arbitrale privind Costurile din data de 28.11.2019.

Contrar susținerilor apelanților, Curtea reține că prin art.19 inclus în Termenii și Condițiile Generale de vânzare pentru livrare de combustibili marini este cuprinsă clauza arbitrală conform căreia orice diferend între părți va fi supus Arbitrajului de la Londra de către un arbitru unic în conformitate cu Regulile LMAA 2017.

Întrucât apelantul-pârât P. CO LTD a intrat în aceste raporturi contractuale prin acceptarea confirmărilor de comandă a bunker-ului, care conțin în mod expres mențiunea că Termenii și Condițiile intimatei-reclamante (GTCS) disponibile pe site-ul acesteia din urmă se vor aplica acestui contract, prima instanță în mod corect a reținut că este fără echivoc manifestarea voinței societății P. CO LTD în sensul acceptării tuturor clauzelor incluse în acești termeni și aceste condiții, așadar inclusiv a clauzei arbitrală de la art. 19.

Oricum, Curtea reține că apelantul-pârât P. CO LTD nu a depus la dosar înscrisuri din care să rezulte că ar fi ridicat obiecții cu privire la vreo clauză inclusă în Termenii și Condițiile intimatei-reclamante, respectiv cu privire în mod expres la clauza arbitrală, acceptarea fiind astfel una fără obiecțiuni.

De altfel, această concluzie se deduce și din reținerea cu putere de lucru judecat a considerentelor din Sentința civilă nr./14.03.2019 rămasă definitivă prin neapelare pronunțată în dosarul nr./118/2019 în contradictoriu cu apelantul-pârât P. CO LTD de către Tribunalul Constanța, în sensul că intimata-reclamantă deține o creanță certă și exigibilă ce reiese din Termenii și Condițiile Generale de vânzare pentru livrare de combustibili marini, confirmări de comandă și facturi fiscale emise de aceasta.

Susținerea în cadrul acestui demers judiciar a împrejurării potrivit căreia în confirmările de comandă apare societatea P. L. C. Limited și nu apelantul-pârât P. CO LTD nu poate conduce la concluzia neacceptării raportului juridic dintre aceasta din urmă și intimata-reclamantă și a Termenilor și Condițiilor Generale care reglementează clauza arbitrală și legea aplicabilă. O analiză suplimentară în acest sens presupune antamarea unor aspecte de fond, aspecte ce nu este permis în prezenta procedură, potrivit dispozițiilor art. 1133 Cod proc.civ.

De altfel, validitatea Clauzei arbitrale a făcut obiectul analizei în detaliu de către arbitrul din cauza arbitrală, hotărârile pronunțate fiind definitive și executorii, iar apelantul-pârât P. CO LTD nu a înțeles să formuleze nicio cale de atac împotriva acestora în acord cu dispozițiile procedurale aplicabile arbitrajului, în ciuda faptului că avea această posibilitate în cazul unor nemulțumiri cu privire la aspectele dezlegate de arbitru.

Astfel, contrar susținerilor apelanților, în cauză nu se poate reține încălcarea condițiilor prevăzute de Art. IV pct. 1 raportat la Art. II Convenția de la New York din 1958, și nici ale art. 1129 lit. b Cod proc.civ., între părți existând o clauză arbitrală valabilă.

Pentru identitate de rațiune, aceleași considerente sunt valabile și cu privire la toate susținerile invocate de apelantul-pârât P. CO LTD referitoare la legea aplicabilă și greșita apreciere și interpretare a validității clauzei arbitrale din perspectiva *lex fori*, respectiv a formei scrise *ad validitatem*.

Astfel, având în vedere reținerea acceptării fără echivoc a Termenilor și Condițiilor Generale ale intimatei reclamante, Curtea reține, în acord cu art. 1203 Cod civil, că dispozițiile referitoare la clauza arbitrală și legea aplicabilă raportului juridic, existente la art. 19, sunt valabile și produc efecte între părți.

În fine, ultimul motiv de apel vizează neîndeplinirea condiției privind arbitrabilitatea litigiului determinată de deschiderea procedurii insolvenței față de apelantul-pârât P. CO LTD prin Hotărârea din data de 12.11.2018 pronunțată de Curtea de Arbitraj de Stat a regiunii

Rostov, Rusia în dosarul nr./2017, rămasă definitivă la data de 16.03.2019, și ulterior, irevocabilă. În susținerea acestui motiv, apelanții au invocat încălcarea ordinii publice de drept internațional privat român, respectiv încălcarea art. 1125 Cod proc.civ., și a dispozițiilor aferente din Convenția de la New York din 1958.

Hotărârea de deschidere a procedurii insolvenței față de apelantul-pârât P. CO LTD a fost recunoscută definitiv, într-adevăr, pe teritoriul României, prin Decizia civilă nr./17.12.2020 pronunțată de Curtea de Apel București.

Cu toate acestea, apelantul-pârât nu a depus dovezi din care să reiasă că diferendul ce a făcut obiectul hotărârilor arbitrale analizate în cauză nu este inclus în clauza arbitrală, cu toate că îi revenea sarcina probei conform art. 249 și art. 1129 lit. e Cod proc.civ.

De altfel, motivul de refuz prevăzut de lit. e mai sus invocată se referă la natura/obiectul litigiului supus arbitrajului, nicidecum la situația juridică a uneia dintre părți. Or, clauza arbitrală de la art. 19 din Termenii și Condițiile Generale ale intimătei-reclamante nu exclude de la regula arbitrajului un litigiu având natura și obiectul celui din prezenta cauză.

Astfel, simpla afirmație a deschiderii procedurii insolvenței față de acesta nu poate determina caracterul nearbitrabil al litigiului în lipsa unor probe certe.

În plus, determinarea caracterului arbitrabil al litigiului în raport de eventuala deschidere a procedurii insolvenței față de apelanta-pârâtă intra în competența arbitrului și trebuia invocată în fața acestuia la momentul soluționării cauzelor. Or, hotărârile pronunțate de acesta au dobândit caracter definitiv și executoriu, iar o cale de atac împotriva acestor hotărâri nu a fost exercitată.

Astfel de apărări formulate sau reiterate în cadrul unei acțiuni ce privește strict recunoașterea pe teritoriul României a unor hotărâri arbitrale deja definitive și intrate în autoritate de lucru judecat, sunt aspecte ce depășesc limitele investiției în prezenta cauză și nu pot face obiectul analizei instanței, în sens contrar încălcându-se principiile fundamentale care guvernează procesul civil.

În acest sens, nu se poate reține încălcarea dispozițiilor Art. V pct. 1 lit. c din Convenția de la New York din 1958 și ale art. 1129 lit. e Cod proc.civ.

În concluzie, Curtea reține că motivele de apel formulate de apelanți în prezenta cauză sunt nefondate, hotărârea primei instanțe fiind una temeinică și legală.

Apelanta-pârâtă P. CO LTD a formulat critici și cu privire la respingerea cererii de intervenție accesorie formulată de apelantul-intervenient S.R., or, având în vedere soluția de respingere a apărărilor și criticilor formulate de către partea în favoarea căreia acesta a intervenit, Curtea reține se impune menținerea ca respinsă și a cererii de intervenție accesorie.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 480 alin. 1 Cod proc. civ., Curtea va respinge cele trei cereri de apel formulate în cauză ca nefondate.

Insolvență. Obligație asumată în exercițiul unei întreprinderi. Prezumția de solidaritate. Aplicarea art. 1446 Cod civil

Din perspectiva aplicabilității art. 1446 Cod civil, [...] nu prezintă relevanță calitatea de profesionist a societății de avocatură, întrucât avocatul este creditorul obligației de plată a prețului. Or, prezumția reglementată de art. 1446 Cod civil este prevăzută între debitorii obligației contractate în condițiile expres prevăzute de lege.

(Secția a V-a civilă, Decizia civilă nr. 1315/27.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București Secția a VII-a civilă, contestatoarea SOCIETATEA CIVILĂ DE AVOCAȚI A. ȘI ASOCIAȚII a formulat contestație împotriva tabelului preliminar al obligațiilor debitorului K. E. SRL publicat de administratorul judiciar C.I.I. G.A. la data de 08.06.2022 în BPI nr. în dosarul nr. .../3/2022 privind procedura de insolvență a debitoarei K. E. SRL, prin care a solicitat să se dispună: refacerea tabelului preliminar de creanțe în sensul înscrierii creanței contestatoarei în sumă de 36.112,50 euro plus TVA, sub condiția rezolutorie a executării pactului de opțiune cu valoare de antecontract agreat prin contractul de asistenta juridica din 22.12.2015 pentru cota parte din terenul situat în str. PC , sector 6, București, în suprafața de 750 mp, la ordinea de preferința stabilita de dispozițiile art. 161 pct. 8 din Legea 85/2014.

Prin sentința civilă nr./20.12.2022 pronunțată de Tribunalul București-Secția a VII-a Civilă în dosarul nr. .../3/2022/a1, a fost admisă în parte contestația principală împotriva tabelului preliminar publicat în BPI nr. .../08.06.2022 formulată de contestatorul-creditor Societatea Civilă de Avocați A. și Asociații în contradictoriu cu debitoarea K. E. S.R.L. prin administrator special și intimatul-lichidator judiciar CABINET INDIVIDUAL DE INSOLVENȚĂ G.A. al debitoarea K. E. S.R.L., a dispus înscrierea creditorului Societatea Civilă de Avocați A. și Asociații în tabelul de creanțe al debitoarei K. E. SRL cu suma de 71.411,74 lei, în categoria creanțelor chirografare, a respins, în rest, contestația principală, a respins contestația conexă împotriva măsurii administratorului judiciar cuprinsă în raportul de activitate nr.1 publicat în BPI nr. .../19.09.2022 formulată de contestatorul-creditor Societatea Civilă de Avocați A. și Asociații în contradictoriu cu debitoarea K. E. S.R.L., intimatul-lichidator judiciar CABINET INDIVIDUAL DE INSOLVENȚĂ G.A. al debitoarea K. E. S.R.L. și creditorii D. G. R. A F. P. B. în reprezentarea A. Sector 3 a F. P., MUNICIPIUL S. și N. NIR, ca neîntemeiată.

Împotriva sentinței civile nr. .../20.12.2022 pronunțate de Tribunalul București-Secția a formulat apel apelanta-contestatoare SOCIETATEA CIVILA DE AVOCATI A. ȘI ASOCIATII, solicitând admiterea apelului, modificarea în parte a hotărârii atacate și, pe fond, admiterea în tot a contestației formulate împotriva măsurilor administratorului judiciar publicate în BPI .../29.07.2022, astfel cum aceasta a fost formulată în sensul admiterii cererii de plată a sumei de 36.112,50 euro plus TVA reprezentând 178.529,37 lei plus TVA (212.449,94 lei inclusiv TVA) la cursul BNR de 4)9437 lei/USD valabil la data deschiderii procedurii insolvenței; obligarea intimatei debitoare la plata cheltuielilor de judecată.

În motivare s-a arătat că în mod greșit instanța a considerat că un contract de asistență juridică încheiat de un profesionist, în cazul de față intimata pârâtă K. E. SRL, în cursul afacerii sale, nu reprezintă o activitate realizată în exercițiul activității unei întreprinderi.

Instanța a interpretat astfel greșit atât prevederile art. 1446 cod civil, cât și pe cele ale art. 3 din Codul civil și art. 2 din Legea nr. 346/2004, considerând că semnarea unui contract de asistență juridică în vederea recuperării, sub orice formă, a unei investiții într-o persoană juridică, în cazul de față ICI SRL, radiată, nu ar reprezenta o activitate realizată în exploatarea unei întreprinderi, în sensul prevăzut de art. 3 alin. 3 Cod civil și art. 2 din Legea nr. 346/2004. A redat dispozițiile art. 3.3 Cod civil, art. 2 din Legea nr. 346/2004 și art. 8 din Legea nr. 71/2011.

Calitatea de profesionist a K. E. SRL este indiscutabilă, aspect ce atrage aplicabilitatea prevederilor art. 1446 Cod civil, așadar solidaritatea prezumându-se.

A considerat că în mod greșit instanța a redus întinderea obligației intimății pârâte la cota sa de participare în societatea ICI SRL, aceasta urmând a fi obligată, în solidar cu persoanele fizice cosemnatari a contractului de asistență juridică, la plata întregului onorariu avocațial.

Judecătorul sindic nu a avut în vedere/a interpretat greșit prevederile contractului de asistență juridică, conform căruia TVA-ul era inclus în preț doar în cazul în care avocatul opta pentru achitarea în natură a acestuia prin transferarea dreptului de proprietate a 22,50% din teren, dar nu și în cazul plății acestuia în echivalent.

Interpretând per a contrario prevederea contractuală, rezultă în mod indubitabil că în cazul în care avocatul opta pentru achitarea onorariului în numerar, părțile au convenit ca TVA-ul să nu mai fie inclus în onorariul agreed și, în consecință să se adauge onorariului. De altfel, niciuna dintre părțile contractuale nu a contestat sau refuzat la plată factura în discuție.

Intimata-debitoare K. E. SRL prin lichidator judiciar A. I. IPURL a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și nefondat; obligarea contestatoarei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest litigiu în considerarea dispozițiilor art. 453 CPC.

În motivare, privire la obligația solidară a arătat că obligația dintre K. E. S.R.L. respectiv cele trei persoane fizice nu este una solidară, sens în care a făcut trimitere la prevederile art. 1445, respectiv art. 1146 Cod Civil.

Cu privire la pretinderea cuantumului reprezentând TVA, a arătat că în cuprinsul contractului de asistență juridică încheiat între apelantă și K. E. SRL nu se precizează în mod clar dacă procentul pretins de către apelantă respectiv 22,50% include sau nu cuantumului reprezentând TVA.

În plus, în situația în care nu a fost stabilită obligația de a plăti contravaloarea taxei pe valoare adăugată în sarcina cumpărătorului sau a beneficiarului unui serviciu, practica instanțelor judecătorești a stabilit în repetate rânduri că această sarcină îi revine pe deplin vânzătorului sau prestatorului unui serviciu, după cum este cazul din speța de față a apelantei.

În drept, a invocat dispozițiile art. 205 Cod de Procedură Civilă, art. 194, art. 431 Cod de Procedură Civilă.

Analizând sentința civilă apelată prin prisma motivelor de apel și a prevederilor art. 480 C. proc.civ., Curtea reține următoarele:

Cu titlu prealabil, Curtea constată că în cauză, deși apelanta a solicitat modificarea în parte a hotărârii doar în sensul admiterii contestației formulate împotriva măsurilor administratorului judiciar, din motivele de apel prezentate în cerere reiese că ceea ce se contestă este, de fapt, soluția judecătorului-sindic asupra contestației formulate împotriva tabelului preliminar de creanțe.

Astfel, apelanta a formulat critici pe de-o parte referitoare la reținerea a instanței în sensul inexistenței unei solidarități prezumate între debitori conform art. 1446 Cod civil, iar pe de altă parte cu privire la reținerea conform căreia TVA-ul este inclus în preț și nu poate fi perceput peste prețul agreed în contract.

Întrucât nu au fost formulate critici cu privire la situația de fapt reținută, la valabilitatea contractului de asistență juridică, la dezlegarea privind creanța pretins afectată de condiția rezolutorie a pactului de opțiune cu valoare de antecontract și cu privire la soluția privind contestația formulată împotriva măsurilor administratorului judiciar, Curtea reține că acestea au dobândit autoritate de lucru judecat prin neapelare.

În ceea ce privește susținerea potrivit căreia între clienții H.A., L.E, Z.M și debitoarea K. E. SRL cu care apelanta-contestatoare a încheiat contractul de asistență juridică ar exista o solidaritate prezumată, potrivit dispozițiilor art. 1446 Cod civil, Curtea reține că aceasta este nefondată, pentru următoarele considerente:

Conform art. 1446 Cod civil, „*Solidaritatea se prezumă între debitorii unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi, dacă prin lege nu se prevede altfel.*”

Astfel, pentru a opera această prezumție, este necesar ca debitorii să-și fi asumat obligația de plată a onorariului avocațial către apelanta-contestatoare în exercițiul activității unei întreprinderi.

Analizând probatoriul administrat în cauză, Curtea reține că raportul juridic dintre părți își are izvorul în contractul de asistență juridică prin care societatea de avocatură a fost împuternicită să efectueze toate demersurile în vederea dobândirii unui teren în suprafață de 750 mp, imobil aflat în proprietatea societății ICI SRL lichidată și radiată din Registrul Comerțului și în care clienții contractului de asistență juridică au calitatea de asociați. Pentru aceste demersuri, clienții - incluzând-o și pe intimata debitoare din prezenta cauză, și-au asumat obligația de plată a onorariului de succes către societatea de avocatură.

Obligația născută în exploatarea unei întreprinderi este îndatorirea de a procura o prestație creditorului, pe care și-o asumă persoana care exploatează o întreprindere în cadrul acestei exploatare. Cu alte cuvinte, pentru a fi în prezența unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi este necesar ca această obligație să se afle în directă și strânsă legătură cu specificul activității întreprinderii respective.

Or, în prezenta cauză, chiar dacă intimata-debitoare are calitatea de profesionist în sensul dispozițiilor art. 3 Cod civil, Curtea reține că obligația de plată a onorariului de succes în cadrul contractului de asistență juridică nu reprezintă o obligație asumată de apelanta-debitoare în exercițiul întreprinderii. În acest sens, Curtea reține că potrivit informațiilor furnizate de ONRC, obiectul de activitate al intimatei-debitoare îl constituie cumpărarea și vânzarea de bunuri imobiliare proprii.

Din perspectiva aplicabilității art. 1446 Cod civil, Curtea reține că nu prezintă relevanță calitatea de profesionist a societății de avocatură, întrucât avocatul este creditorul obligației de plată a prețului. Or, prezumția reglementată de art. 1446 Cod civil este prevăzută între debitorii obligației contractate în condițiile expres prevăzute de lege.

În consecință, Curtea reține, în acord cu judecătorul sindic, că în cauză nu este aplicabilă prezumția solidarității între debitori prevăzută de art. 1446 Cod civil, întrucât obligația de plată a onorariului de succes nu a fost asumată în exercițiul activității unei întreprinderi.

În ceea ce privește greșita includere a TVA-ului în prețul contractului, cu consecința imposibilității perceperii peste prețul agreed, Curtea reține că potrivit art.2.3 din contract, „onorariul de succes este de 22,50% din proprietate sau din valoarea proprietății, conform grilei notarilor publici, în cazul în care nu există altă valoare dovedită sau agreedă de părți, care urma și se va achita la intabularea imobilului pe numele unui, unora sau tuturor asociaților; în cazul în care onorariul de succes se va achita în natură, la opțiunea avocatului, ca procent din proprietate asupra terenului, respectiv ca și cotă indiviză, cota de 22,50% din imobil va acoperi onorariul datorat, inclusiv taxa pe valoare adăugată.”

În cauză se constată că apelanta-contestatoare a optat, prin formularea declarației de creanță, la pretinderea onorariului de succes în numerar, respectiv 22,50% din valoarea proprietății, conform primei teze a art.2.3 din contract.

Nu se poate reține că din interpretarea *per a contrario* a ultimei teze a clauzei contractuale rezultă înțelegerea părților în sensul excluderii TVA-ului din preț în cazul plății în numerar. O astfel de interpretare ar naște în sarcina intimatului-debitor o obligație mai mare decât cea pe care și-a asumat-o, or, o persoană nu poate executa mai mult decât a înțeles să se oblige prin contract, acesta fiind legea părților potrivit art. 1270 Cod civil.

Față de aceste considerente, Curtea constată că este corectă reținerea instanței în sensul că TVA-ul este inclus în prețul contractului astfel cum a fost stabilit de părți, motiv pentru care și această critică este nefondată.

Pentru toate aceste considerente, având în vedere că sentința judecătorului sindic este legală și temeinică, în temeiul art. 480 alin. 1 Cod proc.civ., va respinge apelul formulat în cauză ca nefondat.

Litigii cu profesioniști. Executare contract administrativ. Contract de comerț internațional. Valoarea probatorie a certificatului de forță majoră

... partea ce nu își poate executa obligațiile contractuale din cauza unui caz de forță majoră trebuie să facă atât dovada intervenției acestuia, cât și dovada imposibilității de executare a obligațiilor contractate anterior. Avizul sau certificatul de forță majoră au rol probator atât pentru ipoteza cazurilor de forță majoră asupra cărora părțile au agreeat expres, cât și în cazul intervenției altor cauze ce întrunesc elementele forței majore atunci când părțile se află în litigiu în legătură cu neexecutarea obligațiilor contractuale.

Prin urmare, certificatele de forță majoră precum cele depuse la dosar au o valoare probatorie, urmând a se înscrie în sarcina probatorie impusă oricărei părți ce formulează o susținere în cadrul procesului potrivit art.249 din Codul de procedură civilă, iar din punct de vedere probatoriu sunt pe deplin aplicabile dispozițiile art.264 alineat (2) din Codul de procedură civilă, ce stabilește principiul aprecierii libere a probelor de către judecător, cu excepția ipotezei în care însăși legea stabilește puterea lor doveditoare.

[...] certificatele de forță majoră nu au o valoare probatorie prestabilită, deci nu instituie prezumția absolută a existenței cazului de forță majoră. Aceasta, în condițiile în care Legea nr.335/2007, privind Camerele de Comerț din România, nu stabilește și o anumită valoare probatorie a certificatului de forță majoră. Pe cale de consecință, acestea trebuie a fi analizate coroborat cu celelalte probe administrate în cauză, așadar în contextul ansamblului probator relevant cauzei.

(Secția a V-a civilă, Decizia civilă nr. 1107/07.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București - Secția a VI-a Civilă la data de 18.03.2022, sub nr...../3/2022, reclamanta Asocieria D. SRL cu R. I. AG, prin liderul Asocierii D. SRL, a chemat în judecată IGSU, („IGSU”), solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța în prezenta cauză să se constate intervenirea cazului de forță majoră reprezentat de pandemia cu virusul Sars-Cov 2 în Contractul subsecvent de furnizare nr. 1, nr. de înregistrare ... din data de 09.11.2020, pentru o perioadă de 96 zile, respectiv pentru perioada 03.11.2020 - 10.02.2021, astfel cum s-a reținut prin Certificatul de avizare favorabilă a existenței unui caz de forță majoră nr., emis la data de 24.05.2021 de către Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București; De asemenea, s-a solicitat constatarea în același contract a intervenirii cazului de forță majoră reprezentat de criza semiconductorilor pentru o perioadă de 51 zile,

respectiv pentru perioada 09.07.2021 - 29.08.2021, astfel cum s-a reținut prin Certificatul de avizare favorabilă a existenței unui caz de forță majoră nr., emis la data de 17.11.2021 de către Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București. În consecință, reclamanta a solicitat exonerarea sa de orice răspundere contractuală privind neîndeplinirea obligațiilor contractuale ca urmare a intervenirii cazurilor de forță majoră menționate, pentru o perioadă totală de 147 zile, respectiv exonerarea sa de plata facturii de penalități nr. din data de 15.03.2022, emisă de instituția-pârâtă („Factura de penalități”), precum și a facturilor ulterioare ce vor fi emise de pârâtă.

Prin sentința civilă nr./27 octombrie 2022, pronunțată de Tribunalul București Secția a VI-a Civilă, în dosarul nr./3/2022, a fost respinsă acțiunea formulată de reclamanta ASOCIEREA D. SRL CU R. I. AG prin LIDERUL ASOCIERII D. SRL în contradictoriu cu pârâtul IGSU astfel cum a fost precizată, ca neîntemeiată.

Împotriva sentinței civile de fond nr. din 27 octombrie 2022, a formulat apel apelanta-reclamantă ASOCIEREA D. S.R.L. cu R. I. AG prin liderul asocierii D. SRL, prin care a solicitat modificarea integrală a sentinței civile de fond, cu rejudecarea cererii de chemare în judecată și, în consecință: constatarea intervenirii cazului de forță majoră între părți, reprezentată de Pandemia cu virusul Sars-Cov 2, în Contractul subsecvent de furnizare nr. 1, nr. de înregistrare din data de 09.11.2020, pentru o perioadă de 96 zile, respectiv pentru perioada 03.11.2020-10.02.2021, astfel cum s-a reținut prin Certificatul de avizare favorabilă a existenței unui caz de forță majoră nr., emis la data de 24.05.2021 de către Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București; constatarea intervenirii cazului de forță majoră dintre părți, reprezentând criza semiconductorilor, în Contractul subsecvent de furnizare nr. 1, nr. de înregistrare, din data de 09.11.2020, pentru o perioadă de 51 zile, respectiv pentru perioada 09.07.2021 -29.08.2021, astfel cum s-a reținut prin Certificatul de avizare favorabilă a existenței unui caz de forță majoră nr., emis la data de 17.11.2021 de către Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București, și în consecință; ca efect al forței majore, obligarea intimatului-pârât la restituirea sumei de 5.281350,28 lei, precum și la plata dobânzii (contractuală de 0,06% pe zi de întârziere sau, în subsidiar, dobândă legală), calculată de la data plății și până la data restituirii efective.

La data de 24.05.2023, a formulat întâmpinare intimatul-pârât IGSU (I.G.S.U.), prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și nefondat.

Soluția și considerentele Curții de Apel:

Apelanta din prezenta cauză, Asociera D. S.R.L. cu R. International AG, prin liderul asocierii D. S.R.L., contestă statuările primei instanțe ce a constatat că nu sunt îndeplinite în cauza de față condiționalitățile specifice instituției juridice a forței majore, în mod special din cauza relației temporale dintre evenimentele invocate drept fundament al cererii de constatare a acestui caz exonerator de răspundere și momentul la care a fost încheiat contractul dintre părțile prezentei cauze.

În concret, apelanta D. S.R.L. a învederat existența în contractul încheiat cu intimatul IGSU (I.G.S.U.) a unui mecanism obligatoriu având ca obiect constatarea incidenței forței majore prin desemnarea unui terț abilitat a efectua o astfel de constatare, în acest sens susținând că părțile au acordat o valoare probatorie mai ridicată certificatului de forță majoră decât cea de înscris probator/aviz.

Examinând conținutul acordului-cadru de furnizare produs (auto-platformă hidraulică de intervenție și salvare de la înălțime 45+/-1 m), și ale contractului subsecvent de furnizare

nr.1, Curtea notează că, într-adevăr, în cadrul prevederilor art.16 și art.16.2, respectiv art.23 și 23.2, părțile cauzei au convenit asupra mecanismului contractual de constatare a forței majore drept cauză exoneratoare de responsabilitate contractuală, și anume au prevăzut faptul că forța majoră este cea care exonerează părțile contractante de îndeplinirea obligațiilor asumate prin acord/contract subsecvent, pe toată perioada în care aceasta acționează, iar incidența acesteia va putea fi constatată de o autoritate competentă.

Având ca temei prevederile contractuale mai sus menționate, asocierea-apelantă a prezentat intimatului I.G.S.U. două certificate de forță de avizare favorabilă a existenței unor cazuri de forță majoră, ambele eliberate de Camera de Comerț și Industrie a României (CCIB). Primul dintre acestea, înregistrat la CCIB sub nr./24.05.2021 avizează existența unui caz de forță majoră pentru un interval de 96 zile, respectiv pentru perioada 03.11.2020 - 10.02.2021. Cel de-al doilea certificat eliberat de CCIB este înregistrat la această instituție sub nr...../17.11.2021, avizează un al doilea caz de forță majoră pentru o perioadă de 51 zile, respectiv pentru perioada 09.07.2021 - 29.08.2021. Primul certificat menționat are în vedere situația pandemiei generate de răspândirea pandemiei generate de virusul Covid-19, în timp ce cel de-al doilea certificat are în vedere situația economică generată de criza microcipurilor și semiconductorilor pe piața mondială.

În legătură cu certificatele de forță majoră mai sus menționate, Curtea notează că acordul-cadru de furnizare produs încheiat între părțile prezentei cauze se încadrează în tipologia juridică a contractelor de comerț internațional. Dată fiind specificitatea acestor contracte ce presupun prin definiție un element de extraneitate (precum în prezenta cauză, în care bunurile ce constituie obiectul derivat al acordului urmau a fi produse în străinătate și apoi aduse în România), riscurile cresc exponențial, în mod specifici în cauza de față, dat fiind și întinderea în timp a contractului subsecvent de furnizare încheiat de părțile cauzei. În context internațional, circumstanțele în care părțile au încheiat contractul lor sunt susceptibile de a se schimba destul de rapid, motiv pentru care clauzele de forță majoră sau de impreviziune sunt întâlnite frecvent, garantând în această modalitate menținerea echilibrului contractual pe un termen îndelungat.

Două situații se pot întâlni în cadrul acestor contracte cu privire la situația de forță majoră: 1) părțile au prevăzut în contractul lor o clauză specifică dedicată intervenției unui caz de împiedicare a executării obligațiilor; 2) părțile au lăsat nereglementat acest aspect.

Pentru ipoteza în care părțile au inserat în contract o clauză dedicată forței majore, precum în prezenta cauză, în principiu aceasta este de natură a aduce claritate în raporturile dintre părți. Forța majoră va fi cea fixată în coordonatele stabilite de părți.

Pentru situația aplicabilității legii române, astfel cum este ipoteza în cazul prezentei acțiuni civile, conform prevederilor art.21.1 din acordul-cadru și art.28.1 din contractul subsecvent, părțile contractante pot solicita două tipuri de certificate cu scop probator al forței majore generate de epidemia de coronavirus: avize care atestă existența unei cauze de forță majoră și certificatele de situație de urgență (avizele se eliberează de Camera de Comerț și Industrie a României, conform art.4 lit. j) din Legea nr.335/2007, privind Camerele de comerț din România, și au efect probator în raporturile dintre partenerii contractuali, în timp ce certificatele de situație de urgență se eliberează la cerere de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, în conformitate cu prevederile Ordinului nr.791/24.03.2020 privind acordarea certificatelor de situații de urgență, acestea urmând a se utiliza în relațiile cu

instituțiile publice pentru obținerea de facilități/măsuri de sprijin ori în relațiile comerciale, în condițiile legii).

Astfel, potrivit cadrului general aplicabil materiei, partea ce nu își poate executa obligațiile contractuale din cauza unui caz de forță majoră trebuie să facă atât dovada intervenției acestuia, cât și dovada imposibilității de executare a obligațiilor contractate anterior. Avizul sau certificatul mai sus menționate au rol probator atât pentru ipoteza cazurilor de forță majoră asupra cărora părțile au agreeat expres, cât și în cazul intervenției altor cauze ce întrunesc elementele forței majore atunci când părțile se află în litigiu în legătură cu neexecutarea obligațiilor contractuale.

Prin urmare, certificatele de forță majoră precum cele depuse la dosar de asocierea apelantă au o valoare probatorie, urmând a se înscrie în sarcina probatorie impusă oricărei părți ce formulează o susținere în cadrul procesului potrivit art.249 din Codul de procedură civilă. Iar din punct de vedere probatoriu sunt pe deplin aplicabile dispozițiile art.264 alineat (2) din Codul de procedură civilă, ce stabilește principiul aprecierii libere a probelor de către judecător, cu excepția ipotezei în care însăși legea stabilește puterea lor doveditoare.

În acest context, temeinic a apreciat prima instanță că certificatele de forță majoră nu au o valoare probatorie prestabilită, deci nu instituie prezumția absolută a existenței cazului de forță majoră. Aceasta, în condițiile în care Legea nr.335/2007, privind Camerele de Comerț din România, nu stabilește și o anumită valoare probatorie a certificatului de forță majoră. Pe cale de consecință, acestea trebuiesc a fi analizate coroborat cu celelalte probe administrate în cauză, așadar în contextul ansamblului probator relevant cauzei.

Iar din această perspectivă, în cauza de față nu se verifică existența în concret a vreunui caz de forță majoră, din moment ce situația premisă invocată drept temei al acestui caz exonerator de răspundere contractuală, respectiv pandemia globală generată de răspândirea virusului SARS-CoV-2, era în plină desfășurare atât la data semnării Acordului-cadru nr./02.07.2020, 17.07.2020, cât și la data semnării contractului subsecvent de furnizare nr./09.11.2020, 20.11.2020. Mai exact, pandemia cauzată de virusul menționat anterior a fost declarată de Organizația Mondială a Sănătății pe data de 11 martie 2020 (www.who.int/emergencies), așadar cu aproximativ patru, respectiv opt luni înaintea celor două acorduri de voință mai sus menționate.

În condițiile expuse, în cauza de față nu pot fi constatate elementele constitutive ale forței majore, enunțate de art.1351 alineat (2) din Codul Civil, în mod special caracterul său imprezvizibil, dar în egală măsură, și decurgând din acesta, nici caracterul absolut invincibil și inevitabil. Împrejurarea declanșării pandemiei cauzate de virusul SARS-CoV-2 și a consecințelor sale negative generate în comerțul mondial erau cunoscute la momentul semnării contractelor. Prin urmare, ambele părți, dar în mod specific asocierea-apelantă, puteau să își ia măsurile de prevedere necesare, astfel încât clauzele contractuale să fie configurate conform acestei noi realități pandemice (spre exemplu, prin inserarea convențională a unui termen mai lung pentru executarea obligațiilor de livrare a bunurilor ce constituie obiectul derivat al contractelor mai sus menționate).

În mod similar, nici cel de-al doilea motiv de apel referitor la caracterul de forță majoră al crizei semiconductorilor nu pot fi reținute de către Curte. În cea mai mare parte, considerentele avute în vedere de Curte sunt identice cu cele expuse în legătură cu primul motiv de apel referitor la efectele pandemiei cu virusul SARS-CoV-2 asupra executării la termen a obligațiilor contractuale decurgând din contractul de furnizare nr./09.11.2020, 20.11.2020.

Este de necontestat că situația pandemică mai sus menționată s-a repercutat negativ asupra economiei globale, generând o serie de efecte negative, precum întreruperea proceselor de producție, afectarea lanțurilor de distribuție prin întâzieri ale livrărilor de bunuri sau servicii contractate anterior, lipsuri ale diferitelor componente necesare îndeplinirii obligațiilor anterior contractate.

Este adevărat și faptul subliniat de apelanta-pârâtă în sensul că unul dintre efectele negative exemplificativ indicate în cele ce preced, respectiv criza semiconductorilor, a început a se manifesta pe piața economică globală ulterior momentului declarării pandemiei de către Organizația Mondială a Sănătății. Aceasta, întrucât cel puțin în faza de debut a crizei sanitare semiconductorii au putut fi utilizați în procesele de producție în condiții relativ normale, respectiv din stocurile existente la acel moment. Pe măsura epuizării stocurilor respective și ca efect a întreruperii proceselor de fabricație sau a perturbării activității de transport a acestor componente, pe piața economică mondială s-a putut vorbi de criza semiconductorilor.

Reperetele mai sus expuse nu sunt însă de natură a face incident cazul de exonerare de răspundere contractuală reprezentat de forța majoră.

Aceasta, întrucât reperetele mai sus menționate puteau fi prevăzute de un operator economic diligent în ceea ce privește executarea obligațiilor pe care urma a și le asuma în astfel de condiții. Era destul de clar că odată cu închiderea site-urilor de producție și implementarea conceptului de lucru de la distanță (de acasă) semiconductorii necesari diverselor procese de producție se vor epuiza relativ repede. Prin urmare, condiția esențială a forței majore de a fi, în special, un eveniment imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil, nu este îndeplinită în cauza de față. În alți termeni, Curtea apreciază că societatea-apelantă ar fi avut posibilitatea de a previziona acest efect negativ al pandemiei cauzate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, deși, este adevărat, acest efect nu era unul care să fie lesne de anticipat.

În legătură cu cele două motive de apel formulate de apelanta Asociera D. S.R.L., ambele subsumate invocatei existențe a unui caz de forță majoră, Curtea reține că nu pot fi avute în vedere susținerile apelantei în legătură cu temporalitatea încheierii acordului-cadru și a contractului subsecvent, în sensul că prima instanță a omis a observa că licitația și caietul de sarcini datează anterior declarării pandemiei de către OMS, respectiv de la nivelul anului 2019, astfel încât asociera-apelantă nu putea decât să se conformeze dispozițiilor pre-agreate încă de la publicarea anunțului de licitație - 07.01.2019.

Sub acest aspect, Curtea notează că prevederile art.124 alineat (1) din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr.98/2016, privind achizițiile publice, prevăd, într-adevăr, caracterul obligatoriu al conținutului ofertei pe toată perioada de validitate stabilită de autoritatea contractantă și asumată de ofertant. Perioada de valabilitate la care face referire articolul indicat are în vedere perioada precontractuală, deci cea necesară analizei și evaluării ofertelor depuse, până la momentul încheierii contractului/acordului-cadru.

Însă, dispoziții ulterioare ale Normelor metodologice adoptate în vederea punerii în aplicare a Legii nr.98/2016, contrazic în mod indirect, dar destul de clar, aserțiunea societății apelante în sensul că odată declarată câștigătoare a licitației pentru furnizarea autoplatformelor hidraulice de intervenție și salvare de la înălțime nu avea altă posibilitate decât aceea de a semna contractul în condițiile anterior negociate.

În acest sens, relevante sunt dispozițiile art.143 alineatul (1) și (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr.98/2016, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.395/2016, în acord cu care, autoritatea-contractantă are obligația de a încheia contractul de achiziție

publică/acordul-cadru cu ofertantul a cărei ofertă a fost declarată câștigătoare, urmând ca în ipoteza în care contractul sau acordul-cadru nu poate fi încheiat, întrucât ofertantul se află într-o situație de forță majoră sau imposibilitate fortuită de a executa contractul/acordul-cadru respectiv, autoritatea contractantă să aibă posibilitatea de a declara câștigătoare oferta clasată pe locul doi, în condițiile în care aceasta există și este declarată admisibilă.

Din examinarea textelor legale mai sus redate, Curtea constată că obligația de a încheia contractul/acordul-cadru revine în mod expres autorității-contractante. Desigur că, în condițiile art.124 alineat (1) din Normele aprobate prin H.G. nr.395/2016 aceeași obligație revine în principiu și ofertantului. Acesta din urmă beneficiază însă și de o normă de favoare, respectiv poate aduce la cunoștință că se află într-o situație de forță majoră sau într-o imposibilitate fortuită de a executa contractul, ipoteză în care autoritatea-contractantă are posibilitatea de a încheia contractul/acordul-cadru cu oferta clasată de locul doi.

Așadar, contrar susținerilor asocierii-apelante, nu în orice condiții un ofertant are obligația de a încheia un contract de achiziție publică cu autoritatea contractantă. Cazurile de forță majoră sau caz fortuit în care s-ar putea afla un astfel de ofertant la momentul la care contractul ar trebui încheiat îl scutesc de obligația încheierii contractului respectiv.

Un astfel de demers declarativ al asocierii-ofertante nu a fost efectuat în cauza de față. Deși dispoziții referitoare la anunțarea intervenirii unui caz de forță majoră au fost inserate și în conținutul prevederilor art.23 din contractul de furnizare, în sensul că partea care invocă un astfel de caz are obligația de a notifica celeilalte părți apariția evenimentului respectiv în termen de 5 zile de la apariția sa, o astfel de notificare a fost efectuată de asocierea-apelantă abia la data de 29.04.2021, atunci când a solicitat autorității-intimate prelungirea termenului de livrare cu patru luni peste cel inițial convenit în contractul de furnizare.

Mai mult, în sensul inexistenței în cauza de față a unui caz de forță majoră pledează și actul adițional nr.1 la contractul de furnizare nr...../09.11.2020, prin care părțile prezentei cauze au agreeat convențional prelungirea termenelor contractuale pentru predarea bunurilor obiect derivat al contractului, în speță până la data de 30.03.2022, fără obligația ofertantului de a achita penalități de întârziere, respectiv până la data de 30.04.2022, cu obligația ofertantului de plată a penalităților de întârziere stabilite convențional.

Astfel, Curtea notează că ambele părți au fost de acord că împrejurările negative existente la acel moment pe piața economică globală se impun a fi valorificate din punct de vedere contractual, prin prelungirea termenelor stabilite pentru predare, respectiv pentru plata penalităților de întârziere. Părțile nu au agreeat și asupra existenței unui caz de forță majoră, ci doar asupra unui caz fortuit, ale cărui efecte au fost valorificate în sensul prelungirii termenelor de executare a obligațiilor contractuale.

Pe cale de consecință, Curtea constată temeinicia considerentelor expuse de prima instanță asupra inexistenței în cauza de față a unui caz de forță majoră exonerator de răspundere contractuală.

Concluzionând asupra cauzei civile de față și reținând argumentele de fapt și de drept expuse în cele ce preced, în temeiul dispozițiilor art.480 alineat (1) Cod procedură civilă, Curtea va respinge ca nefondat apelul promovat împotriva sentinței civile de fond de Asocierea D. S.R.L.

Secția a VI – a Civilă

Domeniu–Contracte. Condițiile pentru instituirea sechestrului asigurator.

Noțiunea de ”creanță constatată în scris și exigibilă” în sensul art. 953 alin. 1 Cod de procedură civilă presupune existența acesteia, ceea ce înseamnă caracterul cert și lichid al acesteia

Înțelesul noțiunii de „creanță constatată în scris și exigibilă” în sensul art. 953 alin. 1 C. pr. civ. presupune existența acesteia, ceea ce înseamnă exact caracterul cert. Totodată, creanța trebuie să fie și lichidă, întrucât nu poate fi considerată ca ajunsă la scadență o creanță, a cărei existență este îndoielnică și al cărei obiect nu este determinat sau determinabil prin însuși înscrisul considerat de parte ca făcând dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ.

Necesitatea caracterului lichid al creanței nu rezultă expres din prevederile art. 953 alin. 1 C. pr. civ., ci din cele ale art. 954 alin. 2 C. pr. civ., care arată că instanța trebuie să stabilească suma până la care se încuviințează sechestrul. Or, pentru a putea fi stabilită suma, aceasta trebuie să fie determinată sau, cel puțin, să fie determinabilă cu ajutorul elementelor conținute de înscrisul constatator al creanței pretinse.

În principiu, contractul încheiat între părți nu este suficient prin el însuși să facă dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ., din moment ce pentru determinarea existenței certe a creanțelor, în quantumul invocat de către creditoare, se impune analizarea condițiilor răspunderii civile contractuale a debitoarei, doar ulterior putându-se constata incidența în cauză a prevederilor contractuale invocate de către creditoare, respectiv activarea clauzelor penale și valoarea sumelor ce ar fi datorate în temeiul acestor clauze.

(Secția a VI-a civilă, Decizia civilă 1112/14.07.2023)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a VI-a civilă la data de 11.05.2023, creditoarea (...), în contradictoriu cu debitoarea (...), a solicitat: i. instituirea sechestrului asigurator asupra bunurilor mobile și imobile ale (...) până la concurența sumei de 46.889.821,76 lei, reprezentând: a) penalități de întârziere calculate pentru neexecutarea întocmai și la timp a obligațiilor contractuale asumate conform Contractului de Subantrepriză nr. 206/2022/1069900228, în quantum de 8.256.350,44 lei; b) daune cauzate de costurile suplimentare generate în sarcina creditoarei, în quantum de 33.129.237,7 lei ca urmare a:(i) distrugerii prin prelucrare de către (...) a materialelor achiziționate de către (...), în quantum de 21.721.161,18 lei; (ii) încheierii unor contracte cu alți subantreprenori, în quantum de 7.195.866,81 lei; (iii) alte costuri suportate de creditoare, în quantum de 4.212.209,71 lei; c) 10% din prețul Contractului de Subantrepriză, în quantum de 5.504.233,62 lei; ii. instituirea popririi asiguratorii asupra disponibilului bănesc existent în conturile bancare ale debitoarei în temeiul art. 970 C. pr. civ., până la concurența sumei de 46.889.821,76 lei; iii. obligarea (...) la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea prezentului litigiu, în conformitate cu art. 453 C. pr. civ.

Prin sentința civilă nr. 1321/23.05.2023, Tribunalul București – Secția a VI-a civilă a respins cererea ca neîntemeiată.

Prima instanță a reținut, în ceea ce privește creanța constând în procentul de 10% din valoarea contractului, că la dosar a fost depusă Declarația notarială autentificată sub nr. 746 din data de 11.05.2023, de către Societatea Profesională Notarială „...”, prin care debitoarea s-a obligat să achite în contul creditoarei suma de 5.561.587,83 lei până la data de 31.05.2023, în cuprinsul declarației consemnându-se că, în cazul nerespectării obligației asumate, „creditoarea este îndreptățită să reia procedura de executare a scrisorii de garanție bancară sau, alternativ, să pună în executare prezentul acord.”

Prima instanță a constatat că, potrivit art. 639 alin. 1 C. pr. civ. „(1) Actul autentificat de notarul public care constată o creanță certă, lichidă și exigibilă constituie titlu executoriu”.

Prin urmare, față de actul autentificat depus la dosar, instanța a reținut că în privința sumei de 5.561.587,83 lei, reprezentând 10% din prețul Contractului de Subantrepriză, creditoarea deține un titlu executoriu, situație în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ., invocat de către creditoare.

În ceea ce privește cererea vizând instituirea măsurilor asigurătorii asupra sumelor aferente penalităților de întârziere calculate pentru neexecutarea întocmai și la timp a obligațiilor contractuale, în cuantum de 8.256.350,44 lei, și daunelor cauzate de costurile suplimentare generate în sarcina Porr, în cuantum de 33.129.237,7 lei, prima instanță a reținut neîndeplinirea condiției referitoare la existența unei creanțe constatate în scris și a condiției vizând exigibilitatea creanței.

Astfel, s-a reținut că o creanță este constată în scris atunci când existența ei certă rezultă dintr-un înscris, creanța fiind una necondiționată și determinată sau determinabilă.

Tribunalul a constatat că această cerință nu poate fi reținută drept îndeplinită în cazul unor creanțe condiționate, în situația în care îndeplinirea condițiilor nu rezultă din înscris.

În ceea ce privește condiția vizând existența unor creanțe constatate în scris, creditoarea a invocat, în ceea ce privește creanța vizând penalitățile de întârziere, prevederile art. 7.1 din contractul încheiat între părți, conform căroră „Părțile se obligă reciproc la executarea întocmai și la timp a obligațiilor contractuale. Pentru întârzieri în executarea obligațiilor contractuale sau pentru neexecutarea acestora, partea în culpă datorează celeilalte penalități în procentul specificat în Anexa A”.

În ceea ce privește creanța vizând daunele cauzate de costurile suplimentare generate în sarcina creditoarei, s-au invocat prevederile art. 7.2. din cuprinsul contractului, conform căroră „Pe lângă penalitățile de întârziere indicate la art. 7.1, pentru neexecutarea obligațiilor asumate prin prezentul Contract, partea în culpă datorează celeilalte daune”.

Conform art. 7.3: „Dacă Subantreprenorul: a) nu respectă termenele intermediare și/sau etapele principale de execuție a lucrărilor prevăzute în Graficul de Execuție sau/și toate și oricare celelalte cerințe derivând din acest Contract și/sau din Contractul Principal în legătură cu executarea lucrărilor din Contract, astfel că Antreprenorul riscă întârzieri ce i-ar genera penalități de plată către Beneficiar și/sau alte sancțiuni aplicate de Beneficiar și/sau autorități, sau b) nu repară sau remediază orice deficiență sau daună înăuntrul termenului menționat de Antreprenor, astfel că Antreprenorul riscă întârzieri ce i-ar genera penalități de plată către Beneficiar și/sau alte sancțiuni aplicate de Beneficiar și/sau autorități sau riscă alt tip de prejudicii, atunci Antreprenorul General are dreptul să decidă unilateral ca lucrările respective să fie executate de către Antreprenor/un alt subantreprenor, urmând ca Subantreprenorul să suporte costurile suplimentare generate în sarcina Antreprenorului: diferențe de prețuri unitare

(între ele oferite de Subantreprenor și cele mai mari ale Antreprenorului/noului subantreprenor) și alte costuri generate de această operațiune plus 10% din prețul Contractului, ca și pierdere de profit a Antreprenorului”, menționând, de asemenea că, potrivit art. 8.2, „Rezilierea de către Antreprenorul General a Contractului este posibilă prin transmiterea Subcontractantului a unei simple notificări scrise. Partea în culpă răspunde pentru plata daunelor provocate”.

Creditoarea a arătat că această categorie a prejudiciului vizează costurile suplimentare achitate de creditoare ca urmare a executării lucrărilor sau remedierii deficiențelor prin propriile eforturi sau prin încheierea unor contracte cu alți subantreprenori, în cuantum total de 30.388.657,55 lei.

Prima instanță a reținut că, în cazul de față, creanțele nu sunt constatate prin înscrisuri emanând de la debitoare sau care i-ar putea fi opuse în prezenta procedură, respectiv înscrisuri de natură a demonstra în prezentul cadru obligația acesteia de plată a penalităților și despăgubirilor contractuale, în cuantumul invocat de către creditoare.

Contractul încheiat între părți nu este suficient pentru reținerea certă a obligației de plată a sumelor menționate, din moment ce pentru determinarea existenței certe a creanțelor (în cuantumul invocat de către creditoare) se impune analizarea răspunderii civile contractuale a debitoarei (creditoarea invocând nerespectarea culpabilă de către debitoare a termenelor contractuale, respectiv neexecutarea culpabilă a obligațiilor asumate prin contract), doar ulterior putându-se constata incidența în cauză a prevederilor contractuale invocate de către creditoare (art. 7.1 și art. 7.2 și 7.3 din contract), respectiv activarea clauzelor penale și valoarea sumelor ce ar fi datorate în temeiul acestor clauze.

De asemenea, notificarea privind rezilierea contractului, emisă unilateral de către creditoare, și înscrisurile încheiate de către creditoare cu terți nu reprezintă înscrisuri ce ar putea fi opuse debitoarei în prezenta procedură.

În ceea ce privește facturile la care a făcut referire creditoarea (aferele materialelor achiziționate de către creditoare ce ar fi fost distruse prin prelucrare de către debitoare), acestea nu constată obligații în sarcina debitoarei, fiind emise de către aceasta pe numele creditoarei, neputând prin urmare reprezenta un act constatator al creanței în sensul prevăzut de art. 953 alin. 1 C. pr. civ.

Mai mult, s-a constatat că nu rezultă caracterul determinabil al creanțelor invocate exclusiv pe baza unor înscrisuri însușite de către debitoare, respectiv pe baza Contractului de Subantrepriză nr. 206/2022/10699000228, din moment ce calculul penalităților de întârziere și al despăgubirilor depinde de numărul de zile de întârziere în executarea obligațiilor contractuale și de costurile suplimentare generate în sarcina antreprenorului, elemente ce nu rezultă din cuprinsul unor înscrisuri ce ar putea fi considerate, la acest moment, drept însușite de către debitoare.

Prima instanță a arătat că nu poate reține nici aspectele invocate prin concluziile scrise depuse la dosar, referitoare la însușirea de către debitoare a creanțelor invocate prin Declarația notarială autenticată sub nr. 746 din data de 11.05.2023, de către Societatea Profesională Notarială „Petru”.

Astfel, s-a avut în vedere faptul că în cuprinsul declarației s-a stipulat că „Subscrisa (...) (...) având în vedere următoarele: (...) (...) nu a executat corespunzător și la timp lucrările aferente Contractului, aspect care a fost comunicat către PAB printr-o vastă corespondență; C.

Ca urmare a faptului că deficiențele nu au fost remediate, iar (...) a continuat să înregistreze întârzieri, (...) a transmis notificarea de reziliere din data de 20.03.2023; (...) DECLARĂ 1. (...) România se obligă să achite suma de 5.561.587,83 lei, reprezentând contravaloarea scrisorii de garanție bancară nr. G 505567/810 din data de 30.05.2022 (...) Suma de 5.561,587,83 Lei va fi achitată carte (...) până cel târziu la data de 31.05.2023, în vederea acoperirii parțiale a prejudiciilor cauzate (...) în urma deficiențelor și întârzierilor constatate la lucrările ce fac obiectul Contractului. (...) Corelativ obligației asumate de (...) conform pct. 1 de mai sus, Porr este de acord să suspende procedurile privind executarea scrisorii de garanție bancară până în data de 31.05.2023. 4. În ipoteza în care PAB nu respectă obligația prevăzută la pct. 1 de mai sus, (...) este îndreptățită să reia și va relua procedura de executare a scrisorii de garanție bancară sau, alternativ, să pună în executare prezentul acord. 5. Prezentul acord nu reprezintă în niciun fel renunțarea de către (...) la dreptul de a obține recuperarea integrală a prejudiciului cauzat de (...) în urma executării necorespunzătoare și cu întârziere a Contractului, (...) fiind în continuare îndreptățită să exercite orice mijloace prevăzute de Contract și de lege în acest sens. 6. (...) renunță irevocabil la dreptul de a formula orice cerere, în fața instanțelor de judecată sau în orice alt mod, având ca obiect blocarea, suspendarea și/sau anularea procedurii de executare a scrisorii de garanție bancară de buna execuție”.

Faptul că în cuprinsul declarației autentificate debitoarea ar fi recunoscut existența unor deficiențe și întârzieri în executarea obligațiilor contractuale nu poate avea ca efect reținerea drept îndeplinită a condiției referitoare la constatarea în scris a creanțelor, din moment ce în cuprinsul declarației depuse la dosar nu se face referire la cuantumul penalităților de întârziere sau al despăgubirilor datorate în temeiul art. 7.2. al contractului.

Prin urmare, în situația de față, nu se poate reține îndeplinirea condiției vizând constatarea în scris a creanțelor menționate.

S-a constatat, în plus, că la acest moment și în prezentul cadru procesual instanța nu se poate pronunța asupra exigibilității creanțelor arătate, în cuantumul solicitat de către creditoare, analizarea exigibilității presupunând, conform celor reținute mai sus, verificarea unor aspecte ce se impun a fi analizate pe fondul cauzei.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel creditoarea, care a solicitat schimbarea în tot a hotărârii atacate, în sensul admiterii cererii, cu cheltuieli de judecată.

În motivare a arătat că, în mod nelegal, prima instanță a adăugat condiția îndeplinirii cerințelor răspunderii civile contractuale celor reglementate de art. 953 alin. 1 C. pr. civ.

În realitate, arată apelanta, este suficient ca respectiva creanță să fie constatată în scris.

De asemenea, că simplul fapt că în dosarul principal urmează să se analizeze condițiile răspunderii civile contractuale nu reprezintă o ipoteză care să atragă respingerea cererii de instituire a măsurilor asigurătorii.

A susținut că aparența de legalitate a fost demonstrată prin înscrisurile administrate ca probe în fața primei instanțe și că, oricum, îndeplinirea condițiilor răspunderii civile contractuale rezultă din declarația notarială dată de reprezentantul debitoarei la data de 11.05.2023.

A invocat faptul că prima instanță a mai impus și o altă condiție față de cele reglementate de art. 953 alin. 1 C. pr. civ., respectiv pe aceea a existenței unei recunoașteri totale a neîndeplinirii obligației și a prejudiciului pretins de creditor, condiție foarte greu de îndeplinit în practică și care ar face oricum inutilă procedura măsurilor asigurătorii.

A afirmat că este îndeplinită condiția ca creanța să fie constatată prin act scris, fiind vorba în concret despre contractul de subantrepriză, despre declarația autentificată din data de 11.05.2023, dar și despre facturile și ordinele de plată depuse la dosar.

A invocat faptul că în mod greșit a considerat prima instanță că pentru creanța reprezentând 10% din valoarea contractului ar exista un titlu executoriu, declarația autentificată referindu-se la altceva.

A susținut și că valoarea exactă a creanței va fi stabilită în dosarul de fond, în cauza de față esențial fiind că existența creanței a fost recunoscută de debitoare prin declarația notarială din 11.05.2023.

De asemenea, că atât timp cât rezilierea este reglementată expres în contract, iar debitoarea și-a exprimat acordul cu privire la modalitatea de demarare a unei asemenea proceduri, nu se poate afirma că notificarea nu îi poate fi opusă.

În ceea ce privește exigibilitatea creanței a arătat că este îndeplinită și această condiție, contractul dintre părți fiind reziliat, iar debitoarea fiind somată să plătească daune și penalități în termen de 15 zile. Mai mult, exigibilitatea creanței este confirmată și de declarația notarială.

A subliniat și faptul că instituirea măsurilor asigurătorii se impune și pentru că situația financiară a debitoarei se înrăutățește constant.

Verificând, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță, Curtea reține:

Potrivit art. 953 alin. 1 C. pr. civ., creditorul care nu are titlu executoriu, dar a cărui creanță este constatată în scris și este exigibilă, poate solicita înființarea unui sechestrul asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorului, dacă dovedește că a intentat cerere de chemare în judecată. El poate fi obligat la plata unei cauțiuni în cuantumul fixat de către instanță.

Potrivit art. 970 C. pr. civ., poprirea asiguratorie se poate înființa asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmăribile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente, în condițiile stabilite la art. 953.

În ceea ce privește înțelesul noțiunii de „creanță constatată în scris și exigibilă” în sensul art. 953 alin. 1 C. pr. civ., Curtea reține că a avea o creanță presupune existența acesteia, ceea ce înseamnă exact caracterul cert. Totodată, creanța trebuie să fie și lichidă, întrucât nu poate fi considerată ca ajunsă la scadență o creanță a cărei existență este îndoielnică și al cărei obiect nu este determinat sau determinabil prin însuși înscrisul considerat de parte ca făcând dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ.

Necesitatea caracterului lichid al creanței nu rezultă expres din prevederile art. 953 alin. 1 C. pr. civ., ci din cele ale art. 954 alin. 2 C. pr. civ., care arată că instanța trebuie să stabilească suma până la care se încuviințează sechestrul. Or, pentru a putea fi stabilită suma, aceasta trebuie să fie determinată sau, cel puțin, să fie determinabilă cu ajutorul elementelor conținute de înscrisul constatator al creanței pretinse.

Prin urmare, și certitudinea creanței reprezintă un element ce trebuie avut în vedere în soluționarea unei cauze precum cea de față.

În acord cu prima instanță, Curtea reține că, în cauza de față, creanțele afirmate de creditoare nu sunt constatate prin înscrisuri fie emanând de la debitoare, fie opozabile acesteia

în temeiul unei dispoziții legale, și din care să rezulte obligația acesteia de plată a penalităților și despăgubirilor contractuale în cuantumul invocat de către creditoare.

Astfel, într-adevăr, contractul încheiat între părți nu este suficient prin el însuși să facă dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ., din moment ce pentru determinarea existenței certe a creanțelor, în cuantumul invocat de către creditoare, se impune analizarea condițiilor răspunderii civile contractuale a debitoarei, doar ulterior putându-se constata incidența în cauză a prevederilor contractuale invocate de către creditoare, respectiv activarea clauzelor penale și valoarea sumelor ce ar fi datorate în temeiul acestor clauze.

Contrar susținerilor apelantei, nu orice acțiune întemeiată pe un contract este una în răspundere civilă contractuală, existând, spre exemplu, și acțiunea în executarea directă a unei obligații de plată a unei sume de bani.

Tot în acord cu prima instanță, Curtea reține că notificarea privind rezilierea contractului a fost emisă unilateral de către creditoare, iar înscrisurile încheiate de către creditoare cu terții nu pot fi opuse debitoarei în prezenta procedură, aceeași fiind și situația facturilor și ordinelor de plată la care s-a referit apelanta.

De asemenea, declarația notarială cuprinde doar o recunoaștere generică a deficiențelor și întârzierilor în executarea contractului, mai puțin în ceea ce privește suma de 5.561.587,83 lei (al cărei cuantum a fost recunoscut expres), dar pentru care apelanta deține un titlu executoriu.

Semnificativ este și faptul că pentru dovedirea celor afirmate în cererea de chemare în judecată ce privește fondul raporturilor juridice dintre părți, însăși reclamanta a solicitat încuviințarea și a probei cu expertiză tehnică judiciară în construcții civile, precum și a probei cu expertiză contabilă.

Nu este vorba, așa cum a arătat apelanta, despre instituirea unor condiții suplimentare celor reglementate de art. 953 alin. 1 C. pr. civ., ci despre analiza în concret a condițiilor legale prin prisma situației particulare ce rezultă din probele administrate.

De asemenea, Curtea reține că în prezenta procedură nu se operează cu noțiunea de „aparență de legalitate” invocată de apelantă, precum în cazul aparenței de drept de la ordonanța președințială, îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 953 alin. 1 C. pr. civ. trebuind să rezulte clar, iar nu doar la un nivel de cercetare a aparenței.

Curtea mai reține și că pretinsa inexactitate a primei instanțe, invocată de apelantă în legătură cu suma de 5.561.587,83 lei, nu prezintă relevanță, având în vedere că motivele reținute în legătură cu neîndeplinirea condiției creanței constatate în scris sunt suficiente pentru a susține soluția cu privire la toate creanțele pretinse.

Prin urmare, apelul va fi respins ca nefondat.

Domeniu-Faliment. Acțiune în anularea actelor frauduloase. Caracterul ilicit al actului juridic constând în plata dividendelor către asociatul majoritar în contextul în care societatea înregistrează pierderi – art. 117 alin. 1 lit. c din Legea nr. 85/2014

Poziția de control deținută de către asociatul majoritar asupra debitoarei îndreptățește prezumția că toate părțile implicate au avut intenția directă de a fraudă atât drepturile și interesele legitime ale creditoarei DDC S.R.L. de a-și recupera creanța, inclusiv prin urmărirea bunurilor date în plată de către debitoare asociatului său majoritar, cât și ale oricăror alți posibili creditori ai debitoarei, fiind îndeplinite toate condițiile stipulate la art. 117 alin. (1) lit.

c) și alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014, texte care permit anularea actelor și a operațiunilor frauduloase ale debitorului în dauna creditorilor, încheiate în cei doi ani anteriori deschiderii procedurii insolvenței, cu intenția tuturor părților implicate în acestea de a sustrage bunuri de la urmărirea de către creditorii sau de a le leza în orice alt fel drepturile, respectiv, încheiate cu un asociat deținând cel puțin 20% din capitalul social al debitoarei ori cu orice altă persoană fizică sau juridică deținând o poziție de control asupra debitorului sau a activității sale.

Chiar dacă repartizarea dividendelor este o atribuție a adunării generale a asociațiilor unei societăți cu răspundere limitată, în virtutea dispozițiilor Legii nr. 31/1990, în cauză această operațiune a fost realizată fără a exista lichidități pentru plata dividendelor, la un moment la care societatea înregistra pierderi și recunoscuse creanța față de DDC SRL, tocmai pentru a facilita darea în plată a activelor societății debitoare către asociații săi și golirea patrimoniului acesteia, astfel încât creditorul să nu își mai poată realiza creanța. Din această perspectivă, nu prezintă relevanță faptul că dividendele au fost corect calculate, astfel cum s-a determinat prin raportul de expertiza tehnică judiciară în specialitatea contabilitate efectuată în cauză.

(Secția a VI-a civilă, Decizia civilă 1124/05.09.2023)

Prin sentința civilă nr. 5873 din data de 14.12.2022, pronunțată în dosarul nr. 19187/3/2019, Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă a admis cererea formulată de către reclamantul lichidator judiciar (...) în contradictoriu cu pârâtele (...) , prin curator Special (...) și (...), a dispus anularea plăților în sumă de 712.562,40 lei, efectuate de către pârâta debitoare (...) către pârâta (...) cu titlu de plată dividende, a dispus repunerea părților în situația anterioară efectuării plăților anulate și a obligat pârâta la restituirea către debitoarea (...) a sumei de 712.562,40 lei.

De asemenea, prima instanță a dispus anularea contractului de dare în plată, autentificat sub nr. 239/20.04.2017, de B.N.P., încheiat între pârâta (...), în calitate de debitoare și (...), în calitate de creditoare, având ca obiect: teren lot 1, în suprafață de 600 mp, situat în intravilanul orașului Sinaia, (...), județul Prahova, intabulat în C.F. (...), având număr cadastral (...) și teren lot 2, în suprafață de 600 mp categoria curți-construcții, situat în intravilanul orașului Sinaia, (...), jud. Prahova, intabulat în C.F (...), având număr cadastral (...), a dispus repunerea părților în situația anterioară încheierii transferului anulat și a obligat pârâta (...) la restituirea bunurilor ce au făcut obiectul contractului de dare în plată, autentificat sub nr. 239/20.04.2017, în patrimoniul societății debitoare (...), iar, în cazul în care acestea nu se mai regăsesc în patrimoniul său, la restituirea valorii imobilelor de la data transferului.

S-a dispus și radierea din cartea funciară a intabulării dreptului de proprietate asupra imobilelor ce au făcut obiectul contractului de dare în plată anulat, în favoarea pârâtei (...), s-a admis cererea formulată de expertul judiciar A.C. și s-a majorat onorariul stabilit pentru efectuarea expertizei în specialitatea contabilitate, la suma de 2.710 lei, în sarcina pârâtei (...).

Pentru a pronunța această hotărâre, tribunalul a reținut că, prin sentința civilă nr. 3179 din data de 23.05.2018 a Tribunalului București - Secția VII-a civilă, pronunțată în dosarul nr. 27473/3/2017, în temeiul art. 72 alin. (6) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, s-a dispus deschiderea procedurii generale a insolvenței împotriva debitoarei (...) și desemnarea administratorului judiciar (...).

Prin sentința civilă nr. 970 din data de 20.02.2019 a Tribunalului București - Secția VII-a civilă, pronunțată în dosarul nr. 27473/3/2017, în temeiul art. 92 alin. (5) raportat la art. 145

alin. (1) lit. d) din Legea nr. 85/2014, s-a dispus deschiderea procedurii simplificate a falimentului împotriva debitoarei (...) și desemnarea lichidatorului judiciar (...).

Judecătorul-sindic a constatat și faptul că debitoarea (...) a fost înființată în anul 2009, având ca asociat unic pe (...) și ca administrator pe (...), cu un capital social de 1.000 lei, potrivit încheierii nr. IC 8168/06.08.2009 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 4914/16.IX.2009.

În luna februarie a anului 2010, asociatul unic (...) a cesionat părțile sociale ale societății debitoare (...), astfel: 50% către societatea (...), prin administrator (...) și 50% către societatea (...), prin administrator (...), potrivit deciziei nr. 1 din data de 03.02.2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 889/11.111.2010.

Tot în anul 2010, prin hotărârea nr. 2 din data de 17.06.2010 a asociaților societății (...), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 3621/20.VIII.2010, s-a hotărât revocarea din funcția de administrator a domnului (...) și numirea doamnei (...) în această funcție, aceasta ocupând funcția de administrator al societății pe toată perioada până la deschiderea procedurii de insolvență împotriva societății (...).

Prin hotărârea nr. 2 din data de 12.10.2011 a asociaților societății (...), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 4542/22.XII.2011, s-a hotărât cesionarea integrală a capitalului social deținut în societate de către asociatul societatea (...), prin administrator (...), către societatea (...), prin administrator (...), și cooptarea doamnei (...) în calitate de asociat, care a intrat în societate cu un aport propriu de 1.000 lei. Ca urmare a cooptării unui nou asociat, capitalul social subscris al societății debitoare (...) a fost majorat la suma de 2.000 lei.

Prin hotărârea nr. 1 din data de 23.10.2012 a asociaților societății (...), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 4905 din 05.XII.2012, s-a hotărât cesionarea integrală a capitalului social deținut în societate de către asociatul (...) către societatea (...), prin administrator (...).

Ulterior, prin hotărârea nr. 36 din data de 21.10.2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 3912 din 04.XI.2016 s-a hotărât cooptarea unui nou asociat în persoana doamnei (...), care a intrat în societate cu un capital propriu în cuantum de 40 lei. Ca urmare a cooptării unui nou asociat, capitalul social subscris al societății debitoare (...) a fost majorat la suma de 2.040 lei și a fost divizat în 204 părți sociale a câte 10 lei fiecare, fiind repartizat între asociați astfel: societatea (...), prin administrator R.L.A - 49.02% din capitalul social subscris vărsat; societatea (...), prin administrator (...)- 49,02% din capitalul social subscris vărsat; (...)- 1.96% din capitalul social subscris vărsat.

Prin hotărârea nr. 37 din data de 22.10.2016 a asociaților societății DTM., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 4028 din 16.XI.2016, s-a hotărât cesionarea integrală a capitalului social deținut în societate de către asociatul societatea (...) prin administrator (...), către asociatul societatea (...), prin administrator(...). Ca urmare a cesionării părților sociale ale societății (...), capitalul social al societății este deținut în proporție de 98,04% de către asociatul societatea (...) și în proporție de 1,96% de către asociatul (...).

Prin hotărârea nr. 1 din data de 23.02.2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 869 din 16.11.2017, s-a hotărât cooptarea unui nou asociat în persoana lui (...), care a intrat în societate cu un capital propriu în cuantum de 40 lei. Ca urmare a cooptării unui nou asociat, capitalul social subscris al societății debitoare (...) a fost majorat la suma de 2.080 lei și a fost divizat în 208 părți sociale a câte 10 lei fiecare, fiind repartizat între asociați astfel:

societatea (...) , prin administrator (...) - 96,16% din capitalul social subscris vărsat; (...) - 1.92% din capitalul social subscris vărsat; (...) - 1,92% din capitalul social subscris vărsat.

În luna februarie a anului 2017, prin hotărârea nr. 2 din data de 24.02.2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 1010 din 27.11.2017, s-a hotărât cesionarea întregului capital deținut în societate de asociații societatea (...), prin administrator (...) și (...) către asociatul (...), acesta devenind asociat unic al societății debitoare (...).

Instanța a conchis că pârâta societatea (...) a deținut calitatea de asociat al societății debitoare (...) cu un procent de 96,16 % din capitalul social până la data de 24.02.2017, astfel cum rezultă din hotărârea nr. 2 a asociațiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea IV-a, nr. 1010 din 27.03.2017, prin care s-a aprobat cesionarea întregului capital deținut în societate de către pârâta societatea (...) către asociatul (...).

Prin hotărârea adunării generale a asociațiilor (...) din data de 01.02.2017, s-a repartizat profitul din rezultatul exercițiilor financiare anterioare anului 2016 între asociații debitorului.

Judecătorul-sindic a mai reținut că, în perioada suspectă de 2 ani anteriori datei deschiderii procedurii generale a insolvenței împotriva debitoarei (23.05.2016 - 23.05.2018) societatea debitoare (...) a efectuat plăți totale în sumă de 712.562,40 lei către pârâta societatea (...) cu titlu de plată dividende, astfel cum rezulta din fișa contului de la 01.01.2016 – 31.12.2016 (filele 143-158/vol.1) și din extrasele de cont depuse la filele 69-77, vol.1.

Din rezultatele financiare anterioare anului 2016, astfel cum rezultă din analiza contului 1171 Rezultatul Reportat reprezentând profitul conform balanței decembrie 2016 și din cuprinsul raportului de expertiză contabilă depus la dosarul cauzei (filele nr.43-55/vol.4), rezultă că dividendele cuvenite (...), fostul asociat al (...), sunt de 1.856.759,52 lei, calculate la 98,04% din capitalul social.

Instanța a constatat că societatea (...) nu deținea toate lichiditățile necesare pentru plata dividendelor cuvenite (...) astfel că părțile au convenit ca, pentru stingerea parțială a obligației de plată menționate, pe care (...) o avea față de (...), să opereze între ele darea în plată a două imobile terenuri, respectiv: teren lot 1 în suprafață de 600 mp situat în intravilanul orașului Sinaia, str. jud. (...), nr. cadastral (...) și teren lot 2, în suprafață de 600 mp, situat în intravilanul orașului Sinaia, (...), nr. cadastral (...).

În consecință, la data de 20.04.2017, pârâtele (...) și (...) au încheiat contractul de dare în plată autentificat sub nr. 239 de BNP..., având ca obiect terenurile menționate, prin care debitoarea a transferat pârâtei (...) dreptul de proprietate asupra celor două imobile și a stins astfel, parțial, datoria pe care o avea față de asociatul său majoritar, pentru valoarea cumulată de 354.244,80 lei.

Cu privire la îndeplinirea condițiilor preliminare impuse de dispozițiile art. 117 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr. 85/2014, care se referă la acte încheiate în cei 2 ani anteriori deschiderii procedurii, instanța a reținut că împotriva debitoarei (...) s-a deschis procedura insolvenței prin sentința civilă nr. 3179 din data de 23.05.2018, pronunțată de Tribunalul București - Secția a VII-a civilă în dosarul nr. 27473/3/2017, iar actele a căror anulare se solicită au fost încheiate în perioada mai-iunie 2016 și ianuarie și octombrie 2017 (plățile a căror anulare se solicită) și 20.04.2017 (contractul de dare în plată).

Referitor la îndeplinirea condițiilor impuse de dispozițiile art. 117 alin. (1), (2) lit. c) din Legea nr. 85/2014, tribunalul a considerat că din înscrisurile depuse la dosarul cauzei și din raportul de expertiză contabilă întocmit de expert judiciar Alexandru Cristina (filele nr.43-55/vol.4), rezultă că, deși dividendele repartizate prin hotărârea adunării asociațiilor erau

aferele anilor 2014, 2015, acestea au fost distribuite conform hotărârii adunării asociațiilor din 01.02.2017 (cu aproximativ 5 luni anterior formulării cererii de deschidere a procedurii insolvenței), când în conturile debitorului nu existau disponibilitățile bănești necesare, plata realizându-se parțial prin ordinele de plată emise mai-iunie 2016 și ianuarie și octombrie 2017 și printr-o operațiune de dare în plată a unor imobile terenuri din patrimoniul societății debitoare.

S-a apreciat că în situația avută în vedere de dispozițiile art. 117 alin. (2) lit. c) din lege, fraudă debitorului este prezumată relativ de lege, iar debitorul nu a făcut dovada contrară.

În plus, potrivit înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, filele nr. 57-58, vol.1, debitoarea i-a confirmat creditoarei (...), prin adresa nr. 50/20.04.2015, creanța în quantum de 518.468 lei, iar, la data de 04.03.2016, debitoarea a solicitat creditoarei (...) să accepte stingerea datoriei prin compensare cu o proprietate constând în teren intravilan situat în orașul Sinaia, operațiune de dare în plată ce nu a putut fi finalizată, motivul fiind înstrăinarea tuturor bunurilor de către debitoare.

De asemenea, instanța a apreciat ca fiind îndeplinită și condiția complicității terțului, respectiv, a unei înțelegeri frauduloase între debitor și partenerul său contractual, ce rezultă din faptul că, la momentul efectuării plăților în quantum de 712.562,40 lei și la momentul încheierii contractului de dare în plată, atât administratorul debitoarei cât și asociatul majoritar aveau, prin însăși natura atribuțiilor lor determinate de lege, cunoștință despre situația financiară a societății debitoare, împotriva căreia s-a formulat cerere de deschidere a procedurii insolvenței, la data de 12.07.2017.

Tribunalul, având în vedere raportul privind cauzele insolvenței debitorului, a considerat că, în condițiile în care toate bunurile societății au fost înstrăinate în anii 2016 și 2017, iar beneficiarii acestor înstrăinări erau fie asociații debitorului, fie dețineau controlul asupra acestuia, și care aveau cunoștință de situația sa financiară, părțile au fost animate de intenția de a-i leza pe creditori, prin sustragerea bunurilor din sfera celor urmăribile, în temeiul gajului general al acestora.

În ceea ce privește intenția comună frauduloasă a ambelor părți din operațiunea de plată a sumei de 712.562,40 lei, tribunalul a arătat că nu poate fi ignorat ansamblul împrejurărilor de fapt în care actele au fost încheiate și consecințele lor asupra drepturilor creditorilor. Astfel, s-a constatat că prin actele a căror anulare se solicită s-au scos bunuri din patrimoniul debitoarei, cu scopul de a le sustrage de la urmărirea creditorilor, oferindu-se părâtului o situație mult mai avantajoasă decât aceea în care ar fi fost dacă ar fi fost înscris la masa credală și ar fi venit în concurs cu ceilalți creditori. Practic, modalitatea de plată a sumei reprezentând dividende a fost stabilită tocmai pentru ca bunurile debitorului să fie excluse de la posibilitatea de a fi urmărite de creditori.

Cu privire la incidența în cauză a dispozițiilor art. 117 alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014, instanța a reținut că, în contextul în care societatea pârâtă (...) a deținut 96,16% din capitalul social al debitorului, în perioada în care s-au făcut o parte din plățile totalizând 712.562,4 lei, iar ulterior datei de 24.02.2017 (până când a deținut calitatea de asociat cu 96,16% din capitalul social al debitorului) a deținut o poziție de control asupra debitorului sau a activității sale, prin intermediul domnului (...), sunt îndeplinite condițiile pentru anularea transferurilor patrimoniale, pentru aceste temeuri.

În contextul în care înstrăinarea bunurilor mobile s-a făcut în modalitatea descrisă mai sus, în perioada 2016-2017 debitorul înstrăinându-și toate bunurile, deși avea creanțe scadente

față de alți creditori, instanța a conchis că plata sumei în cuantum de 712.562,40 lei și darea în plată a imobilelor terenuri, prin contractul de dare în plată autentificat sub nr. 239 de B.N.P. , s-au făcut în detrimentul creditorilor.

Față de aceste considerente, instanța a constatat că sunt aplicabile prevederile art. 117 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și a dispus anularea actelor frauduloase și repunerea părților în situația anterioară încheierii acestora.

Cererea de apel

Împotriva acestei sentințe a formulat apel pârâta (...) , solicitând schimbarea în tot a hotărârii apelate în sensul respingerii acțiunii în anulare formulate de reclamantul (...).

În motivarea cererii, apelanta-pârâtă a învederat, în esență, că prima instanță și-a motivat decizia în baza afirmațiilor reclamantului, neluând în calcul argumentele sale, înscrierile pe care le-a depus și expertiza contabilă efectuată în cauză. A apreciat că nu au fost îndeplinite obligațiile prevăzute de art. 22 din Codul de procedură civilă, deși a fost administrat un amplu probatoriu și s-au adus toate argumentele și dovezile necesare răsturnării prezumției relative de fraudare a creditorilor. Judecătorul-sindic nu a analizat probele din dosar, ci a copiat acțiunea formulată de reclamant, transformându-se în apărătorul acestuia.

Pe fondul cauzei, apelanta-pârâtă a opinat că nu sunt îndeplinite condițiile art. 117 alin. (2) lit. c) și g) și alin. (4) lit. a) și e) din Legea 85/2014. În acest sens, era necesar să fi acționat cu intenție directă, în scopul producerii unui anumit rezultat. Or, rezoluția debitoarei, atunci când a efectuat distribuirea dividendelor, nu a fost sustragerea unor bunuri de la urmărire silită, lezarea drepturilor creditorilor sau fraudarea acestora, ci exercitarea drepturilor conferite de Legea nr. 31/1990, în limitele intrinseci și extrinseci ale acestora, deci cu excluderea oricărui abuz de drept, potrivit accepțiunii conferite de art. 14 din Codul civil. Doar săvârșirea faptelor ilicite în forma de vinovăție a intenției directe se identifică noțiunii de fraudă în jurul căreia se circumscrie întreaga reglementare a art. 117 din Legea nr. 85/2014, astfel cum această noțiune a fost definită de literatura de specialitate, săvârșirea acestora sub formele de vinovăție a intenției indirecte, respectiv a culpei excedând textului de lege menționat.

Potrivit apelantei-pârâte, deși art. 122 alin. (3) din Legea nr. 85/2014 instituie o prezumție relativă de fraudă, realitatea faptică dovedită conduce la răsturnarea acestei prezumții și la dovedirea bunei-credințe a debitoarei și a asociaților acesteia în configurarea operațiunii de distribuire de dividende. Inclusiv prin expertiza contabilă efectuată în cauză s-a stabilit că dividendele au fost legal distribuite și corect calculate.

S-a mai învederat că anularea operațiunii de distribuire a dividendelor este inadmisibilă, întrucât această operațiune nu are natura juridică a actelor ce constituie obiectul art. 117 alin. (2) din Legea nr. 85/2014.

De asemenea, la momentul declanșării procedurii de insolvență, debitoarea, conform tabelului definitiv al creanțelor, ar fi avut doar un creditor, respectiv, (...), iar cuantumul respectivelor datorii nu fusese dovedit, deoarece nu s-au depus documente justificative de plată. Judecătorul-sindic s-a referit la fraudarea creditorilor, dar era un singur creditor, care nu prezentare documente justificative pentru creanța pretinsă. Cererea de declanșare a procedurii de insolvență formulată de această societate a fost admisă în baza unei sentințe pronunțate în cadrul unui doar ce a avut ca obiect ordonanță de plată, soluționat în baza unui angajament de plată obținut prin dol, dosar în care debitoarea nu s-a apărat și în care nu s-au depus contractul, facturile neachitate sau avizele.

Deși a solicitat proba cu expertiză tehnică în specialitatea contabilitate, pentru a dovedi că această creanță a (...) nu exista la momentul distribuirii dividendelor, nefiind depuse documente justificative, prima instanță a respins proba, blocându-i dreptul la apărare.

Apelanta-pârâtă a mai arătat că, în perioada 2012-2016, societatea debitoare a înregistrat o cifră de afaceri de peste 10.000.000 euro, plătind taxe, impozite pe salarii și TVA și a avut a avut sute de creditori, ale căror creanțe au fost plătite, astfel că nu se poate considera că societatea a urmărit fraudarea unui singur creditor.

La momentul distribuirii dividendelor, intenția debitoarei nu a fost de a sustrage bunuri de la executarea silită, de a leza drepturile creditorilor sau de a-i fraudă, ci s-au exercitat drepturile conferite de Legea nr. 31/1990. Dreptul asociaților (...) de a încasa dividendele aferente exista la momentul distribuirii lor, societatea înregistrând profit în perioadele anterioare, iar simpla existență a unui raport juridic cu debitoarea, prin deținerea unui anumit procentaj din participațiile debitorului sau a unei poziții de control față de acesta, nu constituie cauză suficientă pentru anularea unei operațiuni de distribuire de dividende, fiind necesar a se dovedi că această operațiune s-a făcut cu încălcarea prevederilor legale și pentru motive contrare legii, ceea ce nu e cazul în speță.

De asemenea, s-a considerat că judecătorul-sindic trebuia să aibă în vedere și aspectele legate de imaginea globală a activității pârâților în cadrul societății, anterior cât și ulterior deschiderii procedurii insolvenței debitoarei, mai ales în condițiile în care debitoarea dat dovadă de bună-credință. De altfel, și prin raportul de expertiză contabilă s-a constatat faptul că dividendele au fost corect calculate, iar distribuirea acestora s-a făcut cu respectarea dispozițiilor Legii societăților nr. 31/1990, pentru a se evita acumularea dobânzilor penalizatoare, și în interiorul termenului de prescripție. În plus, hotărârea adunării generale a asociaților este un act societar, care nu poate cădea sub incidența prevederilor art. 117 din Legea nr. 85/2014.

Apelanta-pârâtă a apreciat că susținerea primei instanțe privind diminuarea nejustificată și artificială a patrimoniului societății este neîntemeiată, stabilirea și repartizarea dividendului fiind o obligație legală, executată în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990, precum și cu respectarea dispozițiilor fiscale privind plata impozitului aferent acestora. Patrimoniul societății nu a fost diminuat atâta timp cât, prin repartizarea dividendelor, societatea a achitat o creanță datorată asociatului. Astfel, contrar celor reținute de prima instanță, în cauză nu au fost interesele societății sau ale creditorilor, hotărârea adunării generale a asociaților fiind adoptată pentru îndeplinirea unei obligații legale, prevăzute de art. 111 din Legea nr. 31/1990. Mai mult, aceasta nu a fost desființată în baza Legii nr. 31/1990, astfel că nu se poate realiza nici restituirea dividendelor și anularea actelor subsecvente.

În drept, s-au invocat dispozițiile art. 466 și următoarele din Codul de procedură civilă.

În probațiune, s-a solicitat proba cu expertiză contabilă pentru determinarea creanței creditorului (...)

Cererea de apel a fost legal timbrată (ordin de plată, fila 41 din dosar).

Soluția instanței de apel

Analizând înscrisurile aflate la dosar, în limitele devoluțiunii în apel, Curtea reține:

Primul motiv de apel, vizând preluarea de către prima instanță a argumentelor reclamantului, necercetarea probatoriului și încălcarea rolului activ, este vădit neîntemeiat. Contrar susținerilor apelantei-pârâte (...) judecătorul-sindic a analizat și a coroborat probatoriul administrat, sentința apelată fiind motivată în fapt și în drept prin expunerea unor considerente

proprii ale instanței, redată și mai sus, și nu prin preluarea cuvânt cu cuvânt a celor din acțiunea în anulare formulată de reclamantul (...) (filele 3-11, vol. I din dosarul primei instanțe).

Faptul că prima instanță a respins în mod argumentat apărările apelantei-pârâte, apreciind că nu s-a răsturnat prezumția relativă de fraudă în dauna creditorilor, și a pronunțat o soluție defavorabilă acesteia nu echivalează cu nesocotirea rolului activ, astfel cum este acesta conturat de dispozițiile art. 22 din Codul de procedură civilă. Exercițarea rolului activ de către judecător presupune îndatorirea acestuia de a stăruși, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii și se realizează în scopul pronunțării unei soluții temeinice și legale, așa cum stabilește expres art. 22 alin. (2) teza I din Codul de procedură civilă.

Rolul activ este dublat de obligația judecătorului de a fi imparțial, astfel că stabilirea unei situații de fapt contestate de către una dintre părți și a incidenței unor dispoziții legale în raport cu respectiva situație de fapt nu poate avea semnificația lipsei de rol activ, a unei atitudini părtinitoare a instanței ori a nemotivării hotărârii judecătorești.

Curtea nu poate primi nici al doilea motiv de apel, referitor la neîndeplinirea condițiilor cumulative prevăzute de art. 117 alin. (2) lit. c) și g) și alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014 întrucât ar fi lipsit intenția directă a debitoarei (...) de a frauda interesele creditorilor, aceasta urmărind doar distribuirea dividendelor datorate asociaților.

Din probatoriul administrat în cauză a rezultă că intimata-pârâtă (...) a încheiat contractul de dare în plată a imobilelor situate în orașul Sinaia, (...) în suprafață de 600 mp fiecare, contract autentificat sub nr. (...) /20.04.2017 de către notarul public (...), pentru a stinge parțial creanța constând în dividende față de asociatul ARL., în sumă totală de 712.562,4 lei (contract, filele 12-14, vol. I din dosarul primei instanțe). În cuprinsul acestui contract s-a menționat că s-a repartizat către asociați profitul din rezultatul exercițiilor financiare anterioare anului 2016, prin hotărârea adunării generale a asociaților (...) din data de 01.02.2017 și că suma convenită (...) este de 1.856.759,52 lei, calculată pentru un număr de 200 părți sociale, reprezentând 98,04% din capitalul social. Darea în plată a celor două terenuri urma să stingă 354.244,80 lei din această sumă.

Plata dividendelor și operațiunea de dare în plată a terenurilor s-au realizat în contextul în care societatea înregistra pierderi încă din anul 2016 și nu existau disponibilități bănești în anul 2017 pentru plata acestora, fapte necontestate în cauză.

Totodată, operațiunile au făcut parte dintr-o serie de măsuri convergente, adoptate cu puțin timp înainte de a se deschide procedura insolvenței debitoarei (...), prin care s-a golit întreg patrimoniul debitoarei, prin transferul activelor către asociatul său majoritar (...) (raportul asupra cauzelor insolvenței, fila 35, vol. I din dosarul primei instanțe), deși debitoarea recunoscuse anterior creanța față de creditoarea (...), atât prin adresa nr. 50/20.04.2015, cât și prin adresa nr. 05.04.03.2016 (filele 57, 58, vol. I din dosarul primei instanțe) și se obligase să o stingă inclusiv prin darea în plată a acelorași terenuri către (...).

Poziția de control deținută de către asociatul majoritar (...) asupra debitoarei (...) îndreptățește prezumția că toate părțile implicate au avut intenția directă de a fraudă atât drepturile și interesele legitime ale creditoarei (...) de a-și recupera creanța, inclusiv prin urmărirea bunurilor date în plată de către debitoarea asociatului său majoritar, cât și ale oricăror alți posibili creditor ai debitoarei, fiind îndeplinite toate condițiile stipulate la art. 117 alin. (1) lit. c) și alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014, texte care permit anularea actelor și a operațiunilor frauduloase ale debitorului în dauna creditorilor, încheiate în cei doi ani anteriori

deschiderii procedurii insolvenței, cu intenția tuturor părților implicate în acestea de a sustrage bunuri de la urmărirea de către creditori sau de a le leza în orice alt fel drepturile, respectiv, încheiate cu un asociat deținând cel puțin 20% din capitalul social al debitoarei ori cu orice altă persoană fizică sau juridică deținând o poziție de control asupra debitorului sau a activității sale.

Curtea subliniază că prima instanță nu a fost investită cu analiza incidenței în cauză și a art. 117 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 85/2014, menționată de către apelanta-pârâtă în cererea de apel.

Probele administrate nu au răsturnat nici prezumția de fraudă instituită de art. 122 alin. (3) din Legea nr. 85/2014. Chiar dacă repartizarea dividendelor este o atribuție a adunării generale a asociaților unei societăți cu răspundere limitată, în virtutea dispozițiilor Legii nr. 31/1990, în cauză această operațiune a fost realizată fără a exista lichidități pentru plata dividendelor, la un moment la care societatea înregistra pierderi și recunoscuse creanța față de (...) tocmai pentru a facilita darea în plată a activelor societății debitoare către asociații săi și golirea patrimoniului acesteia, astfel încât creditorul să nu își mai poată realiza creanța. Din această perspectivă, nu prezintă relevanță faptul că dividendele au fost corect calculate, astfel cum s-a determinat prin raportul de expertiza tehnică judiciară în specialitatea contabilitate efectuată în cauză (filele 43-5, vol. IV din dosarul primei instanțe).

Curtea reține că și motivul de apel privind inadmisibilitatea anulării operațiunii de distribuire a dividendelor este nefondat. Ceea ce s-a solicitat de către lichidatorul judiciar reclamant nu a fost anularea sau desființarea hotărârii adunării generale a asociaților debitoarei (...) prin care s-a aprobat distribuirea dividendelor, ci actul juridic distinct al plății acestora, precum și contractul de dare în plată autentificat sub nr. 239/20.04.2017. Debitoarea putea plăti dividendele din sume disponibile și/sau prin darea în plată a unor active care nu îi erau necesare pentru stingerea creanțelor, acționând atât în termenul de prescripție, cât și pentru evitarea acumulării de dobânzi penalizatoare, dar nu transferând tocmai activele promise creditoarei (...). Or, fraudă a constatat în satisfacerea priorității a intereselor asociatului majoritar al debitoarei în detrimentul dreptului creditorului de a-și recupera creanța.

De asemenea, art. 117 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 are în vedere orice acte și operațiuni ale debitorului, fără a face vreo distincție și a exclude plățile sau contractele de dare în plată, iar simplul fapt că actul principal (hotărârea adunării generale a asociaților) este în ființă nu înseamnă că actele subsecvente (plata; darea în plată) nu pot fi desființate pentru cauze proprii de anulare/nulitate.

În privința criticilor apelantei-pârâte în sensul că, la momentul distribuirii dividendelor, debitoarea ar fi avut un singur creditor, și anume: (...) a cărui creanță era contestată pentru lipsa documentelor justificative, Curtea constată că existența acestei creanțe a fost stabilită cu titlu definitiv prin sentința civilă nr. 3179 din data de 23.05.2018, pronunțată de Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă în dosarul nr. 27473/3/2017, prin care judecătorul-sindic a admis cererea creditoarei (...) și a deschis procedura insolvenței debitoarei (...).

În considerentele acestei sentințe s-a reținut, printre altele, că între debitoare și creditoarea (...) s-au desfășurat relații comerciale, din care au rezultat creanțe reciproce și, în urma compensării, a rezultat un rest de plată de 518.468 lei, aspect confirmat de către debitoare prin adresa nr. 50/20.04.2015. Ulterior, debitoarea a efectuat plăți parțiale, rămânând un rest neachitat în quantum de 395.468 lei (fila 22, vol. I din dosarul primei instanțe).

Creditoarea (...) a fost înscrisă în tabelul preliminar al creanțelor debitoarei(...) publicat în Buletinul procedurilor de insolvență nr. 15626/22.08.2018 cu suma totală de 556.114,69 lei,

compusă din 395.468 debit principal și 160.646,69 lei dobândă penalizatoare (fila 86, vol. I din dosarul primei instanțe).

Mai mult, debitul a fost recunoscut de către debitoare anterior distribuirii dividendelor, prin adresele nr. 50/20.04.2015 și nr. 05.04.03.2016, amintite și mai sus (filele 57, 58, vol. I din dosarul primei instanțe), fără a se solicita vreun document suplimentar. Dimpotrivă, conținutul adreselor atestă recunoașterea soldului restant fără alte rezerve și angajamentul debitoare de a face plata în măsura posibilităților, respectiv, de a da în plată terenurile în cauză. Deci, afirmațiile apelantei-pârâte în sensul ca angajamentul de plată ar fi fost obținut prin dol și că ar fi fost condiționat de prezentarea unor documente justificative precum contracte, facturi, avize, sunt lipsite de suport probator.

Dat fiind faptul că debitoare a recunoscut creanța anterior distribuirii dividendelor și că existența acestei creanțe a fost stabilit cu titlu definitiv prin hotărârea judecătorească menționată, administrarea probei cu expertiză tehnică judiciară în specialitatea contabilitate, prin care să se verifice caracterul cert și lichid al aceleiași creanțe, era inutilă, astfel cum corect a considerat și prima instanță. În același timp, instanța nu are obligația de a încuviința toate și orice probe sunt propuse de către părți, ci doar pe acelea care sunt pertinente, concludente și utile soluționării cauzei, conform art. 255 alin. (1) și a art. 258 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, respingerea motivată a unei probe, ca nefiind utilă soluționării cauzei, nu poate fi echivalată cu limitarea dreptului la apărare al părții.

Curtea consideră că nu prezintă relevanță conduita debitoare anterior plății dividendelor și a încheierii contractului de dare în plată, cifra sa de afaceri, taxele și impozitele achitate, numărul de angajați, relațiile cu ceilalți creditori, aceste criterii neregăsindu-se printre cerințele de la art. 117 alin. (1) lit. c) și alin. (4) lit. a) și e) din Legea nr. 85/2014.

Curtea observă că art. 117 din Legea nr. 85/2014 sancționează chiar și fraudarea unui singur creditor, printr-o singură operațiune încheiată în perioada suspectă, precum și faptul că suma dividendelor plătite ar fi putut acoperi întreaga masă cedală, conducând la evitarea insolvenței, aspect de care apelanta-pârâtă, în calitate de asociat majoritar al debitoare, nu a putut fi străină. De altfel, la întrebarea nr. 3 la interogatoriu, debitoare, prin curatorul special, a răspuns că asociatul majoritar (...) cunoștea situația economică a societății (...) (fila 91, vol. II din dosarul primei instanțe) și, la întrebările nr. 1 și nr. 3 la interogatoriu, apelanta-pârâtă (...) a recunoscut că deținea o poziție de control asupra societății debitoare și că îi cunoștea situația financiară (filele 17, 18, vol. III din dosarul primei instanțe).

Pentru aceste considerente și în baza art. 480 alin. (1) din Codul de procedura civilă, Curtea de Apel București – Secția a VI-a Civilă va respinge apelul, ca nefondat.

**Domeniu-Societăți comerciale. Lipsa interesului în formularea cererii în
dizolvarea unei societăți – art. 237 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 31/1990 raportat la art.
32 alin. 1 lit. d Cod de procedură civilă coroborat cu art. 33 teza I Cod de procedură
civilă**

Pentru a stabili dacă o parte are interes în exercitarea acțiunii civile, instanța trebuie să prefigureze folosul efectiv pe care aceasta l-ar obține în ipoteza admiterii formei procedurale exercitate. Rezultă, deci, că un interes trecut sau unul eventual, simplamente ipotetic, nu poate justifica o cerere în justiție.

În cauză, apelantul reclamant nu a putut preciza și dovedi un astfel de interes personal și actual (folosul practic urmărit prin obținerea dizolvării societății intime), invocând doar împrejurări cu caracter general, anume că este contribuabil la bugetul de stat, că intimata pârâta înregistrează pierderi și că nu ar respecta prevederile legale vizând funcționarea în domeniul său de activitate, aspecte, care, însă nu se circumscriu unui folos practic concret în raport de persoana apelantului.

Nemulțumirile apelantului reclamant cu privire la modalitatea în care funcționează societatea intimata, modalitatea în care își îndeplinește sau nu obligațiile contractuale decurgând din contracte de achiziție publică nu pot justifica un interes legitim pentru promovarea acțiunii de față, care presupune cerințe speciale pentru dizolvarea unei societății comerciale, respectiv lipsa organelor statutare, cu imposibilitatea întrunirii acestora, dispariția administratorului, care, în final, ar conduce tot la imposibilitatea funcționării societății.

(Secția a VI-a civilă, Decizia civilă 1154/08.09.2023)

Deliberând asupra apelului, reține următoarele:

Prin sentința civilă nr. 2261/08.09.2022, pronunțate de către Tribunalul Ilfov, în dosarul nr. 18062/3/2021 a fost admisă excepția lipsei calității procesual pasive a pârâților Ministerul Justiției – (...) și (...). A fost admisă excepția lipsei calității procesual active a reclamantului, și pe cale de consecință, a fost respinsă acțiunea formulată de reclamantul (...) în contradictoriu cu pârâții (...) ca fiind formulată de o persoană fără calitate procesual activă.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut prevederile art. 248 alin.1 C. pr.civ, precum și cele ale art. 237 alin.1 din legea nr. 31/1990, potrivit cărora la cererea oricărei persoane interesate, precum și a (...), tribunalul va putea pronunța dizolvarea societății în cazurile prevazute la lit.a) -g). Astfel, conform prevederilor legale legitimarea procesual activă presupune existența unui interes, în sensul art. 36 CPC.

În speță, reclamantul nu dovedește un interes determinat, legitim, personal, născut și actual. Faptul că în contextul în care ar începe procedura de dizolvare a societății acesta în calitate de administrator al unei alte societăți care participa pe aceeași piață și prestează servicii similare ar putea obține niște avantaje, nu presupune un interes determinat, legitim, personal, născut și actual. Un interes eventual nu poate produce efecte juridice.

Din acest punct de vedere, reclamantul nu are calitate procesual activă în dreptul la acțiune în contextul art. 237 din legea nr. 31/1990. Acest aspect a fost reținut și în dosarul nr. 9304/3/2020.

În contextul art.36 CPC, calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecății.

În contextul acțiunii stipulate de art. 237 din legea nr.31/1990, poate avea calitate procesual pasivă societatea a cărei dizolvare se solicită și nu alte persoane.

Prin urmare, excepția lipsei calității procesual pasive a pârâților (...) cu și (...) a fost admisă, aceste instituții neputând avea calitatea de pârâta în contextul temeiului legal invocat de reclamant și al cadrului procesual legal. Astfel, față de aceștia acțiunea a fost respinsă ca fiind formulată față de persoane fără calitate procesual pasivă, în timp ce acțiunea formulată în contradictoriu cu ceilalți pârâți (...), (...), (...), (...) și (...) a fost respinsă ca urmare a lipsei calității procesual active a reclamantului.

Împotriva acestei soluții, în termenul legal a declarat apel reclamantul, prin care a solicitat admiterea apelului și schimbarea în tot a sentinței, pe care o consideră netemeinică și nelegală.

În motivare a arătat că a formulat cererea de chemare în judecată în temeiul art.237 alin. 1 lit. a și b din Legea nr.31/1990, invocând totodată art. 280² din Legea nr.31/1990 potrivit căruia determinarea înmatriculării unei societăți în temeiul unui act constitutiv fals constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 8 ani.

Pe de o parte, susține că instanța de judecată ia act de apărarea pârâtei care învederează faptul că reclamantul este un fost competitor al (...), asociatul unic al (...), ambele societăți fiind administrate legal de același administrator (...), persoană inexistentă, iar pe de altă parte, admite excepția lipsei calității procesuale active, aspect care este contradictoriu.

Cu privire la existența unui interes personal, actual și legitim, apelantul consideră că în mod nelegal instanța a admis excepția lipsei calității procesuale active, în acest sens precizând că (...), asociatul unic al (...) și-a înființat un punct de lucru în Craiova, dar ulterior datei la care a început desfășurarea activității în acest punct de lucru, activitate care privea servicii de catering pentru bolnavii internați în (...) și care i-a fost interzisă prin Ordonanța nr.01/07.01.2020 emisă de (...), Ordonanță înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul București sub nr.5925/09.01.2020.

Concret, această societate a desfășurat activități de hrănirea bolnavilor internați în (...) fără autorizație sanitară veterinară și de siguranța alimentelor punând în pericol sănătatea vieții pacienților internați, hrănirea acestora fiind parte a actului medical. Anexează în dovedire Ordonanța nr.01/07.01.2020 a (...).

Consideră că îi sunt afectate interesele din punct de vedere al dreptului său la sănătate, al familiei, așa cum sunt prevăzute de Constituția României, (...) fiind un spital regional care deservește întreaga regiune a Olteniei.

Cele două contracte de prestări servicii catering semnate de (...) cu (...) nu au menționat un reprezentant legal al (...) spațiul din preambulul contractelor fiind lăsat liber, iar la final fiind aplicată o semnătură care nu aparține unei persoane menționate în clar. Acest aspect se datorează faptului că (...) nu are un reprezentant legal care să-și asume semnătura pe contractele de achiziție publică, aspect care nu poate fi trecut cu vederea tuturor contribuabililor/ agenților economici din România.

Susține că asociatului unic al S.C CJS administrată de B.F. (persoană inexistentă, declarată fictiv la ORC de pe lângă Tribunalul București), și nementionată din acest motiv în contractele de achiziție publică încheiate, cu un act constitutiv fals, a fost calificată în vederea atribuirii contractelor la procedurile de achiziție organizate de Spitalul Clinic Județean ...în condițiile în care, nu era autorizată sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, avea obligații fiscale neachitate către Bugetul de Stat de 3.633.592 RON conform fișei sintetice a ANAF și nu avea un reprezentant legal/administrator în relația cu autoritatea contractantă, aspect care i-a creat grave prejudicii ca reprezentant legal al societății pe care o administrează, respectiv (...) Slatina, CUI: RO 6126971, J28/127/1998, operator economic, ofertant la procedurile de achiziție organizate de autoritatea contractantă Spitalul Clinic Județean ...și care participă pe aceeași piață concurențială. Cu privire la aceste aspecte, învederează că la (...) se află în cercetare/urmărire penală dosarul nr.101/P/2020.

Susține că justifică un interes și în raport de calitatea sa de contribuabil la Bugetul de Stat, discriminat de faptul că unor societăți comerciale, cum este cazul (...) li s-a permis să

funcționeze cu un administrator declarat fictiv, fără domiciliul cunoscut, cu un act constitutiv fals și fără a avea menționat Codul Numeric Personal al administratorului (...) cu toate că acestuia i-a fost atribuit de către (...) Codul Numeric Personal nr. (...), în condițiile în care (...) nu a fost niciodată prezent pe teritoriul României.

Mai afirmă că societății pe care o administrează nu i-ar fi fost permis ca de la înființare și până în prezent să funcționeze, înregistrând numai pierdere fără nici un leu profit, așa cum le-a fost permis tuturor societăților înființate în România avându-l ca administrator pe (...)

În continuare, apelantul susține că nu a fost respectată procedura legală de citare a părților cu care a înțeles să se judece. Astfel, instanța avea obligația să citeze în cauză toate persoanele fizice și juridice cu care a înțeles să se judece la adresele menționate, aspect neconcretizat, în condițiile în care și-a exprimat acordul cu suportarea cheltuielilor traducerii adreselor de citare către aceste persoane (fizice și juridice).

Arată că instanța nu a respectat procedura de citare cu privire la invocarea modificării structurii asociațiilor (...), asociatul unic al (...) în urma căreia administratorul societății a rămas același (...), respectiv cu privire la citarea acestuia în vederea justei soluționări a cauzei și la celelalte adrese respectiv:

- ..., Franța;
-Maroc;
- București, ; considerând că aceste adrese sunt menționate în fals în raport cu

instituțiile la care a făcut referire, în special cele bancare. Adresa din Eforie este de fapt din București și nu din Maroc, iar (...) nu s-a aflat niciodată pe teritoriul României. Mai arată că noua structură a asociațiilor (...), asociatul unic al (...), este compusă din societățile (...) și (...) conform Extraselor Kbis Nr. 2018D00340 al Greffe du Tribunal de Commerce de La Roche-sur-Yur și Kbis Nr. 1992B00193 al Grefei Tribunalului de Comerț din Vannes - Franța, iar din acestea rezultă că (...) este reprezentant legal/administrator al (...) cu domiciliul personal în Franța. În aceste condiții, instanța avea obligația să clarifice cel puțin cu ocazia citării părților care este de fapt domiciliul personal real și care este fictiv al administratorului (...), (...). Dacă la Grefa Tribunalului de Comerț din Franța, (...) are declarat un alt domiciliu personal decât cel declarat la ORC din România, atât la ORC de pe lângă Tribunalul Ilfov cât și la ORC de pe lângă Tribunalul București, consideră că instanța avea obligația să-l citeze legal la ambele adrese în vederea aflării adevărului.

De asemenea, susține că instanța nu s-a pronunțat cu privire la excepția lipsei calității de reprezentant al consilierului juridic S.E..

Astfel, pretinsul apărător al (...) , consilierul juridic S.E. nu este angajat al(...), iar împuternicirea acestuia nu poartă semnătura administratorului (...), (...). Or, (...) nu a avut și nu are calitatea de reprezentant legal/administrator al, (...) Vannes, ci numai aceea de angajat, calitate care nu-l îndreptățește să semneze împuterniciri, documente în relația cu (...), respectiv acte constitutive ale (...) și (...). Așa cum a precizat, reprezentantul legal al (...) este 13292-3-2023 cu adresa în Vannes - Franța, și nu (...).

Susține că este incident în cauză art.237 alin. (1) pct. a) din Legea nr.31/1990 întrucât organul statutar (administratorul (...)) nu se poate întruni, nefiind niciodată prezent pe teritoriul României și nu în ultimul rând, acesta este o persoană care nu există. Această situație rezultă din Procesul verbal de notificare nr.3263/03.05.2021 al executorului judecătoresc J.A. de la Tribunalul din Casablanca - Maroc, tradus din limba franceză, constând în comunicare Adresa nr.28922/3/2020 din 22.02.2021 a Tribunalului București - Secția a VI-a Civilă, potrivit căruia

adresa din 1 Lot , Casablanca - Maroc nu locuiește (...) ci domnul (...) » împreună cu familia sa, descris ca: ”un bărbat înjur de 40 de ani, talie medie și brunet”, coroborat cu nota din 03.06.2021 de pe comunicarea adresei nr.28922/3/2020 din 22.02.2021 a Tribunalului București - Secția a VI-a Civilă, tradusă din limba franceză, din care reiese că ”Am găsit casa de la adresa menționată închisă de 5 ori, iar ultima dată ni s-a declarat că domnul (...) nu locuiește la această adresă, declarația aparținând unui vecin de alături”.

În acest sens, afirmă că în cauză sunt incidente prevederile art.237 alin. (1), pct. b): ”administratorul (organul statutar) este dispărut, nu are domiciliul cunoscut”, cel declarat fiind fictiv. Susține că toate societățile înființate și având ca administrator pe (...) ((...), (...) , (...)) sunt nelegal constituite și funcționează în același mod nelegal, interesele fiind ale unei grupări infracționale organizate la nivel transfrontalier care devalizează Bugetul public al României prin neplata impozitelor către Bugetul de Stat și înscrierea la Oficiul Național al Registrului Comerțului - Oficiul Registrului de pe lângă Tribunalul Ilfov și de pe lângă Tribunalul București a unui administrator inexistent cu domiciliul fictiv ori reședință necunoscută în persoana lui (...) , care nu poate fi tras la răspundere cu consecința înmatriculării unor societăți comerciale ((...), (...), (...)) în temeiul unor acte constitutive false, faptă prevăzută și pedepsită de art.280² din Legea nr.31/1990.

Apreciază că au fost nesocotite prevederile art. 7 din Legea nr. 31/1990 în sensul că actul constitutiv al (...) și al (...) nu cuprinde codul numeric personal al administratorului (...) cu toate că acesta beneficiază de un cod numeric personal atribuit de (...) respectiv CNP nr. (...) . Cu privire la reprezentarea la Oficiul Registrului Comerțului afirmă că documentul intitulat ”Delegație” scris în limba română și semnat în fals, în numele lui (...) de către angajatul C.P. Cu toate că a depus la dosarul cauzei Procesul verbal de notificare nr.3263/03.05.2021 al executorului judecătoresc J.A. de la Tribunalul din Casablanca - Maroc, tradus din limba franceză, constând în comunicare Adresa nr.28922/3/2020 din 22.02.2021 a Tribunalului București - Secția a VI-a Civilă, instanța de judecată (Tribunalul Ilfov) s-a pronunțat cu privire la cererea ce face obiectul dosarului nr. 18062/3/2021 înainte de soluționarea dosarului nr.28922/3/2020 care avea ca obiect anularea hotărârii privind fuziunea (...) cu (...).

Apelantul mai afirmă că în mod nelegal instanța a admis lipsa calității procesual pasive a pârâților (...) și (...) pentru Imigrări fără niciun fel de analiză a precizării cererii și a răspunsurilor sale la întâmpinarea formulată de (...) și (...) pentru Imigrări, întrucât în raport cu spețele întemeiate pe art. 237 alin. 1 din Legea nr.31/1990 invocate în prezenta cauză cele două instituții ((...) și (...)) se află în situația cazului expres stabilit prin lege.

La atribuirea de către (...) a CNP nr. (...) lui (...), CNP care nu a fost menționat și în actul constitutiv al (...) consecința a fost înmatricularea societății cu un act constitutiv fals, iar (...) are obligația legală să verifice înscrierea CNP al administratorului în actul constitutiv, existând deci o situație expresă.

Cât timp unui cetățean străin îi este atribuit un CNP de România, (...) era obligat legal să elibereze și un permis de ședere/de reședință în România care ar fi avut înscrisă adresa de reședință fiscală, aspect neconcretizat însă. (...) nu poate avea calitatea de reclamant întrucât ar trebui să-și invoce propria-i culpă privind înmatricularea (...) cu un act constitutiv fals cu înscrierea unor cuvinte ca ”Maree” în loc de ”Maroc” sau cu admiterea unor încheieri semnate în fals în numele lui (...) persoană care nu a depus cazier fiscal cu ocazia transferului părților sociale sau cu ocazia actualizării actelor constitutive ale (...) și nu are o copie a pașaportului confirmată cu originalul de către posesor așa cum prevede legea, existând o altă situație expresă.

Și în raport de această situație, consideră că instanța (Tribunalul București) nu a dorit aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei iar Tribunalul Ilfov a procedat de aceeași manieră evitând de fapt să se pronunțe pe solicitarea sa de înscriere în fals cu privire la documentele menționate în cerere. Astfel, faptul că (...) unicul asociat al (...) se află în relații comerciale cu Tribunalul București, așa cum rezultă din Adresa nr.489/L/BIRP/2021 a Președintelui Tribunalului București nu îndreptățește această instanță de judecată (Tribunalul București) să procedeze la declinarea competenței judecării cauzei la opt luni după ce e fost înregistrată cererea.

Examinând sentința apelată prin prisma motivelor de apel invocate, Curtea constată că apelul este nefondat.

Obiectul apelului îl constituie hotărârea primei instanței pe care apelantul o poate critica, prin cererea de apel, în întregime sau numai cu privire la unele aspecte, art.478 C.pr.civ. stabilind limitele efectului devolutiv, determinat de ceea ce s-a judecat la prima instanță. Pe de altă parte, potrivit art.479 C.pr.civ. instanța de apel va verifica - în limitele cererii de apel - stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță.

În consecință, instanța de apel este ținută să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate doar în aceste limite. Ca atare, nu pot fi avute în vedere motivele de apel noi, expuse în răspunsul la întâmpinare sau prin cuvântul pe fondul apelului.

Curtea constată că prima instanță a pronunțat o hotărâre legală și temeinică, ce se impune a fi menținută pentru argumentele arătate în sentința apelată, urmând a se completa motivarea soluției de respingere a cererii de dizolvare, prin raportare la motivele de apel invocate de către apelantul reclamant.

Prealabil, cu privire la critica vizând calitatea procesuală pasivă a pârâților (...) – (...) și (...), Curtea reține că aceasta este nefondată.

Calitatea procesuală semnifică titlul care conferă unei persoane puterea de a aduce în justiție dreptul a cărui sancțiune o cere, fiind traducerea procesuală a calității de titular al dreptului.

Prin art. 36 din C. proc. civ. legiuitorul ne indică de unde decurge calitatea procesuală : "Calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecării. Existența sau inexistența drepturilor și a obligațiilor afirmate constituie o chestiune de fond".

Așadar, legea indică expres persoanele care pot acționa în justiție, subiectul prin care se manifestă calitatea procesuală fiind chiar persoana ce se pretinde titular al dreptului subiectiv ales, pentru introducerea acțiunii civile în justiție fiind necesară existența unei identități între persoana chemată în judecată și cea care are calitatea de parte în raportul juridic dedus judecării.

Pentru soluționarea acestei excepții este necesar să se verifice existența unei identități între pârât și cel obligat în raportul de drept substanțial, respectiv dacă pârâții pot fi chemați în judecată în raport de obiectul și cauza acțiunii, fiind totodată esențial a se observa că drepturile aleagate inițial de către reclamant sunt doar ipotetice, neputându-se pune semnul egalității între calitatea procesuală și existența unui drept subiectiv care se verifică într-o etapă procesuală ulterioară.

Procedând la verificarea existenței calității procesuale pasive a (...), Curtea constată că statutul și activitatea acestei instituții sunt reglementate de dispozițiile Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului, rezultând că principalele direcții de activitate sunt cele de ținere a registrului comerțului, de eliberare de înscrieri și de informare, de arhivare a înscrierilor în

baza cărora se efectuează înregistrările în registrul comerțului, de asistență pentru persoanele fizice și juridice supuse înregistrării în registrul comerțului, de editare și publicare a Buletinului procedurilor de insolvență.

Prin raportare la aceste reglementări, rezultă că (...) nu este parte la raportul juridic dedus judecății și nu poate interfera în niciun mod cu cele solicitate prin prezenta acțiune, acesta nefiind o persoană față de care reclamantul să poată stabili existența unui drept potrivnic.

Cu referire la justificarea calității procesuale prin faptul că oficiile registrului comerțului sunt implicate în procedura dizolvării, instanța apreciază că aceste susțineri nu pot fi primite.

Astfel, efectele juridice nu se pot produce decât față de subiectele raportului juridic, iar nu și cu privire la instituțiile/autoritățile cu atribuții în desfășurarea procedurii (în speță oficiile registrului comerțului).

Mai mult, potrivit art. 1 din Legea privind registrul comerțului, oficiile registrului comerțului nu au atribuții decât în legătură cu persoanele fizice autorizate; așadar, între apelantul reclamant și pârâțul (...) nu există nici măcar un raport instituțional, cu atât mai puțin un raport juridic direct, generator de drepturi și obligații.

Legitimarea procesuală a oficiului registrului comerțului nu poate fi extinsă în modalitatea cerută de către apelantul reclamant, deoarece ar fi de natură să completeze legea.

Referitor la lipsa calității procesuale pasive a pârâțului (...), în acord cu prima instanță, față de obiectul cererii de chemare în judecată, dizolvarea societății intimitei (...), în temeiul art.237 alin. (1) pct. a),b) din Legea nr.31/1990, această instituție publică nu are calitate procesuală pasivă, neavând calitatea de parte în raportul juridic dedus judecății.

Simplu fapt că operează și deține informații în registrele sale potrivit dispozițiilor legale speciale în vigoare cu privire la cetățenii străini, nu poate conferi (...) calitatea de pârât într-o acțiune de dizolvare a unei persoane juridice potrivit Legii societăților comerciale, chiar dacă asociații sau administratorii acelei societăți sunt cetățeni străini, nefiind parte a raportului juridic obligațional dedus judecății.

De asemenea, în ceea ce privește critica din apelul reclamantului potrivit căreia nu a fost respectată procedura de citare cu toți pârâții la toate adresele indicate de către apelantul reclamant, aceasta este nefondată, Curtea constatând, pe de o parte, că pârâții au fost citați la adresele cu care figurează în evidențele publice conform art.155 C.pr.civ., iar pe de altă parte, că un eventual viciu legat de procedură de citare cu anumite părți poate fi invocat către aceste părți potrivit art.160 C.pr.civ.

Orice neregularitate cu privire la citare nu mai fi luată în considerare în cazul în care potrivit alin.1 nu s-a cerut amânarea procesului, precum și în cazul în care partea lipsă la termenul la care s-a produs neregularitatea nu a invocat-o la termenul următor producerii ei, dacă la acest termen ea fost prezentă sau legal citată.

În alte cuvinte, în ipoteza în care există o cauză de nulitate privind comunicarea actelor de procedură, partea căreia îi era destinată comunicarea se poate prezenta în instanță, acoperind lipsa de procedură. Partea față de care comunicarea a fost viciată va putea cere, iar instanța va fi obligată să îi acorde, amânarea cauzei, situație care nu se regăsește în prezenta cauză.

Mai mult, se constată că pârâții (...) și (...), potrivit înscrisurilor aflate la f.40-41 vol. IV al Tribunalului Ilfov și - au ales domiciliul în România, conform prevederilor art. 156 C.pr.civ., potrivit cărora persoanele care se află în străinătate au obligația de a-și alege un domiciliu în România, unde urmează să li se facă toate comunicările privind procesul. Din acest punct de vedere, realizarea procedurii de citare cu aceste părți a fost legal îndeplinită conform

prevederii legale mai sus menționate, indiferent de adresa de domiciliu sau reședință comunicată altor autorități în desfășurarea altor raporturi juridice.

Cunoașterea domiciliului sau a reședinței administratorului societății a cărei dizolvare se solicita poate prezenta relevanță în ceea ce privește analiza pe fond a condițiilor legale impuse de către art.237 alin.1 lit. b din Legea nr.31/1990, dar realizarea procedurii de citare cu această parte s-a îndeplinit corespunzător art.156 C.pr.civ. la adresa domiciliului ales în România.

În continuare, referitor la lipsa calității de reprezentant al consilierului juridic S.E., invocată de către apelantul reclamant prin raportare la faptul că delegația acestuia nu ar fi semnată de către administratorul (...), (...), Curtea nu poate primi critica, întrucât potrivit împuternicirii de reprezentare juridică nr.42/165642/02.05.2022 (f.42 vol. 1 dosar Tribunalul Ilfov) numitul S.E., consilier juridic este împuternicit de către (...) prin M.P., director executiv al acestei societăți. Astfel, potrivit deciziei comune nr.5/01.08.2017 a asociatului unic și a administratorului A.C., începând cu data deciziei, dna director executiv M. P. are atribuții de reprezentare similare atribuțiilor de reprezentare ale administratorului societății (...) pentru perioada în care acesta nu se află pe teritoriul României, acesta reprezentând societatea în fața tuturor instituțiilor și autorităților publice din România pentru o perioadă nedeterminată în timp.

Curtea reține că apelantul reclamant a solicitat dizolvarea societății intimate (...), în temeiul art.237 alin.1 lit. a, b Legea 31/1990, întrucât nu ar avea organe statutare, administratorul fiind dispărut, fără domiciliul sau reședința cunoscută, fiind fictive.

Cu privire la justificarea interesului în formularea cererii de dizolvare a societății mai sus menționate, apelantul reclamant a invocat faptul că este contribuabil la bugetul de stat fiind discriminat de faptul că unor societăți comerciale, cum este cazul intimatei (...) li s-a permis să funcționeze cu un administrator declarat fictiv, fără domiciliul cunoscut, cu un act constitutiv fals și fără a avea menționat Codul Numeric Personal al administratorului (...), obținând contracte publice organizate de (...) în condițiile în care, nu era autorizată sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor, avea obligații fiscale neachitate către Bugetul de Stat de 3.633.592 RON conform fișei sintetice a ANAF și nu avea un reprezentant legal/administrator în relația cu autoritatea contractantă, aspect care i-a creat grave prejudicii ca reprezentant legal al societății pe care o administrează, respective (...), operator economic, ofertant la procedurile de achiziție organizate de autoritatea contractantă (...) și care participă pe aceeași piață concurențială.

Într-adevăr, potrivit art.32 alin.(1) lit.d) C.proc.civ., „orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia: d) justifică un interes”, iar conform art.33 teza I C.proc.civ., „interesul trebuie să fie determinat, legitim, personal, născut și actual”.

Prin interes se înțelege folosul practic, material sau moral, urmărit de cel care a pus în mișcare acțiunea civilă, indiferent de forma concretă de manifestare a acesteia – cerere în justiție sau apărare de fond ori procedurală.

Pentru a stabili dacă o parte are interes în exercitarea acțiunii civile, instanța trebuie să prefigureze *folosul efectiv* pe care aceasta l-ar obține în ipoteza admiterii formei procedurale exercitate.

Interesul trebuie apreciat nu numai la momentul formulării cererii, ci acesta trebuie să subziste până la soluționarea lor definitivă.

Interesul, conform normei legale sus-citate, trebuie să fie *determinat, legitim, personal, născut și actual*. Interesul trebuie să fie *legitim*, ceea ce înseamnă că el trebuie să fie în

concordanță cu legea. Interesul, de asemenea, trebuie să fie *născut și actual*, ceea ce evocă ideea că interesul trebuie să existe atunci când se declanșează respectivul demers procesual.

Rezultă deci că un interes trecut sau unul eventual, simplamente ipotetic, nu poate justifica o cerere în justiție.

Aplicând aceste considerații teoretice la particularitățile cauzei de față, reține Curtea că apelantul reclamant nu a putut preciza și dovedi un astfel de *interes personal și actual (folosul practic urmărit prin obținerea dizolvării societății intime)*, invocând doar împrejurări cu caracter general, anume că este contribuabil la bugetul de stat, că intimata pârâta înregistrează pierderi și că nu ar respecta prevederile legale vizând funcționarea în domeniul său de activitate, aspecte, însă nu se circumscriu unui folos practic concret în raport de persoana apelantului.

Nemulțumirile apelantului reclamant cu privire la modalitatea în care funcționează societatea intimata, modalitatea în care își îndeplinește sau nu obligațiile contractuale decurgând din contracte de achiziție publică, nu pot justifica un interes legitim pentru promovarea acțiunii de față, care presupune cerințe speciale pentru dizolvarea unei societăți comerciale, respectiv lipsa organelor statutare, cu imposibilitatea întrunirii acestora, dispariția administratorului, care în final, ar conduce tot la imposibilitatea funcționării societății.

Or, această acțiune de dizolvare judiciară a unei societăți comerciale intervine ca o măsură sancționatorie contra societăților neoperaționale, cu consecința încetării existenței lor, dar, din susținerile apelantului reclamant, nu rezultă care ar fi folosul său practic urmărit prin încetarea societății intime.

Așadar, prin raportare la dispozițiile art. 33 C. proc. civ. și având în vedere petitul și finalitatea cererii de chemare în judecată, în mod corect instanța de fond a considerat că apelantul nu ar avea un interes concret raportat la persoana apelantului reclamant în acest demers judiciar.

Pentru toate aceste considerente, în temeiul art.480 alin.1 C.pr.civ., Curtea va respinge, ca nefondat, apelul.

Secția a VII - a Pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale

Contestație privind tergiversarea procesului – art. 522 Cod procedură civilă

Dispozițiile art. 522 alin. 1 și alin. 2 pct. 1 Cod procedură civilă prevăd că: „(1) Oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată.

(2) Contestația menționată la alin. (1) se poate face în următoarele cazuri: 1. Când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat; (...).”

Verificând actele și lucrările dosarului precum și referatul întocmit de greșierul de ședință, constată că la data de 10.07.2023 a fost motivată sentința civilă nr. 525/02.03.2023 pronunțată în dosarul nr. 3089/93/2021, efectuându-se și comunicarea acestei hotărâri către părți, la data de 10.07.2023, potrivit art. 427 alin. 1 Cod procedură civilă, astfel că urmează a respinge ca rămasă fără obiect contestația formulată de reclamanta contestatoare.

(Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru Cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale Decizia civilă nr.48/11.07.2023)

Asupra contestației privind tergiversarea procesului, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale la data de 23 iunie 2023, în dosarul nr..../93/2021/a1, reclamanta a formulat contestație privind tergiversarea procesului, în temeiul art. 522 alin. 2 pct. 1 raportat la art. 426 alin. (5) Cod procedură civilă, invocând împlinirea termenului prevăzut de art. 426 alin. (5) Cod procedură civilă pentru motivarea hotărârii.

În fapt, a arătat că prin hotărârea nr. 525/2023 din data de 02.03.2023 Tribunalul Ilfov a respins acțiunea formulată de reclamantă, în contradictoriu cu CNAB SA.

Arată că potrivit art. 426 alin. 5 C. proc .civ: „, hotărârea se redactează și semnează în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării, urmând ca, în cazuri temeinic motivate, acest termen să fie prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult două ori”.

Potrivit art. 522 alin. 1 C. proc. civ., Oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată. ”

Potrivit art. 522 alin. 1 pct. 1 C.proc.civ: „Contestația menționată la alin. (1) se poate face în următoarele cazuri: 1. când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat; ”.

De asemenea, arată că dispozițiile alin. 1 sunt un preambul la prevederile alin. 2, care enumera expres și limitativ cazurile în care legiuitorul a apreciat că pot fi grupate încălcările dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și predictibil, astfel cum pretinde art. 6 C. proc. civ., text care instituie un standard superior termenului rezonabil prevăzut de art. 21 alin. 3 din Constituție și art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Contestația pentru tergiversarea procesului nu este o sancțiune pentru o conduită imputabilă, ci un remediu judiciar pentru situațiile obiective reglementate de art. 522 alin. 2,

pct. 1-4 C. proc. civ., în speță, pentru depășirea termenului fix și imperativ înăuntrul căruia trebuie redactate considerentele hotărârii judecătorești.

Cu toate ca este notorie situația lipsei de personal din cadrul instanțelor și volumul de activitate deosebit de mare al judecătorilor, însă, în condițiile în care, în prezent, se înregistrează o întârziere fata de termenul maxim prevăzut de art. 426 alin. 5 C .proc. civ. apreciez ca se impune admiterea contestației.

Chiar dacă depășirea termenului trebuie să atingă un nivel suficient de relevant pentru a recurge la remediul pentru tergiversarea procesului, o întârzierea în cauza de fata este suficient de serioasă pentru ca singura soluție legală să fie aceea de admitere a contestației și de fixare a unui termen rezonabil înăuntrul căruia hotărârea să fie apoi și efectiv redactată.

Având în vedere complexitatea activității de redactare a hotărârii, raportat la obiectul cauzei, solicit instanței stabilească un termen de 10 de zile de redactare a deciziei nr. 525/2023.

În drept, își întemeiază cererea pe dispozițiile art. 522 și urm. din C.proc.civ.

În temeiul art.223 alin.3 din C.proc.civ. solicită ca judecarea cauzei sa se facă și în lipsa.

În dovedire, solicită încuviințarea probei cu înscrisuri. În cadrul probei cu înscrisuri solicită instanței să dispună atașarea dosarului nr. 3089/93/2021.

Analizând contestația, Curtea reține că dispozițiile art. 522 alin. 1 și alin. 2 pct. 1 Cod procedură civilă prevăd că: „(1) Oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată. (2) Contestația menționată la alin. (1) se poate face în următoarele cazuri: 1. Când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat; (...).”

Potrivit art. 525 alin. 1, alin. 4, alin. 5 Cod procedură civilă: „(3) Contestația se soluționează, de către instanța superioară, în complet de trei judecători și în termen de cel mult 10 zile, în camera de consiliu cu citarea părților.

Curtea, verificând actele și lucrările dosarului precum și referatul întocmit de grefierul de ședință, constată că la data de 10.07.2023 a fost motivată sentința civilă nr. 525/02.03.2023 pronunțată în dosarul nr. 3089/93/2021, efectuându-se și comunicarea acestei hotărâri către părți, la data de 10.07.2023, potrivit art. 427 alin. 1 Cod procedură civilă, astfel că urmează a respinge ca rămasă fără obiect contestația formulată de reclamanta contestatoare.

Nemotivare hotărâre judecătorească – art. 425 Cod procedură civilă

Potrivit dispozițiilor art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ., hotărârea judecătorească trebuie să menționeze, printre altele, „motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților”.

Cererea completatoare în cauză este formulată pe calea dreptului comun, astfel că prima instanță nu a procedat la analizarea ei, considerentele regăsite în hotărâre vizând exclusiv procedura ordonanței președințiale, procedură aferentă doar cererii introductive. Art. 1001 C.pr.civ. nu interzice părții să uzeze de normele cuprinse în art. 204 C.pr.civ. și să procedeze la completarea cererii inițiale de ordonanță președințială prin adăugarea unor noi petite de drept comun. O interpretare contrară ar conduce la respingerea ca inadmisibile a petitelor ce vizează măsuri definitive, cu imposibilitatea părții de a le opune instanței în mod

distinct, pe calea dreptului comun, cu respectarea termenelor și condițiilor de inițiere a conflictelor de muncă.

(Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru Cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale Decizia civilă nr.3951/17.08.2023)

Deliberând asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la data de 11.04.2023 pe rolul Tribunalului Ilfov, sub nr. .../93/2023, reclamantul CCF în contradictoriu cu pârâta ANAR, a solicitat următoarele:

- suspendarea Deciziei nr.272/29.03.2023 a Directorului General al ANAR, prin care contractul individual de muncă nr.C13/2005 a fost modificat unilateral, cu încălcarea legii, de către angajatorul ANAR;

- suspendarea Deciziei nr.252/24.03.2023 a Directorului General al ANAR, prin care se dispune de către angajatorul ANAR, cu încălcarea legii, modificarea contractului individual de muncă nr. C13/2005, precum și suspendarea tuturor actelor subsecvente încheiate de angajator în temeiul acestei Decizii;

- plata orelor de învoire necesare exercitării dreptului la apărare în cadrul acestui proces;

- executarea fără somație și fără trecerea unui termen a celor dispuse ca urmare a soluționării prezentei cereri de emitere a unei ordonanțe președințiale.

Prin sentința civilă nr. 1508/08 iunie 2023, a fost respinsă excepția lipsei de interes, invocată de pârâtă, ca neîntemeiată; a fost respinsă cererea de chemare în judecată privind pe reclamantul CCF în contradictoriu cu pârâta ANAR, ca neîntemeiată și s-a luat act că pârâta și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuieli de judecată pe cale separată.

Pentru a pronunța această sentință, instanța de fond a reținut că în lipsa unor prevederi contrare în Codul muncii, respectiv în Codul de procedură civilă, cererea de emitere a unei ordonanțe președințiale este admisibilă și într-un litigiu de muncă, singurele condiții pentru admisibilitatea ordonanței președințiale fiind cele reglementate de art. 997 C.proc.civ., condiții ce sunt, în egală măsură, cerințe de fond.

În ceea ce privește excepția lipsei de interes, invocată de pârâtă, respectiv în ceea ce privește fondul cauzei, tribunalul a reținut că, prin formularea cererii de chemare în judecată, reclamantul a afirmat un interes procesual determinat, legitim, personal, născut și actual, acesta considerând că, actele contestate, emise de pârâtă, sunt păgubitoare pentru acesta. Față de aceste considerente, tribunalul a respins excepția lipsei de interes, ca neîntemeiată.

Pe fond, tribunalul a reținut că, în ceea ce privește solicitarea reclamantului de suspendare a deciziei nr. 272/29.03.2023, respectiv în ceea ce privește solicitarea de anulare a aceleiași decizii, cererea este rămasă fără obiect în condițiile în care decizia ante-menționată a prevăzut delegarea reclamantului pe o perioadă de 60 de zile, până la data de 02.06.2023. Așadar, actul contestat a încetat să mai producă efecte pe parcursul procesului.

Referitor la capătul de cerere privind plata orelor de învoire necesare exercitării dreptului la apărare în cursul acestui proces, respectiv referitor la toate capetele de cerere din cuprinsul cererii adiționale, tribunalul a reținut că nu este îndeplinită condiția de admisibilitate a ordonanței președințiale privind neprejudicarea fondului. Astfel, tribunalul a observat că, prin toate aceste capete de cerere reclamantul solicită luarea unor măsuri cu caracter definitiv, incompatibile cu procedura ordonanței președințiale. Mai mult, tribunalul a constatat că, în ceea ce privește capetele de cerere precizate, reclamantul nu a procedat la transformarea cererii de

ordonanță președințială într-o cerere de drept comun, în conformitate cu prevederile art. 1001 C.proc.civ.

Cu privire la capătul de cerere având ca obiect suspendarea deciziei nr. 252/24.03.2023, tribunalul a reținut că, nu este îndeplinită condiția privind aparența dreptului. În acest sens, se constată că, prin această decizie, emisă de conducerea ANAR, s-a modificat anexa nr. 1 a Deciziei Directorului General al instituției, nr. 445/23.09.2021 și s-a dispus parcurgerea procedurilor legale în vederea încheierii actelor adiționale la contractele individuale de muncă. Reclamantul pretinde că, această decizie este păgubitoare prin faptul că s-a dispus înlocuirea sa din echipa constituită în temeiul Legii nr. 153/2017, pentru dezvoltarea unor proiecte finanțate din fonduri europene. Or, contrar susținerilor reclamantului, tribunalul a reținut că, prin decizia contestată s-a dispus parcurgerea procedurilor legale în vederea încheierii de acte adiționale, iar reclamantul nu a semnat un astfel de act adițional, nefiind, așadar, afectat de o modificare a contractului individual de muncă.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamantul, solicitând admiterea apelului și anularea sentinței civile atacate, sub aspectul respingerii nemotivate și nelegale a petițiilor având ca obiect:

-suspendarea Deciziei nr. 252/2023 a Directorului General al ANAR, precum și a tuturor actelor subsecvente, prin care contractul individual de muncă nr. C13/2005 a fost modificat unilateral și nelegal;

-anularea Deciziei nr. 272/2023 a Directorului General al ANAR, prin care contractul individual de muncă C13/2005 a fost modificat unilateral și nelegal;

-anularea Deciziei nr. 252/2023 a Directorului General al ANAR, precum și a tuturor actelor subsecvente, prin care contractul individual de muncă C13/2005 a fost modificat unilateral și nelegal, precum și repunerea părților în situația anterioară și repararea prejudiciului constând în veniturile nerealizate, actualizate cu rata inflației și dobânda legală până la data executării hotărârilor judecătorești;

-anularea informării din data de 03.04.2023 și a Actului adițional la CIM emis în aceeași dată, precum și repunerea părților în situația anterioară și repararea prejudiciului constând în veniturile nerealizate, actualizate cu rata inflației și dobânda legală până la data executării hotărârilor judecătorești;

-anularea mandatelor nr.8452/DL/2023 și nr.8451/SL/2023 ale Directorului general al ANAR, precum și parțial, în ceea ce privește art.11 a Hotărârii nr. 217/2023 a AGA a Exploatare Sistem Zonal Prahova SA, precum și repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciului constând în neîncasarea indemnizațiilor de ședință, actualizate cu rata inflației și dobânda legală până la data executării hotărârilor judecătorești;

-interzicerea măsurilor de mai sus, precum și a oricăror alte măsuri echivalente, în sensul art. 22 din Legea nr. 361/2022;

-aplicarea unei amenzi civile în cuantumul prevăzut la art. 22 alin. (7) din legea nr. 361/2022

-obligarea la publicarea într-un cotidian național și pe pagina de internet a pârâtei a unui extras din hotărârea judecătorească prin care a fost constatată încălcarea art. 22 din Legea nr. 361/2022, până la executarea hotărârii judecătorești, cu consecința trimiterii cauzei la aceeași instanță pentru rejudecarea cererii de suspendare a Deciziei nr. 252/2023 și judecata pe fond a petițiilor sus-amintite din cererea completatoare.

În motivarea cererii de apel, a arătat apelantul că considerentele hotărârii atacate nu respecta structura prevăzută de art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ., în realitate lipsind motivarea pentru o parte a cererilor deduse judecătii, iar considerentele expuse în mod sumar sunt, pe de altă parte, contradictorii.

În privința modului de soluționare a cererii de suspendare a Deciziei nr. 252/2023 a Directorului General, s-a arătat că în mod greșit s-a susținut că nu este îndeplinită condiția aparentei dreptului, fiind evidentă contradicția între motivele care au stat la baza analizei lipsei de interes și cele care au fundamentat lipsa de obiect în cazul cererii de suspendare și anulare a Deciziei nr. 272/2023 a Directorului General al ANAR.

Referitor la modul de soluționare a cererii de suspendare a Deciziei nr. 252/2023, s-a mai susținut că instanța nu a avut în vedere că acest act emis de angajator este unul generator de efecte juridice, chiar și la momentul judecării, precum și în prezent, sub aspectul conținutului raportului de muncă, întrucât a modificat anexa unei alte Decizii, de asemenea act producător de efecte în legătură cu propriul CIM, în sensul eliminării sale dintr-o echipa de proiect.

S-a mai arătat că prima consecință a acestui act a fost modificarea veniturilor sale salariale, în sensul diminuării, întrucât angajatorul nu a ținut cont de vreo eventuală semnare a unui act adițional, așa cum chiar Decizia nr.252/2023 prevedea, utilizând doar Decizia nr. 252/2023 pentru a-i reduce veniturile salariale.

Totodată, a subliniat că a supus analizei instanței legalitatea acestui act, atât sub aspectul suspendării, cât și al anularii, potrivit procedurii ordonanței președințiale, respectiv de drept comun, fără însă ca instanța să procedeze în consecință.

Cu referire la Decizia nr. 272/2023, în situația cererii de anulare a acestui act, s-a arătat că lipsa de obiect (invocată de instanță) ar fi intervenit dacă emitentul ar fi dispus o măsură în acest sens, prin care ar fi anihilat efectele emiterii actului (anulare, revocare, înlocuire etc).

Însă, s-a arătat că acest act atacat a produs consecințe în planul raportului de muncă, aducându-i vătămarile expuse prin cererea de chemare în judecată, așa cum a fost completată, iar toate aceste aspecte este necesar a fi supuse analizei instanței, fapt care, potrivit hotărârii de fond, încă nu a fost realizat, interesul unei astfel de analize fiind reclamat de solicitările întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 361/2023.

De asemenea, cu privire la celelalte capete de cerere din acțiunea completatoare (altele decât cele privind Deciziile nr. 252/2023 și nr. 272/2023), întemeiate pe normele de drept comun procedural, în raport de temeiul de drept al solicitării, anume art. 22 și art. 23 din Legea nr. 361/2023, s-a arătat că instanța nu a expus niciun considerent, lipsind astfel total motivarea și, în acest mod, nefiind soluționat fondul cauzei.

În susținere, s-a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri.

În drept, a invocat art. 466, art. 468 alin. (1), art. 470 alin. (5), art. 471 alin. (1) și art. 480 alin. (3) C.pr.civ.

Intimata a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului, cu consecința menținerii sentinței nr. 1508/08.06.2023, pronunțată de Tribunalul Ilfov-Secția civilă, ca legală și temeinică.

În apărare, a arătat că, față de natura contractuală a raportului juridic creat prin încheierea actelor adiționale la C.I.M., simpla emiterie a Deciziei nr. 252/24.03.2023, neurmată de încheierea unui act adițional prin care părțile să agreeze încetarea desfășurării de activități în cadrul proiectului nu produce niciun fel de efecte.

S-a mai arătat că apelantul-reclamant nu a înțeles să transforme cererea de ordonanță președințială într-o cerere de drept comun, astfel cum prevăd dispozițiile art. 1001 C.pr.civ., ci a menționat (ultima filă a cererii completatoare) că solicită instanței să se pronunțe atât în sensul celor solicitate prin cererea de ordonanță președințială, cât și asupra celor solicitate prin cererea completatoare - menținând practic cadrul procesual inițial, acela al ordonanței președințiale.

A susținut intimata că prima instanță a analizat solicitările reclamantului prin raportare la condițiile de admisibilitate a ordonanței președințiale, precum și prin raportare la înscrisurile depuse la dosarul cauzei, și a motivat soluția de respingere a cererii de ordonanță președințială expunând și argumentând propriul raționament juridic, fiind pe deplin respectate exigentele art. 425 lit. b) C.pr.civ.

În ceea ce privește cererea de suspendare a deciziei de delegare, respectiv Decizia nr. 272/29.03.2023, s-a învederat că aceasta a rămas fără obiect, măsura delegării fiind dispusă pe o perioadă limitată, de 60 de zile, perioadă ce a expirat în cursul procesului.

În privința capătului de cerere având ca obiect suspendarea Deciziei nr. 252/24.03.2023, precum și a tuturor actelor subsecvente încheiate de angajator în temeiul acestei Decizii, s-a apreciat că în mod corect a reținut instanța de fond că nu este îndeplinită condiția aparenței dreptului, prin aceea că simpla emitere a Deciziei nr. 252/24.03.2023, neurmată de încheierea unui act adițional prin care părțile sa agreeze încetarea desfășurării de activități în cadrul proiectului nu produce niciun fel de efecte.

În apărare, a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri.

În drept, au fost invocate prevederile art. 205 C.pr.civ.

Analizând apelul formulat, Curtea reține că este fondat, pentru următoarele considerente:

Curtea apreciază întemeiată critica apelantului referitoare la nemotivarea hotărârii judecătorești în ceea ce privește cererea completatoare a acțiunii inițiale, cererea înregistrată la prima instanță la data de 02.05.2023.

Astfel, se reține că potrivit dispozițiilor art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ., hotărârea judecătorească trebuie să menționeze, printre altele, „motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților”.

În mod necesar, o hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care trebuie să se raporteze, pe de o parte, la susținerile și apărările părților, iar, pe de altă parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecății.

Motivarea este, prin urmare, un element esențial al unei hotărâri judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar. Obligatorietatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 21 alin. (3) din Constituția României și art. 6 par. 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Orice parte în cadrul unei proceduri are așadar dreptul de a prezenta judecătorului observațiile și argumentele sale și de a pretinde organului judiciar să le examineze pe acestea în mod efectiv. Dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă observațiile părților sunt corect examinate de către instanță, instanță care are în mod necesar

obligăția de a proceda la un examen efectiv al motivelor de fapt și de drept invocate prin cererea de chemare în judecată.

În acest context, observă Curtea că prin cererea introductivă reclamantul a solicitat, pe calea ordonanței președințiale, suspendarea Deciziilor nr. 272/29.03.2023 și nr. 252/24.03.2023 emise de Directorul general al ANAR, precum și plata orelor de învoire necesare exercitării dreptului la apărare în cadrul acestui proces.

La data de 02.05.2023, aceeași parte a formulat o completare a acțiunii inițiale prin care a solicitat anularea Deciziilor nr. 272/29.03.2023 și nr. 252/24.03.2023, anularea informării emise la data de 03.04.2023, anularea actului adițional la contractul individual de muncă, anularea mandatelor înregistrate sub nr. 8452/SL/2023 și nr. 8451/SL2023, anularea art. 11 din Hotărârea nr. 217/2023, repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciului constând în veniturile nerealizate, actualizate cu rata inflației, plata dobânzii legale aferente, interzicerea măsurilor de mai sus și a oricăror alte măsuri echivalente în vederea încetării formelor de represalii interzise de art. 22 din Legea nr. 361/2022, obligarea la publicarea într-un cotidian național și pe pagina de internet a instituției pârâte a unui extras din hotărârea judecătorească ce se va pronunța.

În cuprinsul cererii completatoare, se menționează că se mențin petitele formulate pe calea ordonanței președințiale, cererea completatoare fiind întemeiată în drept pe dispozițiile art. 204 C.pr.civ., ale art. 22, 23 din Legea nr. 361/2022, ale art. 1386 C.civ. și pe prevederile Codului muncii.

Observă instanța că, distinct de cererea introductivă, cererea completatoare este formulată pe calea dreptului comun, astfel că prima instanță nu a procedat la analizarea ei, considerentele regăsite în hotărâre vizând exclusiv procedura ordonanței președințiale, procedură aferentă doar cererii introductive.

Se mai reține că art. 1001 C.pr.civ., la care prima instanță a făcut referire, nu este incident în speță, din cuprinsul cererii completatoare rezultând că partea reclamantă nu a procedat la transformarea cererii de ordonanță președințială într-o cerere de drept comun, ci a adăugat noi petite de drept comun cererii inițiale de ordonanță președințială.

Mai trebuie arătat și aspectul că art. 1001 C.pr.civ. nu interzice părții să uzeze de normele cuprinse în art. 204 C.pr.civ. și să procedeze la completarea cererii inițiale de ordonanță președințială prin adăugarea unor noi petite de drept comun. O interpretare contrară ar conduce la respingerea ca inadmisibile a petitelor ce vizează măsuri definitive, cu imposibilitatea părții de a le opune instanței în mod distinct, pe calea dreptului comun, cu respectarea termenelor și condițiilor de inițiere a conflictelor de muncă.

În consecință, se reține că prima instanță nu a intrat în cercetarea fondului cererii completatoare, partea reclamantă solicitând prin cererea de apel trimiterea cauzei spre rejudecare, astfel că în temeiul art. 480 alin. (3) C.pr.civ., apelul va fi admis, anulat în parte sentința apelată și trimisă cauza spre rejudecare primei instanțe cu privire la cererea de completare a acțiunii inițiale, cerere înregistrată la data de 02.05.2023.

Se va menține în rest sentința apelată, observând Curtea că, în mod legal, a apreciat prima instanță că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a cererii inițiale de ordonanță președințială.

Astfel, se observă că potrivit art. 997 C.pr.civ., condițiile de admisibilitate a unei ordonanțe președințiale sunt următoarele: aparența de drept, urgența, caracterul vremelnic al

măsurii, neprejudicarea fondului. Aceste condiții sunt cumulative, neîndeplinirea uneia dintre ele conducând la respingerea cererii de ordonanță președințială.

În ceea ce privește petitul vizând suspendarea Deciziei nr. 272/29.03.2023, Curtea reține că nu este îndeplinită condiția urgenței, în contextul în care măsura delegării reclamantului prin respectivul act a încetat la data de 02.06.2023, anterior pronunțării hotărârii atacate, dar și soluționării prezentei căi de atac.

O eventuală suspendare a Deciziei nr. 272/29.03.2023 nu se justifică din perspectiva urgenței, având în vedere că actul nu mai este producător de efecte juridice și nici păgubitor pentru partea apelantă.

O astfel de concluzie nu este în contradicție cu soluția primei instanțe de respingere ca neîntemeiată a excepției lipsei de interes, interesul fiind o condiție de exercitare a oricărei acțiuni civile, iar urgența o condiție de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială.

Existența interesului reclamantului în demersul judiciar inițiat, reținută de prima instanță, nu conduce în mod automat la îndeplinirea cerințelor de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială, ci presupune analizarea acestora în raport de fiecare petit formulat de parte în procedura specială reglementată de art. 997 și urm. C.pr.civ.

În continuare, Curtea reține, ca și prima instanță, cu referire la cererea de suspendare a Deciziei nr. 252/24.03.2023, prin care s-a modificat anexa nr. 1 a Deciziei Directorului General al instituției nr. 445/23.09.2021 și s-a dispus parcurgerea procedurilor legale în vederea încheierii actelor adiționale la contractele individuale de muncă, că aparența dreptului nu este în favoarea reclamantului. În acest sens, se reține că reclamantul nu a semnat actul adițional emis în considerarea Deciziei a cărei suspendare se solicită, înscris atașat cererii completatoare, astfel încât respectiva Decizie nu ar trebui să producă efecte față de acesta. În plus, din cuprinsul acesteia, rezultă că stabilirea persoanelor implicate în proiectul P.O.I.M 2014-2020, urma să se facă în condițiile Codului muncii, prin încheierea unor acte adiționale, astfel încât la nivel aparent, respectiva decizie nu este afectată de viciul nelegalității.

Referitor la petitul plata orelor de învoire necesare exercitării dreptului la apărare în cadrul acestui proces, Curtea constată că măsura ce se solicită a fi dispusă nu are caracter vremelnic, ci definitiv, astfel că ea este exclusă din aria de aplicare a procedurii ordonanței președințiale.

Reconstituire vechime în muncă – art. 279 Codul muncii

Având în vedere dispozițiile art. 279 din Legea nr. 53/2003, vechimea în muncă stabilită până la data de 31 decembrie 2010 se poate reconstitui, la cererea persoanei care nu posedă carnet de muncă, de către instanța judecătorească competentă să soluționeze conflictele de muncă, pe baza înscrisurilor sau a altor probe din care să rezulte existența raporturilor de muncă.

În prezenta cauză, probele administrate sunt echivoce și nu conduc la stabilirea cu certitudine a raporturilor de muncă între reclamantul apelant și pârâta intimată, cum corect a hotărât și prima instanță. Societatea intimată a transmis faptul că nu există înscrisuri privind prestarea activității de către reclamantul apelant în favoarea sa în perioada indicată, nu există state de plată pe numele reclamantului. Perioada august 1985 – ianuarie 1992 nu figurează în carnetul de muncă, deși sunt înscrise perioade anterioare și ulterioare acestui interval.

(Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru Cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale Decizia civilă nr.3972/04.09.2023)

Deliberând asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Giurgiu la data de 18.02.2022 sub nr. .../122/2022, reclamantul TF a chemat în judecată pârâta SC V6 SA, pentru ca, prin hotărâre judecătorească, să se constate că în perioada iulie 1985 - ianuarie 1992 și-a desfășurat activitatea în cadrul pârâtei în funcția de instrumentist baterie.

Prin sentința civilă nr.420 din data de 27.10.2022 pronunțată de Tribunalul Giurgiu Secția Civilă, în dosarul nr. .../122/2022, a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

În considerentele hotărârii judecătorești, instanța de fond a reținut că reclamantul TF a chemat în judecată pârâta SC V6 SA, pentru a se constata că în perioada iulie 1985 – ianuarie 1992 a lucrat în cadrul pârâtei, în funcția de instrumentist baterie.

Potrivit art. 279 din Codul muncii: „(1) Vechimea în muncă stabilită până la data de 31 decembrie 2010 se probează cu carnetul de muncă.

(2) După data abrogării Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, cu modificările ulterioare, vechimea în muncă stabilită până la data de 31 decembrie 2010 se reconstituie, la cererea persoanei care nu posedă carnet de muncă, de către instanța judecătorească competentă să soluționeze conflictele de muncă, pe baza înscrisurilor sau a altor probe din care să rezulte existența raporturilor de muncă. Cererile de reconstituire formulate anterior datei abrogării Decretului nr. 92/1976, cu modificările ulterioare, se vor soluționa potrivit dispozițiilor acestui act normativ”. Angajatorii care păstrează și completează carnetele de muncă le vor elibera titularilor în mod eșalonat, până la data de 30 iunie 2011, pe baza de proces-verbal individual de predare-primire. Inspectoratele teritoriale de muncă ce dețin carnetele de muncă ale salariaților le vor elibera până la data prevăzută la alin. 3, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse”.

Or, persoanelor care au prestat activitate în cadrul fostelor societăți comerciale, li s-a întocmit carnet de muncă.

Potrivit art. 9 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, „(1) Vechimea în muncă ce se ia în considerare la stabilirea pensiilor pentru muncă depusă este timpul cât o persoană a fost încadrată în baza unui contract de muncă.

(2) Dovada vechimii în muncă, în vederea pensionării, se face prin carnetul de muncă, întocmit conform legii”.

Potrivit art. 5 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, „(1) În sistemul public sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I. persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă și funcționarii publici;

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare ce se suportă din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri;

IV. persoanele care realizează un venit brut pe an calendaristic, echivalent cu cel puțin 3 salarii medii brute pe economie, și care se află în una dintre situațiile următoare:

- a) asociat unic, asociați, comanditari sau acționari;
- b) administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare sau de management;
- c) membri ai asociației familiale;
- d) persoane autorizate să desfășoare activități independente;
- e) persoane angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurații acestora;
- f) proprietari și/sau arendași de suprafețe agricole și forestiere;
- g) persoane care desfășoară activități agricole în cadrul gospodăriilor individuale sau activități private în domeniul forestier;
- h) membri ai societăților agricole sau ai altor forme de asociere din agricultură;
- i) persoane care desfășoară activități în unitățile de cult recunoscute potrivit legii și care nu au încheiat contract individual de muncă;

V. persoanele care realizează prin cumul venituri brute pe an calendaristic, echivalente cu cel puțin 3 salarii medii brute pe economie, și care se regăsesc în două sau mai multe situații prevăzute la pct. IV;

VI. persoanele care, exclusiv pe bază de convenții civile de prestări de servicii, realizează un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin 3 salarii medii brute pe economie, cu excepția beneficiarilor unei pensii de limită de vârstă.

(2) Se pot asigura în sistemul public, pe bază de contract de asigurare, în condițiile prezentei legi, persoanele care se regăsesc în situațiile prevăzute la alin. (1) și care doresc să își completeze venitul asigurat până la plafonul prevăzut de lege, precum și alte persoane care nu se regăsesc în situațiile prevăzute la alin. (1).

(3) Salariul mediu brut pe economie pentru anul următor se prognozează și se face public de către CNPAS până la data de 31 decembrie a anului curent.

De asemenea, dispozițiile Art. 1 din Legea nr. 3/1977 prevăd că: „(1) În R.S.R. au dreptul la pensie toți cetățenii care au depus o muncă utilă societății în sectoarele producției materiale și social-culturale.

(2) Pensia se stabilește în raport de contribuția adusă de fiecare om al muncii la dezvoltarea societății, potrivit principiului socialist al retribuiri după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii și se diferențiază în funcție de vechimea în muncă, retribuirea avută și grupa de muncă”, iar art. 8 din Legea nr. 19/2000 prevede că: „(1) Constituie stagiul de cotizare perioadele în care persoanele au plătit contribuții de asigurări sociale în sistemul public din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care România este parte”.

Reține, totodată, instanța că, în cauză, nu s-a făcut dovada încheierii unor raporturi de muncă, neexistând la dosarul cauzei niciun început de dovadă în acest sens.

Totodată se reține că, în cauză, nu s-au depus înscrieri și nu s-au administrat probe de natură să ateste pertinent existența unor raporturi juridice de muncă, în baza unui contract de muncă intervenit între reclamant și SC V6 SA, că în considerarea acestor raporturi juridice de muncă s-au virat contribuțiile de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale, în temeiul dispozițiilor normative aplicabile în materie.

Simpla afirmație a martorilor că au lucrat cu reclamantul sau „...deși eram angajați cu contract de muncă, nu era trecută vechimea pe contractul de muncă, pentru că așa era obiceiul”, nu sunt suficiente pentru reconstituirea perioadei lucrată la SC V6 SA.

De asemenea, martorul TGG a declarat inițial că: „Atât eu cât și reclamantul eram angajați cu contract individual de muncă...”, ulterior arătând că: „Eu nu am fost angajat cu contract de muncă în cadrul pârâtei deoarece aveam o activitate primară, și anume predatul, această ocupație fiind una secundară”.

Prin urmare, din înscrisurile administrate în cauză nu rezultă că reclamantul a achitat pentru perioada iulie 1985 – ianuarie 1992 contribuțiile către bugetele speciale de stat, respectiv contribuțiile reprezentând CAS și pensie suplimentară.

Legea nr. 27/1966 prevedea că plata contribuției de asigurări sociale era datorată de angajator și se calcula prin raportare la venitul brut realizat de angajat.

Prin art. 1 Decretul nr. 389/1972 cu privire la contribuția pentru asigurările sociale de stat se dispunea ca angajatorii să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat o contribuție de 15% asupra câștigului brut realizat de personalul lor salariat.

Prin Legea nr. 49/1992 pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale a fost modificat și completat art. 1 alin. (1) din Decretul nr. 389/1972, sus menționat și s-a stabilit contribuția de asigurări sociale în cuantum de 25% asupra câștigului brut.

Așadar, aceste acte normative prevăd condițiile legale în care veniturile (sporurile) trebuie avute în vedere la determinarea punctajului mediu anual, fiind acordate și prin Legea nr. 57/1974, Decretul nr. 335/1983 și Legea nr. 49/1992, și care pot fi valorificate dacă au făcut parte din baza de calcul a pensiei.

De asemenea, potrivit doctrinei în materie, persoana care solicită reconstituirea trebuie să alăture cererii sale înscrisuri, din care să rezulte neechivoc că între părți a existat un raport juridic de muncă, precum și probe privind imposibilitatea obținerii actelor necesare pentru dovedirea situațiilor privind raporturile juridice de muncă, ceea ce în speță nu s-a dovedit.

Astfel, la dosar nu s-au depus acte din conținutul cărora să rezulte executarea Contractului Individual de Muncă, faptul că s-au achitat contribuții de asigurări sociale la bugetul de asigurări sociale în condițiile Legii nr. 3/1977 sau Legii nr. 19/2000.

Pentru aceste considerente, tribunalul va respinge cererea formulată de reclamantul TF în contradictoriu cu pârâta SC V6 SA, ca neîntemeiată.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel, în termen legal și motivat, reclamantul TF.

În motivarea apelului, întemeiat în drept pe dispozițiile art.466 și următoarele din C.pr.civ., apelantul a solicitat admiterea apelului.

Arată că în perioada în care a fost angajat în cadrul SC V6 SA a lucrat împreună cu alți colegi, au desfășurat activitatea într-o formație de muzică ușoară, participând la diferite evenimente, zilnic făcea repetiții circa patru - cinci ore, iar între orele 18-22 își desfășura activitatea în diferite locații, în funcție de cum erau repartizați. Având în vedere faptul că specificul acelei perioade constă în faptul că sâmbăta și duminica avea anumite evenimente unde erau repartizați, luna avea zi liberă.

Menționează că pe data de 10.11.2021 a solicitat eliberarea adeverințelor din care să reiasă perioada în care a fost angajat în cadrul SC V 6 SA, însă nici până în prezent nu a primit un răspuns de la aceasta societate.

Instanța investită cu judecarea cererii formulate în mod greșit a respins acțiunea formulată ca neîntemeiată, pe următoarele considerente:

a) nu a făcut dovada încheierii unor raporturi de muncă deoarece nu a depus niciun înscris în acest sens;

b) nu a făcut dovada ca i-au fost reținute și virate în această perioadă contribuțiile de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale în temeiul dispozițiilor normative aplicabile în materie;

c) unul din martorii propuși, respectiv TGG a declarat ca el nu a fost angajat cu contract de munca în cadrul paratei deoarece avea o activitate în care era angajat cu contract de munca, respectiv în învățământ, activitatea împreună cu ei fiind una secundară.

Instanța de fond a demonstrat pe baza acestor considerente ca, deși invocă faptul ca în perioada pentru care a solicitat reconstituirea vechimii în munca, existau prevederi legale clare prin care se reținea contribuția pentru asigurările sociale, enumerând aceste prevederi și considerând ca pentru această perioadă (exemplu 85- 90) își permitea cineva să retina aceste sume și să nu le vireze la bugetul statului socialist.

Cu privire la faptul ca nu a adus niciun înscris cu care să facă dovada ca a fost angajat la societatea parată, învederează instanței de apel ca lipsa acestor înscrisuri l-a determinat să formuleze cererea de chemare în judecată.

Cu privire la declarația martorului TGG, acesta îi poate fi aplicată lui și ea este corectă, acesta având însă un contract de colaborare ca artist liber profesionist. În perioada respectivă, prevederile legale permiteau încheierea unor astfel de contracte. De altfel, personal a avut o astfel de colaborare, respectiv în perioada 1983-1985 când figura cu carnet de munca la IJPIP Giurgiu și avea și contract de colaborare ca artist liber profesionist la ICSAAP Giurgiu-Restaurantul Russe.

Instanța de fond, din punctul său de vedere, a dat o interpretare greșită textelor legale și nu a dorit să soluționeze în mod legal cererea formulată, considerând ca în perioada așa-zis socialistă era o persoană care desfășura o activitate privată în restaurantele din București. De altfel, instanța de fond nu face nicio referire la declarația celui alt martor audiat, respectiv MLN, martor care a declarat ca a desfășurat aceeași activitate, având contracte cu societatea parată.

Potrivit art. 279 alin (2) Codul muncii, vechimea în munca stabilită până la data de 31.12.2010 se reconstituie, la cererea persoanei care nu posedă carnet de munca, de către instanța judecătorească competentă să soluționeze conflictele de munca pe baza înscrisurilor sau a altor probe din care să rezulte existența raporturilor de munca.

Angajatorii care păstrează și completează carnetele de munca le vor elibera titularilor în mod eșalonat până la data de 30.06.2011, pe baza de proces verbal individual de predare primire.

Inspectoratele teritoriale de munca ce dețin carnetele de munca ale salariaților le vor elibera până la data prevăzută în lege, în condițiile stabilite prin Ordin al Ministrului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

În dovedirea apelului solicită proba cu înscrisuri și martori.

Intimata-pârâtă nu a formulat întâmpinare.

Analizând actele și lucrările dosarului, prin raportare la criticile efectuate în apel, în conformitate cu dispozițiile art.477 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Curtea reține următoarele:

Reclamantul apelant solicită să se constate că a prestat activitate în cadrul pârâtei, în perioada iulie 1985 – ianuarie 1992, în cadrul unui raport juridic de dreptul muncii. Curtea constată că, similar legii nr. 53/2003, și în temeiul Legii nr. 10/1972, aplicabilă în perioada dedusă judecării, raporturile de muncă aveau ca temei încheierea unui contract individual de muncă, așa cum dispunea art. 64 din acea lege, care se încheie în scris și va cuprinde clauze

privind obligația persoanei încadrate în muncă de a-și îndeplini sarcinile ce-i revin, cu respectarea ordinii și disciplinei, a legilor, îndatorirea unității de a asigura condiții corespunzătoare pentru buna desfășurare a activității, de a remunera în raport cu munca prestată și de a-i acorda celelalte drepturi ce i se cuvin, precum și alte clauze stabilite de părți.

Potrivit art. 137 din Legea nr. 10/1972: „(1) Timpul cât o persoană a desfășurat activitate pe baza unui contract de muncă constituie vechime în muncă. De asemenea, constituie vechime în muncă și alte perioade de timp prevăzute de lege.

(2) Condițiile în care o persoană încadrată are vechime în muncă, vechime neîntreruptă în muncă, vechime neîntreruptă în aceeași unitate, vechime în funcție, meserie sau profesie, precum și modul de calcul al acestora, sînt stabilite de lege, iar dovada se face cu carnetul de muncă și cu alte acte sau mijloace de dovadă, în condițiile legii.

(3) Unitatea este obligată să elibereze persoanelor încadrate în muncă, la încetarea contractului de muncă, carnetul de muncă, completat cu toate datele la zi”.

Potrivit art. 9 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, „(1) Vechimea în muncă ce se ia în considerare la stabilirea pensiilor pentru muncă depusă este timpul cât o persoană a fost încadrată în baza unui contract de muncă.

(2) Dovada vechimii în muncă, în vederea pensionării, se face prin carnetul de muncă, întocmit conform legii”.

Având în vedere dispozițiile art. 279 din Legea nr. 53/2003, vechimea în muncă stabilită până la data de 31 decembrie 2010 se poate reconstitui, la cererea persoanei care nu posedă carnet de muncă, de către instanța judecătorească competentă să soluționeze conflictele de muncă, pe baza înscrisurilor sau a altor probe din care să rezulte existența raporturilor de muncă.

În prezenta cauză, probele administrate sunt echivoce și nu conduc la stabilirea cu certitudine a raporturilor de muncă între reclamantul apelant și pârâta intimată, cum corect a hotărât și prima instanță.

Societatea intimată a transmis faptul că nu există înscrisuri privind prestarea activității de către reclamantul apelant în favoarea sa în perioada indicată, nu există state de plată pe numele reclamantului. Perioada august 1985 – ianuarie 1992 nu figurează în carnetul de muncă, deși în copie la dosarul de fond, deși sunt înscrise perioade anterioare și ulterioare acestui interval.

Declarația martorului TGG nu este concludentă întrucât este contradictorie, deși inițial a arătat că aveau încheiate contracte de muncă, ulterior a declarat că el nu avea un astfel de contract deoarece activitatea principală era în învățământ, prin urmare, și mențiunea privind contractul de muncă al reclamantului apare ca incertă. În privința declarației martorului MLN, se reține că și acesta a arătat că toți aveau contract de muncă, semneau state de salarii, dar obiceiul era să nu se treacă vechimea în carnetul de muncă, declarația neputând fi avută în vedere ca o dovadă certă a susținerii reclamantului, întrucât nu este rezonabilă afirmația că obiceiul era să nu se treacă vechimea în muncă, care nu se coroborează cu nici o altă probă și nu toți cei care prestau activitatea erau angajați cu contract individual de muncă, cel puțin nu și celălalt martor.

Înscrisurile pe care apelantul le-a depus în dosarul de apel nu pot fi avute în vedere la reținerea situației de fapt ce interesează în cauză, deoarece privesc o perioadă anterioară celei deduse judecării și un alt angajator, neputând primi valoare nici de prezumție simplă în condițiile art. 329 Cod procedură civilă.

Susținerea apelantului reclamant că prima instanță a dat o interpretare greșită textelor legale și nu a dorit să soluționeze cererea în mod legal este vădit nefondată, atât timp cât nu există dovada relațiilor de muncă dintre părți, în cadrul unui contract individual de muncă, pentru că doar în aceste condiții activitatea reprezintă vechime în muncă, acesta fiind și scopul urmărit de apelantul reclamant.

Argumentul acestuia că nu era posibil în acea perioadă să nu se rețină contribuțiile de asigurări sociale este unul pur abstract, fără legătură cu realitatea probelor din dosar, care nu sunt în sensul existenței unui contract individual de muncă.

Pentru aceste considerente și pentru cele expuse de prima instanță pe care și le însușește, în temeiul art. 480 Cod procedură civilă, Curtea constată că apelul nu este fondat și-l va respinge ca atare.

Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal

Suspendarea actului administrativ. Caz bine justificat. Nemotivarea actului administrativ

Din perspectiva cazului bine justificat, Curtea reține, similar primei instanțe, faptul că motivarea unui act administrativ reprezintă o condiție de fond, esențială, pentru validitatea acestuia, iar omisiunea autorității publice emitente de a-și expune propriul raționament care a determinat emiterea acestuia lipsește pe beneficiarul acestuia de posibilitatea concretă de a înțelege rațiunea emiterii acestuia și de a îl contesta sub aspectul legalității, în contextul în care prevederile normative pe care a fost întemeiat stabilesc ipoteze diferite de aplicabilitate, respectiv fie raportate la situația în care au fost identificate construcții executate fără autorizație de construire pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al statului, fie la situația în care au fost identificate construcții, lucrări și amenajări cu caracter provizoriu executate pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al județelor, municipiilor, orașelor și comunelor.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 1970/21.09.2023)

Prin sentința civilă nr... pronunțată de Tribunalul București- Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal a fost admisă cererea de suspendare executare formulată de pe reclamanta X în contradictoriu cu pârâțul PRIMARUL SECTORULUI AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, dispunându-se suspendarea executării Dispoziției nr. X din 17.01.2023 emis de Primarul Sectorului al Municipiului București până la soluționarea definitivă a acțiunii de fond.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâțul Primarului Sectorului București, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței și, în rejudecare, respingerea cererii de suspendare a executării ca neîntemeiată.

Împotriva aceleiași sentințe a formulat recurs și reclamanta, aceasta solicitând admiterea recursului, casarea în parte a sentinței recurate, iar în rejudecare, respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a Sectorului București, consecința fiind admiterea acțiunii și în contradictoriu cu acesta din urmă.

Recurenta-reclamantă a formulat întâmpinare față de recursul exercitat în cauză de către recurentul-pârât, solicitând respingerea recursului ca neîntemeiat și obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

Considerentele și soluția Curții asupra recursurilor:

Deliberând asupra recursurilor formulate, prin prisma criticilor formulate, a susținerilor părților, a dispozițiilor legale aplicabile, precum și a sentinței recurate, Curtea constată că sunt nefondate.

Referitor la recursul exercitat de către recurentul-pârât PRIMARUL SECTORULUI.. AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, se reține că, prin cererea introductivă recurenta-reclamantă a solicitat în contradictoriu cu recurentul-pârât și intimatul-pârât Sectorul al Mun. București, în temeiul dispozițiilor art. 14 din Legea nr.554/2004, suspendarea executării dispoziției nr. emisă de recurentul-pârât în temeiul dispozițiilor art. 33 din Legea nr.50/1991, prin care a dispus desființarea pe cale administrativă a imobilelor-construcții situate pe domeniul privat al Mun. București, aflat în administrarea Primăriei Sectorului X București, din X, imobile care aparțin recurentei-reclamante, în contextul în care prin referatul întocmit în vederea emiterii acestei dispoziții, referitor la aceste construcții, s-a reținut, în esență, că nu ar exista pentru aceste construcții documentele necesare pentru amplasarea acestora pe terenul Mun. București, aflat în domeniul privat al acestuia, în administrarea Sectorului X București.

În acest context, Curtea apreciază că în mod judicios prima instanță a constatat, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 14 din Legea nr.554/2004, raportat la prevederile art. 2 alin. 1 lit. ș) și lit.) din același act normativ, îndeplinirea în mod cumulativ a condițiilor vizând cazul bine justificat și paguba iminentă.

Din perspectiva cazului bine justificat, Curtea reține, similar primei instanțe, faptul că motivarea unui act administrativ reprezintă o condiție de fond, esențială, pentru validitatea acestuia, iar omisiunea autorității publice emitente de a-și expune propriul raționament care a determinat emiterea acestuia lipsește pe beneficiarul acestuia de posibilitatea concretă de a înțelege rațiunea emiterii acestuia și de a îl contesta sub aspectul legalității, în contextul în care prevederile normative pe care a fost întemeiat stabilesc ipoteze diferite de aplicabilitate, respectiv fie raportate la situația în care au fost identificate construcții executate fără autorizație de construire pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al statului, fie la situația în care au fost identificate construcții, lucrări și amenajări cu caracter provizoriu executate pe terenuri aparținând domeniului public sau privat al județelor, municipiilor, orașelor și comunelor.

Astfel, din conținutul dispoziției în cauză, cât și al documentației pe care aceasta se sprijină, nu rezultă dacă construcțiile în cauză fac parte din prima sau din cea de-a doua categorie de construcții prevăzute de dispozițiile de drept material aplicabile litigiului, respectiv dacă acestea sunt construcții edificate fără autorizații pe domeniul privat al statului sau construcții autorizate, dar cu caracter provizoriu, executate pe domeniul privat al unității administrativ-teritoriale.

O astfel de contradicție cel puțin formală echivalează cu existența unei situații de fapt care exprimă o evidentă îndoială asupra legalității dispoziției în cauză, împrejurarea autorizării construcțiilor urmând a fi însă verificată pe fondul cauzei având ca obiect anularea actului administrativ.

Prin urmare, în condițiile în care recurenta-reclamantă se află în imposibilitate de a-și exercita dreptul la apărare prin raportare la absența identificării ipotezei normative aplicabile construcțiilor deținute de către aceasta, în mod judicios prima instanță a reținut că nu este permisă verificarea legalității dispoziției, fapt care conduce la concluzia existenței condiției cazului bine justificat impusă pentru suspendarea executării acesteia.

Referitor la paguba iminentă, Curtea reține, de asemenea, că în mod corect prin sentința recurată s-a apreciat că această condiție este întrunită, având în vedere că punerea în aplicare a actului administrativ în privința patrimoniului recurantei-reclamante ar determina un prejudiciu imediat, viitor și previzibil constând în afectarea semnificativă și ireversibilă a activității acesteia, prin întreruperea intempestivă a acesteia justificată de desființarea construcțiilor în cadrul cărora aceasta își desfășoară activitatea, iar rezultatul urmărit prin executarea actului administrativ ar fi disproporționat, în prezenta cauză, față de scopul urmărit la emiterea acestuia.

Astfel, față de dispozițiile art. 20 alin. 3 din Legea nr.554/2004 și art. 496 C.proc.civ. va fi respins acest recurs ca nefondat.

Motivarea actului administrativ. Marja de apreciere a autorității publice cu privire la oportunitatea emiterii actului administrativ

Una dintre condițiile de validitate ale actelor administrative este motivarea acestora, motivarea fiind înțeleasă atât sub aspectul oportunității emiterii, cât și sub aspectul legalității, respectiv a conformității acestuia cu normele de drept având forță juridică superioară.

Sub aspectul oportunității, deși autoritatea publică emitentă beneficiază de o marjă largă de apreciere cu privire la aspectele care atin de necesitatea emiterii unui act administrativ, în special a unuia având ca obiect o modificare parțială în structura organizatorică a consiliului județean, totuși actul administrativ nu poate depăși limita maximă

determinată de drepturile și obligațiile prevăzute de lege sau de competențele recunoscute de legiuitor în favoarea autorității publice emitente.

Astfel, numai în măsura în care, în cuprinsul motivării unui act administrativ, autoritatea publică stabilește coordonatele verificabile ale unei astfel de reorganizări parțiale, din perspectiva unor criterii obiective, raportate la rezultatele anterioare și la cele preconizate prin realizarea acestor modificări, pentru a nu fi adoptate cu exces de putere, cu depășirea limitelor competenței autorității sau prin încălcarea drepturilor și/sau intereselor legitime ale personalului din cadrul acesteia, toate acestea putând avea consecințe negative concrete asupra particularilor vizați de activitatea serviciului/compartimentului/direcției supus/ă reorganizării parțiale, actul adoptat în aceste coordonate este conform legii.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 1976/21.09.2023)

Prin sentința civilă nr. X pronunțată de Tribunalul Giurgiu în dosarul nr. X a fost admisă cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Instituția Prefectului - Județul X în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Județean X, fiind anulată Hotărârea Consiliului Județean X nr. X.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâtul Consiliul Județean X, acesta solicitând admiterea recursului, casarea sentinței recurate, iar, în rejudicare, respingerea cererii ca neîntemeiată.

Intimatul-reclamant a formulat întâmpinare, invocând excepția nulității pentru nemotivarea recursului, iar pe fond solicitând respingerea recursului ca nefondat.

Considerentele și soluția Curții asupra recursului:

(...) Pe fondul recursului, Curtea constată că este nefondat.

Astfel, reținând că, potrivit dispozițiilor art. 483 alin. 3 C.proc.civ. „Recursul urmărește să supună instanței competente examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.”, rezultă că prin cererea de chemare în judecată intimatul-reclamant a solicitat în contradictoriu cu recurentul-pârât anularea Hotărârii nr.42/07.03.2022 privind reorganizarea Direcției Județene de Transport, Administrarea Drumurilor Județene și Control Trafic X, aprobarea regulamentului de organizare și funcționare, organigramei și statului de funcții, precum și a tuturor efectelor juridice produse de acest act administrativ, iar prin sentința recurată, prima instanță a admis această cerere, apreciind, în esență, că este nelegală hotărârea atacată urmare a faptului că nu este întrunită condiția motivării efective, în condițiile în care prin reorganizarea realizată prin actul administrativ contestat, în fapt, s-a realizat înființarea unei noi funcții de conducere – de director și desființarea unei funcții de execuție, iar din documentația aferentă nu rezultă existența unor deficiențe ale actului de management, dublată de un excedent în ceea ce privește funcțiile de execuție, neputându-se aprecia că măsura reorganizării, astfel cum aceasta a fost adoptată, este de natură a conduce la o creștere a eficienței serviciilor oferite sau la o îmbunătățire a calității acestora.

Din această perspectivă, urmează a fi înlăturate ca nefondate atât criticile invocate în considerarea incidenței motivului de casare prevăzut de dispozițiile art. 488 alin. 1 pct. 6 C.proc.civ., cât și a motivului de casare prevăzut de dispozițiile art. 488 alin. 1 pct. 8 C.proc.civ., luând în considerare că una dintre condițiile de validitate ale actelor administrative este motivarea acestora, motivarea fiind înțeleasă atât sub aspectul oportunității emiterii, cât și sub aspectul legalității, respectiv a conformității acestuia cu normele de drept având forță juridică superioară.

Sub aspectul oportunității, deși autoritatea publică emitentă beneficiază de o marjă largă de apreciere cu privire la aspectele care țin de necesitatea emiterii unui act administrativ, în special a unuia având ca obiect o modificare parțială în structura organizatorică a consiliului județean, totuși actul administrativ nu poate depăși limita maximă determinată de drepturile și

obligățiile prevăzute de lege sau de competențele recunoscute de legiuitor în favoarea autorității publice emitente.

Astfel, numai în măsura în care, în cuprinsul motivării unui act administrativ, autoritatea publică stabilește coordonatele verificabile ale unei astfel de reorganizări parțiale, din perspectiva unor criterii obiective, raportate la rezultatele anterioare și la cele preconizate prin realizarea acestor modificări, pentru a nu fi adoptate cu exces de putere, cu depășirea limitelor competenței autorității sau prin încălcarea drepturilor și/sau intereselor legitime ale personalului din cadrul acesteia, toate acestea putând avea consecințe negative concrete asupra particularilor vizați de activitatea serviciului/compartimentului/direcției supus/ă reorganizării parțiale, actul adoptat în aceste coordonate este conform legii.

Din această perspectivă, expunerea unor motive formale, fără a prezenta o consistență reflectată eventual de o minimă analiză a unor date statistice sau a unor rezultate concrete obținute prin desfășurarea activității anterior reorganizării parțiale prin raportare la obiectivele concrete preconizate în acest sens, fără a fi necesară o detaliere excesivă, dar suficientă pentru a permite o verificare a motivelor avute în vedere la emiterea unui astfel de act administrativ, este contrară scopului însuși al actului administrativ, în final echivalând cu încălcarea dispozițiilor legale vizând definiția actului administrativ, prevăzută de disp. art. 2 alin. 1 lit. c) din Legea nr.554/2004 prin raportare la competențele recunoscute de lege recurentului-pârât în privința modalității în care acesta își organizează propria activitate și structură organizatorică.

Astfel, o motivare constând în „...în scopul îmbunătățirii calității serviciilor oferite, al funcționării instituției în condiții de eficiență și eficacitate, cu respectarea actelor normative care reglementează activitatea acesteia, prin : crearea unei scheme de personal care include categorii de specialiști fiecărui tip de serviciu; reorganizarea eficientă a structurilor funcționale din cadrul direcției prin redistribuirea atribuțiilor specifice; repartizarea atribuțiilor specifice domeniilor de competență pentru posturile de conducere la nivel de direcție.”, în contextul în care este desființată o funcție de execuție și este înființată o funcție de conducere, aceasta nefiind însă unica la nivelul acestui departament al instituției/autorității publice, fără raportare la minime elemente concrete care pot fi verificate din această perspectivă, a condus în mod corect la soluția adoptată prin sentința recurată.

Curtea apreciază că nu a fost înlăturată marja de apreciere a autorității publice de a-și modifica structura organizatorică pe criterii de oportunitate, ci au fost analizate limitele legale ale acestei marje de apreciere, în conformitate cu principiul legalității actelor administrative, principiu recunoscut atât la nivel constituțional, cât și al legii adoptate în materia organizării autorităților publice.

Prin urmare, nu poate fi reținută critica vizând omisiunea primei instanțe de analiză a susținerilor esențiale ale recurentului-pârât, în contextul în care hotărârea recurată reflectă, în acord cu exigențele prevăzute de dispozițiile art. 425 alin. 1 lit. b) C.proc.civ., expunerea raționamentului logico-juridic ce a sprijinit soluția adoptată, fiind analizată situația de fapt rezultată din probatoriul administrat în cauză prin raportate la normele de drept material aplicabile actului administrativ.

În același timp, Curtea constată că prima instanță a reținut în mod corect nelegalitatea actului administrativ prin raportare la omisiunea emitentului acestuia de a motiva actul emis prin raportare la elementele care rezultă din activitatea sa, fiind respectată marja de apreciere, din perspectiva oportunității acestor modificări, care însă nu poate fi exercitată cu exces de putere, în sensul prevederilor art. 2 alin. 1 lit. n) din Legea nr.554/2004.

Astfel, având în vedere aceste considerente, luând în considerare prevederile art. 20 alin. 3 din Legea nr.554/2004 și art. 496 C.proc.civ., va fi respins recursul formulat de către recurentul-pârât ca nefondat.

Conflict de competență. Drepturi de asigurare socială de muncă. Funcționar public

Din această perspectivă, Curtea constată că relevantă, în vederea stabilirii competenței materiale de soluționare a acestei cauze, nu o reprezintă faptul că reclamantul, care pretinde acordarea acestor indemnizații în temeiul prevederilor art. 19 din Legea nr.346/2002, ar deține calitatea de funcționar public sau faptul că pârâții sunt autorități publice ori natura actelor juridice emise în cadrul procedurii de soluționare a unor astfel de solicitări de acordare a despăgubirilor având legătură cu producerea unor pretinse accidente de muncă, ci exclusiv faptul că raportul juridic litigios se grefează pe un raport juridic de drept material născut din aplicarea prevederilor legii speciale, referitoare la asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, prevederi care stabilesc, alături de o procedură specifică pentru stabilirea unor astfel de indemnizații generate de producerea unor pretinse accidente de muncă/boli profesionale, inclusiv o competență jurisdicțională specială în soluționarea litigiilor având ca obiect aceste raporturi juridice.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal , Sentința civilă nr. 1187/08.09.2023)

Prin cererea înregistrată inițial pe rolul Tribunalului București, Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale la data de 18.01.2023 sub nr. X reclamantul X a chemat în judecată Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice, solicitând obligarea pârâtului la ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea pârâtei la plata sumei în quantum provizoriu de 15.148.764,54, sumă ce constituie drepturi de asigurare socială de muncă AMBP neachitate până în luna august 2022 și în continuare până la data pronunțării, ca urmare a accidentului de muncă suferit la data de 18.06.2019, recunoscut cu actul FLAMM din data de 13.01.2020.

Prin Încheierea de ședință din data de 19.04.2023, pronunțată în dosarul nr. X Tribunalul București, Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a admis excepția necompetenței materiale funcționale invocate din oficiu, a declinat soluționarea cauzei în favoarea Tribunalul București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, a constatat ivit conflictul negativ de competență și în consecință, a înaintat cauza Curții de Apel București pentru soluționarea conflictului.

Analiza Curții asupra conflictului de competență:

Cu titlu prealabil, Curtea reține că sunt întrunite în mod cumulativ cerințele prevăzute de disp. art. 133 pct. 1 C.proc.civ., fiind vorba despre o sesizare privind soluționarea unui conflict negativ între două instanțe de judecată, iar, în măsura în care ultima instanță, care a și generat prezentul conflict de competență, are un caracter specializat în materia contenciosului administrativ și fiscal, revine acestei secții specializate în aceeași materie, competența de soluționare a acesteia.

Astfel, prin cererea introductivă, reclamantul X, în contradictoriu cu pârâtele Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice și Casa de Pensii a Municipiului , a solicitat, în temeiul prevederilor art. 19 din Legea nr. 346/2002 și art. 120 din HG nr.1425/2006, obligarea acestora la plata sumei în quantum provizoriu de 15.148.764,54, sumă ce constituie, în opinia reclamantului, drepturi de asigurare socială de muncă AMBP neachitate până în luna august 2022 și în continuare până la data pronunțării, ca urmare a accidentului de muncă pretins suferit la data de 18.06.2019 și recunoscut cu actul FLAMM din data de 13.01.2020.

Din această perspectivă, Curtea constată că relevantă, în vederea stabilirii competenței materiale de soluționare a acestei cauze, nu o reprezintă faptul că reclamantul, care pretinde acordarea acestor indemnizații în temeiul prevederilor art. 19 din Legea nr.346/2002, ar deține calitatea de funcționar public sau faptul că pârâții sunt autorități publice ori natura actelor

juridice emise în cadrul procedurii de soluționare a unor astfel de solicitări de acordare a despăgubirilor având legătură cu producerea unor pretinse accidente de muncă, ci exclusiv faptul că raportul juridic litigios se grefează pe un raport juridic de drept material născut din aplicarea prevederilor legii speciale, referitoare la asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, prevederi care stabilesc, alături de o procedură specifică pentru stabilirea unor astfel de indemnizații generate de producerea unor pretinse accidente de muncă/boli profesionale, inclusiv o competență jurisdicțională specială în soluționarea litigiilor având ca obiect aceste raporturi juridice.

În acest context, Curtea constată că potrivit dispozițiilor art. 103 din Legea nr.346/2002 „Jurisdicția asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale se realizează prin secțiile de conflicte de muncă și asigurări sociale constituite la nivelul tribunalelor și curților de apel.”, astfel încât prevederile legale speciale derogă de la dispozițiile dreptului comun, respectiv Codul de procedură civilă și/sau Legea nr.554/2004, prin fiind aplicabile cu prioritate prevederile legii speciale.

Statutul polițiștilor de penitenciare. Dreptul la compensația lunară a chiriei pentru plata ratei aferente unui contract de credit încheiat înainte de intrarea în vigoare a art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019

Interpretând coroborat dispozițiile art. 111 alin. 9 și alin. 2, rezultă că se recunoaște dreptul de a beneficia de compensația lunară pentru chirie și polițiștilor de penitenciare care nu beneficiază de o locuință de serviciu și care nu dețin, nici ei și nici soțul/soția sau copiii aflați în întreținere, în proprietate, o locuință în localitatea unde își desfășoară activitatea și, în același timp, contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe, pentru plata ratei de credit sau a unei fracțiuni din rată.

Prin urmare, deși dispozițiile art. 111 alin. 9 nu indică expres o condiție cu privire la data încheierii contractului de credit, necesitatea încheierii acestuia ulterior intrării în vigoare a dispozițiilor analizate rezultă din analiza coroborată a celor două texte de lege prezentate anterior.

*Aplicarea în timp a normelor juridice de drept substanțial este guvernată de principiul neretroactivității legii noi, consacrat la nivel constituțional de art. 15 alin. 2 din Constituție. Potrivit art. 6 alin. 1 și 5 din Codul civil, legea civilă nu are putere retroactivă, iar dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. Prin urmare, art. 111 alin. 9 din Legea nr 145/2019 se poate aplica doar situațiilor juridice ivite începând cu data intrării sale în vigoare. Situația juridică a polițistului de penitenciare care îndeplinea anterior intrării în vigoare a art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019 condițiile menționate reprezintă *facta praeterita*, căreia nu i se poate aplica norma nouă.*

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 1900/14.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului X, în data de 22.03.2022, sub nr. X, reclamantul X a chemat în judecată pârâtul Penitenciarul X, solicitând obligarea acestuia să-i acorde compensația lunară a chiriei pentru plata ratei aferente creditului nr. X, prin care a fost achiziționat imobilul situat în X.

Prin Sentința civilă nr.X, Tribunalul X -Secția Civilă a admis cererea și a obligat pârâtul la plata către reclamant a compensației lunare pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului contractat prin contractul de credit nr. X, prevăzută de art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019, începând cu data de 21.03.2022.

Împotriva acestei hotărâri, recurentul-pârât Penitenciarul X a formulat recurs, în data de 14.09.2022, prin care a solicitat admiterea căii de atac, casarea sentinței civile recurate,

trimiterea cauzei spre rejudecare sau rejudecarea cauzei și respingerea cererii de chemare în judecată.

Analizând sentința atacată prin prisma criticilor formulate de recurentul-pârât, față de probatoriul administrat și de prevederile legale aplicabile în materia supusă analizei, Curtea apreciază că recursul este fondat, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

(...) Cu privire la motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 Cod procedură civilă, care se referă la situația în care „hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material”, Curtea reține că recursul formulat este fondat, deoarece hotărârea recurată a fost pronunțată prin aplicarea eronată a normelor de drept material de la art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019, care arată că „Polițiștii de penitenciare care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (2) și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe sau încheie un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului sau contractului de vânzare-cumpărare cu plata în rate, respectiv pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului sau contractului de vânzare-cumpărare cu plata în rate. În această situație, compensația lunară pentru chirie se acordă în cuantumul prevăzut la alin. (2), dar nu poate depăși rata lunară plătită pentru creditul ipotecar/imobiliar sau pentru contractul de vânzare-cumpărare cu plata în rate”.

Conform acestor dispoziții legale, se recunoaște dreptul de a beneficia de compensația lunară pentru chirie și polițiștilor de penitenciare care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. 2 și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe, pentru plata ratei de credit sau a unei fracțiuni din rată.

Potrivit art. 111 alin. 2 din același act normativ, „Polițiștii de penitenciare cărora nu li s-a acordat locuință potrivit prevederilor alin. (1) și care nici ei și nici soțul/soția sau copiii aflați în întreținere nu au în proprietate o locuință în localitatea unde își desfășoară activitatea au dreptul la compensarea lunară a chiriei în cuantum de până la 50% din salariul lunar net, dar nu mai mult decât chiria prevăzută în contractul de închiriere încheiat în condițiile legii, inclusiv pentru locuințele atribuite de către autoritățile administrației publice locale sau pentru locuințele de serviciu”.

Așadar, interpretând coroborat dispozițiile art. 111 alin. 9 și alin. 2, rezultă că se recunoaște dreptul de a beneficia de compensația lunară pentru chirie și polițiștilor de penitenciare care nu beneficiază de o locuință de serviciu și care nu dețin, nici ei și nici soțul/soția sau copiii aflați în întreținere, în proprietate, o locuință în localitatea unde își desfășoară activitatea și, în același timp, contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe, pentru plata ratei de credit sau a unei fracțiuni din rată.

Conform situației de fapt reținute de instanța de fond, intimatul-reclamant, funcționar public cu statut special – polițist de penitenciare – ce își desfășoară activitatea în cadrul Penitenciarului X, a încheiat un contract de credit cu nr. X, pentru achiziționarea unei locuințe în localitatea unde își desfășoară activitatea, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 145/2019 și a dispozițiilor legale citate anterior.

În acest context, reclamantul nu îndeplinește condițiile de acordare a compensației pentru chirie, potrivit art. 111 alin. 2 din Legea nr. 145/2019, deoarece, la data intrării în vigoare a actului normativ, avea în proprietate o locuință în localitatea unde își desfășoară activitatea, și, ca atare, nu îndeplinește nici condițiile prevăzute de art. 111 alin. 9, pentru a beneficia de compensația pentru chirie în vederea achitării ratei de credit sau a unei fracțiuni din rată.

Prin urmare, deși dispozițiile art. 111 alin. 9 nu indică expres o condiție cu privire la data încheierii contractului de credit, necesitatea încheierii acestuia ulterior intrării în vigoare a

dispozițiilor analizate rezultă din analiza coroborată a celor două texte de lege prezentate anterior.

Contrar instanței de fond, argumentele recurentului-pârât care arată că dreptul conferit de art. 111 alin. 9 nu se poate aplica unor situații născute înainte de intrarea lor în vigoare, respectiv situațiilor contractelor de credit încheiate anterior acestui moment, sunt corecte. Aplicarea în timp a normelor juridice de drept substanțial este guvernată de principiul neretroactivității legii noi, consacrat la nivel constituțional de art. 15 alin. 2 din Constituție. Potrivit art. 6 alin. 1 și 5 din Codul civil, legea civilă nu are putere retroactivă, iar dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. Prin urmare, art. 111 alin. 9 din Legea nr 145/2019 se poate aplica doar situațiilor juridice ivite începând cu data intrării sale în vigoare. Situația juridică a polițistului de penitenciare care îndeplinea anterior intrării în vigoare a art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019 condițiile menționate reprezintă *facta praeterita*, căreia nu i se poate aplica norma nouă.

Nici argumentul discriminării reținut de prima instanță nu poate fi însușit de către instanța de recurs. Unul dintre principiile generale ale dreptului civil îl reprezintă egalitatea în fața legii civile, însă egalitatea (și generalitatea) acțiunii legii civile asupra persoanelor nu trebuie să conducă la concluzia că norma de referință este aplicabilă atât polițiștilor de penitenciare care contractează un credit imobiliar pentru achiziția unei locuințe după data intrării în vigoare a legii, cât și celor care au contractat un astfel de credit anterior, câtă vreme aceștia din urmă nu îndeplinesc condițiile prevăzute. Tratatul diferit este justificat de însuși conținutul normei, pe baza căruia s-a stabilit sfera destinatarilor, și de principiile aplicării în timp a legii civile, arătate anterior.

Curtea mai reține că o reglementare similară se regăsește în dispozițiile art. 31 alin. 1² din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, introduse prin Legea nr. 288/2018, iar cu privire la acestea Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 12/19.06.2023 pronunțată pe calea unui recurs în interesul legii, a arătat că „dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018”.

Considerentele prezentate de Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie avute în vedere și în prezenta cauză, deoarece dispozițiile din Legea nr. 145/2019, privind condițiile ce trebuie îndeplinite pentru acordarea dreptului la compensația lunară pentru chirie, sunt similare celor din Legea nr. 360/2002.

Dispozițiile Ordinului Ministrului Justiției nr. 482/C/2020 privind stabilirea condițiilor de acordare în beneficiul polițiștilor de penitenciare a compensației lunare a chiriei, precum și a compensației lunare a chiriei pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă unui credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe sau unui contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a locuinței, invocate de către recurent, nu prezintă relevanță, acestea reiterând în esență condițiile prevăzute de Legea nr. 145/2019 și stabilind o procedură administrativă aplicabilă pentru cererile având ca obiect acordarea dreptului la compensația lunară pentru chirie. Acest act administrativ normativ, fiind emis în aplicarea Legii nr. 145/2019, va produce efecte doar în limitele actului normativ primar.

Prin urmare, Curtea reține că, raportat interpretarea corectă a art. 111 alin. 9 din Legea nr. 145/2019 prezentată anterior, refuzul recurentului-pârât de a-i acorda reclamantului dreptul la compensația lunară pentru chirie pentru achitarea ratelor aferente contractului de credit nr. X nu este unul nejustificat, în sensul art. 2 lit. i din Legea nr. 554/2004, astfel că cererea de chemare în judecată formulată de intimatul-reclamant este neîntemeiată și trebuie respinsă ca atare.

**Nulitatea virtuală, ca sancțiune a nemotivării actului administrativ fiscal.
Efectele necomunicării asupra legalității actului administrativ fiscal. Actualizarea
sumelor datorate de organele fiscale, în mod cumulativ, cu dobândă legală în materie
fiscală și cu rata inflației**

Sancțiunea nerespectării prevederilor art. 46 alin. 2 lit. e) și f) din Codul de procedură fiscală este una virtuală, încorporată în textul legal, astfel încât se poate reține incidenta nulității virtuale numai în măsura în care reclamanta face dovada existenței unei vătămări care să nu poată fi înlăturată decât prin anularea actului. Curtea apreciază că vătămarea nu există, în condițiile în care, motivele emiterii actului administrativ contestat se regăsesc în cuprinsul acesteia, astfel încât instanța să poată realiza controlul de legalitate prin raportare la aceste motive. Motivele de drept au fost indicate în cuprinsul actului fiscal, astfel nu poate opera nulitatea. În consecință, constatând existența elementelor de fapt și de drept necesare și suficiente pentru exercitarea controlului judecătoresc de fond asupra actului administrativ fiscal supus cenzurii sale, Curtea apreciază că acest motiv de nulitate este neîntemeiat, câtă vreme reclamanta nu a contestat în concret cuantumul sumei stabilite cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate.)...

Necomunicarea deciziei de impunere nu atrage nulitatea acesteia. Faptul că decizia de impunere nu a parvenit reclamantei nu determină nulitatea acestei decizii, ci a produs efecte doar cu privire la executarea deciziei de impunere.

Sancțiunea nulității unui act juridic, indiferent că este civil sau administrativ, este definită ca fiind acea sancțiune care lipsește actul juridic de efectele contrare normelor juridice edictate pentru încheierea sa valabilă, în timp ce comunicarea actului juridic, ca operațiune ulterioară încheierii lui, generează efecte juridice în sfera opozabilității actelor juridice, prin aceea că nu se poate opune cu succes un act juridic, în speță, un act administrativ fiscal prin care s-au stabilit obligații fiscale, unei persoane care nu are cunoștință de respectivul act.

Altfel spus, necomunicarea actului juridic contribuabilului nu naște în sarcina acestuia nicio obligație de plată a datoriilor fiscale constatate, actul administrativ fiscal necomunicat neputând fi pus în executare silită contra celui vizat și nici să genereze curgerea de dobânzi sau alte accesorii pe perioada ulterioară emiterii, dar necomunicării lui.)...

Norma Codului de procedură fiscală are caracter special, derogator de la dreptul comun și prevede exclusiv acordarea dobânzii legale. A pleca de la premisa unei completări a normelor de procedură fiscală cu dreptul comun în această materie ar însemna ca situația nu doar a creditorului contribuabil să permită actualizarea creanței cu rata inflației, ci și situația creditorului fiscal. Or, normele de procedură fiscală nu au o astfel de rațiune.

De asemenea, dispozițiile speciale privind acordarea dobânzilor (Ordinul nr. 1899/2004 pentru aprobarea Procedurii de restituire și de rambursare a sumelor de la buget, precum și de acordare a dobânzilor convenite contribuabililor pentru sumele restituite sau rambursate cu depășirea termenului legal) nu prevăd această ipoteză, ci numai acordarea dobânzii.

În consecință, singura actualizare permisă de lege este cu dobânda legală.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 2024/28.09.2023)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului X, la data de 28.09.2018, sub nr. X reclamanta X a solicitat, în contradictoriu cu pârătele Administrația Sector 1 a Finanțelor Publice București și Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București: anularea Deciziei de impunere nr X pentru stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate aferentă anului 2012 emisă de Administrația Sector X a Finanțelor Publice; obligarea pârătelor Administrația Sector X a Finanțelor Publice București și Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București, în solidar, la restituirea sumei de 18.696 lei,

reprezentând contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de persoane fizice - Regularizări, aferentă anului 2012, achitată prin Ordinul de plată nr. X emis de către Banca Transilvania, actualizată cu indicii de inflație și dobânda legală în materie fiscală, începând cu data achitării acestei sume, 27.11.2017, și până la restituirea efectivă a acesteia; obligarea părților la plata cheltuielilor de judecată.

Prin sentința civilă nr. X, Tribunalul București, Secția a II-a contencios administrativ și fiscal X a respins cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs recurenta-reclamantă.

Prin Decizia civilă nr. X, Curtea de Apel X a admis recursul formulat de recurenta-reclamantă, a casat încheierea din Camera de consiliu din data de 14.07.2021 și sentința recurată și a reținut cauza spre rejudecare.

Rejudecând cauza potrivit art. 501 din C.proc.civ., reanalizând actele și lucrările dosarului, prin prisma motivelor invocate de reclamantă, a susținerilor părților și a probelor administrate, Curtea constată următoarele:

Prin Decizia de impunere anuală nr. X pentru stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2012, emisă de pârâta Administrația Sector 1 a Finanțelor Publice și contestată în prezenta cauză, s-a stabilit o contribuție în plus datorată de reclamantă în valoare de 18.696 lei, suma având ca bază de calcul veniturile din activități independente de 339.912 lei.

Debitul înregistrat de pârâtă în sarcina reclamantei reprezintă contribuția la asigurările sociale de sănătate, iar actul contestat nu cuprinde accesorii (penalități, majorări, etc.).

Decizia de impunere a fost emisă în baza art. 29622, 29627 și 296 28 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Reclamanta a achitat suma de 18.696 lei, reprezentând contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de persoane fizice - Regularizări, aferentă anului 2012, prin Ordinul de plată nr. 01/27.11.2017 emis de către Banca Transilvania.

Analizând motivele de nulitate invocate de reclamantă, respectiv criticile formulate de reclamantă cu privire la decizia contestată, Curtea reține că cererea de chemare în judecată este întemeiată doar în parte.

Cu titlu prealabil, criticile de nelegalitate ale deciziei contestate și motivate de reclamantă pe dispozițiile vechiului Cod de procedură fiscală (2003) nu pot fi reținute, câtă vreme decizia contestată a fost emisă în data de 10.10.2017, noul Cod de procedură fiscală intrând în vigoare la data de 01.01.2016. În acest sens, deși aspectele legate de stabilirea și calcularea taxelor și impozitelor se raportează la vechiul Cod fiscal, cele de procedură, începând cu data de 01.01.2016 se raportează la noul Cod de procedură fiscală.

Referitor la critica reclamantei în sensul că decizia de impunere contestată este lovită de nulitate pentru neîndeplinirea cerinței de fond referitoare la motivarea acesteia, Curtea reține că este nefondată.

Raportat la data emiterii actului administrativ fiscal contestat, în speță sunt aplicabile dispozițiile noului Cod de procedură fiscală, respectiv dispozițiile art. 49 și art. 50 referitoare la nulitatea, anularea, desființarea actelor administrativ fiscale.

Curtea reține, contrar susținerilor reclamantei, că actul fiscal contestat este motivat, în condițiile în care este expusă situația de fapt și temeiurile de drept incidente.

Într-adevăr, nulitatea devine incidentă în ipoteza lipsei motivelor de fapt și de drept ale actelor fiscale, chiar dacă art. 49 din Legea nr. 207/2015 nu se referă expres la nulitate în ipoteza lipsei acestor elemente.

Însă, urmare a analizării cuprinsului Deciziei de impunere nr. X, Curtea apreciază că sancțiunea nulității nu poate opera.

Curtea reține că, din punct de vedere al dreptului administrativ, nulitatea actului administrativ poate fi prevăzută expres de lege, ca în ipoteza art. 49 din Codul de procedură

fiscală, sau poate fi dedusă pe cale de interpretare (nulitatea virtuală). Prin urmare, în funcție de afectarea unui drept al particularului, instanța este în drept să sancționeze cu nelegalitatea un act administrativ dacă acesta afectează în mod grav și iremediabil un drept sau un interes ocrotit de lege chiar și în lipsa unui text de lege care să prevadă explicit sancțiunea nulității.

Curtea reține că sancțiunea nerespectării prevederilor art. 46 alin. 2 lit. e) și f) din Codul de procedură fiscală este una virtuală, încorporată în textul legal, astfel încât se poate reține incidența nulității virtuale numai în măsura în care reclamanta face dovada existenței unei vătămări care să nu poată fi înlăturată decât prin anularea actului. Curtea apreciază că vătămarea nu există, în condițiile în care, motivele emiterii actului administrativ contestat se regăsesc în cuprinsul acesteia, astfel încât instanța să poată realiza controlul de legalitate prin raportare la aceste motive. Motivele de drept au fost indicate în cuprinsul actului fiscal, astfel nu poate opera nulitatea. În consecință, constatând existența elementelor de fapt și de drept necesare și suficiente pentru exercitarea controlului judecătoresc de fond asupra actului administrativ fiscal supus cenzurii sale, Curtea apreciază că acest motiv de nulitate este neîntemeiat, câtă vreme reclamanta nu a contestat în concret quantumul sumei stabilite cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate.

În ceea ce privește motivul de nelegalitate referitor la modalitatea de transmitere a datelor fiscale – apreciate de jurisprudența CJUE ca fiind date personale, de către ANAF către Casele de Asigurări de Sănătate, fără informarea prealabilă a contribuabilului, Curtea reține că este nefondat.

Curtea reține că decizia de impunere anuală contestată este întocmită cu respectarea legislației privind datele cu caracter personal.

În privința criticilor referitoare la modalitatea de transmitere a datelor cu caracter personal între ANAF și CASMB, fără informarea prealabilă a contribuabilului, Curtea reține că decizia contestată, deși produce efecte juridice în privința reclamantei, nu a fost adoptată exclusiv pe baza unei prelucrări de date cu caracter personal, efectuată prin mijloace automate, având în vedere că are la bază și declarațiile depuse de contribuabil la administrația financiară competentă și nici nu a fost destinată să evalueze unele aspecte ale personalității reclamantei, precum competența profesională, credibilitatea, comportamentul său, ci a fost emisă exclusiv pentru stabilirea quantumului obligațiilor de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate, având natură patrimonială.

În ce privește necesitatea existenței și dovedirii unei vătămări produse prin nelegalitatea actului, aceasta este o condiție distinctă, de sine-stătătoare, a acțiunii în anulare în contenciosul administrativ subiectiv căruia i se circumscrie contenciosul fiscal, potrivit art. 281 alin. 2 rap. la art. 1 alin. 1 și 8 alin. 1 din Legea nr. 554/2004. Prin urmare, în mod neîndoielnic, anularea actului, în contenciosul fiscal, presupune ca în prealabil să se dovedească nu doar nelegalitatea acestuia, ci și vătămarea produsă prin respectiva nelegalitate.

Curtea subliniază că, prin hotărârea pronunțată în cauza C-201/14, Bara, CJUE nu a pus în discuție valabilitatea actelor de impunere individuale emise ca urmare a prelucrării unor date cu caracter personal transmise de o altă autoritate fără informarea titularului respectivelor date, și, mai mult decât atât, nu a contestat dreptului autorităților de a transmite ori de a prelucra respectivele date personale. Ceea ce a constatat CJUE este încălcarea dreptului contribuabilului de a fi informat cu privire la transmiterea și prelucrarea datelor sale personale, drept consacrat de legislația europeană.

Așa fiind, atunci când se invocă transmiterea și prelucrarea nelegală, prin prisma jurisprudenței Bara, a datelor personale pe care se bazează decizia de impunere, vătămarea la care se referă art. 1 alin. 1 și art. 8 alin. 1 din Legea nr. 554/2004 este necesar a fi analizată prin raportare la încălcarea dreptului la informare al persoanei în cauză. Prin urmare, din perspectiva legalității actului individual de impunere, prezintă relevanță nu atât faptul că emiteria acestuia s-a bazat exclusiv pe date cu caracter personal transmise ori prelucrate fără informarea

prealabilă a titularului lor, ci eventuala incorectitudine a respectivelor date, determinată de lipsa informării prealabile a contribuabilului cu privire la transmiterea și prelucrarea lor, informare care i-ar fi dat acestuia posibilitatea să intervină pentru a le rectifica.

Concluzionând, reclamanta s-ar putea prevala de nelegalitatea, din perspectiva jurisprudenței Bara, a transmiterii datelor sale cu caracter personal între autorități pentru a obține anularea deciziei de impunere numai dacă s-ar dovedi că nerespectarea dreptului său de a fi informată cu privire la respectiva transmitere și la prelucrarea subsecventă i-a cauzat o vătămare, respectiv că au fost transmise și ulterior prelucrate date incorecte, iar, dacă ar fi fost informat în prealabil, ar fi putut interveni, pentru a le corecta și a nu se ajunge la emiterea unei decizii de impunere vătămătoare, întemeiate pe astfel de date, incorecte.

În aceste condiții, solicitarea de anulare a deciziei adoptate pe baza unei prelucrări de date cu caracter personal este condiționată de dovedirea unei vătămări, respectiv a neconcordanței acesteia cu situația reală a contribuabilului.

Or, câtă vreme această împrejurare poate fi lămurită prin administrarea probelor, motivele invocate de reclamantă sub acest aspect nu pot fi circumscrise unor motive de nelegalitate a deciziei contestate, jurisprudența CJUE, la care acesta face trimitere, nefiind de natură să contureze o concluzie contrară.

Reclamanta are, de altfel, la dispoziție toate remediile legale prevăzute de Legea nr. 677/2001, în vigoare la data emiterii deciziei contestate, prin care s-a realizat transpunerea în dreptul intern a Directivei 95/46/CE, cu privire la eventualele prejudicii rezultate din prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

În ceea ce privește critica referitoare la modalitatea de comunicare a actului contestat, instanța reține, în primul rând, că stabilirea cuantumului contribuției datorate de reclamantă la asigurările sociale de sănătate a fost stabilit în urma depunerii declarației de venituri a reclamantei și că, atât comunicarea declarației acesteia cât și decizia de impunere sunt reglementate prin Ordinul nr. 660/2017 privind aprobarea Procedurii de comunicare prin mijloace electronice de transmitere la distanță între Ministerul Finanțelor Publice/organul fiscal central și persoanele fizice, persoanele juridice și alte entități fără personalitate juridică, act normativ care prevede procedura de comunicare prin mijloace electronice de transmitere la distanță a acestora. Or, din acest punct de vedere actul administrativ contestat îndeplinește condițiile de legalitate.

Mai mult, aspectele privind comunicarea sunt ulterioare emiterii actului administrativ fiscal, nu reprezintă motive de nelegalitate a acestuia ci aspecte ce vizează caracterul de titlu de creanță fiscală, de titlu executoriu, punerea în executare a acestuia, aspecte ce pot fi invocate pe calea contestației la executare.

Curtea reține că necomunicarea deciziei de impunere nu atrage nulitatea acesteia. Faptul că decizia de impunere nu a parvenit reclamantei nu determină nulitatea acestei decizii, ci a produs efecte doar cu privire la executarea deciziei de impunere.

Legiuitorul a stabilit în mod expres și neechivoc în art. 48 din noul Cod de procedură fiscală (corespondentul art. 45 din vechiul Cod de procedură fiscală) care sunt efectele juridice ale necomunicării actelor administrativ fiscale în privința contribuabilului vizat, norma legală apărând suficient de clară și de previzibilă în sensul consecințelor juridice antrenate de necomunicarea actului administrativ fiscal: inopozabilitatea sa față de contribuabil, în raport cu care nu generează niciun efect juridic.

De asemenea, comunicarea – ca operațiune ulterioară emiterii actului administrativ fiscal, act a cărui validitate se raportează la respectarea normelor legale incidente la momentul emiterii lui, comunicarea ori modul de comunicare a actului către contribuabil – nu poate determina/afecta valabilitatea acestuia.

Sanctiunea nulității unui act juridic, indiferent că este civil sau administrativ, este definită ca fiind acea sancțiune care lipsește actul juridic de efectele contrare normelor juridice

edictate pentru încheierea sa valabilă, în timp ce comunicarea actului juridic, ca operațiune ulterioară încheierii lui, generează efecte juridice în sfera opozabilității actelor juridice, prin aceea că nu se poate opune cu succes un act juridic, în speță, un act administrativ fiscal prin care s-au stabilit obligații fiscale, unei persoane care nu are cunoștință de respectivul act.

Altfel spus, necomunicarea actului juridic contribuabilului nu naște în sarcina acestuia nicio obligație de plată a datoriilor fiscale constatate, actul administrativ fiscal necomunicat neputând fi pus în executare silită contra celui vizat și nici să genereze curgerea de dobânzi sau alte accesorii pe perioada ulterioară emiterii, dar necomunicării lui.

Așadar, în materie fiscală, legiuitorul a protejat contribuabilul de efectele juridice ale actului administrativ fiscal necomunicat, neputându-se reține, prin urmare, că prin normele criticate nu sunt oferite, în sensul respectării art. 1 alin. (3) din Constituție, garanții suficiente în privința dreptului persoanei de a fi informată și a dreptului de proprietate purtând asupra patrimoniului său, ce este ocrotit și garantat pe deplin, cât timp nu există o comunicare a titlului de creanță fiscal către contribuabil.

Prin urmare, sancțiunea nulității actului administrativ fiscal intervine, ca în cazul oricărui act juridic, pentru nerespectarea unor condiții anterioare sau concomitente emiterii acestuia, iar nu pentru evenimente ulterioare, cum este comunicarea actului.

Cu privire la critica reclamantei în sensul că Administrația Sector a Finanțelor Publice nu are competența funcțională prevăzută de lege de a emite decizii de impunere pentru stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate, decât după data de 1.07.2021, Curtea reține caracterul fondat al acesteia.

Este fondată critica de nelegalitate invocată de către reclamantă, referitoare la competența legală a pârâtei Administrația Sector a Finanțelor Publice de a emite, începând cu data de 1.07.2012, decizii de impunere pentru stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate.

Potrivit prevederilor cuprinse în art. V din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal: (...).

Termenul prevăzut la art. V alin. (7) a fost prorogat succesiv prin art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2013 și prin art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2013 până la data de 30 iunie 2014 inclusiv.

Reglementarea menționată a venit să complinească, prin art. V, o lacună legislativă, care fusese complinită anterior în mod nelegal, printr-un act de rang inferior, de punere în aplicare, anume Ordinul Președintelui CNAS nr. 617/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea documentelor justificative pentru dobândirea calității de asigurat, respectiv asigurat fără plata contribuției, precum și pentru aplicarea măsurilor de executare silită pentru încasarea sumelor datorate la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, rațiune pentru care a și fost anulat prin sentința civilă nr. 835/08.02.2012 a Curții de Apel București.

Analizând conținutul prevederilor art. V alin. 1 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal la situația de fapt din prezenta cauză, Curtea reține că Administrația Sector a Finanțelor Publice are competența legală de a emite decizii de impunere pentru stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate, pentru sumele datorate cu acest titlu, începând cu data de 1.07.2012, data intrării în vigoare a prevederilor art. V alin. 1 din O.U.G. nr. 125/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

În acest sens, Curtea reține că Decizia de impunere anuală nr. X a fost emisă de pârâta Administrația Sector a Finanțelor Publice în anul 2017, sub imperiul O.U.G. nr. 125/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

În speță, este incident art. V alin. 2 mai sus redat, fiind vorba despre venituri aferente perioadelor fiscale anterioare datei de 30 iunie 2012, decizia de impunere fiind emisă în anul

2017, deci după adoptarea acestei reglementări și pentru perioade anterioare obligației de predare a creanțelor către ANAF (1 iulie 2012).

Din analiza dispozițiilor legale mai sus citate, rezultă că pentru perioada anterioară datei de 1 iulie 2012, competența de stabilire a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice revine caselor de asigurări sociale, iar ulterior acestei date administrarea contribuțiilor deja stabilite de casele de asigurări sociale, revine Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Curtea subliniază că regularizarea contribuțiilor datorate pentru perioada 01.01.2012-30.06.2012 intră în noțiunea de stabilire a creanțelor, iar nu în aceea de administrare a creanțelor deja stabilite. Or, din această perspectivă competența de regularizare perioada 01.01.2012-30.06.2012 revine caselor de asigurări de sănătate, iar nu Agenției Naționale de Administrare Fiscale.

Așadar, pentru perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2012, competența de administrare a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice prevăzute la alin. (1) pentru veniturile aferente perioadelor fiscale anterioare datei de 1 ianuarie 2012, precum și perioadei 1 ianuarie - 30 iunie 2012 cu titlu de contribuții sociale aferente anului 2012 și, totodată, pentru soluționarea contestațiilor împotriva actelor administrative prin care s-a făcut stabilirea, revine caselor de asigurări sociale, potrivit legislației specifice aplicabile fiecărei perioade, potrivit art. V alin. 2 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Făcând aplicarea în cauză a celor mai sus expuse, Curtea reține că în mod eronat prin decizia de impunere contestată au fost stabilite diferențele de contribuții din regularizarea anuală pentru întregul an 2012 în cuantum de 18.696 lei, ori pentru perioada 1 ianuarie 2012 – 30 iunie 2012 competența de regularizarea revine Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

Prin raportare la prevederile art. 12 alin. 2 din Legea nr. 24 din 27 martie 2000, dispozițiile art. V alin. 1 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, au intrat în vigoare începând cu data de 1.07.2012 și se aplică numai situațiilor juridice născute după intrarea acestora în vigoare, cu consecința faptului pârâta Administrația Sector a Finanțelor Publice a dobândit competența legală de a emite decizii de impunere pentru sumele datorate de reclamantă cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate, începând cu data de 1.07.2012.

Raportând prevederile art. 15 alin. 2 din Constituția României și prevederile art. 6 alin. 1 și 5 din Codul civil la situația de fapt din prezenta cauză, rezultă că, începând cu data de 1.07.2012, data intrării în vigoare a prevederilor art. V alin. 1 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, intimata-pârâta Administrația Sector a Finanțelor Publice București a dobândit competența legală de a emite decizii de impunere pentru sumele datorate de reclamantă cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate.

Curtea mai reține că în cauză nu este incidentă situația de excepție prevăzută de art. V alin. 3 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, întrucât din înscrisurile depuse la dosarul cauzei rezultă că reclamanta nu a fost supusă unei inspecții fiscale pentru perioade anterioare datei de 1 ianuarie 2012, în vederea stabilirii contribuțiilor sociale.

În consecință, Curtea reține că Decizia de impunere anuală nr. X emisă de pârâta Administrația Sector a Finanțelor Publice privind stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate aferentă anului 2012 este parțial nelegală, pentru perioada 1.01.2012-30.06.2012, fiind emisă cu încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege, respectiv art. V alin. 1 din OUG nr. 125 din 27 decembrie 2011, întrucât pârâta a stabilit în sarcina reclamantei contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru întregul an fiscal 2012, deși avea competența legală de a emite decizii de impunere privind contribuția de asigurări sociale de sănătate doar începând cu data de 1.07.2012.

În ceea ce privește cererea de actualizare a sumei cu dobânda legală în materie fiscală, de la data achitării sumei și până la restituirea efectivă a acesteia, Curtea constată că reclamanta pretinde un drept de creanță accesoriu, fundamentându-și pretențiile pe lipsirea sa o perioadă de timp de folosința sumei de bani plătite cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate.

Potrivit art. 174 din Codul de procedură fiscală „(1) Dobânzile se calculează pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate, inclusiv. (...) (5) Nivelul dobânzii este de 0,02% pentru fiecare zi de întârziere.”

Instanța va acorda reclamantei dobânda legală în materie fiscală, dobânda urmând regimul juridic statuat de dispozițiile Codului de procedură fiscală, prin luarea în considerare a dispozițiilor art. 174 alin. (5) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu începere de la data achitării sumei și până la restituirea efectivă a acesteia.

Prin urmare, instanța va dispune obligarea pârâtelor la plata dobânzii legale, în materie fiscală, corespunzătoare sumei de 9.348 lei, de la data achitării acestei sume și până la plata efectivă.

În ce privește cererea de actualizare a sumei cu rata inflației la data plății efective, Curtea reține că ipoteza actualizării sumelor cu rata inflației în dreptul fiscal nu este prevăzută în Codul de procedură fiscală.

Norma Codului de procedură fiscală are caracter special, derogator de la dreptul comun și prevede exclusiv acordarea dobânzii legale. A pleca de la premisa unei completări a normelor de procedură fiscală cu dreptul comun în această materie ar însemna ca situația nu doar a creditorului contribuabil să permită actualizarea creanței cu rata inflației, ci și situația creditorului fiscal. Or, normele de procedură fiscală nu au o astfel de rațiune.

De asemenea, dispozițiile speciale privind acordarea dobânzilor (Ordinul nr. 1899/2004 pentru aprobarea Procedurii de restituire și de rambursare a sumelor de la buget, precum și de acordare a dobânzilor convenite contribuabililor pentru sumele restituite sau rambursate cu depășirea termenului legal) nu prevăd această ipoteză, ci numai acordarea dobânzii.

În consecință, singura actualizare permisă de lege este cu dobânda legală.

Pentru aceste considerente, în ceea ce privește petitul privind actualizarea sumei de 9.348 lei în raport de rata inflației, Curtea apreciază că, în lipsa unor argumente care să permită instanței a analiza temeiul juridic al reactualizării debitului principal cu indicele de inflație, aceasta nu poate fi primită. O obligație pecuniară este compusă din debitul principal și beneficiul nerealizat. Întrucât prezentul litigiu are ca obiect o creanță fiscală, dobânda reprezintă, pentru argumentele de text expuse, tocmai beneficiul nerealizat, motiv pentru care instanța apreciază nefondată cererea reclamantei de actualizare a sumei cu rata inflației, procedând la respingerea acesteia.

Emiterea mai multor certificate de urbanism pentru aceeași parcelă

Potrivit art. 30 Legea 350/2001 pentru aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dar conținutul acestora, bazat pe documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, și celelalte reglementări în domeniu, trebuie să fie aceleași pentru toți solicitanții, iar potrivit art. 26 alin. 1 lit. h din Legea nr. 50/1991, constituie contravenție, neemiterea certificatelor de urbanism în termenul prevăzut la art. 6 alin. (2), precum și emiterea de certificate de urbanism incomplete ori cu date eronate, care nu conțin lista cuprinzând avizele și acordurile legale necesare în raport cu obiectivul de investiții, sau eliberarea acestora condiționat de elaborarea prealabilă a unei documentații de urbanism sau a oricăror documentații tehnice de definire a scopului solicitării, cu depășirea termenului legal, sau refuzul nejustificat ori condiționarea furnizării informațiilor de interes public prevăzute la art. 6 alin. (1).

Făcând aplicarea în cauză a acestor dispoziții legale, Curtea constată că, în mod corect prima instanță a stabilit că refuzul recurentului-pârât de emitere a certificatului de urbanism în scop de construire (...) apare ca nejustificat, în condițiile în care pentru aceeași parcelă a fost emis anterior, un certificat de urbanism în scopul declarat, unui alt beneficiar.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 2008/27.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului X, la data de 19.11.2020, sub nr. X, reclamantul X a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Primarul Municipiului X pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună anularea certificatului de urbanism de informare nr. X, obligarea pârâtului să elibereze un certificat de urbanism de construire imobile de locuințe colective P+2E+3R conform cererii cu numărul de înregistrare X și să plătească contravaloarea lipsei de folosință pe care o estimează la 43.673 Euro înmulțit cu numărul de luni până la eliberarea unui certificat de urbanism legal, cu cheltuieli de judecată.

Prin sentința civilă nr. X, Tribunalul X a admis, în parte, cererea, a anulat certificatul de urbanism nr. X, a obligat pârâtul Primarul Municipiului X să elibereze un certificat de urbanism, fără condiționarea emiterii unui nou PUZ și a respins capătul de cerere având ca obiect plata contravalorii lipsei de folosință, ca neîntemeiat.

Împotriva sentinței a formulat recurs pârâtul Primarul Municipiului X, prin care a solicitat casarea și, în rejudecare, respingerea cererii de chemare în judecată.

Intimatul-reclamant X a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția nulității recursului pentru nemotivare, arătând că nu au fost formulate critici care să poată fi circumscrise motivelor de casare prev. de art. 488 alin. 1 Cod procedură civilă, iar pe fond a solicitat respingerea recursului, ca nefondat și obligarea recurentului-pârât la plata cheltuielilor de judecată.

La termenul din 27.09.2023, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția nemotivării recursului, pentru argumentele expuse în practica prezentei decizii

Examinând sentința recurată prin prisma criticilor formulate, Curtea reține următoarele:

În privința motivului de casare prev. de art. 488 alin. 1 pct. 8 Cod procedură civilă, Curtea reține că prima instanță a făcut o corectă interpretare și aplicare a dispozițiilor legale incidente.

Astfel, potrivit art. 30 Legea 350/2001 pentru aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dar conținutul acestora, bazat pe documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, și celelalte reglementări în domeniu, trebuie să fie aceleași pentru toți solicitanții, iar potrivit art. 26 alin. 1 lit. h din Legea nr. 50/1991, constituie contravenție, neemiterea certificatelor de urbanism în termenul prevăzut la art. 6 alin. (2), precum și emiterea de certificate de urbanism incomplete ori cu date eronate, care nu conțin lista cuprinzând avizele și acordurile legale necesare în raport cu obiectivul de investiții, sau eliberarea acestora condiționat de elaborarea prealabilă a unei documentații de urbanism sau a oricăror documentații tehnice de definire a scopului solicitării, cu depășirea termenului legal, sau refuzul nejustificat ori condiționarea furnizării informațiilor de interes public prevăzute la art. 6 alin. (1).

Făcând aplicarea în cauză a acestor dispoziții legale, Curtea constată că, în mod corect prima instanță a stabilit că refuzul recurentului-pârât de emitere a certificatului de urbanism în scop de construire, în soluționarea cererii nr. X, apare ca nejustificat, în condițiile în care pentru aceeași parcelă a fost emis anterior, un certificat de urbanism în scopul declarat, unui alt beneficiar (certificatul de urbanism nr. X emis beneficiarului X). Din această perspectivă, susținerile recurentului-pârât referitoare la data depunerii cererilor de emitere a certificatelor de urbanism eliberate pentru aceeași parcelă, apar ca neîntemeiate.

De asemenea, Curtea reține că, în mod corect, prima instanță a constatat că emiterea certificatului de urbanism nu poate fi condiționată în sensul art. 26 alin.1 lit. h) din Legea nr.

50/1991, de elaborarea de documentații de urbanism pentru definirea scopului declarat, ci trebuie să se raporteze la documentațiile de urbanism în vigoare. Prin urmare, refuzul emiterii certificatului de urbanism în scop de construire pe motiv că Primăria municipiului Brașov a demarat procedura de întocmire a planului urbanistic zonal, care va reglementa organizarea rețelei stradale, apare în mod similar, ca fiind nejustificat.

Ordonanță președințială. Înscrierea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare pe baza analizelor și documentelor medicale care atestă diagnosticul

Până la stabilirea cu exactitate a stării de sănătate a reclamantului și lămurirea tuturor împrejurărilor care vor determina sau nu includerea acestui copil în programul național de tratament al bolilor rare, Curtea reține că dreptul reclamantului la ocrotirea sănătății, consacrat de art. 35 Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, poate fi afectat în mod ireversibil.

Totodată, Curtea are în vedere dispozițiile art. 263 Cod civil, conform cărora orice măsură privitoare la copil, indiferent de autorul ei, trebuie să fie luată cu respectarea interesului superior al copilului.

Prin urmare, în prezenta procedură judiciară specială, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate a ordonanței președințiale prevăzute de art. 997 Cod procedură civilă, instanța reține că protecția practică și efectivă a dreptului fundamental la sănătate pentru minorul X nu se poate realiza decât prin înscrierea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare, aceasta fiind singura măsură care poate fi luată la acest moment în interesul superior al copilului.

(Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 1284/22.09.2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătorei Sectorului X București, la data de 30.06.2023, sub numărul X, reclamantul X, prin reprezentant legal X, a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului X, obligarea acestuia la înscrierea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare pe baza analizelor și documentelor medicale care atestă diagnosticul de fenilcetonurie, până la soluționarea pe fond a litigiului privind obligația de a face, privind înscrierea permanentă a acestuia în program, cu cheltuieli de judecată.

Pârâtul nu a depus întâmpinare.

Prin Sentința civilă nr. 8617/12.07.2023 pronunțată de Judecătoria sectorului 2 București, a fost admisă excepția necompetenței materiale a Judecătorei sector 2 București și s-a dispus declinarea cauzei către Curtea de Apel București.

Prin Sentința civilă nr. X Secția a III- a Civilă din cadrul Curții de Apel București a declinat competența materială de judecare a cauzei către Secția de Contencios Administrativ a aceleiași instanțe.

Analizând probele administrate în cauză, Curtea reține următoarele:

Situația de fapt (...)

Motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția

Conform art. 996 Cod procedura civilă, instanța de judecată, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, în mod constant s-a statuat că în litigiile de contencios administrativ este admisibilă cererea având ca obiect ordonanța

președințială, atunci când nu are ca obiect suspendarea executării unui act administrativ, ci luarea unor măsuri provizorii până la dezlegarea fondului cauzei, fiind menționată cu titlu exemplificativ Decizia nr. 2462 din 17 mai 2012, pronunțată de Secția de Contencios Administrativ și Fiscal din cadrul instanței supreme.

Fondul litigiului de contencios administrativ având ca obiect obligarea pârâtului Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și a Copilului X la includerea reclamantului minor X, în Programul național de tratament pentru boli rare, face obiectul dosarului nr. X, aflat pe rolul Curții de Apel București Secția a IX- a Contencios Administrativ și Fiscal.

În prezenta procedură judiciară specială, întemeiată pe art. 997- 999 Cod procedură civilă, instanța reține că aparența de drept există în favoarea reclamantului, având în vedere dispozițiile art. 35 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, potrivit cărora orice persoană are dreptul de acces la asistența medicală preventivă și de a beneficia de îngrijiri medicale în condițiile stabilite de legislațiile și practicile naționale. În definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Uniunii Europene se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane.

De asemenea, conform art. 34 alin. 1 din Constituția României, dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

Obligația statului român de a proteja dreptul la sănătate al reclamantului, în calitate de cetățean român, implică și obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a asigura acestuia înscrierea provizorie în Programul național pentru boli rare, în condițiile în care copilul a fost diagnosticat cu (...).

În susținerea existenței aparenței dreptului, instanța mai reține că în Capitolul 3 Ghidul de diagnostic și tratament în fenilcetonurie emis de Ministerul Sănătății la 27.01.2017 se prevede că fiecare nou născut trebuie testat prin screening neonatal pentru depistarea fenilcetonuriei. Probele recoltate incorect pot genera rezultate incorecte.

În Capitolul 4 al acestui Ghid se prevede că, dacă un copil cu fenilcetonurie nu este tratat sau este tratat neadecvat, apar manifestări clinice neuropsihice severe, microcefalie, hipo și hiperexcitabilitate, convulsii. Cu vârsta, dezvoltarea intelectuală și comportamentală este sever afectată, copiii prezentând anxietate, agresivitate, autism, IQ scăzut, dificultăți în procesarea informației și deficiente de memorie.

Se mai precizează că și copiii diagnosticați tardiv pot beneficia de tratamentul dietetic și medicamentos, situație în care tulburările comportamentale cum ar fi agresivitatea pot fi ameliorate.

Susținerile pârâtului referitoare la faptul că echipa de medici specialiști din cadrul Institutului Național pentru Sănătatea Mamei și a Copilului X a luat decizia ca acest copil să nu fie inclus în programul național de tratament în baza unor cercetări medicale amănunțite, analize de laborator și genetică, nu justifică respingerea de plano a cererii de emitere a unei ordonanțe președințiale, având în vedere că acest copil a fost diagnosticat la 09.06.2022 și 27.09.2022 și de alți medici specialiști în neurologie, menționați anterior, care au stabilit că acesta suferă de fenilcetonurie.

Prin urmare, Curtea reține că este îndeplinită condiția aparenței dreptului reclamantului minor privind includerea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare, efectuat de pârâtul Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și a Copilului X, având în vedere documentele medicale depuse în susținerea cererii de emitere a ordonanței președințiale, precum și certificatul de încadrare a acestui copil în grad de handicap grav cu asistent personal pentru o perioadă de 2 ani, emis de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului X.

De asemenea, instanța constată că prin cererea de emitere a ordonanței președințiale, reclamantul solicita să fie înscris de către pârât în Programul național de tratament pentru boli rare numai până la soluționarea dosarului de fond, acesta fiind înregistrat pe rolul Curții de Apel

București Secția a IX- a Contencios Administrativ și Fiscal cu nr. X, fiind îndeplinită astfel condiția vremelniciei luării unei astfel de măsuri, prevăzută de art. 997 alin. 1 Cod procedura civilă.

Totodată, instanța reține că există urgență pentru luarea unei asemenea măsuri, câtă vreme reclamantul avea la data de 03.01.2022 și la 16.06.2022 un nivel crescut de fenilalanină în sânge (...).

În speță, este de necontestat înalta pregătire profesională a medicilor specialiști din cadrul Institutului Național pentru Sănătatea Mamei și a Copilului X în fenilcetonurie, boli metabolice și genetice, care la data de 14.11.2022, au luat decizia ca reclamantul minor să nu fie inclus în programul național de tratament pentru boli rare- tratamentul hiperfenilalaninemiei la bolnavii diagnosticați cu fenilcetonurie sau deficit de tetrahidrobiopterina BH₄, pe baza rezultatelor screeningului neonatal, a dozării aminoacizilor aromatici și a investigațiilor genetice.

Însă, nu pot fi ignorate nici investigațiile efectuate de medicul specialiști în neuropsihiatrie X și în neurologie pediatrică X, care la 09.06.2022 și 27.09.2022 au stabilit ca diagnostic final faptul că reclamantul suferă de fenilcetonurie.

Curtea reține că în Ghidul din 2017 de diagnostic și tratament în fenilcetonurie emis de Ministerul Sănătății se precizează că prevenirea complicațiilor invalidante la copiii cu fenilcetonurie se realizează prin diagnostic precoce urmat de o intervenție terapeutică susținută pe parcursul întregii vieți, iar în cazul în care boala nu este tratată, sunt afectate substanța albă și substanța cenușie la nivel cerebral, cauzând reducerea funcțiilor motorii, anomalii mentale și cognitive.

(...) De aceea, până la stabilirea cu exactitate a stării de sănătate a reclamantului și lămurirea tuturor împrejurărilor care vor determina sau nu includerea acestui copil în programul național de tratament al bolilor rare, Curtea reține că dreptul reclamantului la ocrotirea sănătății, consacrat de art. 35 Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, poate fi afectat în mod ireversibil.

Totodată, Curtea are în vedere dispozițiile art. 263 Cod civil, conform cărora orice măsură privitoare la copil, indiferent de autorul ei, trebuie să fie luată cu respectarea interesului superior al copilului.

Prin urmare, în prezenta procedură judiciară specială, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate a ordonanței președințiale prevăzute de art. 997 Cod procedură civilă, instanța reține că protecția practică și efectivă a dreptului fundamental la sănătate pentru minorul X nu se poate realiza decât prin înscrierea provizorie în Programul național de tratament pentru boli rare, aceasta fiind singura măsură care poate fi luată la acest moment în interesul superior al copilului.

Secția a IX-a Contencios administrativ și fiscal

Admisibilitatea acțiunii în contencios împotriva ordonanțelor de Guvern aprobate prin lege

Efectele aprobării prin lege a ordonanțelor de urgență ale Guvernului nu sunt exclusiv formale, ci au un efect de substanță: aprobarea ordonanței de către Parlament dă naștere unui act normativ nou, iar conținutul normativ devine lege. (...) art.9 din Legea nr. 554/2004 constituie concretizarea, în plan legislativ, a principiului consacrat în art. 126 alin. (6) din Constituția României, potrivit căruia instanța de contencios administrativ este competentă să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe ale Guvernului declarate neconstituționale. Astfel, reglementarea acțiunii prin art. 9 din Legea nr. 554/2004 este justificată tocmai de această natură juridică specifică a ordonanței de urgență, de act al autorității executive, care se menține însă numai până la aprobarea ei prin lege. După acest moment ordonanța nu mai este un act emis de executiv, ci se transformă în act al autorității legiuitoare, devenind lege. Or, acțiunea prevăzută de art. 9 din Legea nr. 554/2004 poate fi introdusă doar împotriva ordonanțelor simple sau de urgență ale Guvernului, nu și împotriva legilor adoptate de Parlament. (...) Împrejurarea că O.U.G. nr. 27/2022 și nr. 119/2022 au produs efecte față de reclamante până la aprobarea lor prin lege nu este suficientă pentru admisibilitatea prezentului demers judiciar întrucât realitatea juridică din prezent este că aceste acte normative nu mai sunt acte ale executivului asimilate legii, ci veritabile acte normative ale puterii legiuitoare (legi), Parlamentul, care au înglobat conținutul ordonanțelor și față de care nu poate fi formulată acțiunea prevăzută de art. 9 din Legea nr. 554/2004.

(Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, sentința civilă nr. 1202/3 iulie 2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 14.11.2022 reclamantele EE. S.A. și EEM. S.A. au solicitat în temeiul art. 9 alin. (3) și alin. (5), respectiv art. 18 alin.(3) din Legea nr. 554/2004, obligarea pârâților G.R. și M.F. la plata, cu titlu de despăgubiri, a sumei evaluate preliminar în cuantum de 379,2 000 euro, reprezentând prejudiciul estimat sau care va fi înregistrat în cursul anului 2022, ca urmare a aplicării prevederilor neconstituționale ale art. 1, alin. (1), (3), (5)-(8), art. 2 alin. (1)-(3), art. 3 alin. (1)-(2), art. 4, art. 7, art. 71, art. 8, art. 9, art. 15 și Anexa nr. 6¹ din Ordonanța de urgență nr. 27 din 18.03.2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 - 31 martie 2013, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („OUG nr. 27/2022”), modificată prin Ordonanța de Urgență nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei („OUG nr. 119/2022”), precum și a dispozițiilor art. I, art. VI și Anexa nr. 3 din OUG nr. 119/2022.

Prin cererea de chemare în judecată reclamantele au solicitat sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, alin. (1), (3), (5)-(8), art. 2 alin. (1)-(3), art. 3 alin. (1)-(2), art. 4, art. 7, art. 71, art. 8, art. 9 și art. 15 și Anexa nr. 6¹, art. 16 alin. (1) din OUG nr. 27/2022, astfel cum au fost modificate prin art. I și Anexa nr. 3 din OUG nr.119/2022 precum și a art. VI din OUG nr. 119/2022.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantele au arătat, în esență, că începând cu 1 aprilie 2022, prin OUG nr. 27/2022 s-a stabilit un mecanism de plafonare a prețurilor de energie electrică pentru clienții finali, mecanism a cărui implementare și costuri au fost impuse furnizorilor de energie electrică. Schema de sprijin a suferit modificări

substanțiale începând cu 1 septembrie 2022, odată cu adoptarea OUG nr. 119/2022. Conținutul acestor prevederi legale relevă că statul, prin Guvernul României, a înțeles să impună furnizorilor de energie electrică atât sarcina implementării concrete a mecanismului de protecție a consumatorilor finali cât și suportarea celei mai mari părți a costurilor pentru atingerea acestui obiectiv.

Cu toate acestea, contextul actual generat de creșterea exorbitantă a costurilor de achiziție cu energia electrică, suportate de către furnizori pentru acoperirea consumului clienților finali, ar fi impus recuperarea imediată și integrală a acestor costuri, astfel încât să asigure continuitatea activității furnizorilor de energie electrică. În schimb, prin implementarea mecanismelor de plafonare introduse de OUG nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022, furnizorilor Enel le este afectată viabilitatea financiară și este pusă în pericol însăși capacitatea acestora de a achiziționa cantitățile de energie necesare acoperirii consumului pentru 3,2 milioane de consumatori finali.

OUG nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022 nu doar că nu au soluționat criza extraordinară care afectează piața de energie, în general, și societățile din domeniul furnizării energiei electrice, în particular, ci chiar au adâncit-o, punând în pericol existența furnizorilor și siguranța aprovizionării consumatorilor finali și, implicit, prin caracterul sistemic al efectelor produse pun în pericol însăși funcționarea SEN.

Având în vedere caracterul neconstituțional al prevederilor OUG nr. 27/2022 și ale OUG nr. 119/2022, reclamantele au formulat o cerere de neconstituționalitate anexată cererii de chemare în judecată, în temeiul art. 9 din Legea nr. 554/2004. Efectele deosebit de grave produse de actele normative atacate impun sesizarea de urgență a Curții Constituționale și acordarea cu celeritate de despăgubiri pentru prejudiciile produse Companiilor Enel în aplicarea actelor normative neconstituționale.

Reclamantele au învederat că sunt prejudiciate în mod direct prin implementarea mecanismului de plafonare instituit prin OUG nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022, având în vedere șapte categorii de prejudicii dezvoltate pe larg în cuprinsul cererii introductive:

Reclamantele au susținut că în cauza de față se impune sesizarea Curții Constituționale, având în vedere încălcarea flagrantă a prevederilor constituționale și a normelor de drept european, precum și restrângerile arbitrare și disproporționate ale drepturilor și libertăților fundamentale ale societăților, prin prevederile art. 1, alin. (1), (3), (5)-(8), art. 2 alin. (1)-(3), art. 3 alin. (1)-(2), art. 4, art. 7, art. 71, art. 8, art. 9 și art. 16 alin. (1)] din OUG nr. 27/2022 și a [art. VI] din OUG nr. 119/2022.

Referitor la îndeplinirea condițiilor prevăzute de legea nr. 554/2004 pentru repararea pagubei cauzate de pârâte, reclamantele au susținut, sub un prim aspect, că obiectul acțiunii în contencios administrativ este configurat de art. 9 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, în sensul că persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe poate introduce acțiune la instanța de contencios administrativ, însoțită de excepția de neconstituționalitate.

În cadrul unei acțiuni în contencios administrativ prin care s-a solicitat acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate, instanța de judecată va trebui să analizeze condițiile răspunderii civile, astfel cum sunt acestea reglementate în Codul civil.

Fapta ilicită săvârșită de către pârâți constă în emiterea unor acte normative (din OUG nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022) neconstituționale, care încalcă, totodată, normele obligatorii ale dreptului european, precum și prevederile C.E.D.O. Existența unui prejudiciu rezultă din toate argumentele indicate. Legătura de cauzalitate între fapta ilicită săvârșită de către pârâți și prejudiciul creat Companiilor M este indubitabilă, având în vedere că prejudiciul cert, direct și material a fost cauzat de fapta ilicită a acestora. Astfel, toate categoriile de prejudicii indicate la reprezentă consecințe directe ale mecanismului de plafonare și compensare instituit prin OUG

nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022, precum și ale obligației de plată a Contribuției la Fondul de tranziție Energetică.

Vinovăția pârâților rezultă din adoptarea unor acte normative cu încălcarea flagrantă a prevederilor Constituției României și a drepturilor și libertăților fundamentale ale reclamantelor cu desconsiderarea realităților economice ale pieței de energie și cu ignorarea pozițiilor persoanelor vizate de măsurile adoptate.

În drept, reclamantele au invocat: art. 9 alin. (3) și (5) și art. 18 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, art. 1.349 și art. 1.357 din Codul Civil, respectiv art. 194 C.pr.civ.

La data de 8.12.2022 pârâțul GR a formulat întâmpinare prin care a invocat excepția netimbrării, excepția inadmisibilității, iar pe fond a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

În ceea ce privește excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată, pârâta a învederat că art.5 din Legea nr. 554/2004 prevede, pe de o parte, categoriile de acte administrative exceptate de la controlul instanțelor de contencios administrativ (alin.1 și 2), iar pe de altă parte, categoriile de acte pentru care controlul de legalitate este limitat (alin.3). Actele care privesc raporturile cu Parlamentul sunt definite de art.2 alin.1 lit. k) din lege ca fiind actele emise de o autoritate publică, în realizarea atribuțiilor sale, prevăzute de Constituție sau de o lege organică, în raporturile de natură politică cu Parlamentul.

În ceea ce privește ordonanțele de urgență, acestea sunt adoptate de Guvernul României în baza dispozițiilor art.115 din Constituție, republicată, care permit acestei autorități, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unui caz excepțional. Fiind emise în baza relațiilor dintre Parlament și Guvern, ele nu sunt acte administrative, ci acte normative, cu putere de lege. În aceste condiții, singura autoritate care poate valida sau invalida o ordonanță/ordonanță de urgență a Guvernului este Parlamentul, printr-o lege de aprobare sau respingere a acesteia; instanțele de contencios administrativ nu sunt în măsură să cenzureze/modifice un asemenea act normativ în sensul celor solicitate de către reclamante. Prin urmare, față de cele arătate, precum și în considerarea dispozițiilor art.1, coroborate cu art.5 alin.1 lit.a), art.9 din Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, pârâțul a apreciat ca fiind inadmisibile solicitările părților reclamantelor în integralitatea lor.

Legiuitorul a reglementat expres cazurile în care pot fi contestate ordonanțele Guvernului și anume, fie pe calea excepției de neconstituționalitate, potrivit dispozițiilor art.29 și următoarele din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, în condițiile prevăzute de art.9 din Legea nr.554/2004 cu modificările și completările ulterioare. Aceste proceduri speciale nu schimbă natura juridică a ordonanțelor de urgență, acestea nefiind incluse în sfera actelor administrative a căror anulare se poate solicita.

Cererea pendinte are ca obiect principal tocmai constatarea neconstituționalității O.U.G. nr.27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, astfel cum a fost modificată și completată, inclusiv prin Legea nr.206 din 8 iulie 2022 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

Pârâțul a învederat că reclamantele au uzat în mod formal de dispozițiile art.9 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, în aprecierea faptului că acest demers le permite acestora, în realitate, formularea și sesizarea Curții Constituționale cu excepțiile de neconstituționalitate pe care le-au susținut în cauză. Așadar, ne aflăm în realitate în prezența unui act normativ de nivel primar-Legea nr.206/2022, controlul constituționalității legilor putând fi exercitat urmare invocării unei excepții de neconstituționalitate în fața unei instanțe judecătorești.

Însă formularea excepției de neconstituționalitate în ipoteza în care ne aflăm nu se subordonează dispozițiilor art.9 din Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, o eventuală declarație ca neconstituțională a Legii nr. 206/2022 atrăgând aplicabilitatea dispozițiilor art. 147 alin.(1) lit.c) din Constituție. Așa fiind, în legătură cu excepția de neconstituționalitate vizând o lege sau dispoziții dintr-o lege, instanța de judecată va urma o altă procedură în vederea soluționării-respectiv cea reglementată de dispozițiile art.29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nemaiputând face aplicarea dispozițiilor art.9 alin.(3) din Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează astfel: după pronunțarea Curții Constituționale, instanța de contencios administrativ repune cauza pe rol și stabilește termen, cu citarea părților, numai dacă ordonanța sau o dispoziție a acesteia a fost declarată neconstituțională.

În cauza pendinte, chiar și dacă ne-am afla în situația declarării neconstituționalității unor dispoziții din O.U.G. nr.27/2022, aceasta nu reprezintă automat un temei pentru angajarea răspunderii patrimoniale a Executivului, adoptarea unei ordonanțe de urgență neputând fi calificată drept faptă ilicită, reprezentând în realitate o exercitare a dreptului constituțional al Guvernului, care nu poate fi în niciun caz, ilicită. Astfel, adoptarea O.U.G. nr.27/2022 s-a realizat în temeiul art.115 alin.(4) din Constituția României, Guvernul motivând urgența atât în preambulul actului cât și în Nota de fundamentare ce a însoțit actul.

Or, în cazul măsurilor adoptate de autoritatea Executivă în scopul protejării interesului public general este exclusă conduita ilicită, pârâțul manifestându-se în marja proprie de apreciere, realizând politica fiscală a statului în domeniul asigurărilor sociale.

Referitor la excepțiile de neconstituționalitate invocate în prezenta cauză, pârâțul a solicitat respingerea ca inadmisibilă, în măsura în care instanța va aprecia că ne aflăm în condițiile alin. (5) ale art. 29 din Legea nr.47/1992, și că, în conformitate cu prevederile art. 17 alin.(2) din Legea nr.47/1992, punctul de vedere al Guvernului cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată va fi prezentat Curții Constituționale.

A formulat întâmpinare și pârâțul MF prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive și, pe cale de consecință, respingerea cererii de chemare în judecată în integralitatea sa ca fiind formulată în contradictoriu cu o persoană fără calitate procesuală pasivă. Pârâțul a mai invocat, cu privire la neîndeplinirea procedurii prealabile reglementate de dispozițiile art.7 din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată, iar pe fondul cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor OUG nr.27/2022 respectiv a OUG nr. 119/2022 a solicitat respingerea acesteia, ca neîntemeiată.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea a reținut următoarele:

Referitor la excepția inadmisibilității invocată de pârâți, Curtea reține că art. 9 alin.1 din Legea nr. 554/2004 prevede că: „(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe poate introduce acțiune la instanța de contencios administrativ, însoțită de excepția de neconstituționalitate, în măsura în care obiectul principal nu este constatarea neconstituționalității ordonanței sau a dispoziției din ordonanță. (...). (5) Acțiunea prevăzută de prezentul articol poate avea ca obiect acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum și, după caz, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative.”

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantele au solicitat plata sumei de 379,2000 euro, reprezentând prejudiciul estimat sau care va fi înregistrat de companiile AB în cursul anului 2022 ca urmare a implementării mecanismelor de plafonare introduse de OUG nr. 27/2022 și OUG nr. 119/2022. Așadar, acțiunea de față nu are ca obiect principal constatarea neconstituționalității unei ordonanțe sau a unei dispoziții dintr-o ordonanță, ci acordarea de

despăgubiri, conform art. 9 alin. (5) din Legea nr. 554/2004. Prin urmare, această apărare a pârâtului Guvernul României este nefondată.

În schimb, instanța constată că este fondată excepția inadmisibilității invocată de pârât în considerarea faptului că cele două ordonanțe de urgență, de adoptarea cărora reclamantele se pretind vătămăte, au fost aprobate prin lege, astfel că demersul judiciar reglementat de art. 9 din Legea nr. 554/2004 nu mai este admisibil.

Cererea de chemare în judecată a fost înregistrată pe rolul instanței la data de 14.11.2022.

OUG nr. 27/2022 a fost aprobată prin Legea nr. 206/2022 publicată în M.Of. nr. 692 din 11 iulie 2022, iar OUG nr. 119/2022 a fost aprobată prin Legea nr. 357/2022 publicată în M.Of. nr. 1198 din 13 decembrie 2022.

Astfel, la momentul analizării admisibilității prezentului demers judiciar instanța constată că ambele ordonanțe de urgență, în privința cărora se susține de către reclamante că au produs efecte vătămătoare, au fost aprobate prin lege, ceea ce înseamnă că ele au devenit acte ale puterii legiuitoare, iar prevederile cuprinse în legile adoptate de Parlament nu fac obiectul reglementării cuprinse în art. 9 din Legea nr. 554/2004.

Contrar susținerilor reclamantelor, efectele aprobării prin lege a ordonanțelor de urgență ale Guvernului nu sunt exclusiv formale, ci au un efect de substanță: aprobarea ordonanței de către Parlament dă naștere unui act normativ nou, iar conținutul normativ devine lege. Acest efect rezultă chiar din jurisprudența Curții Constituționale a României, cu titlu de exemplu fiind Decizia nr. 9/1996: „(...) Ordonanța constituie deci un act guvernamental de executare a legii de abilitare. Prin aprobarea însă a ordonanței de către Parlament, cu sau fără modificări, conținutul sau normativ devine lege. De aceea, potrivit art. 114 alin. (3) și (5) din Constituție, aprobarea se face prin lege și cu procedura de adoptare a legii. În consecință, ca urmare a aprobării, nu coexistă două categorii de acte normative juxtapuse - legea de aprobare și ordonanța - de naturi diferite și cu regimuri juridice diferite, ci un singur act legislativ: legea de aprobare. Așa fiind, după aprobare, reglementarea inițială instituită prin ordonanța devine exclusiv actul legiuitorului, expresia voinței sale. În acest sens este și Decizia Curții Constituționale nr. 124 din 5 decembrie 1995.

(...) De aceea, după aprobarea ordonanței prin lege, exclusiv această lege ar putea face obiectul unui control de constituționalitate întrucât, după intrarea ei în vigoare, doar dispozițiile sale sunt aplicabile, chiar dacă, pentru economie de mijloace, legiuitorul, sub aspectul tehnicii legislative utilizate, face în mod expres trimitere la ordonanța aprobată.”

Prin aceeași decizie, Curtea Constituțională lămurește natura juridică a ordonanței Guvernului: „(...) ordonanța este consecința extinderii, în anumite condiții și limite, a competenței generale a Guvernului de organizare a executării legilor, prevăzută la art. 107 alin. (2) din Constituție. De aceea natura juridică a ordonanței nu poate fi diferită de cea a oricărui alt act emis de Guvern în cadrul competenței sale normative. Ca urmare, ordonanța nu este expresia unei puteri legiuitoare ce ar fi fost acordată Guvernului, chiar dacă efectele sale privesc domeniul legii ordinare. Parlamentul nici n-ar putea delega puterea legiuitoare, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție, el fiind unica autoritate legiuitoare a țării. Conform art. 114 alin. (1) din Constituție, Parlamentul poate adopta numai o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.”

În același sens s-a pronunțat Curtea Constituțională și în ceea ce privește ordonanțele de urgență ale Guvernului, în decizia CCR nr. 1257/2009 menționându-se că: „(...) Sub acest aspect, în jurisprudența sa, Curtea a stabilit că ordonanțele Guvernului aprobate de Parlament prin lege încetează să mai fie acte normative de sine stătătoare și devin, ca efect al aprobării de către autoritatea legiuitoare, acte normative cu caracter de lege, chiar dacă, din rațiuni de tehnică legislativă, alături de datele legii de aprobare, conservă și elementele de identificare atribuite la adoptarea lor de către Guvern.

Aceeași viziune a Curții Constituționale o regăsim și în jurisprudența recentă, în Decizia nr. 25/2019: „19. (...) În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, după aprobarea ordonanței de urgență (ordonanței) de către Parlament, controlul de constituționalitate se exercită față de legea de aprobare, al cărei conținut este chiar ordonanța guvernamentală. Altfel spus, legea de aprobare integrează în totalitate prevederile din ordonanța de urgență aprobată, iar, prin aprobare, ordonanța de urgență încetează să mai existe ca act juridic normativ distinct; aprobarea dă naștere însă unui act normativ nou, care a absorbit și ordonanța de urgență. Ca atare, întrucât devin parte integrantă a legii de aprobare, dispozițiile ordonanței de urgență pot fi supuse controlului de constituționalitate în condițiile art. 146 lit. a) din Legea fundamentală (a se vedea Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009). Astfel fiind, obiectul sesizării de neconstituționalitate se încadrează în dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituție. (...)”

O concluzie similară rezultă și din decizia CCR nr. 479/2015, amintită în Decizia nr. 402/2021 citată de reclamante: „(...) 14. În schimb, art. 9 din aceeași lege vizează situațiile în care o persoană se consideră vătămată în mod direct printr-o ordonanță a Guvernului, independent de existența unui act administrativ individual adoptat în baza acelei ordonanțe. Atât timp cât acțiunea reclamantului are ca scop înlăturarea efectelor ordonanței Guvernului care se produc direct asupra unui drept sau interes legitim, vătămându-le, reclamantul are deschisă procedura specială prevăzută de art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. Rațiunea acestei reglementări este dată de faptul că ordonanțele Guvernului sunt acte administrative normative cu caracter legislativ. 15. În ceea ce privește ordonanțele Guvernului, Curtea constată că, elaborând astfel de acte normative, organul administrativ exercită o competență prin atribuire care, prin natura ei, intră în sfera de competență legislativă a Parlamentului. Prin urmare, ordonanța nu reprezintă o lege în sens formal, ci un act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce, respectând sub acest aspect criteriul material (a se vedea Decizia nr. 120 din 16 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 5 aprilie 2004).”

Din jurisprudența Curții Constituționale instanța reține că art.9 din Legea nr. 554/2004 constituie concretizarea, în plan legislativ, a principiului consacrat în art. 126 alin. (6) din Constituția României, potrivit căruia instanța de contencios administrativ este competentă să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe ale Guvernului declarate neconstituționale. Astfel, reglementarea acțiunii prin art. 9 din Legea nr. 554/2004 este justificată tocmai de această natură juridică specifică a ordonanței de urgență, de act al autorității executive, care se menține însă numai până la aprobarea ei prin lege. După acest moment ordonanța nu mai este un act emis de executiv, ci se transformă în act al autorității legiuitoare, devenind lege. Or, acțiunea prevăzută de art. 9 din Legea nr. 554/2004 poate fi introdusă doar împotriva ordonanțelor simple sau de urgență ale Guvernului, nu și împotriva legilor adoptate de Parlament.

Prin urmare, instanța va înlătura susținerea reclamantelor în sensul că art. 9 din Legea nr. 554/2004 și art. 126 alin. (6) din Constituția României nu disting în funcție de aprobarea sau nu a ordonanțelor prin lege întrucât, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții Constituționale, odată aprobată prin lege de Parlament, ordonanța de urgență își încetează existența proprie și devine act al autorității legislative, adică lege. De asemenea, actul normativ își păstrează denumirea de ordonanță/ordonanță de urgență („OG/OUG”) exclusiv din rațiuni de tehnică legislativă.

Această soluție este justificată și de faptul că ulterior aprobării ordonanței de urgență prin lege, controlul constituțional se realizează numai asupra legii de aprobare, doar aceasta putând fi declarată neconstituțională, astfel cum reiese din jurisprudența constantă a Curții Constituționale. Așadar, în condițiile aprobării prin lege a OUG nr. 27/2022 și nr. 119/2022, sesizarea Curții cu excepția de neconstituționalitate a acestor ordonanțe nu ar mai putea avea

drept consecință declararea neconstituționalității ordonanțelor ori a unor dispoziții ale acestora, pentru a se obține efectul prevăzut de art. 9 alin. 3 din Legea nr. 554/2004, ci exclusiv a legii de aprobare. Prin urmare, instanța reține că analiza admisibilității prezentului demers judiciar din această perspectivă a neaprobării prin lege a ordonanțelor de urgență trebuie realizată la momentul procesual al sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate invocată în cauză, și nu prin raportare la data sesizării instanței cu acțiunea întemeiată pe art. 9 din Legea nr. 554/2004.

Din moment ce ulterior aprobării prin lege, ordonanțele devin parte integrantă a legii de aprobare, rezultă că, în realitate, actul normativ criticat pe calea excepției de neconstituționalitate este legea de aprobare, și nu ordonanța, astfel cum în mod constant a stabilit Curtea Constituțională în deciziile menționate în precedent.

În ceea ce privește îngrădirea liberului acces la justiție, invocat inclusiv din perspectiva perioadei în care ordonanțele nu sunt aprobate prin lege, instanța reține că art. 9 din Legea nr. 554/2004 reglementează o acțiune specifică, având un obiect strict determinat prin voința legiuitorului: acțiuni ale persoanelor vătămate prin dispozițiile cuprinse în ordonanțele Guvernului. Instanța nu poate extinde pe cale jurisprudențială condițiile de admisibilitate ale unei asemenea proceduri speciale în baza principiului liberului acces la justiție, din moment ce nu reprezintă dreptul comun în materia contenciosului administrativ. Pe de altă parte, din art. 115 din Constituție instanța reține că pentru intrarea în vigoare, suplimentar publicării în Monitorul Oficial, este obligatorie doar depunerea ordonanței spre dezbateră la Camera competentă să fie sesizată, existând multiple situații în care ordonanțele, simple sau de urgență, nu sunt aprobate prin lege pentru perioade foarte lungi de timp (cu titlu de exemplu OUG nr. 80/2013, OUG 95/2014). Așadar, nu se poate reține susținerea reclamantelor privind lipsirea de efecte juridice a art. 9 din Legea nr. 554/2004 prin admiterea excepției inadmisibilității.

Împrejurarea că OUG nr. 27/2022 și nr. 119/2022 au produs efecte față de reclamante până la aprobarea lor prin lege nu este suficientă pentru admisibilitatea prezentului demers judiciar întrucât realitatea juridică din prezent este că aceste acte normative nu mai sunt acte ale executivului asimilate legii, ci veritabile acte normative ale puterii legiuitoare (legi), Parlamentul, care au înglobat conținutul ordonanțelor și față de care nu poate fi formulată acțiunea prevăzută de art. 9 din Legea nr. 554/2004.

Instanța nu poate reține pentru soluționarea favorabilă a prezentului demers judiciar nici opinia doctrinară identificată de reclamante, întrucât este o opinie izolată, nefundamentată pe nicio decizie a Curții Constituționale și contrazisă în mod vădit de jurisprudența Curții relevată în considerentele prezentei hotărâri.

Pentru toate aceste considerente, în temeiul art. 9 alin.1 din Legea nr. 554/2004 instanța constată că prezentul demers judiciar nu este admisibil, motiv pentru care va admite excepția inadmisibilității și va respinge cererea de chemare în judecată ca inadmisibilă. Ca o consecință a acestei soluții, instanța va admite cererea de intervenție accesorie formulată de intervenientul MiC constatând că apărările acestuia au profitat părții în favoarea căreia a intervenit.

Act administrativ normativ. Principiul ierarhiei actelor normative. Respectarea normelor de tehnică legislativă, condiție de legalitate a actului administrativ normativ

Orice sistem de drept se bazează pe principiul ierarhiei normelor cuprinse în actele normative, care se referă la structura piramidală a normelor juridice, în vârful căreia se află legea fundamentală - Constituția României – care definește condițiile de emitere a tuturor celorlalte norme. Așadar, potrivit principiului ierarhiei normelor juridice, o anumită normă face parte din această ierarhie, doar dacă este emisă potrivit prevederilor normei superioare, în caz contrar o astfel de normă neputând face parte din sistemul ordinii de drept. Aplicarea principiului ierarhiei normelor presupune așadar obligativitatea subordonării actului normativ

cu forță juridică inferioară celui care are forță juridică superioară. Respectarea normelor de tehnică legislativă reprezintă o condiție de legalitate a actului cu caracter normativ.

(...) prin actul normativ de rang inferior (Ordinul nr.310/2022) a fost introdusă o limitare a controlului de specialitate cu privire la respectarea prevederilor legale privind urbanismul (chiar și numai sub aspect temporal) și pe cale de consecință o limitare a dreptului de tutelă administrativă aparținând prefectului, limitări ce nu sunt prevăzute de actele normative cu forță juridică superioară și de care emitentul ordinului atacat avea obligația să țină cont, în considerarea dispoz.art.4 alin.3 din Legea nr.24/2000 („actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”).

Soluția legislativă ce se regăsește în dispozițiile legale contestate și care introduce interdicția efectuării controlului privind respectarea prevederilor legale, atunci când instanța de judecată este investită cu controlul judecătoresc al legalității emiterii certificatului de urbanism/autorizației de construire/documentației de urbanism, instituie norme derogatorii de la lege, posibilitate rezervată doar actelor normative de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază și mai cu seamă, limitează atribuțiile ISC privind control tehnic de specialitate, dar și atribuțiile constituționale de control ale prefectului. O astfel de restrângere, în măsura în care ar fi fost necesară, se impunea a fi realizată direct prin lege, actul normativ de rang inferior neputând opera modificări asupra drepturilor recunoscute prin actul de rang superior.

(Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, sentința civilă nr. 1226/06.07.2023)

Prin cererea înregistrată la data de 27.12.2022 pe rolul Curții de Apel București – Secția a IX-a Contencios administrativ și fiscal, reclamantii MBPG, PGMB în contradictoriu cu pârâtul MDLPA au solicitat instanței să pronunțe o hotărâre prin care să dispună anularea în parte a dispozițiilor cuprinse în Ordinul Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 pentru aprobarea procedurilor de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire/desființare și la avizarea și aprobarea documentațiilor de urbanism, respectiv: 1. Anularea dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 1 — Procedura de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism; 2. Anularea dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 2 - Procedura de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea autorizațiilor de construire/desființare; 3. Anularea dispozițiilor art. 5 alin. (9) din Anexa nr. 3 - Procedura de control al statului privind respectarea prevederilor legale la avizarea și aprobarea documentațiilor de urbanism.

În motivarea cererii, reclamantii au invocat următoarele motive de fapt și de drept:

În data de 28.02.2022 a fost emis Ordinul Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 pentru aprobarea procedurilor de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire/desființare și la avizarea și aprobarea documentațiilor de urbanism, iar în data de 06.04.2022 Ordinul Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 a fost publicat în Monitorul Oficial al României — Partea I, nr. 337 din 06.04.2022.

Ordinul Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 pentru aprobarea procedurilor de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire/desființare și la avizarea și aprobarea documentațiilor de urbanism, a cărei anulare în parte se solicită în prezenta cauză, are caracter de act administrativ normativ deoarece acesta cuprinde norme cu caracter general, impersonal, obligatorii pentru un număr nedeterminat de cazuri și persoane. Astfel fiind, dispozițiile contestate în prezenta cauză produc efecte erga omnes. (...).

Potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (6) din HG nr. 477/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației „(6) în exercitarea atribuțiilor sale, ministrul lucrărilor publice, dezvoltării și administrației emite ordine și instrucțiuni, care pot avea caracter normativ sau individual, iar potrivit dispozițiilor art. 46 alin. (3) din Legea nr. 90/2001 „(3) în exercitarea atribuțiilor ce îi revin ministrul emite ordine și instrucțiuni, în condițiile legii”.

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative (în continuare Legea nr. 24/2000), „(2) Actele normative se inițiază, se elaborează, se adoptă și se aplică în conformitate cu prevederile Constituției României, republicată, cu dispozițiile prezentei legi precum și cu principiile ordinii de drept”. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 77 din Legea nr. 24/2000, „Ordinele cu caracter normativ, instrucțiunile și alte asemenea acte ale conducătorilor ministerelor și ai celorlalte organe ale administrației publice centrale de specialitate sau ale autorităților administrative autonome se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului. În formula introductivă a acestor acte normative vor fi cuprinse toate temeiurile juridice prevăzute la art. 42 alin. (4)”, iar potrivit dispozițiilor art. 78 din același act normativ, „Ordinele, instrucțiunile și alte asemenea acte trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora.

Prevederile Ordinului Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 ce fac obiectul prezentei cauze contravin următoarelor dispoziții din legislația primară:

-dispozițiile art. 123 alin. (5) din Constituția României, republicată, potrivit cărora „Prefectul poate ataca, în fața instanței de contencios administrativ, un act al consiliului județean, al celui local sau al primarului, în cazul în care consideră actul ilegal. Actul atacat este suspendat de drept.”

-dispozițiile art. 255 din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, potrivit cărora „(1) Prefectul verifică legalitatea actelor administrative ale consiliului județean, ale consiliului local și ale primarului. (2) Prefectul poate ataca actele autorităților prevăzute la alin. (1) pe care le consideră ilegale, în fața instanței competente, în condițiile legii contenciosului administrativ.”

-dispozițiile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, potrivit cărora prefectul poate ataca direct în fața instanței de contencios administrativ actele emise de autoritățile administrației publice locale, dacă le consideră nelegale; acțiunea se formulează în termenul prevăzut de art. 11 alin. (1), care începe să curgă de la momentul comunicării către prefect și în condițiile prevăzute de prezenta lege. Acțiunea introdusă de prefect este scutită de taxa de timbru.”

-dispozițiile art. 12 alin. (1) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții potrivit cărora „Autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit legii, ca urmare a introducerii acțiunii de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.”

-dispozițiile art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C., aprobată cu modificări prin Legea nr.707/2021, cu modificările și completările ulterioare potrivit cărora inspectoratul de Stat în Construcții - J.S.C. este organul tehnic specializat care exercită, potrivit legii, controlul de stat cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizare a construcțiilor, precum și la aplicarea unitară a prevederilor legale în domeniul calității în construcții.”

-dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 50/1991, potrivit cărora „Controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și autorizarea executării lucrărilor de construcții se exercită

de Inspectoratul de Stat în Construcții, pe întregul teritoriu al țării, și de inspectoratele teritoriale ale acestuia, care dispun măsurile și sancțiunile prevăzute de prezenta lege.”

-dispozițiile art. 62 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul potrivit cărora „Urmărirea aplicării documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate se face prin compartimentele de specialitate din aparatul propriu al consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale, după caz, precum și de Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C.”

-dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 350/2001, potrivit cărora „Controlul statului privind aplicarea prevederilor cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, avizate și aprobate conform legii, este asigurat de Inspectoratul de Stat în Construcții, precum și de instituția arhitectului-șef”.

Dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 1, dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 2, precum și dispozițiile art. 5 alin. (9) din Anexa nr. 3 ale Ordinului Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 sunt nelegale deoarece acestea sunt emise cu încălcarea legislației primare. Astfel, prin acest act administrativ normativ cu putere legislativă inferioară, se restrâng și se limitează atribuțiile legale și constituționale ale instituției Prefectului, precum și atribuțiile legale ale Inspectoratului de Stat în Construcții în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului.

Dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 1, dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 2, precum și dispozițiile art. 5 alin. (9) din Anexa nr. 3 ale Ordinului Ministerului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022, contestate în prezenta speță, instituie în mod nelegal o cauză de neexercitare a controlului tehnic de specialitate de către Inspectoratul de Stat în Construcții, cauză ce are ca efect condiționarea exercitării atributului constituțional de control al Prefectului.

Este absolut necesar să se efectueze de către Inspectoratul de Stat în Construcții controlul privind respectarea prevederilor legale în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului independent de faptul că există sau nu dosar pe rolul instanței de judecată având ca obiect anularea certificatului de urbanism, a autorizației de construire/desființare, respectiv anularea hotărârii de aprobare a documentației de urbanism, deoarece în cazul existenței unui dosar pe rolul instanței de judecată (inițiat de un alt reclamant decât Instituția Prefectului), controlul judecătoresc al legalității emiterii acestor acte administrative se efectuează strict în limitele investirii instanței.

Necesitatea și justificarea efectuării controlului de legalitate de către Inspectoratul de Stat în Construcții și în situațiile în care există dosar înregistrat pe rolul instanței rezidă în faptul că, în conformitate cu principiul disponibilității, principiu aplicabil inclusiv în materia contenciosului administrativ, părțile sunt cele care determină conținutul procesului prin stabilirea cadrului procesual în ceea ce privește obiectul procesului.

În aplicarea acestui principiu, instanțele sunt obligate să se pronunțe numai cu privire la ceea ce s-a cerut, astfel cum această solicitare a fost expusă de către reclamant în cuprinsul cererii de chemare în judecată, în timp ce controlul în materia autorizării executării lucrărilor de construcții efectuat de către Inspectoratul de Stat în Construcții este unul tehnic, de specialitate, se efectuează în mod unitar la nivelul statului și vizează toate aspectele tehnice reglementate la nivel urbanistic în materia autorizării executării lucrărilor de construcții.

Față de dispozițiile cuprinse în legislația primară anterior enunțate, rezultă că Inspectoratul de Stat în Construcții este singurul organ de control tehnic de specialitate al statului, care, atunci când în urma verificărilor efectuate constată neconformități în raport de reglementările tehnice din domeniu, sesizează Instituția Prefectului solicitând analizarea și sesizarea instanței de contencios administrativ în vederea anulării actului administrativ supus atenției.

Dispozițiile din Ordinul nr. 310/2022 contestate în prezenta cauză împiedică Inspectoratul de Stat în Construcții să verifice legalitatea actelor administrative emise de autoritățile publice în materia urbanismului și, în consecință, pun Instituția Prefectului în imposibilitatea de a ataca în instanță actele administrative anterior menționate, acțiunea Prefectului putând fi introdusă în fața instanței de contencios administrativ doar în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 50/1991: „(1) Autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit legii, ca urmare a introducerii acțiunii de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.”

Mai mult decât atât, nelegalitatea dispozițiilor contestate în prezenta cerere, este susținută și de faptul că dispozițiile similare din reglementarea anterioară (respectiv dispozițiile art. 21 din Anexa nr. 1 - Procedura de control al statului la autoritățile publice locale/județene privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism și dispozițiile art. 18 din Anexa nr. 2 - Procedura de control al statului la autoritățile publice locale/județene privind respectarea prevederilor legale la emiterea autorizațiilor de construire/desființare, aprobate prin Ordinul M.D.R.A.P. nr. 456/2014), au fost abrogate prin Ordinul Ministerului Dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 1309/16.09.2021, publicat în Monitorul Oficial nr. 920/27.09.2021, autoritatea publică emitentă considerându-le ea însăși nelegale și contrare dispozițiilor cuprinse în legislația primară.

Este necesar ca actele administrative emise de autoritățile administrației publice în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, respectiv în materia autorizării executării lucrărilor de construcții, să fie în strictă conformitate cu reglementările tehnice din domeniu, iar în acest sens Inspectoratul de Stat în Construcții trebuie să execute controlul tehnic de specialitate al statului în materia autorizării executării lucrărilor de construcții, astfel încât acesta să poată, în momentul identificării neconformităților, să sesizeze Instituția Prefectului în vederea analizării și sesizării instanței de contencios administrativ.

De asemenea, la analiza nelegalității dispozițiilor din Ordinul nr. 310/2022 contestate în prezenta cauză, reclamantii au solicitat instanței să aibă în vedere și dispozițiile art. 5 din Regulamentul de organizare și funcționare al Inspectoratului de stat în construcții — I.S.C. aprobat prin Ordinul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 2644/27.09.2016, dispoziții coroborate cu dispozițiile art. 29 alin. 1 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, potrivit căroră „Art. 29. - (1) Controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și autorizarea executării lucrărilor de construcții se exercită de Inspectoratul de Stat în Construcții, pe întregul teritoriu al țării, și de inspectoratele teritoriale ale acestuia, care dispun măsurile și sancțiunile prevăzute de prezenta lege”.

Din cuprinsul textelor legislative mai sus citate, precum și din ansamblul prevederilor cuprinse în Ordinul nr. 310/2022 emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, reiese faptul că Inspectoratul de Stat în Construcții deține atribuții exclusive în exercitarea controlului de stat privind verificarea modului în care sunt respectate reglementările referitoare la emiterea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de desființare sau de construire, efectuând în acest sens controale ca urmare a unor sesizări.

Dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 1, dispozițiile art. 5 alin. (2) din Anexa nr. 2, precum și dispozițiile art. 5 alin. (9) din Anexa nr. 3 ale Ordinului nr. 310/2022 sunt nelegale deoarece restrâng și limitează atribuțiile legale și constituționale ale Instituției Prefectului în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului. Astfel, aceste dispoziții creează un cerc vicios și nelegal, întrucât împiedică Inspectoratul de Stat în Construcții să efectueze controlul de specialitate în cazul în care există pe rolul instanței un dosar având ca obiect anularea actului administrativ nelegal (dosar inițiat de un alt reclamant decât Instituția Prefectului), iar această împiedicare a efectuării controlului de specialitate al Inspectoratului de Stat în Construcții pune

Instituția Prefectului în imposibilitatea de a ataca în instanță respectivul act administrativ nelegal, întrucât acțiunea Instituției Prefectului poate fi introdusă în fața instanței doar în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 50/1991.

Reclamanții au menționat și faptul că, spre deosebire de acțiunile în instanță formulate de către alți reclamanți decât Instituția Prefectului, acțiunea Prefectului prezintă avantajul de a suspenda de drept actul administrativ nelegal, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 554/2004: „Până la soluționarea cauzei, actul atacat potrivit alin. (1) este suspendat de drept”.

În drept, reclamanții au înțeles să invoce dispozițiile art. 8 din Legea nr. 554/2004, precum și toate textele de lege la care s-a făcut referire în prezenta cerere.

Pârâțul MDLPA a depus întâmpinare prin care a solicitat, în principal, admiterea excepției lipsei calității procesuale active a reclamanților și a excepției lipsei interesului, iar în subsidiar, respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Contrar celor invocate pe fond de către reclamanți, dispozițiile art. 5, alin (2) din Anexa nr. 1, art. 5, alin (2) din Anexa nr. 2 și art. 5, alin (9) din Anexa nr. 3 ale Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 310/2022 nu aduc atingere rolului pe care îl are instituția Prefectului, astfel cum este acesta reglementat în Constituție și în celelalte legi.

În primul rând, trebuie subliniat că toate normele a căror anulare se solicită nu suprimă dreptul prefectului, ci doar îl temporizează, fiind doar „suspendat” după momentul investirii instanței de judecată privind controlul judecătoresc al legalității emiterii actelor administrative. Aceste dispoziții au avut drept rațiune tocmai împrejurarea că multe dintre cererile în anulare a certificatului de construire, a certificatului de urbanism și a documentațiilor de urbanism inițiate chiar de instituția Prefectului sau de Inspectoratul de Stat în Construcții, astfel încât ar putea pune problema îngrădirii unui astfel de drept, întrucât acele litigii sunt rezultatul astfel de control privind respectarea prevederilor legale.

În plus, reclamanții nu au avut în vedere dispozițiile art. 255 alin (1) și (2) din OUG nr.57/2 privind Codul administrativ potrivit căroră :“(1)Prefectul verifică legalitatea actelor administrative ale consiliului județean, ale consiliului local și ale primarului. (2)Prefectul poate ataca actele autorităților prevăzute la alin. (1) pe care le consideră ilegale, în fața instanței competente condițiile legii contenciosului administrativ.” Așa fiind, prerogativele legale ale prefectului sunt exercitate în baza legislației specifice, nefiind nicidecum restrânse prin dispozițiile din Ordinul atacat.

Dintr-o altă perspectivă, atât timp cât controlul legalității acestor acte administrative este realizat de către instanța de judecată, un alt control concomitent ar fi superfluu. În aceste condiții, normele examinate sunt în concordanță cu legea fundamentală, întrucât potrivit art. 126 alin.(6) din Constituție, „Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe declarate neconstituționale.”

Totodată, art. 124 alin.(1) din Constituție statuează că „Justiția se înfăptuiește în numele legii” și, în concluzie, reclamanții nu au făcut dovada celor susținute și niciunui alt motiv de anulare invocat.

Analizând actele și lucrările dosarului, prin raportare la probele administrate în cauză și având în vedere dispozițiile legale incidente în speță, Curtea reține următoarele:

Examinând fondul cauzei, Curtea reține că prin prezentul demers judiciar, reclamanții au solicitat anularea dispozițiilor art.5 alin.2 din anexa 1, art.5 alin.2 din anexa 2 și art.5 alin.9 din anexa 3 la Ordinul MDLPA nr.310/2022, deoarece se încalcă principiul ierarhiei actelor normative, contravenind dispoz.art.123 alin.5 din Constituția României, art.255 din OUG

nr.57/2019, art.3 alin.1 din Legea nr.554/2004, art.12 alin.1 și art.29 alin.1 din Legea nr.50/1991, art.1 alin.2 din OG nr.63/2001, art.62 alin.1 și art.35 alin.2 din Legea nr.350/2001.

Prioritar, Curtea reține că orice sistem de drept se bazează pe principiul ierarhiei normelor cuprinse în actele normative, care se referă la structura piramidală a normelor juridice, în vârful căreia se află legea fundamentală - Constituția României – care definește condițiile de emiteră a tuturor celorlalte norme. Așadar, potrivit principiului ierarhiei normelor juridice, o anumită normă face parte din această ierarhie, doar dacă este emisă potrivit prevederilor normei superioare, în caz contrar o astfel de normă neputând face parte din sistemul ordinii de drept. Aplicarea principiului ierarhiei normelor presupune așadar obligativitatea subordonării actului normativ cu forță juridică inferioară celui care are forță juridică superioară.

Aplicând cele anterior enunțate speței de față, se va constata că în ceea ce privește ordinele emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate devin incidente dispoz.art.42 alin.4 din Legea nr.24/2000, potrivit căroră „la celelalte categorii de acte normative formula introductivă cuprinde autoritatea emitentă, denumirea generică a actului, în funcție de natura sa juridică, precum și temeiurile juridice pe baza și în executarea cărora actul a fost emis.”

Conform art.77-78 din Legea nr.24/2000: „ART. 77 Actele date în executarea unui act normativ. Ordinele cu caracter normativ, instrucțiunile și alte asemenea acte ale conducătorilor ministerelor și ai celorlalte organe ale administrației publice centrale de specialitate sau ale autorităților administrative autonome se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului. În formula introductivă a acestor acte normative vor fi cuprinse toate temeiurile juridice prevăzute la art. 42 alin. (4). ART. 78 Sfera reglementării. Ordinele, instrucțiunile și alte asemenea acte trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora.”

Prin Ordinul emis de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației nr.310/2022 a fost aprobată Procedura de control al statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatelor de urbanism, prevăzută în anexa nr.1 care face parte integrantă din prezentul ordin. Anexele nr.1-3 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.337 bis.

În acord cu dispoz.art.77 raportat la art.42 alin.4 din Legea nr.24/2000, în formula introductivă a anexelor 1-3 la Ordinul MDLPA nr.310/2022 au fost cuprinse temeiurile juridice pe baza și în executarea cărora actul a fost emis, respectiv: Legea nr.50/1991, Legea nr.350/2001, Legea nr.422/2001, Legea nr.185/2013, Legea nr.554/2004, Legea nr.287/2009, Legea nr.372/2005, Legea nr.255/2010, OUG nr.57/2019, OG nr.2/2001, OG nr.63/2001, HG nr.525/2013.

Art.11 alin.1 din Legea nr.24/2000 prevede că „în vederea intrării lor în vigoare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Potrivit art.12 alin.3 din același act normativ: „actele normative prevăzute la art.11 alin.(1), cu excepția legilor și a ordonanțelor, intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară. Atunci când nu se impune ca intrarea în vigoare să se producă la data publicării, în cuprinsul acestor acte normative trebuie să se prevadă că ele intră în vigoare la o dată ulterioară stabilită prin text.”

În consecință, întrucât Ordinul nr.310/2022 a intrat în vigoare la data publicării sale în M.Of, respectiv 06.04.2022, forma actele normative de rang superior a căror încălcare se invocă, va fi cea aflată în vigoare la data antemenționată.

În ceea ce privește conformitatea actului în discuție (Ordinul MDPLA nr.310/2022) cu dispozițiile Constituției României, Curtea reține că instanța de contencios administrativ, având în vedere întinderea competenței sale funcționale și materiale, nu are competența de a interpreta și aplica normele constituționale și, prin urmare, de a soluționa raporturi de drept constituțional, respectiv situații în care sunt incidente numai norme constituționale. Instanțele de contencios administrativ au competența de a verifica doar conformitatea actului administrativ cu legea, iar nu cu prevederile constituționale.

Numai Curtea Constituțională are competența de a verifica conformitatea dispozițiilor legale cu Constituția României, în temeiul art.11 alin.1 pct.A lit.d din Legea nr.47/1992, potrivit căreia Curtea Constituțională „hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, precum și a celor ridicate direct de Avocatul Poporului”, în legătură cu această chestiune, competența instanțelor de contencios administrativ fiind exclusă.

Reclamanții susțin în continuare faptul că prevederile Ordinului nr.310/2022 contravin dispozițiilor din legislația primară, astfel: art.255 din OUG nr.57/2019, art.3 alin.1 din Legea nr.554/2004, art.12 alin.1 și art.29 alin.1 din Legea nr.50/1991, art.1 alin.2 din OG nr.63/2001, art.62 alin.1 și art.35 alin.2 din Legea nr.350/2001.

Curtea remarcă faptul că art.5 din cele 3 anexe ale Ordinului nr.310/2022 reglementează procedura de control a statului privind respectarea prevederilor legale la emiterea certificatului de urbanism, a autorizației de construire/desființare și respectiv a documentației de urbanism, care se realizează de către Inspectoratul de Stat în Construcții în temeiul dispoz.art.29 din Legea nr.50/1991 și art.62 alin.1 din Legea nr.350/2001.

În interpretarea dispozițiilor art.3 din Legea nr.554/2004, art.255 din OUG nr.57/2019 și art.12 alin.1 din Legea nr.50/1991, în exercitarea dreptului de tutelă administrativă, prefectul are posibilitatea de a ataca în fața instanței de contencios administrativ actele administrative emise de autoritățile publice locale, atunci când consideră că acestea sunt nelegale, instituția tutelii administrative fiind consacrată la nivel constituțional de art.123 alin.5.

Dreptul de tutelă administrativă al prefectului se referă la controlul asupra actelor administrative ale autorităților publice locale, întrucât acestea sunt emise în regim de putere publică, iar prefectul este, așa cum prevede art.1 alin.3 din Legea nr.340/2004, "garantul respectării legii și a ordinii publice la nivel local".

Totodată, așa după cum prevăd dispozițiile legale mai sus expuse, controlul statului cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizare a construcțiilor, la aplicarea prevederilor cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, avizate și aprobate conform legii, este asigurat de Inspectoratul de Stat în Construcții, autoritate care la rândul său sesizează instituția prefectului cu ocazia constatării unor nereguli în construcții, pentru ca aceasta din urmă să-și exercite dreptul de tutelă administrativă.

Așadar, Curtea observă că textele de lege ce reglementează atât controlul exercitat de ISC în privința disciplinei în urbanism cât și dreptul prefectului de a ataca în fața instanței de contencios administrativ actele administrative apreciate ilegale în acest domeniu, ca urmare a sesizării ISC, nu impun niciun fel de limite sau condiționări, în sensul în care prefectul are oricând dreptul de a verifica legalitatea actelor administrative emise de primar și de a le ataca în fața instanței de contencios administrativ, atunci când le apreciază ca fiind nelegale, fără ca acest drept să fie temporizat de existența altor dosare înregistrate pe rolul instanțelor, având ca obiect contestarea aceluiași acte administrative, indiferent de titularul acțiunii.

În acord cu susținerile reclamanților, Curtea constată că prin actul normativ de rang inferior (Ordinul nr.310/2022) a fost introdusă o limitare a controlului de specialitate al ISC cu privire la respectarea prevederilor legale privind urbanismul (chiar și numai sub aspect temporal) și pe cale de consecință o limitare a dreptului de tutelă administrativă aparținând prefectului, limitări ce nu sunt prevăzute de actele normative cu forță juridică superioară și de

care emitentul ordinului atacat avea obligația să țină cont, în considerarea dispoz.art.4 alin.3 din Legea nr.24/2000 („actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”).

Soluția legislativă ce se regăsește în dispozițiile legale contestate și care introduce interdicția efectuării controlului privind respectarea prevederilor legale, atunci când instanța de judecată este investită cu controlul judecătoresc al legalității emiterii certificatului de urbanism/autorizației de construire/documentației de urbanism, instituie norme derogatorii de la lege, posibilitate rezervată doar actelor normative de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază și mai cu seamă, limitează atribuțiile ISC privind control tehnic de specialitate, dar și atribuțiile constituționale de control ale prefectului.

O astfel de restrângere, în măsura în care ar fi fost necesară, se impunea a fi realizată direct prin lege, actul normativ de rang inferior neputând opera modificări asupra drepturilor recunoscute prin actul de rang superior.

În acest sens sunt și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.498/17.07.2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.650/26.07.2018, prin care s-a relevat că actele administrative cu caracter normativ, fie ele hotărâri ale Guvernului sau ordine ale miniștrilor, nu pot, prin conținutul lor normativ, să excedeze domeniului organizării executării actelor de reglementare primară [art. 108 alin. (2) din Constituția României], respectiv a executării acestora sau a hotărârilor Guvernului, după caz, pentru că, printr-un atare procedeu, s-ar ajunge la modificarea/completarea însăși a legii.

Conclusiv, atunci când pârâtul afirmă faptul că, atât timp cât controlul legalității acestor acte administrative este realizat de către instanța de judecată, un alt control ar fi superfluu, nu are în vedere dispoz.art.22 alin.6 și respectiv art.435 alin.1 cpc, în sensul în care instanța de judecată nu procedează la efectuarea unui control *in integrum* al tuturor motivelor de nelegalitate potențiale ale actelor administrative contestate ci ea este ținută de limitele investiției prin cererea de chemare în judecată, anume cu motivele de nelegalitate invocate și care au produs o vătămare reclamantului din respectiva cauză și totodată, hotărârea pe care o pronunță este obligatorie și produce efecte numai între părți și succesorii lor, având ca atare efect relativ.

În consecință, se constată că dispozițiile contestate nu respectă limitele actelor de rang superior (Legea nr.554/2004, OUG nr.57/2019, Legea nr.50/1991, OG nr.63/2001, Legea nr.352/2001) deși a fost emis în executarea acestora, adăugând o limitare neprevăzută de lege, fiind astfel nerespectate normele de tehnică legislativă, ce reprezintă condiția de legalitate a actului cu caracter normativ contestat, motiv pentru care se impune anularea dispoz.art.5 alin.2 din anexa 1 a OMDLPA nr.310/2022, art.5 alin.2 din anexa 2 a OMDLPA nr.310/2022 și art.5 alin.9 din anexa 3 a OMDLPA nr.310/2022.

În temeiul art.23 din Legea nr.554/2004 va dispune publicarea prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al României după rămânerea definitivă.

**Inadmisibilitatea acțiunii în contencios privind contestarea legalității sancțiunii disciplinare aplicate unui parlamentar în temeiul Regulamentului Camerei Deputaților.
Principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților.**

Posibilitatea contestării sancțiunilor disciplinare de către un membru al parlamentului este limitată la procedurile administrative prevăzute de regulamentul camerei respective. Analizele de drept constituțional comparat la nivelul Europei au relevat că principiului Autonomiei Parlamentare ca parte a principiului separației puterilor în stat admit ca deplin compatibile cu tradițiile constituționale ale statelor, imposibilitatea de revizuire judiciară a deciziilor de sancționare disciplinară a membrilor parlamentelor. Procedura administrativă în urma căreia a fost stabilită în mod definitiv sancțiunea disciplinară intră pe deplin în sfera

principiului autonomiei parlamentare, iar neprevăderea unui căi jurisdicționale de atac nu reprezintă o ingerință în dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

(Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, sentința civilă nr. 1417/22 Iunie 2023)

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, reclamantul AB a solicitat, în contradictoriu cu PR— CD suspendarea executării actului administrativ Decizia nr. 7 DBP din data de 17 mai 2023.

În motivarea cererii reclamantul a arătat instanței că prin Decizia contestată, în temeiul prevederilor art. 246 alin. (2), (3) (5) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, acesta a fost sancționat pentru nerespectarea prevederilor art. 129 lin. 2 sau ale art. 245 1 precum și sancțiunea reducerii duratei luării de cuvânt la 10 secunde/intervenție pe o perioadă de 3 luni în cadrul ședințelor Camerei Deputaților, începând cu data de 17 mai 2023 pentru săvârșirea abaterii prevăzute de art.158 alin.6 teza a II-a ambele sancțiuni fiind prevăzute de art. 246 alin. (1) lit. g) h) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările completările ulterioare.

Decizia de sancționare a fost emisă în baza Raportului Comisiei juridice de disciplină și imunități nr. 4c-13/526 din 16 mai 2023.

Cu privire la cazul bine justificat, reclamantul a arătat că se poate observa cu ușurință că actul administrativ atacat face referire la modul general la încălcarea unor dispoziții legale, în legătură cu care, nici emitentul nu prezintă prea mare siguranță, având în vedere faptul că acesta oscilează între încălcarea art.129 alin.2 sau art. 245 ind.1, ambele din Regulamentul Camerei Deputaților. Or, aplicarea unei sancțiuni, dintre cele mai severe, nu se poate face pentru pretinsa încălcare a unui text de lege sau a altuia, ci trebuie să fie identificată cu certitudine norma de drept nesocotită, iar prin conținutul argumentării să se demonstreze existența încălcării.

Reclamantul a mai susținut că procedura adoptării sancțiunilor s-a făcut cu încălcarea dreptului său la apărare, prin faptul că au fost nesocotite procedurile regulamentare privind citarea cu minim 24 de ore înainte, în vederea pregătirii apărării. Citarea sa era deosebit de importantă, cu atât mai mult cu cât, i se impută abateri grave iar sancțiunile aplicate prin Decizia contestată îi afectează drepturile legale și constituționale dobândite odată cu mandatul de deputat în Parlamentul României respectiv dreptul la indemnizația de parlamentar, precum și dreptul de a lua cuvântul în plenul Parlamentului.

În cadrul ședinței Biroului Permanent nu au fost prezentate și nici analizate probe care ar fi stat la baza celor două sesizări, ședința constând în exprimarea unei declamații din partea președintei Comisiei juridice, după care s-a procedat la vot, aspect ce denotă un abuz fără precedent la adresa sistemului de drept din România și, cu atât mai grav, acest abuz a fost comis în cadrul Comisiei juridice.

Comisia juridică din cadrul Camerei Deputaților a ignorat faptul că cele două sesizări care au stat la baza întocmirii Raportului nr. 4c-13/526 din 16 mai 2023 au fost formulate global, cu referire la un grup de parlamentari nominalizați și deputatul neafiliat Coarnă Dumitru, fără să se arate care ar fi conduita pretins ilicită a acestuia, în raport de care s-a stabilit abaterea disciplinară pretins săvârșită și sancțiunea disciplinară dispusă.

A considerat reclamantul că au fost încălcate disp. art. 251 alin. 2 din Regulamentul Camerei Deputaților prin faptul că, deși se pretinde constatarea încălcării ordinii și solemnității ședinței, nu au fost aplicate prevederile acestui articol și anume atenționarea verbală de către președintele de ședință împreună cu invitația de a respecta regulamentul, urmată de suspendarea ședinței și dispunerea eliminării din sală a acelor persoane care s-ar fi abătut de la normele de drept din Regulamentul Camerei.

Aplicarea de sancțiuni, dintre cele mai severe, tuturor persoanelor cercetate fără să se facă o individualizare a acestora în funcție de faptele fiecăruia dovedite prin probe certe,

contravine principiilor legislației naționale, inclusiv celor din Codul muncii ale cărui dispoziții au aplicabilitate și în privința parlamentarilor, conform art.279 al.2 din Legea 53/2003.

În ceea ce privește votarea sancțiunilor, a menționat că și această procedură este neregulamentară, pentru simplul fapt că votul a fost "la vedere", în condițiile în care acesta ar fi trebuit să urmeze același regim ca și ședința, anume să fie secret.

În lipsa motivării deciziei în fapt, a apreciat ca fiind nelegale și încadrările juridice făcute pentru pretinsele abateri disciplinare, situație de fapt care îl pune în imposibilitatea obiectivă de a-și formula apărările.

A mai susținut reclamantul că sancțiunile aplicate nu sunt prevăzute în disp art. 52 din Legea nr. 96/2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor.

Potrivit Art. 73 alin. (3) lit. "c" din Constituție, sancționarea disciplinară a parlamentarilor precum și prevederile legate de indemnizație, sunt reglementate prin lege organică. Astfel, în Capitolul XII din Legea nr. 96/2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor se alocă un capitol distinct pentru Regimul disciplinei parlamentare.

Reclamantul a arătat că prin actul administrativ atacat, pentru aceeași presupusă abatere pârâta i-a aplicat două sancțiuni disciplinare contrar prevederilor legale în materie, însă niciuna dintre acestea nu este prevăzută în lege, ceea ce este de natură să creeze o îndoială puternică cu privire la legalitatea actului administrativ prin care a fost sancționat cu diminuarea cu 50% a indemnizației precum și sancțiunea reducerii duratei luării de cuvânt la 10 secunde/intervenție pe o perioadă de 3 luni în cadrul ședințelor Camerei Deputaților.

Sancțiunile dispuse au fost întemeiate pe prevederile din Regulamentul Camerei Deputaților cu încălcarea art. 64 din Constituție, care prevede că Regulamentul are rolul de a stabili organizarea și funcționarea Camerei, nicidecum de a dubla legea, sau, mai mult, de a crea un regim disciplinar paralel, superior însăși legii organice în aplicarea căreia a fost emis, în condițiile în care legea organică nu prevede posibilitatea instituirii prin Regulamentul Camerei a unui regim disciplinar paralel celui din legea organică, aspect realizat de pârâta prin completarea în mod inadmisibil a Secțiunii a 4-a din Regulament, intitulată "Absente și concedii" cu două articole, Art. 245, respectiv Art. 245 ind. 1, cu noi Sfere de abateri disciplinare, în mare parte altele decât cele prevăzute de Legea 96/2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor.

De asemenea, legea organică nu prevede nici completarea, prin Regulamentul Camerei, a Sferei sancțiunilor disciplinare prevăzute de lege, însă pârâta a realizat și asta, tot prin Regulament, introducând astfel de sancțiuni la Art. 246 care nu sunt prevăzute de Legea 96/2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor.

Nici cele două sesizări care au stat la baza așa-zisei cercetări disciplinare și nici Raportul nr. 4c-13/526 din 16 mai 2023 nu au fost însoțite de dovezi și, mai mult decât atât, acesta nu a fost citat pentru a fi audiat, ceea ce i-a încălcat flagrant dreptul la apărare.

Sesizarea formulată de Vicepreședintele Camerei Deputaților, Ciprian - Constantin Șerban, care a fost Președinte de ședință în data cu pricina, 10 Mai 2023, a fost transmisă Biroului Permanent al Camerei Deputaților la data de 15.05.2023, fără însă să fie însoțită de nicio dovadă, ci doar s-a menționat un link către o pagină de internet a Camerei Deputaților.

Legea nu interzice o astfel de împrejurare, însă, în mod normal, Comisia disciplinară ar fi trebuit să procedeze mai întâi la o cercetare administrativă a cazului, în cadrul căreia, presupusa înregistrare de pe link-ul indicat în sesizare ar fi trebuit descărcată, spre a fi pusă în discuția părților.

Potrivit legislație existente în materie disciplinară, în situația în care, prin aceeași sesizare, se semnalează mai multe fapte ca abateri disciplinare săvârșite de aceeași persoană, comisia de disciplină propune, în urma cercetării administrative, aplicarea unei singure sancțiuni disciplinare, cu luarea în considerare a tuturor abaterilor disciplinare (v. OUG nr. 57/2019- art. 17 lit. g, H.G. nr. 1344/2007 - art. 47 alin. (3), Codul muncii- art. 249).

Cu privire la paguba iminentă, reclamantul a arătat că și aceasta este îndeplinită în speță, acesta suferind indiscutabil un prejudiciu material viitor și previzibil, în condițiile în care manifestă îndoieli serioase asupra prezumției de legalitate a actului, iar cele două condiții se află într-o strânsă.

Reclamantul a dezvoltat și argumente legate de faptul că sancțiunea reducerii timpului luării de cuvânt dispusă îi restrânge dreptul de a reprezenta cetățenii, conform mandatului ales, deoarece în toată perioada executării actului administrativ, în care se legiferează cu privire la toate domeniile de activitate, îi este restrâns dreptul la opinie și de a motiva opinia.

Pârâtul a depus întâmpinare la data de 20.06.2023 prin care a invocat excepția inadmisibilității, iar pe fond a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

Curtea va analiza cu prioritate excepția inadmisibilități invocate de pârâtul Camera Deputaților.

Conform art.54 din Legea 96/2006 *Împotriva hotărârii Biroului permanent al Camerei, care vizează aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 53 alin. (7), se poate face contestație în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării. Contestația se soluționează de către plenul Camerei în termen de 15 zile lucrătoare de la înregistrarea acesteia, cu votul majorității membrilor prezenți ai Camerei, în ședință secretă. Hotărârea plenului Camerei este definitivă și executorie și se aduce la cunoștința publică în ședința de plen.*

Excepția inadmisibilității, ridică problema în cauză, a determinării posibilității de a supune examinării unei instanțe de contencios administrativ a unui act aplicat în temeiul Regulamentului parlamentar împotriva căruia a fost urmată calea administrativă prevăzută de lege.

Un prim aspect vizează natura juridică a actului dedus judecății, respectiv dacă Decizia nr. 7 DBP din data de 17 mai 2023 reprezintă un act administrativ. Observă însă instanța că actul supus controlului de legalitate nu are natura unui act administrativ întrucât nu a fost emis pentru organizarea executării legii sau în executarea în concret a legii ci este emis în sfera unui statut legal cu privire la care legea nu deschide posibilitatea exercitării controlului de legalitate de către instanța de contencios administrativ.

Mai arată instanța că în temeiul statutului constituțional al deputatului, calitate pe care reclamantul o deține, exercitarea unui control jurisdicțional să fie realizată de către Curtea Constituțională nu este posibilă. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a reținut prin considerentele deciziei nr.738/19.09.2012 că *Mai mult, prin Decizia nr.710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.358 din 28 mai 2009, Curtea a stabilit, în același sens, că, "potrivit art.146 lit.c) din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile art.146 lit.c) din Constituție și pe cele ale art.27 din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională și-ar extinde competența și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art.64 alin.(1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competența exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale.*

Constată astfel instanța că posibilitatea contestării sancțiunilor disciplinare de către un membru al parlamentului este limitată la procedurile administrative prevăzute de regulamentul camerei respective.

În aceste condiții instanța își ridică problema compatibilității unei asemenea reglementări cu dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO sub aspectului accesului reclamantului la o instanță. Analizele de drept constituțional comparat la nivelul Europei au relevat că principiului Autonomiei Parlamentare ca parte a principiului separației puterilor în stat admit ca deplin compatibile cu tradițiile constituționale ale statelor, imposibilitatea de revizuire judiciară a deciziilor de sancționare disciplinară a membrilor parlamentelor.

O analiză la nivelul Uniunii Europene (https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-11/ndr_2017_012_neutralisee-en.pdf) a relevat că *În marea majoritate a statelor membre, un parlamentar nu poate contesta legalitatea sancțiunii aplicate acestuia de către organele de adunarea din care face parte (Finlanda, Franța, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Polonia și Regatul Unit).*

72. *În unele state membre, normele relevante nu prevăd o astfel de posibilitate (Italia, Letonia și Polonia); în altele, jurisprudența stabilește în mod similar că instanțele administrative, judiciare și constituționale nu au competență să audieze și determina o astfel de acțiune (Franța, Ungaria, Irlanda și Regatul Unit). De exemplu, în Regatul Unit, Bill of Rights 1689 prevede că nici libertatea de exprimare și nici libertatea dezbaterilor în Parlament nu pot fi contestate sau puse în discuție într-o instanță sau orice alt loc în afara Parlamentului însuși. Acest conferă camerelor Parlamentului dreptul de a-și reglementa treburile interne fără intervenții externe, ceea ce înseamnă că instanțele nu pot interveni în general deliberări parlamentare, chiar și în cazul unei încălcări de către o cameră proprie reguli de procedură.*

La nivelul statelor membre ale Consiliului Europei și cea mai reprezentativă pentru incidența art.6 CEDO este Hotărârea Marii Camere KARÁCSONYI ȘI ALȚII contra UNGARIEI în care se reține din analiza de drept constituțional comparat că: *61. În ceea ce privește căile de atac aplicabile, douăzeci și patru de state membre nu prevăd aparent un remediu pentru contestarea măsurilor disciplinare impuse parlamentarilor pentru comportament dezordonat în Parlament (Armenia, Austria, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Estonia, Finlanda, Franța, Grecia, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Republica Moldova, Muntenegru, Olanda, Rusia, Serbia, Suedia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Turcia și Regatul Unit). În următoarele paisprezece state membre chestionate (Belgia (Senat), Bulgaria, Croația, Georgia, Germania, Lituania, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Elveția și Ucraina).*

Parlamentarii au, în principiu, un remediu pentru a contesta anumite măsuri disciplinare impuse acestora pentru conduita lor dezordonată în Parlament. În majoritatea statelor membre menționate mai sus remediul constă într-un fel de intervenție internă procedura de obiecție. În șase state membre (Republica Cehă, Germania, Lituania, Slovacia, Spania și Ucraina) o cale de atac judiciară (o plângere către Curtea Constituțională) este, în principiu, disponibilă împotriva unei sancțiuni disciplinare, măsură impusă unui deputat pentru conduita sa în parlament ca un adaos sau ca alternativă la remediile interne. Într-un număr de membri Parlamentarii statelor beneficiază de anumite garanții procedurale, în special de posibilitatea de a oferind explicații, mai ales înainte, dar uneori și după impunerea măsurilor disciplinare.

142. *Curtea reține că normele privind funcționarea internă a Parlamentul sunt exemplificarea principiului constituțional bine stabilit privind principiul autonomiei Parlamentului. În statul pârât Autonomia Parlamentului este protejată de articolul 5 § 7 din Legea Fundamentală, care prevede, printre altele, că Președintele exercită activitatea de poliție și puteri disciplinare în vederea asigurării funcționării netulburate a Parlamentul (a se vedea paragraful 24 de mai sus). În conformitate cu acest principiu, recunoscut pe scară largă în statele membre ale Consiliului Europei, Parlamentul este îndreptățit, cu excluderea altor competențe și în limitele acestora a cadrului constituțional, să-și reglementeze propriile afaceri interne, cum ar fi, printre altele, organizarea sa internă, componența organelor sale și*

menținerea ordinii bune în timpul dezbaterilor. Autonomia Parlamentului în mod evident, se extinde la puterea Parlamentului de a aplica regulile menite să asigure desfășurarea ordonată a activităților parlamentare. La aceasta se face referire uneori ca „autonomia jurisdicțională a Parlamentului”. Potrivit Comisiei de la Veneția, majoritatea parlamentelor au reguli interne de procedură care prevăd sancțiuni disciplinare împotriva membrilor (a se vedea paragrafele 48-49 de mai sus).

143. În principiu, normele privind funcționarea internă a parlamentele naționale, ca aspect al autonomiei parlamentare, se încadrează în marja de apreciere a statelor contractante. Autoritățile naționale, în special parlamentele (sau organisme comparabile compuse din aleși reprezentanți ai poporului), sunt într-adevăr mai bine plasați decât judecătorul internațional pentru a evalua necesitatea de a restrânge comportamentul unui membru care cauzează perturbări la desfășurarea ordonată a dezbaterilor parlamentare și care pot fi dăunătoare interesului fundamental al asigurării funcționării efective a Parlamentul într-o democrație (a se vedea Kart, citată mai sus, § 99 și, mutatis mutandis, Kudrevičius și alții, citați mai sus, §§ 97 și 156, cu alte referințe).

144. În ceea ce privește mărimea marjei de apreciere care trebuie acordată Statului respondent, aceasta depinde de o serie de factori. Este definit de tipul expresiei în litigiu și, în acest sens, Curtea reiterează că Articolul 10 § 2 din Convenție are puține posibilități pentru restricții asupra discursului politic sau asupra dezbaterilor pe probleme de interes public (vezi, printre alte autorități, Sürek împotriva Turciei (nr. 1) [GC], nr. 26682/95, § 61, CEDO 1999-IV; Stoll împotriva Elveției [GC], nr. 69698/01, § 106, CEDO 2007-V; și Perinçek împotriva Elveției [GC], nr. 27510/08, § 197, CEDO 2015). Protecția liberei dezbateri în Parlament este, fără îndoială, esențială pentru a societate democratică. Curtea a reținut mai sus că, pe de o parte, protecția acordată libertății de exprimare în Parlament servește la protejarea interesele Parlamentului în ansamblu, dar, pe de altă parte, libertatea de exprimare ar trebui să nu fie utilizate într-un mod care să submineze funcționarea eficientă a Parlament.

Fără a continua citarea paragrafelor ample din această hotărâre, sub aspectul procedurii și al posibilității de contestare, instanța rezumă considerentele acesteia în sensul în care, având în vedere marja de apreciere a statului în această sferă și aplicarea principiului autonomiei parlamentare procedura de sancționare nu a constituit în sine o încălcare a Convenției. Cu toate acestea, Curtea a identificat un număr de neajunsuri în procedura care a fost urmată: solicitanților nu le-a fost dat un avertisment că ar putea fi impuse sancțiuni, Președintele nu a precizat de ce conduita lor a fost „grav ofensatoare”, iar decizia de a aplica amenzi a fost luată fără dezbateri la o sesiune plenară, care nu putea fi considerat un forum adecvat pentru examinarea problemelor de fapt și de drept, evaluarea probelor și făcând o caracterizare juridică a faptelor. În raport cu cele expuse supra, particularitățile prezentei cauze, în opinia instanței, nu ridică problema caracterului procedurii, care de altfel ar fi trebuit să ridice problema unui drept fundamental prevăzut de convenție, cum era cazul art.10 din decizia KARÁCSONY ȘI ALȚII contra UNGARIEI.

Reclamantul din prezenta cauză a fost sancționat disciplinar pentru abateri disciplinare ce nu intră în conținutul vreunui drept fundamental, transmiterea online cu telefonul a unei ședințe, injurii, amenințări, invective, smulgerea cablurilor ecranelor și microfoanelor constituind comportamente neprotejate de niciun act normativ.

Mai reține instanța că reclamantul a fost atenționat verbal asupra comportamentului său iar sancțiunea a fost aplicată de o altă persoană decât cea care a constatat abaterea, mai mult, reclamantul a avut posibilitatea de a-și prezenta punctul de vedere prin formularea contestației care a fost respinsă prin vot în cadrul unei sesiuni deschise tuturor deputaților.

În concluzie, instanța constată că procedura administrativă în urma căreia a fost stabilită în mod definitiv sancțiunea disciplinară intră pe deplin în sfera principiului autonomiei

parlamentare iar neprevăderea unui căi jurisdicționale de atac nu reprezintă o ingerință în dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

Astfel că instanța va admite excepția inadmisibilității și va respinge cererea ca inadmisibilă.

Suspendare executare ordin încetare practici comerciale incorecte. Condiția cazului bine justificat. Insuficienta motivare. Vădita nelegalitate a măsurilor de remediere dispuse

Actul administrativ contestat este lovit de viciul unei motivări insuficiente, nefiind indicate rațiunile care au stat la baza fiecărei măsuri dispuse. Preluarea în mod exclusiv a rațiunilor care au stat la baza sancționării contravenționale cu amenda nu acoperă și fiecare măsură dispusă prin actul distinct. Altfel spus, motivarea unei sancțiuni contravenționale principale nu acoperă lipsa motivării în privința sancțiunilor complementare sau a altor măsuri dispuse prin act administrativ distinct, măsurile dispuse trebuind să fie însoțite de o motivare aferentă.

Măsura dispusă prin actul contestat referitoare la emiterea unor noi grafice de rambursare în care principalul creditului datorat să fie achitat în rate egale pe întreaga perioadă de creditare în raport cu dobânda creditului și măsurile subsecvente (referitoare la refacerea echilibrului contractual prin restructurarea ratei lunare în forma impusă de ANPC și informarea clienților) duce la crearea unei veritabile lex tertia. Plata unor procente egale de principal și dobândă în cadrul fiecărei rate nu este o modalitate de rambursare pentru care ANPC să fi identificat un suport legal.

(Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 1308/05.09.2023)

Reclamanta, AB în contradictoriu cu pârâții AN și BD a investit Curtea de Apel București cu cererea având ca obiect suspendarea executării ordinului Președintelui ANPC nr. 469/9.06.2023 până la soluționarea în mod definitiv a acțiunii în anularea aceluiași ordin.

Reclamanta, prin cererea de chemare în judecată, a arătat, în esență, următoarele:

Referitor la condiția „cazului bine justificat”, reclamanta arată că actul este lovit de elemente de aparență nelegalitate. Reclamanta invocă nemotivarea și ambiguitatea actului administrativ - inexistenta unui raționament propriu al ANPC care să justifice măsură dispusă în sarcina băncii. Reclamanta consideră că pârâta ANPC nu a prezentat un raționament propriu în raport de care a dispus măsură încetării practicilor comerciale incorecte.

Fiind sesizat prin referatul de propunere înaintat de către agentul constatator cu privire la posibilitatea/necesitatea adoptării uneia dintre măsurile prevăzute de art. 13 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 363/2007 („încetarea sau instituirea procedurilor legale corespunzătoare pentru încetarea practicilor comerciale incorecte”), Președintele ANPC a întocmit și emis Ordinul de încetare a presupuselor practici comerciale incorecte fără să motiveze necesitatea stabilirii acestor măsuri în sarcina băncii în raport de natura pretensei faptei contravenționale reținute în cuprinsul procesului verbal. Reclamanta consideră că actul administrativ nu cuprinde o motivare propriu-zisă a măsurilor dispuse, fiind încălcate dispozițiile art. 12 alin. (2) și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 363/2007.

Din structura ordinului că acesta nu beneficiază de o motivare proprie. Din moment ce are alt scop decât procesul-verbal (încetarea practicii) și este dat în aplicarea unui alt temei/unor texte de lege distincte, cerința motivării Ordinului nu poate fi considerată satisfăcută prin preluarea afirmațiilor din procesul-verbal. Motivarea actului de către ANPC trebuie să fie aptă prin ea însăși să permită o decelare a necesității luării măsurii (art. 13 alin. (1) prevăzând că măsura se dispune doar "în măsura în care (se) consideră necesar"), respectiv a urmăririi de către autoritate a proporționalității, în raport de interesele tuturor părților implicate. Or, în speță,

prin Ordinul contestat nu s-a motivat, potrivit celor prevăzute de articolul menționat, care sunt circumstanțele care ar justifica necesitatea măsurii (în configurația pretinsă) și cu atât mai puțin împrejurarea că la dispunerea măsurii au fost analizate consecințele asupra părților implicate.

De asemenea, reclamanta subliniază că:

Modul de configurare al măsurii „încetării” nu are niciun suport legal și nu are la bază vreun calcul matematic concret (care să reflecte dispoziții legale sau contractuale). Ordinul nu respectă cerințele minimale de legalitate, dispunând o măsură în privința căreia se pretinde că ar avea suport într-o așa-zisă „echitate”. Art. 38 alin. 1 ind. 1 prima teză din OUG nr. 50/2010 prevede două moduri de rambursare a creditelor, respectiv: (1) prin rate egale (anuități) sau (2) prin rate descrescătoare. OUG 52/2016 nu reglementează modalitățile de rambursare, însă băncile oferă și în privința creditelor ipotecare aceleași două modalități, astfel că se poate concluziona că legislația specifică privind contractele de credit pentru consumatori prevede doar cele două modalități de rambursare.

Cele două modalități de rambursare au la bază calcule matematice care reflectă prevederi contractuale și legale. În ambele variante, dobânda se acumulează zilnic la soldul efectiv al creditului și se plătește lunar prin raportare la principalul rămas de rambursat, diferențe dintre graficele generate în cele două modalități fiind date de proporția de principal stinsă prin fiecare rată.

Cu ocazia controlului ANPC afirmă, fără suport legal, caracterul disproporționat (fundament al reținerii unei practici înșelătoare) al modalității de restituire prin anuități, iar conform Art. 1 alin. (1) Ordin măsura „încetării” constă în implementarea unei modalități de rambursare sui generis (fără a fi clarificat cum poate fi pusă în aplicare).

Modalitatea de rambursare prin anuități este prevăzută de lege și are la bază calcule matematice unanim recunoscute și aplicate. Deci, restituirea prin modalitatea anuităților este una legală, legiuitorul nestabilind vreo ierarhie între modalitatea restituirii prin anuități sau rate egale.

Pe de altă parte, raportat la prevederile art. 38 alin. (II) din OUG nr. 50/2010, orice variantă în care în cuprinsul unei rate lunare, principalul rambursat lunar ar avea o valoare egală cu dobânda lunară, este o ipoteză „sui generis” neputând fi încadrată în variantele legale (cele două menționate anterior) și nici în modalitățile de restituire aflate în oferta Băncii (în legătură cu creditele pentru consumatori pe termen mediu și lung), nu are bază științifică, matematică care să respecte modul de calcul al dobânzii agreed contractual și conduce la afectarea structurii contractului.

Referire la echitate din Art. 1 "urmând a opera o reșezare a prestațiilor contractuale, prin restructurarea rutei lunare într-o formulă echitabilă", consacră deopotrivă nelegalitatea, întrucât conduita băncii nu poate fi evaluată decât pe rațiuni de legalitate, iar nu de echitate (concept etico-moral fluctuant).

Din moment ce prevederile art. 38 alin. (1 ind. 1) din OUG nr. 50/2010, stipulează explicit și limitativ modalitățile de rambursare a creditului, oferind consumatorilor opțiunea, o măsură de tipul celei ce s-ar putea desprinde din lectura art. 1 din Ordin duce la crearea unei veritabile *lex tertia* (plata unor procente egale de principal și dobândă în cadrul fiecărei rate), modalitate ce nu întrunește condiția legalității, nu este sancționată/acceptată de piață neputând fi determinată pe bază de formulă, și prin urmare lipsită de caracter obligatoriu.

De asemenea, legislația specifică în materia contractelor de credit pentru consumatori (OUG nr. 50/2010) conține prevederi punctuale în privința costurilor creditului și care se reflectă în graficul de rambursare, astfel că orice măsură trebuie să se încadreze în aceste prevederi: dobânda anuală efectivă (DAE) calculată după o formulă prevăzută în anexa 1 la OUG 50/2010, respectiv OUG nr. 52/2016 ; art. 37 alin. 1 lit. a) și a)l din OUG nr. 50/2010 (astfel cum a fost modificat și completat prin OUG nr. 245/2019), respectiv art. 38 din OUG nr. 52/2016 (astfel cum a fost modificat prin OUG nr. 19/2019) stabilește regulile dobânzii

variabile din perspectiva compunerii (indice de referință + marjă fixă); art. 38 alin. 1 din OUG nr. 50/2010, respectiv art. 18 din OUG nr. 52/2016 prevăd calculul ratei lunare a dobânzii prin raportare la anumite fracții.

Trebuie avut în vedere și art. 30 alin. 1 din OUG nr. 50/2010 care prevede evaluarea bonității consumatorului, „înainte de încheierea unui contract de credit, creditorul evaluează bonitatea consumatorului”; potrivit art. 3 lit. f) coroborat cu art. 13 din Regulamentul BNR nr. 17 din 12 decembrie 2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 6/2018 și Regulamentul nr. 3/2022 gradul de îndatorare al consumatorului este un indicator care „reflectă îndatorarea totală a unui debitor, determinat potrivit art. 13”. Art. 13 alin. 11 din Regulamentul menționat (introdus prin Regulamentul 3/2022) prevede în mod expres că: „în aplicarea alin. (1), în cazul obligațiilor de plată decurgând din credite sau alte finanțări rambursabile pentru care rambursarea nu se face în rate lunare egale, împrumutătorii iau în considerare cea mai mare obligație de plată din cadrul duratei creditului.”.

Orice măsură trebuie să respecte principiul legalității. Or, „crearea” unei variante de grafic „sui generis” în absența unor premise juridice și fără nicio bază factuală, matematică, care să respecte modul de calcul al dobânzii agreeate contractual după o formulă și care reprezintă prețul convenit al împrumutului - în mod evident nu respectă exigențele de legalitate menționate.

În opinia reclamantei, măsurile dispuse încalcă interdicția de a se interveni în raporturile contractuale. Ordinul a fost emis cu nerespectarea termenului de „maximum 5 zile lucrătoare” prevăzut de art. 131 din Legea nr. 363/2007.

Ordinul a fost emis cu depășirea/încălcarea propunerii făcute de agenți prin Procesul-verbal. Soluția propusă de agenții constatori la fila 11 a procesului verbal constă în „emiterea unor grafice de rambursare unde principalul creditului datorat să fie achitat de către consumatori în rate egale pe întreaga perioadă de creditare în raport cu dobânda, aferentă creditului (...)”

Reclamanta consideră că actul administrativ este echivoc și emis cu încălcarea principiului proporționalității..

Referitor la existența unei pagube iminente, reclamanta arată că măsurile impuse de ANPC atrag cel puțin următoarele prejudicii: i) prejudicii ocazionate de încercarea de a implementa modalitatea de rambursare susținută de ANPC ce merg până la blocarea activității băncii ii) prejudicii decurgând din deprecierea capacității de rambursare iii) prejudicii ce decurg din restrângerea activității de creditare/diminuarea plajei de clienți și pierderea încrederii.

Pe de altă parte, suspendarea executării ordinului nu produce niciun prejudiciu clienților băncii care ar beneficia de efectele acestuia (în măsura în care o altă metodă de rambursare ar fi posibilă), întrucât aceștia achită în prezent dobânda exclusiv în raport cu soldul împrumutului, conform unor modalități de rambursare prevăzute de lege.

Prin întâmpinare la cererea de chemare în judecată, pârâta AN a solicitat respingerea cererii ca nefondate. În motivarea întâmpinării, pârâta invocă, în esență, următoarele argumente:

Din expunerea motivelor de fapt prezentate de reclamantă nu rezultă îndeplinirea niciuneia dintre condițiile suspendării executării actului, reclamanta anticipând doar discuții ce țin de fondul cauzei, respectiv de pretinsa ilegalitate a actului atacat, discuții ce nu fac însă obiectul prezentei judecăți, ci a unei potențiale acțiuni în anulare.

O.P.A.N.P.C contestat a fost emis ca urmare a procesului-verbal de constatare a contravenției și conține norme juridice imperative pe care destinatarul - reclamanta trebuie să le aplice față de toți clienții săi.

Cu privire la condiția de fond, respectiv motivarea actului administrativ emis, consideră pârâta că este îndeplinită și această condiție, întrucât ordinul a fost emis în urma propunerii agentului constator prin procesul-verbal de constatare a contravenției și a faptelor constatate de către agenții constatori.

Motivarea actului administrativ a fost una destul de amplă și explicită, având în vedere faptul că la baza emiterii acestuia a stat procesul verbal de constatare a contravenției, dar și a întinderii măsurilor dispuse.

Pentru a da efect principiului protecției depline contra practicilor comerciale și principiului afectivității, contractul - tip, în totalitate sau în parte trebuie să își înceteze efectele prejudiciabile pentru consumator, pentru comerciant și pentru întregul mediu de afaceri.

Operatorul financiar bancar, a oferit și oferă și în prezent consumatorului mediu credite ipotecare ce urmează să fie rambursate în plăți lunare (principal și dobândă) pe o perioadă de 20-25 de ani, însă echitabil pentru consumator ar fi ca anuitatea constantă să fie formată din rata creditului egală în raport cu dobânda. Disproporția imputației plăților este de natură să dezechilibreze raporturile contractuale prin reaua-credință a băncii, ce printr-o finanțare din partea altei bănci, spre exemplu, ar fi putut să fie închise în momentul de față, chiar cu costuri mult mai mici. Operatorul financiar bancar pune consumatorul în situația de a plăti rate lunare disproporționale ca și componență, respectiv de a plăti un principal foarte scăzut în comparație cu dobânda aferentă.

Așa cum este precizat în expunerea motivelor aplicării sancțiunii contravenționale, agenții constatare au definit practica incorectă prin necomunicarea informațiilor referitoare la prețul contractului "in abstracto", fără să se facă referire precisă la costul efectiv ce este determinat de dobândă, dobândă penalizatoare, marja fixă și alte comisioane ci prețul contractului prin faptul că acesta este dat în mod disproporționat de o percepere pentru o perioadă de cel puțin jumătate din durata de rambursare a creditului a unei dobânzi excesiv de mari în raport cu rambursarea din principalul (rată de credit);

Practica comercială incorectă este susținută și de faptul că de esență, pe parcursul clauzelor contractuale, atât din partea generală cât și din condițiile speciale, nu este prevăzută metoda de rambursare ci, din contră, contractul "tace".

"Tăcerea" este dată și de faptul că prin lipsa oricăror informații precise cu privire la cum și cât (în sensul proporției) din principal și din dobândă urmează să fie restituit sau mai bine zis care este metoda de calcul, acest lucru preconstituind de fapt o premeditare în semnarea contractului de credit, fără ca un consumator mediu informat să-și poată da seama de ceea ce semnează în mod real iar ulterior semnării să îi fie pus la dispoziție și graficul de rambursare care este de fapt documentul anexă la contractul de credit în baza căruia se face rambursarea a cărei modalitate o face să intre în zona de practică comercială înșelătoare.

Dacă un debitor ar alege să ramburseze anticipat creditul contractat pentru o perioadă de 30 de ani la doar 10 ani de la semnarea contractului, acesta ar avea de plătit aproximativ 80% din valoarea împrumutată inițial în timp ce instituția bancară și-ar fi încasat în proporție de 80% dobânda reprezentată de "lipsa de folosită a banilor împrumutați". Această conduită reprezintă, în opinia părții, o practică comercială înșelătoare, interzisă și sancționată prin Legea nr. 363/2007 având în vedere faptul că orice consumator așteaptă din partea operatorului care îi oferă servicii de creditare, ca acesta să-i ofere toate diligențele prin competența și grija așteptată în mod rezonabil.

Din faptele menționate în cuprinsul procesului-verbal de constatare a contravenției, rezultă în mod clar că operatorul economic utilizează o practică comercială incorectă, respectiv practică comercială înșelătoare - acțiune înșelătoare, utilizând informații false sau inexacte și un mod de prezentare înșelător, de natură a induce în eroare sau susceptibile să inducă în eroare consumatorul mediu, astfel încât, fie îl determină, fie este susceptibil a-l determina să ia o decizie de tranzacționare pe care, altfel, nu ar fi luat-o, așa cum această practică este definită de legiuitor în cuprinsul art. 6 alin. (1) din Legea nr. 363/2007.

Din constatările agenților se poate observa faptul că împrumutații se află în mod vădit într-o situație profund defavorabilă față de bănci, atât timp cât, deși de la data contractării au trecut ani de zile, până în prezent, aceștia nici măcar nu au început să achite creditul, rambursând

exclusiv dobânzi. De aceea, operatorul financiar-bancar trebuie să se conformeze în scopul refacerii echilibrului contractual între profesioniști și consumatori, urmând a opera o reșezare a prestațiilor contractuale, prin restructurarea ratei lunare într-o formulă echitabilă.

Constatarea acestei modalități de structurare a ratei contractuale va produce efecte juridice de la data încheierii convenției de credit, respectiv retroactiv.

Operatorul financiar-bancar nu a avut în vedere faptul că gradul de îndatorare al consumatorilor ce a fost avut în vedere la momentul semnării contractului a fost depășit imediat cu modificările procentelor de dobândă sau alte variabile independente de voința acestora, astfel consumatorii se văd nevoiți să acceseze diverse produse financiar- bancare pentru a putea îndești un credit pe o perioadă lungă de timp.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea a reținut că potrivit ordinului contestat nr. 469/2023 s- au dispus:

- încetarea practicii comerciale incorecte, utilizată de operatorul economic - reclamanta; se impune emiterea unor noi grafice de rambursare, unde principalul creditului datorat să fie achitat de către consumatori în rate egale pe întreaga perioadă de creditare în raport cu dobânda aferentă creditului, astfel încât consumatorii medii să poate beneficia de egalitatea dintre părțile contractului, dar și pentru existența echilibrului contractual, astfel încât consumatorii să ia o decizia de tranzacționare în cunoștință de cauză și de a anticipa orice cost sau metoda de calcul înșelător.

- reclamanta să dispună refacerea echilibrului contractual în contractele sale în curs de desfășurare, urmând a opera o reșezare a prestațiilor contractuale, prin restructurarea ratei lunare într-o formulă echitabilă, astfel încât să se respecte prevederile alin.(1), cu privire la stabilirea unor rate egale ale principalului datorat, oferindu-se consumatorilor posibilitatea de a opta, făcând dovada în acest sens;

- în vederea încheierii de noi contracte, reclamanta va prezenta în mod obligatoriu varianta de calcul cu rate egale de principal pe lângă celelalte tipuri de produse prezentate, astfel încât consumatorul mediu să fie informat în mod complet, corect și precis asupra deciziilor de tranzacționare pe care urmează să le adopte în cunoștință de cauză, asigurând dovada în acest sens pentru toate variantele prezentate;

- reclamanta se va asigura de faptul că nu se va depăși gradul de îndatorare inițial al consumatorilor, atât pentru contractele în curs de desfășurare, cât și pentru contractele viitoare, iar în situație contrară, se vor dispune de urgență luarea de măsuri pentru a veni în sprijinul acestora cu soluții optime, întrucât consumatorul se află încă de la începutul contractului în poziție de inferioritate atât financiară, cât și din punct de vedere al cunoștințelor în domeniu;

- reclamanta va comunica în scris consumatorilor și riscurile la care se supun pe întreaga durată a contractului și motivele legate de calificarea acestora la oricare dintre variante produselor financiare.

Premisele care au stat la baza actului contestat sunt reținute în procesul procesul-verbal de sancționare a contravenției nr. 935460 din data de 23.05.2023; potrivit procesului-verbal s-a reținut săvârșirea de către reclamantă a contravenției prevăzută de art. 6 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 363/2007, constând într-o practică comercială înșelătoare „prin neinformarea în prealabil a consumatorului despre viitoarele costuri ale produsului financiar, prezentând un produs singur pentru o perioadă îndelungată, faptă ce determină sau este susceptibilă să determine consumatorul să ia o decizie pe care altfel nu ar fi luat-o”, iar „prețul contractului este disproporționat prin perceperea mai multor dobânzi la început (în primii ani de derulare a contractului de credit) și mai puțin principal”.

Referitor la condiția cazului bine justificat, reclamanta a invocat nemotivarea și ambiguitatea actului administrativ atacat. Curtea observă că actul contestat a preluat constatările din procesul-verbal contravențional întrucât acesta constituie actul care a stat la baza măsurilor dispuse prin actul contestat.

Măsurile dispuse suplimentar celor stabilite prin procesul verbal apar ca fiind măsuri intrinsec legate de sancționarea contravențională a reclamantei. În acest context, este firesc faptul că în actul atacat reclamanta a reluat situația care a stat la baza sancționării sale contravenționale. Din actul atacat în acest litigiu rezultă că împotriva reclamantei au fost dispuse măsuri de încetare a practicii comerciale incorecte, emiterea unor noi grafice de rambursare, unde principalul creditului datorat să fie achitat de către consumatori în rate egale pe întreaga perioadă de creditare în raport cu dobânda aferentă creditului, refacerea echilibrului contractual în contractele în curs de desfășurare, informarea în mod complet, corect și precis a consumatorului.

Cu toate că actul indică premisele care au stat la baza constatării încălcării Legii nr. 363/2007 de către reclamantă, prin posibile practici comerciale incorecte, el nu indică, în mod distinct, care au fost motivele pentru care pârâtul a impus măsurile contestate în litigiu. Analiza actului relevă că acesta are două părți: o primă parte referitoare la măsuri și o a doua parte, în care se reia conținutul procesului-verbal contravențional, fiind descrise doar premisele care au stat la baza sancțiunii contravenționale stabilite prin procesul-verbal contravențional. Actul administrativ contestat în acest litigiu este lovit de viciul unei motivări insuficiente, nefiind indicate rațiunile care au stat la baza fiecărei măsuri dispuse. Curtea consideră că preluarea în mod exclusiv a rațiunilor care au stat la baza sancționării contravenționale cu amenda nu acoperă și fiecare măsură dispusă prin actul distinct. Altfel spus, motivarea unei sancțiuni contravenționale principale nu acoperă lipsa motivării în privința sancțiunilor complementare sau a altor măsuri dispuse prin act administrativ distinct, măsurile dispuse trebuind să fie însoțite de o motivare aferentă, condiție neîndeplinită în litigiu.

Art. 1 din ordin cuprinde exclusiv redarea măsurilor de încetare a pretensei practici, fără o trimitere la fapta imputată de ANPC (practica comercială) și fără a se menționa un temei de drept în baza căruia au fost dispuse. Prin urmare, ANPC a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (2) din Legea nr. 363/2007, potrivit căruia „ordinul sau decizia emise potrivit alin. (1) se motivează”.

În ce privește măsurile contestate, Curtea mai reține următoarele:

Motivarea generală a actului atacat, ce descrie premisele sancționării contravenționale cu amenda (reluând conținutul procesului-verbal) pornește de la analiza particulară a unor contracte și se finalizează cu concluzii și măsuri în sarcina reclamantei, care să vizeze toți consumatorii în relația cu banca reclamantă. A a efectuat o verificare prin sondaj și a dispus măsuri în raport cu toate situațiile similare celor verificate. A a prezumat că aceeași este situația clienților băncii reclamante în general, iar nu numai a situației clienților verificați. A ar fi trebuit să motiveze de ce anume a dispus măsurile menționate în mod global, în ce privește toate contractele de credit în care banca reclamantă este parte, iar nu doar în ce privește clienții care au făcut obiectul verificării.

Cu privire la vădita nelegalitate a măsurilor de remediere dispuse, Curtea reține următoarele:

Reclamanta susține că rambursarea realizată în modalitatea considerată nelegală de către pârâți este expres stabilită prin lege, este utilizată la nivel global și are la bază o formulă foarte clară. Mai mult, se arată că a existat informarea consumatorilor cu privire la modul de calcul.

Curtea reține că dispozițiile art. 38 alin. 11 din O.U.G. 50/2010 stabilesc cele două modalități de rambursare a creditelor, respectiv prin rate egale (anuități) sau rate descrescătoare. Legiuitorul nu a stabilit o ierarhie între ratele egale și cele descrescătoare, ci a prevăzut explicit și limitativ modalitățile de rambursare a creditului, oferind consumatorilor opțiunea între modalitățile prevăzute de lege. O măsură de tipul celei de la art. 1 din ordin referitoare la emiterea unor noi grafice de rambursare în care principalul creditului datorat să fie achitat în rate egale pe întreaga perioadă de creditare în raport cu dobânda creditului și măsurile subsecvente (referitoare la refacerea echilibrului contractual prin restructurarea ratei lunare în

forma impusă de ANPC și informarea clienților) duce la crearea unei veritabile lex tertia. Plata unor procente egale de principal și dobândă în cadrul fiecărei rate nu este o modalitate de rambursare pentru care ANPC să fi identificat un suport legal. De altfel, actul nici nu indică faptul că măsura propusă ar fi avut ca suport legal art. 38 alin. 11 din O.U.G. 50/2010.

În plus, aplicarea acestei măsuri, așa cum corect susține reclamanta, în mod aparent ar genera riscul nerespectării prevederilor privind gradul de îndatorare stabilite de BNR. Astfel, obligația vizează atât contractele de credit în derulare, cât și pe cele ce vor fi încheiate în viitor. Potrivit art. 19 alin. (1) din Regulamentul nr. 17/2012 al Băncii Naționale a României privind unele condiții de creditare: „La acordarea unui credit, nivelul maxim al gradului total de îndatorare stabilit potrivit art. 12 alin. (1) lit. f) nu poate depăși 40%.”

Or, chiar autoritatea emitentă a ordinului atacat menționează în art. 1 alin. (4) din acesta că măsurile impuse pot conduce la încălcarea prevederilor art. 19 din Regulamentul nr. 17/2012 privind gradul maxim de îndatorare, sens în care A impune băncii să ia măsuri de sprijinire a consumatorilor, fără a indica în mod concret care sunt aceste măsuri nici care este temeiul lor legal. ANPC nu identifică un remediu legal concret pentru consumator într-o situație de risc de îndatorare rezultat din înseși măsurile dispuse de A prin actul administrativ, însă impune obligația băncii de a atenua gradul de îndatorare. Într-o situație de lipsă a corelării dispozițiilor legale (OUG nr. 50/2010 cu reglementările BNR, ambele obligatorii pentru reclamantă) sau de vid legislativ (în ce privește măsurile concrete pentru protecția consumatorului într-un caz de risc de depășire a gradului de îndatorare) măsurile dispuse de A în sarcina reclamantei apar ca fiind vădit nelegale. În consecință, este vădit nelegală și măsura accesorie de la art. 1 pct. 5 din act cu privire la informarea consumatorilor referitor „și la riscurile” la care se supun pe întreaga durată a contractelor nou încheiate în formula prezentată de ANPC la art. 1 alin. 1-4 din act.

Argumentele prezentate sunt suficiente pentru a concluziona că este îndeplinită condiția cazului bine justificat, nefiind necesară și analiza celorlalte argumente prezentate de reclamantă și a apărărilor pârâților referitoare la această condiție.

Având în vedere neregularitățile vădite ale actului atacat în prezentul litigiu cu privire la măsurile dispuse, Curtea constată că este îndeplinită condiția „cazului bine justificat”.

În privința condiției „pagubei iminente”, Curtea reține că aceasta este îndeplinită. În ipoteza neexecutării obligațiilor stabilite în ordin, apare ca fiind real riscul la care se expune banca de a fi sancționată în conformitate cu prevederile art. 15 alin. 3 din Legea 363/2007 cu amendă de la 50 000 la 100 000 lei sau de a se dispune suspendarea activității sale în conformitate cu prevederile art. 15 alin. 5 din Legea 363/2007.

De asemenea, apar ca fiind întemeiate și susținerile reclamantei privind consecințele produse de operarea modificărilor stabilite prin ordinul contestat, nu numai asupra activității proprii, ci și asupra clienților actuali. Astfel, concomitent cu aducerea la îndeplinire a măsurilor stabilite, reclamanta are obligația de a respecta în continuare regulile de creditare stabilite prin Normele adoptate de Banca Națională a României care impun limite în privința gradului de îndatorare, al perioadei de creditare, constituirea de provizioane etc. Or, realizarea modificărilor contractelor existente (dacă s-ar executa măsurile dispuse prin ordin) sunt susceptibile de a produce consecințe importante atât în privința activității băncii (din perspectiva sancțiunilor BNR), cât și asupra clienților care se pot regăsi în situația de a depăși gradul de îndatorare permis. Argumentele prezentate sunt suficiente pentru a conduce la concluzia că este îndeplinită condiția “pagubei iminente”, nefiind necesară analiză celorlalte susțineri ale reclamantei și apărări ale pârâților cu privire la această condiție.

În concluzie, Curtea va admite cererea reclamantei astfel cum a fost formulată. În baza art. 14-15 din Legea nr. 554/2004, Curtea va suspenda executarea ordinului Președintelui ANPC nr. 467/9.06.2023 până la soluționarea definitivă a acțiunii în anularea aceluiași ordin, ce face obiectul dosarului nr..../2/2023 al Curții de Apel București, Secția a IX-a.

Secția a X-a Contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice

Practici de tip *bid rigging* în persoana operatorilor economici. Coordonarea comportamentului în timpul procedurii, cu intenția de a influența rezultatul procedurii de achiziție publică.

Standardul probei în raport cu caracterul sancționatoriu al măsurii excluderii din procedură impune ca sarcina de a dovedi îndeplinirea condițiilor art. 167 alin.(1) lit. d din Legea nr.98/2016 să revină agentului economic, având în vedere că din reglementarea cauzelor de excludere în Legea nr.98/2016 nu rezultă că ar opera o prezumție de concurență neloială în scopul distorsionării concurenței chiar și în situația identificării de către autoritatea contractantă a unor indicii plauzibile în acest sens. Agentul economic are obligația să solicite în scris Consiliului Concurenței punctul de vedere cu privire la indiciile identificate care vizează denaturarea concurenței în cadrul sau în legătură cu procedura de atribuire în cauză, precum și obligația de a accepta ca fiind suficient și relevant pentru demonstrarea faptului că ofertantul/candidatul nu se încadrează în una dintre situațiile prevăzute la art. 164, 165 și 167, orice document considerat edificator, din acest punct de vedere, în țara de origine sau în țara în care ofertantul/candidatul este stabilit, cum ar fi certificate, caziere judiciare sau alte documente echivalente emise de autorități competente din țara respectivă (art. 168).

(Secția a X-a contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice - Decizia civilă nr.328/25.09.2023)

Autoritatea contractantă Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri B, a inițiat o procedură de licitație deschisă în vederea achiziționării de lucrări de întreținere curentă pe timp de vară (estetică rutieră și scurgerea apelor) pentru mai multe sectoare de drum național și autostrada A1 Sibiu - Orăștie, lucrări divizate în șase loturi și eșalonate pe 48 de luni, estimate valoric la 46.186.530,19 lei, fără TVA (anunțul de participare nr. CN x).

La procedură, pentru lotul 6, au fost primite trei oferte, între care și ofertele asocierilor D C SRL - CLR D M SRL și T L SRL - T H SRL.

Rezultatul evaluării a fost stabilit de autoritate prin raportul procedurii de atribuire nr. DRDPBV/SACH38BV23/INT/ x/26.05.2023, rezultat comunicat competitorilor în aceeași zi, fiind respinse toate ofertele iar procedura de atribuire a lotului anulată.

Împotriva acestui rezultat, considerat nemulțumitor, asocieria T L SRL – T H SRL a investit Consiliul, în termenul legal, cu soluționarea contestației nr. x/02.06.2023, înregistrată la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor cu nr. x/06.06.2023, solicitând anularea respingerii ofertei sale, precum și a procedurii de atribuire, cu obligarea autorității contractante la continuarea procedurii prin reevaluarea ofertei asocierii.

În esență, contestatoarea Asocieria T L SRL-T H SRL este nemulțumită de decizia autorității contractante Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA - Direcția Regională de Drumuri și Poduri B de respingere ca neconformă a ofertei sale apreciind că în mod greșit autoritatea a constatat indicii că asocieria D C SRL - CLR D M SRL și asocieria T L SRL - T H SRL au prezentat oferte asemănătoare semnificativ din punct de vedere al conținutului documentelor nestandardizate și informații asemănătoare semnificativ în cadrul propunerilor tehnice (pag. 1-42 și 97-167).

Prin Decizia nr. x/Cx/x din data de 21.06.2023, pronunțată de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, a admis contestația asocierii T L SRL - T H SRL nr. x/02.06.2023, în contradictoriu cu Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri B, și a anulat raportul procedurii de atribuire nr. DRDPBV / SACH38BV23/INT/x/26.05.2023 și comunicarea nr. DRDPBV / BV01_23 / IE / x / 26.05.2023, în partea care privește oferta asocierii contestatoare și a anulat licitația deschisă, lotul 6, a obligat autoritatea contractantă la reclarificarea și reevaluarea acestei oferte, precum și la emiterea unui nou raport al procedurii de atribuire, lotul 6, cu respectarea celor consemnate mai sus, a documentației de atribuire și a legislației privind achizițiile publice, în termen de cel mult douăzeci de zile de la data primirii deciziei.

În motivarea deciziei, Consiliul a reținut că oferta asocierii T L SRL – T H SRL a fost respinsă fără a recurge la solicitarea de clarificări din partea ofertantului asupra motivului de excludere identificat, respectiv fără a îi acorda posibilitatea de a furniza argumente și probe pentru combaterea lui. În speță, o asemenea solicitare se impunea, mai cu seamă prin prisma posibilității dovedirii inexistenței vreunei înțelegeri anticoncurențiale, posibilitate acordată de art. 168 și 171 din legea nr. 98/2016.

Consiliul a mai reținut că Direcția Regională de Drumuri și Poduri B a manifestat o atitudine părtinitoare față de asociere, căruia nu i-a acordat posibilitatea legală de a se apăra față de motivul de excludere măsura excluderii fiind adoptată exclusiv pe baza propriilor constatări și a interpretării trunchiate a răspunsului primit de la Consiliul Concurenței.

Împotriva Deciziei nr. x/Cx/x din data de 21.06.2023, pronunțată de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor, autoritatea contractantă a formulat prezenta plângere prin care a solicitat respingerea contestației formulată de către Asocieria T L SRL - T SRL și menținerea deciziei autorității contractante privind respingerea acestei oferte ca neconformă, precum și anularea procedurii de atribuire.

În esență, petenta a criticat faptul că CNSC a reținut în mod greșit că Direcția Regională de Drumuri și Poduri B ar fi manifestat o atitudine părtinitoare față de asociere, căruia nu i-ar fi acordat posibilitatea legală de a se apăra față de motivul de excludere, și că respingerea ofertei este întemeiată exclusiv pe constatări ale autorității contractante.

Contrar acestor susțineri, petenta a arătat că a procedat la aplicarea dispozițiilor art.167 (6) din Legea 98/2016, solicitând în scris Consiliului Concurenței punctul de vedere cu privire la indiciile identificate care vizează denaturarea concurenței, acesta precizând că ar exista suspiciunea că operatorii economici concurenți menționați au încheiat acorduri care vizează denaturarea concurenței în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză.

Referitor la această critică, petenta susține că ar exista indicii rezonabile pentru a se considera că ofertanta intimată a încheiat un acord care să vizeze denaturarea concurenței în legătura cu procedura de atribuire pendinte, în sensul art. 167 alin.(1) lit. d din Legea nr.98/2016, precum și existența de indicii suficiente pentru a se considera că a încheiat o înțelegere anticoncurențială în sensul art. 215 alin.(5) din Legea nr.98/2016.

Raportat la motivul invocat, Curtea reține că potrivit art. 167 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 98/2016, „(1) Autoritatea contractantă exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică/acordului-cadru orice operator economic care se află în oricare dintre următoarele situații:[...]

d) autoritatea contractantă are suficiente indicii rezonabile/informații concrete pentru a considera că operatorul economic a încheiat cu alți operatori economici acorduri care vizează denaturarea concurenței în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză;

De asemenea, potrivit art. 167 alin.(5) lit. a) din Legea nr. 98/2016, „(5) În sensul dispozițiilor alin. (1) lit. d) se consideră că autoritatea contractantă are suficiente indicii plauzibile pentru a considera că operatorul economic a încheiat cu alți operatori economici acorduri care vizează denaturarea concurenței în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză în următoarele situații, reglementate cu titlu exemplificativ: [...]

a) ofertele sau solicitările de participare transmise de 2 sau mai mulți operatori economici participanți la procedura de atribuire prezintă asemănări semnificative din punct de vedere al conținutului documentelor nestandardizate potrivit documentației de atribuire;

În raport de aceste dispoziții legale, autoritatea contractantă a constatat că ar exista indicii rezonabile în sensul că doi ofertanți, ASOCIEREA SC D C SRL & SC CLR D M SRL și ASOCIEREA SC T L S.R.L. & S.C. T H SRL, ar fi prezentat oferte asemănătoare semnificativ din punct de vedere al conținutului documentelor nestandardizate, cât și a informațiilor asemănătoare semnificativ din cadrul propunerilor financiare.

În acest sens, s-a arătat că ar fi fost identificate asemănări ale propunerilor tehnice, indicând pag. 1-42 și respectiv pag. 97-167 și asemănări în documentele nestandardizate (oferta financiară), respectiv referitor la Tariful/prețul unitar oferit pentru:

- transportul rutier al pământului sau molozului cu autobasculanta dist. 50 km, pag. 13;
- transportul rutier al pământului sau molozului cu autobasculanta dist. 15 km, pag. 17; pag. 22, pag. 26, pag. 30, pag. 41, pag. 46, pag. 51, pag. 56, pag. 61, pag. 71, pag. 76;
- transportul rutier al pământului sau molozului cu autobasculanta dist. 41 km, pag. 36 din ambele oferte financiare este identic;
- transportul rutier al pământului sau molozului cu autobasculanta dist. 10 km, pag. 66;
- preț unitar la dale din beton armat, 50 lei/buc. pag. 33;
- tarif unitar la echipament defrișător pentru trac. pe senile de și peste 110 CP. 20 lei/ora pag. 75.

Înainte de excluderea intimatului din procedura de atribuire, în temeiul art. 167 alin. 6 din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă a solicitat în scris Consiliului Concurenței punctul de vedere cu privire la indiciile identificate care vizează denaturarea concurenței în legătură cu procedura de atribuire în cauză.

Prin răspunsul nr. RG/x/17.05.202, Consiliul Concurenței a răspuns solicitării petentei în sensul că există unele asemănări între cei doi participanți la procedura de atribuire, existând posibilitatea unui comportament coordonat în cadrul procedurii de achiziție publică, însă aceste indicii, prin ele însele nu conduc la perturbarea competitivității din cadrul procedurii de achiziție publică.

Totuși, în urma acestor observații, Consiliul Concurenței a subliniat că, înainte de a decide excluderea operatorilor economici în cauză, aceștia au posibilitatea de a furniza dovezi prin care să-și demonstreze, în concret, credibilitatea.

Contrar acestor mențiuni, întocmind raportul procedurii, autoritatea contractantă a respins oferta asocierii T L SRL - T H SRL fără a solicita clarificări din partea ofertantului asupra motivului de excludere identificat, astfel cum prevăd dispozițiile art. 167 alin. (6) din Legea nr. 98/2016.

Or, Curtea constată că în mod corect Consiliul a susținut că această solicitare de clarificări se impunea prin prisma posibilității dovedirii inexistenței vreunei înțelegeri anticoncurențiale.

Astfel, în temeiul art. 168 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă avea obligația de a accepta ca fiind suficient și relevant pentru demonstrarea faptului că ofertantul nu se încadrează în una din situațiile prevăzute de art. 167 orice document considerat edificator.

De asemenea, în temeiul art. 171 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 ofertantul intimat avea dreptul de a furniza dovezi care să arate că măsurile luate de acesta sunt suficiente pentru a-și demonstra în concret credibilitatea prin raportare la motivele de excludere.

Prin urmare, doar în măsura în care ofertantului îi era recunoscut acest drept/i se acorda posibilitatea de a-și expune motive în susținerea credibilității, autoritatea contractantă era în măsură să analizeze situația și să adopte o hotărâre în ceea ce privește situația ofertantului pe parcursul ulterior al procedurii de achiziție publică.

Prin urmare, în mod legal și temeinic Consiliul a reținut că autoritatea contractantă nu a acordat ofertantului posibilitatea legală de a se apăra în raport de motivul de excludere, măsura de evitare a denaturării concurenței fiind imperios necesară a fi pusă în prealabil în discuția ofertantului vizat.

În plus, sub aspectul unui raport rezonabil de proporționalitate, situația de fapt nu conturează existența unor indicii plauzibile, în sensul art. 167 din Legea nr.98/2016, speculațiile petentei privind o înțelegere mascată a celor doi ofertanți pentru denaturarea concurenței loiale neputând primi valoare probatorie.

Ca argument jurisprudențial, Curtea reține că prin Hotărârea din 08.02.2018 în cauza *Lloyd's of London/Agenzia Regionale per la Protezione dell'Ambiente della Calabria*, C - 144/17, CJUE a reținut că *„simplul fapt că oferte precum cele în discuție în litigiul principal au fost semnate de aceeași persoană, și anume mandatarul special al reprezentantului general al Lloyd's pentru Italia, nu poate justifica excluderea automată a acestora de la achiziția publică în cauză .*

În aceeași privință, CJUE a statuat că *„în majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie dedusă dintr - un anumit număr de coincidențe și de indicii care, luate împreună, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada unei încălcări a normelor de concurență (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia , C - 204/00 P, C - 205/00 P, C - 211/00 P, C - 213/00 P, C - 217/00 P și C - 219/00 P , par.57 și Hotărârea din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C - 105/04 P, par. 94). Astfel de indicii și de coincidențe permit, atunci când sunt evaluate global, să se dezvăluie nu numai existența unor comportamente sau acorduri anticoncurențiale, ci și durata unui comportament anticoncurențial continuu și perioada de aplicare a unui acord încheiat cu încălcarea normelor de concurență (Hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia , C - 105/04, par. 95 și 96, Hotărârea Comisia/ Verhuizingen Coppens NV , C - 441/11 P, par. 70-71).*

Din ansamblul reglementării și doctrinei concurenței la nivelul dreptului UE și național, se deduce că fiecare operator economic trebuie să își determine politica de afaceri pe care înțelege să o urmeze pe piața comună printr-o conduită independentă, care impune abținerea de la orice contact direct sau indirect între concurenți, având ca obiect sau efect fie influențarea

comportamentului pe piață a unui concurent actual sau potențial, fie dezvăluirea către un asemenea concurent a comportamentului decis sau vizat a fi adoptat pe piață.

Astfel de contacte se fundamentează pe o renunțare conștientă, voluntară a operatorului economic la independența sa decizională în privința politicii de afaceri și înlocuirea incertitudinilor pe care le presupune exercitarea activității în condiții concurențiale cu certitudinea unui comportament comun previzibil, însă exigența independenței nu exclude dreptul întreprinderilor de a se adapta în mod inteligent la comportamentul existent sau anticipat al competitorilor lor.

Faptul că în derularea raporturilor economice ale acestor întreprinderi, acestea au decis să participe la diferite proceduri de atribuire a lucrărilor fie individual, fie în asocieri temporare cu alte întreprinderi sau au optat pentru achiziționarea de materiale necesare executării lucrărilor oferite pentru furnizori comuni sau diferiți, nu poate constitui, în absența dovedirii altor elemente factuale concrete și neechivoce, indicii plauzibile ale unei practici anticoncurențiale. Simpla derulare între aceste întreprinderi a unor raporturi de livrare materiale/prestare de servicii ori de asociere temporară în scopul participării la proceduri de achiziție publică, pe aceeași piață relevantă, nu poate constitui indiciul unei înțelegeri anticoncurențiale, lipsind elementele determinante ale unei asemenea înțelegeri, și anume elementul material al laturii obiective a unei astfel de conduite, care să califice comportamentul pe piață drept unul ce vizează distorsionarea concurenței, precum și intenția calificată, ca element al laturii subiective al conduitei, respectiv intenția de a prejudicia interesele operatorilor economici concurenți.

Prin urmare, nu se poate aprecia că prin comportamentul și deciziile de afaceri relevate în cadrul litigiului de față, intimata ar fi determinat renunțarea conștientă la independența decizională în privința politicii de afaceri și la înlocuirea incertitudinilor pe care le presupune exercitarea activității în condiții concurențiale cu certitudinea unui comportament comun previzibil.

Petenta a mai susținut că suspiciunea de înțelegere anticoncurențială între cei doi ofertanți reiese și din faptul că ofertantul ASOCIEREA SC D C SRL & SC CLR D M SRL, a solicitat ulterior, în data de 30.05.2023, eliberarea garanției de participare, renunțând astfel la dreptul de a depune contestație în termenul legal, deci recunoscând astfel că oferta sa este neconformă și respinsă pe practici anticoncurențiale.

Astfel, s-a apreciat că prin decizia de excludere pe practici - anticoncurențiale, ar fi creată o situație favorabilă celuilalt ofertant, ca fiind un potențial câștigător, cu o ofertă mai mare față de acesta.

Dincolo de raționamentele pur speculative din cuprinsul argumentației petentei, Curtea reține că în lumina principiilor generale ale atribuirii contractelor de achiziție publică, așa cum apar reflectate în reglementarea atribuirii pe loturi a contractelor de achiziție publice prin art. 141 din Legea nr.98/2016, există un drept exclusiv al oricărui operator economic ofertant de a alege lotul/loturile la care înțelege să depună oferta, autoritatea contractantă având corelativ obligația de a preciza în acest caz în anunțul de participare numărul maxim de loturi care pot fi atribuite unui ofertant, dar și dreptul de a limita numărul de loturi care pot fi atribuite aceluiași ofertant, chiar și în situația în care pot fi depuse oferte pentru mai multe sau pentru toate loturile.

Ca atare, în măsura în care nu au fost contestate justificările furnizate de societăți cu privire la capacitatea tehnică și profesională pe care acestea o dețineau la momentul depunerii ofertelor, Curtea apreciază că eliberarea garanției de participare, renunțând astfel la dreptul de

a depune contestație în termenul legal, nu poate ridica suspiciuni de existență a unor acorduri anticoncurențiale, în condițiile în care nu rezultă nici probe sau indicii că ofertele prezentate ar fi fost elaborate în urma unui schimb de informații sensibile din punct de vedere concurențial sau oricare alți indicatori comportamentali care pot sugera o practică anticoncurențială.

Curtea nu poate valida drept argument juridic simplul raționament realizat de petentă ca un scenariu al ofertanților de a elimina concurenții din cadrul procedurii de atribuire și de câștiga împreună integral toate lucrările supuse procedurii, fiind evident că instanței de judecată și deopotrivă autorității publice nu li se poate permite să speculeze astfel existența unor de convenții ale operatorilor economici.

Analizând cele reținute de forul administrativ jurisdicțional coroborat cu criticile aduse în procedura judiciară de către petentă, Curtea reține că motivele invocate în acțiune nu pot configura definiția indiciilor de acorduri pentru distorsionarea concurenței în procedura de atribuire analizată și nici ale unor înțelegeri anticoncurențiale din cele prevăzute de art. 215 alin.(5) din Legea nr.98/2016, nefiind dovedită situația în care ar exista o înțelegere obscură între societatea intimată și ASOCIEREA SC D C SRL & SC CLR D M SRL prin care să adopte practici de tip *bid rigging* în persoana operatorilor economici, respectiv de coordonare a comportamentului în timpul procedurii, cu intenția de a influența rezultatul procedurii de achiziție publică.

Față de toate aspectele expuse anterior, criticile formulate de petenta Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri B fiind apreciate ca nefondate, în temeiul art. 32 și 34 alin. 5 din Legea nr. 101/2016, va fi respinsă plângerea împotriva deciziei CNSC nr. x/Cx/x din 21.06.2023 pronunțată de Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor.

În ceea ce privește cererea intimatei cu privire la acordarea cheltuielilor de judecată, Curtea reține că potrivit art. 452 C.proc.civ., *partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor, cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.*

Analizând conținutul dosarului cauzei, Curtea constată că la fila nr. 202 intimata a atașat o copie (certificată pentru conformitate cu originalul) a facturii privind ipotetica achitare a unui onorariu de avocat, însă nu a atașat dovada efectuării plății (chitanță, extras bancar sau alte documente justificative).

Asupra acestui aspect s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție (în cuprinsul Deciziei nr. 1378 din 23 aprilie 2010 pronunțată în recurs de Secția comercială a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect recursul împotriva neacordării cheltuielilor de judecată) care a statuat că *„onorariile de avocat se dovedesc prin depunerea la dosarul cauzei a originalului chitanței reprezentând achitarea onorariului de avocat sau a ordinului de plată, însoțite de un exemplar al facturii fiscale, care să menționeze numărul contractului de asistență juridică sau numărul dosarului pentru care au fost achitate aceste sume. Acest raționament se justifică prin faptul că instanța va acorda cheltuielile de judecată numai în raport cu actele justificative ale plăților, iar hotărârea instanței reprezintă înscris justificativ și poate fi pusă în executare silită de către partea care a avansat aceste cheltuieli”*

Prin urmare, Curtea constată că intimata nu a făcut dovada achitării onorariului de avocat și va respinge cererea acesteia de obligare a petentei la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Caracterul confidențial al ofertelor depuse. Test de proporționalitate. Obligația autorității contractante de a proteja informațiile confidențiale.

Având în vedere dispozițiile legale naționale și comunitare, precum și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, se apreciază că, trebuie verificat, pe de o parte, dacă informațiile cuprinse în oferta operatorului economic sunt dovedite ca fiind secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală, iar, pe de altă parte, caracterul suficient al motivării răspunsului prin care autoritatea contractantă a refuzat să divulge informațiile confidențiale sau al celei prin care CNSC a respins calea de atac administrativ-jurisdicțională formulată împotriva deciziei prealabile de refuz.

(Secția a X-a contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice, Decizia civilă nr. 290/20.09.2023)

Autoritatea contractantă comuna N a organizat o procedură de atribuire simplificată, a contractului de «Execuție lucrări pentru investiția „Modernizare străzi în comuna N, jud. T, (Documentații pentru avize, DTAC, PTH, DDE, DTOE, verificarea tehnică a proiectării, investiția de bază și organizarea de șantier)»», prin publicarea anunțului de participare nr. SCN./27.01.2023.

Conform raportului procedurii nr. x/25.04.2023, în procedură au depus oferte Asocieria V SRL-TSTTC SRL și TSS SRL.

Potrivit comunicării rezultatului procedurii (adresa nr. x/25.04.2023), oferta T S S SRL a fost respinsă ca neconformă în temeiul art. 137 alin. (3) lit. a) din HG nr. 395/2016 și inacceptabilă în temeiul dispozițiilor art. 134 alin. (5) din HG nr. 395/2016.

Considerând nelegală decizia autorității contractante de a-i respinge oferta, ca neconformă și inacceptabilă, TSS SRL a formulat contestația nr. x/28.04.2023, înregistrată la Consiliu sub nr. x/02.05.2023, solicitând anularea rezultatului procedurii, a raportului procedurii de atribuire și a actelor subsecvente acestuia, reevaluarea ofertei sale, dar și oferta câștigătoare, depusă de asocieria V SRL – TSTTC SRL și admiterea cererii privind stufierea dosarului achiziției

Prin Decizia nr. x/C5/1164 din data de 09.06.2023, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor a respins, ca nefondată, contestația formulată de T S S SRL în contradictoriu cu Comuna N și a admis cererea de intervenție formulată de V SRL.

Cu privire la critica referitoare la faptul că autoritatea contractantă nu i-a permis contestatorului studierea dosarului achiziției, în integralitate, Consiliul a invocat dispozițiile art. 217 din Legea nr. 98/2016 și a arătat că atât contestatorul cât și ofertantul câștigător au inclus în ofertă o declarație pe propria răspundere, privind partea/părțile din propunerea tehnică și/sau financiară declarate confidențiale. Prin urmare, având în vedere că cei doi ofertanți au declarat, similar, confidențialitatea propunerilor tehnice și financiare, a menținut decizia autorității contractante care a aplicat principiul tratamentului egal și a respins solicitarea ofertantei T S S SRL.

Referitor la critica privind lipsa, din adresa de comunicare a rezultatului procedurii și din raportul procedurii, a detalierei motivelor pentru care autoritatea a apreciat oferta contestatorului ca inacceptabilă și neconformă, Consiliul a apreciat că nu au fost încălcate

dispozițiile art. 215 din Legea nr. 98/2016, întrucât adresa nr. x/25.04.2023 cuprinde cerințele din caietul de sarcini care nu au fost respectate, informațiile din propunerea tehnică și din răspunsurile contestatorului la solicitarea de clarificări, argumentele detaliate pentru care oferta a fost respinsă, precum și temeiul legal, nefiind obligatorie includerea lor în raportul procedurii.

În ceea ce privește ne/cotarea tehnică și financiară a organizării de șantier, Consiliul a reținut că ofertanții aveau obligația includerii, în propunerea tehnică, a descrierii organizării de șantier, precum și a planului acestei activități.

În acest sens, Consiliul a reținut că prin răspunsul din 30.03.2023 (la solicitarea comisiei de evaluare, referitoare la respectarea capitolului 12 din formularul de propunere tehnică, sub aspectul organizării de șantier) petenta contestatoare a justificat modul insuficient de completare a propunerii tehnice, respectiv lipsa planșei cu organizarea de șantier, prin faptul că organizarea de șantier va fi realizată pe terenul pus la dispoziție de T D (în baza de producție a acesteia). Însă, s-a apreciat de către Consiliu că organizarea de șantier pentru lucrarea din prezenta procedură de atribuire nu poate fi realizată pe terenul unui operator economic, având în vedere, că autorizația de construcție nu se poate acorda pentru o astfel de zonă.

Aceste spații alocate organizării de șantier sunt supuse autorizării, conform art. 13 din Norma metodologică de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții din 12.10.2009.

Pe de altă parte, Consiliul a reținut că organizarea de șantier este localizată la o distanță de 1- 1,3 km de frontul de lucru, respectiv în baza de producție din localitatea N, unde vor staționa și utilajele, iar acestea vor parcurge, până la locul de desfășurare a lucrărilor, distanțe între 1- 1,3 km.

S-a apreciat că din moment ce organizarea de șantier privește zona unde se execută lucrările, nu se poate lua în discuție utilizarea bazei de producție situată la cel puțin 1 km de zona de lucru, nici măcar pentru respectarea prevederilor referitoare la sănătatea, siguranța și securitatea personalului și că implicit, nu se poate asigura nici energia electrică, dar nici paza șantierului de la acea distanță, cu atât mai puțin semnalizarea lucrărilor.

Prin urmare, Consiliul a reținut că din informațiile cuprinse în propunerea tehnică și răspunsurile ofertantului contestator, reiese că organizarea de șantier ce va fi realizată în baza de producție nu concordă cu cerințele impuse prin documentația de atribuire și legislația incidentă contractului, drept pentru care oferta se dovedește a fi neconformă.

Consiliul a mai reținut că ofertantul a inclus, în propunerea tehnică, informații contradictorii, care, în fapt, contrazic organizarea de șantier în baza de producție din localitatea Nanov.

Astfel, a arătat că din cuprinsul propunerii tehnice reiese că ofertantul executant va utiliza zonele de depozitare (unde se va realiza organizarea de șantier) puse la dispoziție de beneficiar și aprobate de supervisor (care este angajat al beneficiarului). În consecință, utilizarea, pentru organizarea de șantier a unui spațiu ce aparține unui operator economic, respectiv în afara șantierului, nu este conformă documentației de atribuire, dar nici chiar celor stabilite de ofertant în propunerea sa tehnică.

Prin urmare, nefiind motive de infirmare a deciziei comisiei de evaluare, de respingere a ofertei contestatorului, Consiliul a considerat a fi neîntemeiate criticile contestatorului privitoare la modul de analizare a ofertei sale.

În ceea ce privește criticile aduse modului de evaluare a ofertei câștigătoare, depuse de asocierea V SRL și SC T S T C SRL, Consiliul a considerat că acestea sunt nesuținute, întrucât acestea sunt formulate la modul general.

În acest sens, Consiliul a reținut că deși contestatorul a considerat că propunerea financiară câștigătoare, cu o valoare de 18.859.142, 20 lei, conține prețuri care nu sunt rezultatul liberei concurențe, acesta nu a arătat motivul pentru care lucrările nu ar putea fi realizate cu această sumă, respectiv la 99,83 % din valoarea estimată.

Relativ la criticile introduse pe calea „Concluziilor scrise”, Consiliul a reținut că comisia de evaluare nu a avantajat ofertantul contestator prin clarificările solicitate și prin analizarea răspunsurilor aferente acestor solicitări.

Astfel, referitor la cerința tehnică „Planul calității” (pag. 16-17), Consiliul a arătat că prin caietul de sarcini nu s-a impus nici indicarea laboratoarelor de încercări și nici atașarea acreditărilor acestora. Neexistând o astfel de obligație în sarcina ofertanților, asocierea ofertantă nu poate fi exclusă pentru că a depus documentele în cauză, pe calea răspunsului la solicitarea de clarificări.

Referitor la critica adusă modului în care comisia de evaluare a analizat (în procesul-verbal nr. x/29.03.2023) cerința tehnică privind garanția, s-a arătat că comisia de evaluare a decis că cei doi ofertanți îndeplinesc cerința tehnică și că este neîntemeiată critica de avantajare a ofertantului câștigător, întrucât a fost respectat, în evaluarea ofertelor principiul tratamentului egal.

În ceea ce privește critica privind lipsa din oferta câștigătoare a dovezilor privind „deținerea autorizațiilor pentru preluarea, transportul, depozitarea deșeurilor din construcții”, Consiliul a respins-o ca neîntemeiată întrucât documentele au fost identificate la pag. x.

Astfel, Consiliul a reținut că prin răspunsul la solicitarea de clarificare, ofertantul a indicat paginile, din propunerea tehnică unde se regăsesc documentele respective, fiind de prisos înaintarea de către asociere a acelor documente care se regăseau în propunerea tehnică.

Prin urmare, Consiliul a reținut că este neîntemeiată critica privind nedepunerea documentelor de către asocierea câștigătoare și nefinalizarea evaluării.

Neexistând motive de infirmare a modului de evaluare a ofertei câștigătoare, în temeiul art. 26 alin. (6) din Legea nr. 101/2016, Consiliul a respins contestația, și sub acest aspect, ca nefondată și a admis cererea de intervenție înaintată de V SRL.

Împotriva acestei decizii, a formulat plângere SC T S S SRL prin care a solicitat modificarea în tot a Deciziei CNSC în sensul admiterii contestației formulate împotriva rezultatului procedurii de atribuire a contractului având ca obiect „Execuție lucrări pentru investiția Modernizare străzi în comuna N, jud. T, (Documentații pentru avize, DTAC, PTH, DDE, DTOE, verificarea tehnică a proiectării, investiția de bază și organizarea de șantier),, Anunț de participare nr. SCN x/27.01.2023, în sensul obligării autorității contractante la anularea rezultatului procedurii comunicat prin adresa nr. 2125/25.04.2023, a raportului procedurii de atribuire și a actelor subsecvente acestuia, ca fiind netemeinice și nelegale; reevaluarea ofertei petentei în conformitate cu aspectele ce urmează a fi sesizate, respectiv cu legislația în vigoare; reevaluarea ofertei Asocierii V și SC T S T C SRL în conformitate cu aspectele ce urmează a fi sesizate, respectiv cu legislația în vigoare; obligarea autorității contractante la plata cheltuielilor ocazionate cu prezentul demers juridic. Totodată, a solicitat suspendarea executării contractului până la soluționarea cauzei.

Cu privire la criticile formulate de petenta-contestatoare asupra deciziei atacate referitoare la analiza propriei oferte declarată necâștigătoare a procedurii de atribuire, Curtea reține următoarele:

S-a criticat de către petentă că autoritatea contractantă a refuzat să permită accesul acesteia la propunerea financiară și la propunerea tehnică aferente ofertei Asocierii V SRL-T S T C, iar CNSC a permis doar limitat accesul deși nu ar fi fost îndeplinite condițiile prevăzute de art. 57 alin. (4) din Legea nr. 98/2016.

În ceea ce privește critica privind refuzul atât al autorității contractante, cât și al Consiliului Național de Soluționare al Contestărilor de a permite accesul petentei la dosarul achiziției publice, Curtea o constată ca fiind neîntemeiată.

Potrivit art. 57 alin. 1 și 4 din Legea nr. 98/2016, *”Fără a aduce atingere celorlalte prevederi ale prezentei legi sau dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile de interes public ori ale altor acte normative care reglementează activitatea autorității contractante, autoritatea contractantă are obligația de a nu dezvălui informațiile din propunerea tehnică, elementele din propunerea financiară și/sau fundamentări/justificări de preț/cost transmise de operatorii economici indicate și dovedite de aceștia ca fiind confidențiale întrucât sunt: date cu caracter personal, secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală. Caracterul confidențial se aplică doar asupra datelor/informațiilor indicate și dovedite ca fiind date cu caracter personal, secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală. (4) Operatorii economici indică și dovedesc în cuprinsul ofertei care informații din propunerea tehnică, elemente din propunerea financiară și/sau fundamentări/justificări de preț/cost sunt confidențiale întrucât sunt: date cu caracter personal, secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală. Informațiile indicate de operatorii economici din propunerea tehnică, elemente din propunerea financiară și/sau fundamentări/justificări de preț/cost ca fiind confidențiale trebuie să fie însoțite de dovada care le conferă caracterul de confidențialitate, dovadă ce devine anexă la ofertă, în caz contrar nefiind aplicabile prevederile alin. (1).”*

Din verificarea ofertelor din prezenta procedură de achiziție publică, dintr-un început, Curtea constată că autoritatea contractantă a luat măsuri de protejare a conținutului documentelor/informațiilor, pe baza luării unor declarații tuturor ofertanților, asigurând confidențialitatea documentelor primite.

Prin urmare, rezultă cu certitudine că operatorii economici care au depus oferte au beneficiat de același tratament din partea autorității contractante, în ceea ce privește dreptul fiecăreia de a aprecia asupra caracterului confidențial al propriei oferte.

În plus față de dispozițiile legale naționale mai sus evocate, în aprecierea dreptului operatorului economic exclus de la o procedură de achiziție publică de a lua cunoștință de oferta depusă de operatorul economic declarat câștigător pentru a fi în măsură să-și formuleze apărarea pe baza principiilor tratamentului egal și al contradictorialității, dar și obligația impusă autorității contractante de a proteja informațiile confidențiale rezultate din dreptul de proprietate intelectuală, Curtea are în vedere jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Prin hotărârea din data de 14.02.2008, în cauza C-450/06 Varec SA, împotriva État Belge, CJUE a statuat că *articolul 1 alineatul (1) din Directiva 89/665, coroborat cu articolul 15 alineatul (2) din Directiva 93/36, trebuie interpretat în sensul că organismul responsabil cu procedurile privind căile de atac prevăzute la articolul 1 alineatul (1) menționat trebuie să*

garanteze confidențialitatea și dreptul la respectarea secretelor comerciale cu privire la informații conținute în dosarele care îi sunt comunicate de către părțile la litigiu, în special de către autoritatea contractantă, organismul respectiv având totuși dreptul să cunoască el însuși aceste informații și să le ia în considerare. Este de competența acestui organism să decidă în ce măsură și potrivit căror modalități se impune garantarea confidențialității și a secretului acestor informații, în lumina cerințelor unei protecții juridice efective și a respectării dreptului la apărare al părților la litigiu și, în cazul unei căi de atac în fața unei instanțe sau al unei căi de atac în fața unui alt organism care este o instanță sau tribunal în înțelesul articolului 234 CE, pentru ca procedura, în ansamblul său, să respecte dreptul la un proces echitabil.

De asemenea, Curtea are în vedere Hotărârea Curții JUE (Marea Cameră) din data de 7 septembrie 2021 în cauza C-927/19, prin care s-a reținut că:

“131 Presupunând că instanța menționată consideră de asemenea că informațiile în cauză au un caracter confidențial care se opune din acest motiv divulgării lor către concurenții operatorului în cauză, trebuie amintit că, astfel cum a statuat Curtea, deși principiul contradictorialității implică, în general, dreptul părților la un proces de a lua cunoștință de probele și de observațiile prezentate în fața instanței și de a le discuta, în anumite cazuri, poate fi necesar să nu comunice anumite informații părților în vederea conservării drepturilor fundamentale ale unui terț sau pentru a proteja un interes public important (Hotărârea din 14 februarie 2008, Varec, C-450/06, EU:C:2008:91, punctul 47).

132 Or, printre drepturile fundamentale care pot fi astfel protejate figurează dreptul la respectarea vieții private și a comunicațiilor consacrat de articolul 7 din cartă, precum și dreptul la protecția secretelor comerciale care a fost recunoscut de Curte ca principiu general de drept al Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2008, Varec, C-450/06, EU:C:2008:91, punctele 48 și 49).

133 Așadar, având în vedere importanța protecției informațiilor confidențiale, evidențiată în special la punctele 131 și 132 din prezenta hotărâre, organismul responsabil cu soluționarea căii de atac în domeniul atribuirii unui contract de achiziții publice trebuie să poată decide, dacă este cazul, că anumite informații cuprinse în dosarul de care dispune nu trebuie să fie transmise părților și avocaților acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2008, Varec, C-450/06, EU:C:2008:91, punctul 43).

134 În plus, este necesar să se precizeze că, din moment ce instanța națională competentă consideră că autoritatea contractantă a decis în mod întemeiat și suficient de motivat că informațiile solicitate nu puteau fi comunicate din cauza naturii lor confidențiale, având în vedere obligațiile care revin acestei autorități contractante în temeiul principiului protecției jurisdicționale efective, astfel cum au fost amintite la punctele 121-123 din prezenta hotărâre, comportamentul autorității contractante menționate în această privință nu poate fi criticat pentru motivul că ar fi fost excesiv de protector față de interesele operatorului economic ale cărui informații confidențiale erau solicitate.

135 Instanța națională competentă trebuie să controleze de asemenea caracterul suficient al motivării deciziei prin care autoritatea contractantă a refuzat să divulge informațiile confidențiale sau al celei prin care a respins calea de atac administrativă formulată împotriva deciziei prealabile de refuz, pentru a permite, conform jurisprudenței menționate la punctul 120 din prezenta hotărâre, pe de o parte, reclamantului să își apere drepturile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este necesară introducerea unei căi

de atac jurisdicționale împotriva acestei decizii și, pe de altă parte, instanțelor să exercite controlul legalității acesteia din urmă. Pe de altă parte, având în vedere prejudiciul care ar putea rezulta, pentru un operator economic, din comunicarea nelegală a anumitor informații către un concurent, instanței naționale competente îi revine sarcina de a concilia dreptul la o cale de atac efectivă, în sensul articolului 47 din cartă, al solicitantului cu dreptul la protecția informațiilor cu caracter confidențial al acestui operator.”

Având în vedere dispozițiile legale naționale și comunitare, precum și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii europene, Curtea apreciază că, în speța de față, trebuie să verifice, pe de o parte, dacă informațiile cuprinse în oferta intimitei Asocierii V SRL-T S T C sunt dovedite ca fiind secrete tehnice sau comerciale sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală, iar, pe de altă parte, caracterul suficient al motivării răspunsului prin care autoritatea contractantă a refuzat să divulge informațiile confidențiale sau al celei prin care CNSC a respins calea de atac administrativ-jurisdicțională formulată împotriva deciziei prealabile de refuz.

În ceea ce privește dovada caracterului confidențial al ofertei depuse de intimata Asocierii V SRL-T S T C, Curtea constată că obiectul contractului de achiziție publică în discuție îl reprezintă încheierea unui contract de «Execuție lucrări pentru investiția „Modernizare străzi în comuna N, jud. T, (Documentații pentru avize, DTAC, PTH, DDE, DTOE, verificarea tehnică a proiectării, investiția de bază și organizarea de șantier)”.

Potrivit celor reținute de petentă, Curtea constată că exprimarea acesteia este contradictorie: astfel, pe de o parte susține că CNSC a oferit acces în mod limitat la documentele solicitate, iar pe de altă parte susține că, la fel ca autoritatea contractantă, Consiliul nu a acordat acces la oferta declarată câștigătoare cu motivarea că există o declarație de confidențialitate în acest sens.

În analiza acestor susțineri, Curtea subliniază că atât T S S SRL cât și V SRL - SC T S T C SRL au depus declarații confidențiale.

Spre deosebire de T S S SRL, pe lângă declararea confidențială a propunerii tehnice și financiare, V SRL - SC T S T C SRL a declarat confidențiale și calificările și răspunsurile la clarificări.

Pe de altă parte, Curtea reține că alăturat Declarației formular 10 din cadrul documentației de atribuire au fost depuse documente în considerarea prevederilor art. 57 din Legea nr. 98/2016, cuprinzând documente interne organizatorice ale ofertantului, documente emise de organisme de certificare, extras contracte furnizori sub regim confidențial, documente privind atribuții personal.

Astfel, potrivit art. 217 din Legea nr. 98/2016 *Accesul persoanelor la dosarul achiziției publice potrivit alin. (4) se realizează cu respectarea termenelor și procedurilor prevăzute de reglementările legale privind liberul acces la informațiile de interes public și nu poate fi restricționat decât în măsura în care aceste informații din cadrul propunerilor tehnice, propunerilor financiare și/sau fundamentările/justificările de preț/cost au fost declarate și probate conform art. 57 alin. (4) ca fiind confidențiale, potrivit legii.*

Prin urmare, având în vedere obligația instituită în sarcina autorității contractante de a asigura un tratament egal tuturor ofertanților Curtea, constată că a fost pe deplin dovedit caracterul de confidențialitate al propunerii de ofertă tehnică și a propunerii de ofertă financiară a intimitei V SRL - SC T S T C SRL.

Mergând mai departe cu analiza, cu privire la cea de-a doua parte a testului de proporționalitate pe care trebuie să-l realizeze instanța de judecată, în considerarea principiilor mai sus enunțate, Curtea constată că atât autoritatea contractantă, cât și organul administrativ-jurisdicțional investit cu soluționarea contestației, au analizat complet și în detaliu, motivat caracterul confidențial al ofertei depuse de ofertantul desemnat câștigător.

Subliniind importanța protejării intereselor economice ale acestui ofertant, Curtea constată justificat refuzul autorității contractante și Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor de a permite accesul petentei la propunerea de ofertă tehnică și la propunerea de ofertă financiară a ofertantului desemnat câștigător.

În continuarea criticilor aduse deciziei CNSC atacate, petenta a susținut că, în mod greșit Consiliul a respins oferta acesteia pentru lipsa planului organizării de șantier și pentru celelalte considerente referitoare la cotarea organizării de șantier (locul în care va fi organizată și proprietarul suprafeței de teren).

Astfel, asupra chestiunii existenței sau nu a planului organizării de șantier și a prevederii lui ca document obligatoriu sau facultativ în cadrul documentației de atribuire, Curtea menționează următoarele:

Comisia de evaluare din cadrul autorității contractante a constatat că petenta contestatoare nu a depus planul pentru toate lucrările temporare necesare pentru păstrarea funcțiilor lucrărilor existente, inclusiv planul pentru circulația pe drumurile publice în corelație cu graficul Gantt și a adresat o solicitare de clarificări sub acest aspect.

În răspunsul la solicitări, petenta contestatoare a apreciat că nu este cazul să prezinte planul cu organizarea de șantier (lucrări temporare) deoarece, aceasta face organizarea de șantier în propria bază – adică în propria curte și că nu este cazul să transmită un plan de circulație pe drumurile publice, acesta considerând că, din formularul de ofertă, se înțelege că acesta se transmitea „numai dacă era cazul”.

Primind răspunsul la solicitările adresate, autoritatea contractantă a constatat și faptul că organizarea de șantier, este un element necesar și obligatoriu pentru desfășurarea lucrărilor, făcând parte din obiectivul licitației.

De asemenea, a constatat că organizarea de șantier este o lucrare ce intră sub incidența autorizației de execuție a investiției, intră sub incidența avizelor și acordurilor instituțiilor avizatoare și că nu poate fi „în propria baza de producție” sau în propria curte a executantului, autorizația de execuție a lucrărilor fiind dată pentru domeniul public, neputând acoperi un domeniu privat al unei societăți comerciale (astfel cum a indicat ofertanta).

Verificând decizia atacată sub aspectul celor criticate de petenta contestatoare, Curtea constată că forul administrativ-jurisdicțional a efectuat o analiză riguroasă și completă asupra acestui aspect, indicând în mod expres dispozițiile din documentația de atribuire care prevăd în mod indubitabil că ofertanții aveau obligația includerii, în propunerea tehnică, a descrierii organizării de șantier, precum și a planului acestei activități.

Astfel, Consiliul a efectuat o prezentare succesivă a prevederilor caietului de sarcini pornind de la *Începerea acivităților pe șantier (6.4)*, arătând care sunt *Responsabilitățile asociate lucrărilor pregătitoare (9.3)* și cele asociate organizării de șantier a contractului (9.6).

Ulterior, arătat că potrivit fișei de date a achiziției, ofertanții au obligația de a completa Formularului – cadru Propunere Tehnică”, conform regulilor stabilite în acesta, inclusiv a celor de la capitolul 2. „Metodologia de executare a lucrărilor”.

Cu titlu exemplificativ Curtea reține că, în ceea ce privește cerința din cadrul formularului de ofertă tehnică, care obliga ofertanții să aibă în vedere punctul „12. Adecvarea la constrângerile fizice impuse de amplasamentul lucrării, conținutul acesteia prevede că „Ofertantul va demonstra că oferta sa este adecvată constrângerilor fizice impuse de amplasamentul unde se vor executa lucrările, prin elaborarea unei planșe care să prezinte, în special, următoarele:

1. Limitele instalațiilor
2. Clădiri
3. Zone de depozitare
4. Acces în șantier
5. Lucrări temporare

Planșa va include dimensiuni și etichete

Ofertantul va demonstra că facilitățile ce trebuie menținute vor rămâne în operare în timp ce lucrările propuse se vor afla în execuție. Pentru demonstrare, se va utiliza text descriptiv, însoțit de planșe și/sau diagrame. Va fi prezentat planul pentru toate lucrările temporare necesare pentru păstrarea funcțiunilor lucrărilor existente, inclusiv planul pentru circulația pe drumurile publice în corelație cu graficul gantt – lipsa acestui plan duce la respingerea ofertei ca neconformă”.

Or, Curtea apreciază că în mod corect, atât Consiliul, cât și autoritatea contractantă a respins justificarea ofertantului în sensul că organizarea de șantier va fi realizată pe terenul pus la dispoziție de T D (în baza de producție a acesteia). Organizarea de șantier pentru lucrarea din prezenta procedură de atribuire nu poate fi realizată pe terenul unui operator economic, având în vedere, că autorizația de construcție nu se poate acorda pentru o astfel de zonă. Lucrările ce trebuie incluse în „organizarea de șantier” privesc activitățile ce se desfășoară **în șantier**, iar nu activități care se derulează în zone care nu au legătură cu șantierul, cum este baza de producție din localitatea N, care, nu poate fi considerată a face parte din șantier.

De asemenea, Curtea constată pertinentă precizarea Consiliului că organizarea de șantier trebuie realizată la locul de executare a lucrărilor, pentru ca echipamentul de lucru, utilajele să poată fi depozitate, pentru „asigurarea utilităților (energie electrică, apă, comunicații etc), asigurarea de toalete ecologice pentru personalul de șantier etc. pentru desfășurarea activităților pe șantier în bune condiții și cu respectarea prevederilor referitoare la sănătatea, siguranța și securitatea personalului” (secțiunea 9.6 caietul de sarcini).

Or, în cazul concret al petentei contestatoare, organizarea de șantier este localizată la o distanță de 1- 1,3 km de frontul de lucru, respectiv în baza de producție din localitatea N, unde vor staționa și utilajele, iar acestea vor parcurge, până la locul de desfășurare a lucrărilor, distanțe între 1- 1,3 km.

Având în vedere că nici în urma răspunsului la clarificări petenta nu a demonstrat că facilitățile ce trebuie menținute vor rămâne în operare în timp ce lucrările propuse se vor afla în execuție, Curtea constată că în mod corect Consiliul a concluzionat că organizarea de șantier ce va fi realizată în baza de producție nu este în concordanță cu cerințele impuse prin documentația de atribuire și legislația incidentă contractului.

Prin urmare, pentru lipsa planului cu lucrările temporare, în mod corect s-a dat efect dispozițiilor art. 137 alin. (3) lit. a) din HG nr. 395/2016, considerându-se că oferta nu satisface în mod corespunzător cerințele caietului de sarcini fiind declarată neconformă.

Cu privire la criticile formulate de petenta-contestatoare asupra deciziei atacate referitoare la analiza ofertei intimitei declarată câștigătoare a procedurii de atribuire A SRL - SC T S T C SRL, Curtea reține următoarele:

Raportat această grupă de critici, petenta a reiterat că autoritatea contractantă nu a efectuat o evaluare efectivă și că prin solicitarea de clarificări, autoritatea contractantă a creat un avantaj ofertantei declarate câștigătoare.

La acest punct al plângerii, petenta a reluat susținerile privind existența unei încălcări a principiului transparenței prin nesocotirea dispozițiilor art. 217 din Legea nr. 98/2016, în sensul că nu i-a fost permis accesul la dosarul achiziției.

Curtea precizează că aspectele privind confidențialitatea informațiilor și accesul la conținutul ofertelor celorlalți participanți la procedura de atribuire a fost analizat în prima parte a considerentelor prezentei hotărâri. Prin urmare, instanța va preciza doar că petenta a invocat și încălcarea principiilor dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, însă nu există o minimă motivare asupra acestor aspecte, ci doar o precizare laconică a titlurilor acestor principii.

Referitor la critica adusă lipsei, din adresa de comunicare a rezultatului procedurii și din raportul procedurii, a detalierei motivelor pentru care autoritatea a apreciat oferta contestatorului ca inacceptabilă și neconformă, Curtea constată că această critică a fost invocată și în procedura administrativ-jurisdicțională.

Astfel, petenta contestatoare a considerat că din adresa de comunicare a rezultatului procedurii (nr. x/25.04.2023), ar lipsi motivele concrete de respingere a ofertei sale, adresa conținând doar „precizări generale, pur formale”.

Raportat la aceste critici, astfel cum a precizat și forul administrativ-jurisdicțional, Curtea constată că adresa nr. x/25.04.2023 cuprinde cerințele din caietul de sarcini care nu au fost respectate, informațiile din propunerea tehnică și din răspunsurile contestatorului la solicitarea de clarificări, argumentele detaliate pentru care oferta a fost respinsă, precum și temeiul legal.

Referitor la critica privind absența din raportul procedurii a motivelor concrete a respingerii ofertei petentei contestatoare, Curtea reține că potrivit art. 216 alin. (2) din Legea nr. 98/2016, *raportul procedurii de atribuire prevăzut la alin. (1) trebuie să cuprindă cel puțin următoarele documente/informații:*

„a) denumirea și adresa autorității contractante, obiectul și valoarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru sau a sistemului dinamic de achiziții;

b) dacă este cazul, rezultatele procesului de calificare și/sau selecție a candidaților/ofertanților și/sau reducerea numărului acestora pe parcursul procedurii de atribuire;

c) motivele respingerii unei oferte care are un preț neobișnuit de scăzut;

d) denumirea ofertantului declarat câștigător și motivele pentru care oferta acestuia a fost desemnată câștigătoare;

e) în măsura în care sunt cunoscute, partea/părțile din contractul de achiziție publică/acordul-cadru pe care ofertantul declarat câștigător intenționează să o/le subcontracteze unor terți și denumirea subcontractanților;

f) justificarea motivelor privind alegerea procedurii de atribuire, în cazul aplicării procedurilor de negociere competitivă, dialog competitiv sau negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare;

g) justificarea motivelor pentru care autoritatea contractantă a decis anularea procedurii de atribuire;

h) atunci când este cazul, motivele pentru care au fost folosite alte mijloace de comunicare decât cele electronice pentru depunerea ofertelor;

i) atunci când este cazul, conflictele de interese identificate și măsurile luate în acest sens.”

Analizând raportul procedurii, Curtea constată că acesta îndeplinește standardul minimal al conținutului prevăzut de dispozițiile art. 216 alin. (2) din Legea nr. 98/2016. Faptul că motivele de respingere a ofertei se regăsesc detaliate în adresa de comunicare a rezultatului procedurii, nu poate induce ipoteza că includerea acestora ar fi obligatorie și în raportul procedurii.

În ceea ce privește susținerile potrivit cărora comisia de evaluare ar fi avantajat ofertantul contestator prin clarificările solicitate și prin ignorarea răspunsurilor aferente acestor solicitări.

În concret, petenta contestatoare a susținut că potrivit informațiilor din caietul de sarcini (pag. 16-17), ofertantul avea obligația de a indica în cadrul propunerii tehnice laboratoarele de încercări, respectiv să prezinte acreditările acestora. Prin neinclusiunea lor în propunerea tehnică, oferta concurentului său ar fi trebuit respinsă.

Analizând această critică, Curtea reține că aceasta a fost formulată și pe calea contestației în procedura administrativ-jurisdicțională, Consiliul constatând în mod corect că cerința tehnică „Planul calității” din caietul de sarcini nu impune indicarea laboratoarelor de încercări și nici atașarea acreditărilor acestora.

Având în vedere că nu a existat o astfel de obligație în sarcina ofertanților, Curtea apreciază că în mod corect Consiliul a statuat că asocierea ofertantă nu poate fi exclusă pentru că a depus documentele în cauză, pe calea răspunsului la solicitarea de clarificări.

Referitor la critica adusă modului în care comisia de evaluare a analizat cerința tehnică: „Garanția va fi fundamentată din punct de vedere tehnic, logistic și a resurselor prevăzute în ofertă, de natură să asigure satisfacerea cerințelor din caietul de sarcini. În aceste sens, autoritatea contractantă își rezervă dreptul de a analiza și verifica conformitatea termenului ofertat din punctul de vedere al asigurării îndeplinirii de către operatorii economici a cerințelor solicitate prin Caietul de sarcini, cu scopul protejării acesteia împotriva ofertelor care prevăd termene nesustenabile/care nu pot fi fundamentate”, Curtea reține că ambilor ofertanți li s-au solicitat clarificări similare de către comisia de evaluare și aceștia au răspuns că fundamentarea garanției se regăsește în propunerea tehnică, la secțiunea „Planul privind măsurile de supraveghere a lucrărilor în perioada de garanție”, comisia de evaluare considerând că cei doi ofertanți îndeplinesc cerința tehnică.

Prin urmare, astfel cum s-a precizat și de către Consiliu, critica apare ca neîntemeiată întrucât nu s-a creat un avantaj pentru ofertantul câștigător, ci, ambii participanți au beneficiat de un tratament egal.

Referitor la critica privind nedeținerea de către asocierea intimată a autorizațiilor pentru preluarea, transportul, depozitarea deșeurilor din construcții, Curtea apreciază că aceasta a fost

în mod corect respinsă de către Consiliu ca neîntemeiată, întrucât documentele doveditoare au fost atașate propunerii tehnice; paginile expres indicate prin solicitarea de clarificări adresată de către autoritatea contractantă (976-989), fiind doar o confirmare a existenței factuale a acestora.

În ceea ce privește cererea de suspendare a procedurii, având în vedere dispozițiile art.33 din Legea nr.101/2016, în baza cărora s-a solicitat suspendarea, care prevăd că instanța poate dispune suspendarea procedurii de atribuire „până la soluționarea cauzei”, reținând că prin pronunțarea prezentei decizii cauza este soluționată în mod definitiv, Curtea va respinge cererea de suspendare ca rămasă fără obiect.

În aceste condiții, față de modalitatea în care autoritatea contractantă a înțeles să procedeze la emiterea actelor procedurii de atribuire, ținând cont de dispozițiile art. 26 din Legea nr. 101/2016, Curtea constată că Consiliul a procedat în mod corect, într-o manieră clară și fără echivoc, prin confirmarea modului de evaluare a ofertei declarate câștigătoare, în condițiile în care nu au fost identificate motive care să atragă admiterea contestației formulate.

În temeiul art. 453 alin. 1 C. proc. civ., ca urmare a îndeplinirii condiției pierderii procesului prin admiterea acțiunii, Curtea va obliga pe intimată la plata sumei de 8.330 de lei cheltuieli de judecată către intimată.

Fată de toate aspectele, Curtea consideră că Decizia CNSC nr. x din 09.06.2023 este temeinică și legală și în temeiul art. 34 alin. 4 din Legea nr. 101/2016 va respinge plângerea ca nefondată.

Natura juridică a termenului de 30 de zile prevăzut de art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016

Termenul de 30 de zile prev. de art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016 nu este un termen prevăzut pentru formularea cererii de despăgubire, ci este un termen prohibitiv, înăuntrul căruia legea interzice restituirea cauțiunii.

Prin urmare, aspectul legat de posibilitatea în concret a executării despăgubirilor prin reținerea cauțiunii, este, pe de o parte, o chestiune care s-ar pune doar în situația în care instanța ar admite solicitarea principală a reclamantei de obligare a pârâtei la plata unor despăgubiri, iar, pe de altă parte, este o chestiune de fond, ci nu o chestiune legată de respectarea vreunui termen de prescripție sau de decădere prevăzut pentru introducerea unei astfel de cereri.

Pe de altă parte, prevederile cuprinse în art. 53 alin. 1 și 8 din Legea nr. 101/2016 se referă la „acțiunile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire”, iar din noțiunile utilizate rezultă că nu este restrânsă sfera acestor acțiuni doar la acțiunile în despăgubiri formulate de operatorii economici, astfel de acțiuni în despăgubiri putând fi formulate și de autoritățile contractante.

Prin urmare, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016 este un termen special de altă natură decât cel care poate duce la respingerea unei acțiuni ca tardivă și care nu poate fi aplicat decât ipotezei la care se referă și anume unei cereri de restituire a cauțiunii formulată de operatorul economic care a achitat respectiva cauțiune, astfel că nu are aplicabilitate în speța de față.

(Secția a X-a contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice, Decizia civilă nr. 240/06.09.2023)

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București, Secția a II-a de Contencios administrativ și fiscal sub nr. x/3/2023 reclamanta A N A P solicitat în contradictoriu cu pârâta SC OD SRL obligarea la plata sumei de 220.000 lei despăgubire din valoarea cauțiunii depusă în dosarul CNSC Cx/x/2022.

Prin Sentința civilă nr. x/12.04.2023, Tribunalul București, Secția a II-a de Contencios administrativ și fiscal a admis excepția tardivității și a respins cererea de chemare în judecată formulată de privind ca tardiv formulată. Totodată, a respins ca neîntemeiată solicitarea pârâtei de amendare a reclamantei cu suma de 1000 lei pentru introducerea cu rea-credință a cererii de chemare în judecată în baza art.187 al.1 pct.1 lit.a Cpc.

Împotriva Sentinței civile nr. x/12.04.2023, pronunțată în Dosarul nr. x/3/2023 de Tribunalul București, Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal, recurenta-reclamantă Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate a declarat, în termen legal, recurs, prin care a solicitat admiterea recursului și casarea sentinței atacate cu rejudecarea cauzei, pentru motivele prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 6 și pct.8 C. proc. civ., mai precis hotărârea cuprinde motive contradictorii și a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

Examinând sentința recurată, prin prisma motivelor de recurs invocate, în limitele cererii de recurs, potrivit art. 496 din noul Cod procedură civilă, Curtea reține următoarele considerente:

Potrivit art. 488 alin. 1 din Codul de procedură civilă, „(1) Casarea unor hotărâri se poate cere numai pentru următoarele motive de nelegalitate: (...) 6. când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau când cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei”; (...) 8. când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.”; totodată, art. 483 C.proc.civ. prevede că „(3) Recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile. (4) În cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată. Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.” [s.n.].

Din interpretarea dispozițiilor citate în precedent, Curtea reține că recursul reprezintă acea cale extraordinară de atac prin care hotărârea atacată este supusă controlului judiciar prin prisma conformității sale cu regulile de drept aplicabile, ceea ce implică recunoașterea posibilității părții interesate de a o critica doar pentru motive de nelegalitate, iar nu și de netemeinicie.

Referitor la motivul de casare prev. de art. 488 alin. 1 pct. 6 C.proc.civ., Curtea constată examinarea argumentelor relevante ale părților și expunerea raționamentului logico-juridic care a fundamentat soluția adoptată. În plus, considerentele dezvoltate de tribunal sunt în legătură cu obiectul cererii de chemare în judecată, apărările formulate și soluția pronunțată.

În consecință, Curtea constată că respectivele considerente sunt detaliate în mod corespunzător obligației legale de motivare a hotărârii pronunțate și nu rezultă a cuprinde motive contradictorii sau numai motive străine de natura cauzei, astfel încât un astfel de motiv de casare/nelegalitate nu este incident.

Instanța de judecată nu este obligată legal să răspundă oricărui argument de fapt și de drept invocat de parte, ci să analizeze chestiunea litigioasă, sens în care poate să analizeze global argumentele respective, printr-un raționament juridic de sinteză, ori să analizeze un singur aspect considerat esențial - ceea ce face de prisos analiza restului argumentelor menționate în

cererea părții în sprijinul aceluiași motiv, astfel că omisiunea de a cerceta un anumit argument sau o afirmație a unei părți nu deschide calea recursului, pentru nemotivare.

Simplul fapt că acele considerente expuse de prima instanță nu concordă modului în care apreciază părțile recurente că trebuia motivată hotărârea judecătorească în acest proces nu determină incidența motivului de casare în discuție, după cum acesta nu trebuie confundat nici cu motivul de nelegalitate prevăzut de art.488 alin.1 pct.8 C.proc.civ., prin intermediul căruia se poate critica aplicarea de către prima instanță a dreptului material.

Altfel spus, art.488 alin.1 pct.6 C.proc.civ. implică o nelegalitate a hotărârii recurate fie prin prisma faptului că aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază, fie că acele motive sunt contradictorii sau străine de natura cauzei.

Privită din această perspectivă, critica formulată de recurentă este neîntemeiată, deoarece hotărârea prin care instanța a soluționat cauza în fond răspunde argumentelor decisive care conduc la o soluție în acord cu considerentele, astfel încât să rezulte construcția logico-juridică care a stat la baza formării convingerii instanței.

Sentața civilă recurată pronunțată de Tribunalul București în prezentul dosar nu a fost dată cu nesocotirea obligației legale a judecătorului de a proceda la motivarea hotărârii, dispozitivul hotărârii fiind concluzia logică a considerentelor avute în vedere de instanța de judecată.

Astfel, Curtea observă că cererea introductivă formulată de reclamantă a fost analizată în raport de motivele prezentate de părți, raportat la starea de fapt care rezultă din probatoriul administrat (înscrișuri), iar motivarea hotărârii îndeplinește cerințele art. 425 alin. (1) lit. b) din Noul Cod de procedură civilă, făcând posibilă exercitarea controlului judiciar. Motivarea primei instanțe răspunde exigențelor legale, instanța de fond arătând care sunt considerentele care au condus la adoptarea soluției, nu cuprinde motive contradictorii și nici străine de natura cauzei.

Prin urmare, cazul de casare prevăzut de art. 488 pct. 6 C.proc.civ. nu este incident.

Cu privire la argumentele subsumate cazului de casare prev. de art. 488 alin. 1 pct. 8 C.proc.civ., Curtea reține că instanța de fond nu a interpretat în mod corect dispozițiile legale incidente în cauză și nu a făcut o judicioasă aplicare a acestora la situația de fapt reținută în cauză.

În concret, Critica recurente-reclamante se referă la faptul că prima instanță și-a întemeiat în mod eronat soluția admiterii excepției tardivității cererii de chemare în judecată pe dispozițiile art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016 care prevăd un termen de 30 de zile, considerând că ultima zi în care recurenta ar fi putut depune acțiunea privind plata despăgubirilor din cauziunea depusă de către pârâtă ar fi data de 02.03.2023.

În susținerea acestei critici, recurenta consideră că instanța ar fi trebuit să aibă în vedere dispozițiile art. 53. alin. (8) din Legea nr. 101/2016 care prevăd un termen de introducere a acțiunii de „1 an de la nașterea dreptului pentru acțiunile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire, respectiv de 3 ani de la nașterea dreptului pentru acțiunile privind executarea, anularea, nulitatea contractelor, dacă prin legi speciale nu se prevăd alte termene de prescripție a dreptului material la acțiune raportat la obligațiile legale sau contractuale încălcate”.

Față de aceste critici, Curtea apreciază că sunt întemeiate, prin raportare la obiectul principal al cererii de chemare în judecată care se referă la solicitarea unor despăgubiri de către A N A N P societății SC OD SRL pentru prejudiciul material cauzat de întârzierile produse în finalizarea procedurii de atribuire.

Chiar dacă reclamanta a solicitat ca despăgubirea să fie executată prin reținerea cauțiunii depusă de către petentă la CNSC, această solicitare are un caracter accesoriu care nu are vreo consecință asupra calificării solicitării principale din cererea de chemare în judecată care este aceea de obligare a pârâtei la plata unor despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat de întârzierile produse în finalizarea procedurii de atribuire și care se încadrează în prevederile art. 53 alin. 1 și 8 din Codul de procedură civilă.

Contrar celor reținute de tribunal, termenul de 30 de zile prev. de art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016 nu este un termen prevăzut pentru formularea cererii de despăgubire, ci este un termen prohibitiv, înăuntrul căruia legea interzice restituirea cauțiunii.

Prin urmare, aspectul legat de posibilitatea în concret a executării despăgubirilor prin reținerea cauțiunii, este, pe de o parte, o chestiune care s-ar pune doar în situația în care instanța ar admite solicitarea principală a reclamantei de obligare a pârâtei la plata unor despăgubiri, iar, pe de altă parte, este o chestiune de fond, ci nu o chestiune legată de respectarea vreunui termen de prescripție sau de decădere prevăzut pentru introducerea unei astfel de cereri.

Pe de altă parte, Curtea reține că prevederile cuprinse în art. 53 alin. 1 și 8 se referă la „*acțiunile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire*”, iar din noțiunile utilizate rezultă că nu este restrânsă sfera acestor acțiuni doar la acțiunile în despăgubiri formulate de operatorii economici, astfel de acțiuni în despăgubiri putând fi formulate și de autoritățile contractante.

Prin urmare, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016 este un termen special de altă natură decât cel care poate duce la respingerea unei acțiuni ca tardivă și care nu poate fi aplicat decât ipotezei la care se referă și anume unei cereri de restituire a cauțiunii formulată de operatorul economic care a achitat respectiva cauțiune, astfel că nu are aplicabilitate în speța de față.

În concluzie, Curtea apreciază că prima instanță a reținut în mod eronat aplicabilitatea termenului de 30 de zile prevăzut de dispozițiile art. 61¹ alin. (5) din Legea nr. 101/2016, în locul termenului de 1 an prevăzut de art. 53 alin. (8) din Legea nr. 101/2016, astfel că este întemeiat motivul de casare prev. de art. 488 alin. 1 pct. 8 din Codul de procedură civilă.

Față de aceste considerente, în temeiul art. 496 și art. 498 alin. 1 din Codul de procedură civilă și art. 55 alin. 5 din Legea nr. 101/2016, Curtea va admite recursul formulat de recurenta-reclamantă A N pentru A N P, va casa sentința recurată și va reține cauza spre rejudecare.